"શ્રી સ્વામિનારાયણ" માસિકના ગ્રાહકોને

:: ૧ લા તથા ૨ જા વર્ષની ભેટ ::

અવિનાશાનંદ કાવ્ય

"શ્રી સ્વામિનારાયણ" ઓફીસ

પાંચકૂવા હરણ પોળ,

અમદાવાદ

ॐ तत्सत् श्री सहजानं-दाय नमः

श्री स्वामिनारायणो विजयते

श्री अविनाशानंद काव्य.

શ્રી હરિ આખ્યાન તથા શ્રી હરિલીલા સિંધુ-
માંના કેટલાંક હરિચરિત્રો સહિત.

સંપાદક અને પ્રકાશક.
માધવલાલ દલસુખરામ કોઠારી.
રાયપુર, વડની પોળમાં,
અમદાવાદ.

મૂલ્ય રૂ. ૨ાા.

સંવત ૧૯૭૭ સને ૧૯૨૧

પ્રથમ આવૃત્તિ નકલ ૨૧૦૦

ભક્ત થઇ પ્રભુ ભજીએ, પ્રભુ કેમ થઇએ.

* * * *

આડંબર રાખી અંતરમે, પ્રભુ થૈ ન પુજૈયે. પ્રભુ૦

મહીષ જેવો થૈ માતંગ પદમી, ચીતમે લેવા નવ ચૈયે. પ્રભુ૦

* * * *

દાસ થઇ દીલ દોષ વિદારી, પરમાનંદ સુખ પૈયે;

અવિનાશાનંદ કે બોધ અનુપમ, ખોટો નથી સમ ખૈયે. પ્રભુ૦

આ પુસ્તક શ્રી ભાગ્યોદય પ્રીન્ટીંગ પ્રેસમાં જેઠાલાલ દેવશંકર દવેએ

છાપ્યું. ખાડીઆ, અમદાવાદ.

અર્પણ પત્રિકા.

ભેટ બાંધી લઈ ભેટ કર, નિલકંઠ હરિ ઘનશ્યામ;
ભેટ ભાઇ અબ ભેટહું, નિષ્કામ થઇ અભિરામ.
[ચુ+કે]

मुकं करोति वाचालं पंगुं लंघयते गिरिम् ।
यत्कृपा तमहं वंदे परमानंद माधवं ॥

જેની કૃપાથી મુગાને વાચા આવે છે, પાંગળો પર્વતને ઉલંઘી જાય છે, એવા હે પરમાનંદ સ્વરૂપ તમને હું નમસ્કાર કરૂં છું. અક્ષરાધિપતિ શ્રી પુરુષોત્તમ નારાયણની કૃપાથી ભક્તિમાન્ અને પવિત્ર પિતાને પેટે આ મનુષ્યદેહ પામીને ઉદ્ધવસંપ્રદાયના પવિત્ર સંતોનો સમાગમ મળ્યો અને મોક્ષના પુરૂષાર્થનાં સાધનોનું કિંચિંદ્ જ્ઞાન પ્રાપ્ત થયું તે પરમાત્માના અને તેમના સંતો અને હરિજનોના ચરણકમળમાં આ ફુલ નહીં ને ફુલની પાંખડીરૂપી સેવા સમર્પણ કરી એવી પ્રાર્થના કરૂં છું કે ભવિષ્યમાં સેવકને વિશેષ સેવા કરવાને શક્તિ આપે.

હું છું,
આપનો દાસાનુદાસ,
માધવલાલ દલસુખરામ કોઠારી.

પ્રસ્તાવના

શ્રી ઉદ્ધવ સંપ્રદાયના સંતોએ એટલું વિશાળ સાહિત્ય ખેડયું છે કે જો તેને પ્રસિદ્ધિમાં મુકવામાં આવે તો ગુજરાતી ભાષાના ધાર્મિક સાહિત્યમાં અગત્યની વૃદ્ધિ થાય. ઉદ્ધવસંપ્રદાયના સંત કવિઓએ કરેલા સાહિત્યની અપ્રસિદ્ધિનાં કારણો અનેક છે; જેનું વિવેચન કરવાનો આ પ્રસંગ નથી.

રા. રા. ઇશ્વરદાસ ઇચ્છારામ મશરૂવાળા તરફથી બ્રહ્માનંદકાવ્ય, વગેરે સ્તુત્ય પ્રયત્નો થયા છે. બ્રહ્માનંદ સ્વામીના જેટલુંજ વિશાળ સાહિત્ય ખેડનાર કવિશ્રી અવિનાશાનંદજીનું નામ આટલું બધું અપ્રસિદ્ધ રહે એ ઓછા શોચની વાત નથી. આ મારો પ્રથમ પ્રયાસ છે અને તેમાં ખાસ કરીને કવિના સંબંધી રા. ચુનીલાલ કેશવલાલે મને ઘણોજ ઉત્સાહી કર્યો છે તથા કેટલીક માહિતી પણ આપી છે તેથી તેમનો અત્રે અંતઃકરણપુર્વક આભાર માનું છું. વિદ્વજ્જનો નિરક્ષિર ન્યાયે જે કાંઇ દોષ જણાય તેનો ત્યાગ કરીને આ પુસ્તકને ઉત્તેજન આપશે એવી આશા રાખું છું. અવિનાશાનંદ સ્વામીનો હરિલીલા સિંધુ ગ્રંથ ભવિષ્યમાં બનશે તો પ્રસિદ્ધ કરી સત્સંગીવૃંદના કરકમળમાં મુકવાની આશા રાખું છું અને છેવટે સંત્સગ સમસ્તને વિનતિ કરૂં છું કે આપણા સંપ્રદાયના સાહિત્યને જેમ બને તેમ ઉત્તેજન આપવુ કે જેથી તે પ્રકાશમાં લાવી શકાય અને તે વડે સત્સંગની કીર્તિ દશે દિશામાં ફેલાય.

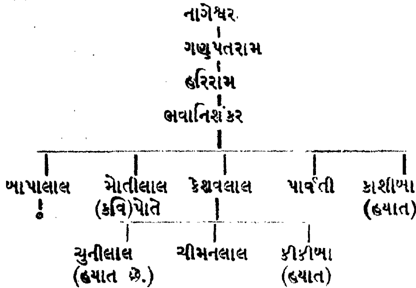
માધવલાલ દલસુખરામ કોઠારી.

વર્ણિ શ્રી અવિનાશાનંદજીનું જીવનચરિત્ર.

જે પુરૂષે આજન્મ મરણાંત બ્રહ્મચર્ય પાળી શ્રી ઉદ્ધવ સંપ્રદાયને માટે આખા જીવનનો ભોગ આપ્યો છે એવા મહાપુરૂષનું જીવનવૃત્તાંત જાણવાને સ્વાભાવિક રીતે દરેક હરિજન આતુર હોય જ. શરૂઆતમાં ઉદ્ધવ સંપ્રદાયને લગતી થોડી માહિતિ આપવી આવશ્યક છે. જો કે "શ્રી સ્વામિનારાયણ" માસિકમાં પ્રસિદ્ધ થયેલા "શ્રી સ્વામિનારાયણ સંપ્રદાય" નામક નિબંધ કે જે રા. કિશોરલાલ ઘનશ્યામલાલ મશરૂવાલાનો લખેલો છે તેમાં સંપ્રદાયને લગતી ઘણી બીના બહાર આવી ગઇ છે છતાં પ્રસંગાનુસાર અત્રે આપવી ઉચિત છે. આ સંપ્રદાયને ઉદ્ધવી સંપ્રદાયના નામથી ઓળખવામાં આવે છે. સંપ્રદાયના આદિ પુરૂષ—આદિ આચાર્ય, શ્રી રામાનંદ સ્વામિ મહાન્ ભક્ત ઉદ્ધવજીનો અવતાર મનાય છે. રામાનંદ સ્વામિએ યાવત્ જીવિત બ્રહ્મચર્યાશ્રમનું જ અવલંબન કરેલું હતું. તેમના પિતાનું નામ અજય પ્રસાદ અને માતાનું નામ સુમતિ હતું. તેઓ અયોધ્યાના વાસી હતા. તેઓનો વેદ ઋગ, શાખા આશ્વલાયન અને ગોત્ર કાશ્યપ હતાં. બારમે જ વર્ષે પિતાના ગૃહનો ત્યાગ કરી તેમણે કાઠિયાવાડમાં તલાજાના વિદ્વાન્ વિપ્ર કાશિરામ પાસે વિદ્યાભ્યાસ કર્યો હતો. ત્યાંથી નિકળીને તેમણે શ્રી રૈવતાચળ (ગિરનાર)ના ગોપાળ યોગીના શિષ્ય શ્રી આત્માનંદજી પાસે યોગાભ્યાસ કર્યો અને સમાધિને વિષે તેજઃપુંજ દીઠો. શ્રી આત્માનંદજી નિરાકારવાદી હોવાથી રામાનંદ સ્વામિ ખેદ પામી ત્યાંથી નીકળી શ્રીરંગક્ષેત્રમાં ગયા. ત્યાં શ્રી પ્રપન્નામૃત વગેરે શ્રી રામાનુજ સંપ્રદાયના ગ્રંથોથી સાકાર ઉપાસના થઇ. તેમજ શ્રી રામાનુજાચાર્યે દર્શન આપી તેમને આજ્ઞા કરી કે શ્રીકૃષ્ણની ભક્તિનો પ્રસાર કરો.

આ પછી રામાનંદ સ્વામી પ્રયાગ આવ્યા. ત્યાં શ્રીદેવશર્મા અને બાલાદેવીનો મિલાપ થયા પછી તેઓ ગુજરાત આદિ ક્ષેત્રોમાં ગયા. થોડોક સમય વીત્યા બાદ શ્રી દેવશર્મા (ધર્મદેવ) અને બાલાદેવી (ભક્તિમાતા) ના પુત્રરૂપે અવતરેલા શ્રી હરિ તીર્થાટન કરતા કરતા માંગરોલ પાસે શ્રી લોજપુરમાં મુક્તાનંદાદિ સંતોને મળ્યા. રામાનંદ સ્વામીને સં. ૧૮૫૭ માં મળ્યા અને બીજા વર્ષે શ્રી હરિને દીક્ષા અપાઇ અને તેમનું નામ શ્રી સહજાનંદ પાડવામાં આવ્યું. ત્યારપછી તેઓ શ્રીસ્વામિનારાયણ નામે પ્રસિદ્ધ થયા અને ઉદ્ધવી સંપ્રદાય ચલાવ્યો.

હવે આપણે કવિના ચરિત્ર તરફ વળીયે. "શ્રી સ્વામિનારાયણ"ના દેહવિલયને ૪ વર્ષ થયા બાદ એટલે કે સંવત ૧૮૯૦ માં આપણા કવિનો જન્મ વિરમગામમાં થયો હતો. આ વખતે અમદાવાદના મંદીરની ગાદી ઉપર કવિના ભાવી ગુરૂશ્રી અયોધ્યાપ્રસાદજી વિરાજેલા હતા. સંપ્રદાયની જાહોજલાલીનો આ મધ્યાન્હ કાળ હતો. શ્રીહરિના સમયના ઘણા નંદો અને મહાપુરૂષો હજી હયાત હતા અને શ્રી ઉદ્ધવ સંપ્રદાયના સંતોના ચારિત્ર્યનાં ગુજરાત તેમજ કાઠિયાવાડમાં વખાણ થઈ રહ્યાં હતાં. કવિના પૂર્વજોની વંશાવળી નીચે મુજબ છે.

કવિનું કુટુમ્બ વિસલનગરા નાગર જ્ઞાતિનું છે, તેમના કુટુમ્બમાં સત્સંગ તેમના પિતા ભવાનિશંકરના સમયથી થયો હતો. તેમના સંબંધમાં એવી આખ્યાયિકા છે કે તેમના મનમાં એવી કલ્પના થઈ કે જો સ્વામિનારાયણ ભગવાનજ હોય તો તેમના ચરણકમળના તળીએ સોળે ચિન્હ હોવાં જોઇએ. આવો સંકલ્પ કરી તેઓ શ્રીસ્વામિનારાયણના દર્શને ગયા. આ સમયે શ્રીહરિ મંદિર પાસેના નવાવાસમાં હાલ જ્યાં પ્રસાદીનો લીંબડો છે અને જ્યાં એક દહેરી પણ ચણાવી છે ત્યાં સભા કરતા હતા. ત્યાં ભવાનિશંકર સભાની સમક્ષ ગયા, શ્રીહરિએ તેમના સંકલ્પને અગાઉથી જાણી લઇને તેમનું નામ દઇ બોલાવી પોતાના બે ચરણો સામા ધર્યા. ભવાનિશંકરને સોળે ચિન્હોનાં દર્શન થયાં અને ત્યાંથી તેઓ શ્રી સ્વામિનારાયણના અનુયાયિ બન્યા. આ વિષે કવિત રામાયણમાં કવિએ નીચે પ્રમાણે ઉલ્લેખ કર્યો છે.

ચિન્હો જોઇ પ્રભુ ચરણનાં, જેણે દ્રઢ કર્યો સતસંગ;
ભવાનીશંકર તાત છે, જેના ચિતમે ચોગણો રંગ.

(કવિત રામાયણ સુંદરકાંડ)

આ પ્રમાણે આ નાગર કુટુમ્બ સત્સંગી થયું.

રા. ભવાનિશંકર અને યમુનાબાઇ જેવાં પવિત્ર માતાપિતાના પેટે અવતાર લેનાર આ ભક્ત કવિનું નામ મોતીલાલ રાખ્યું હતું. નાનપણમાં તેમને મયા મેહેતાની ગામઠી નિશાળે મુકવામાં આવ્યા હતા. આ નિશાળ ઢીંકવા ચોકીવાળા રસ્તે આવેલી હતી. કવિએ ખાડીઆની પોલિસ ચોકી આગળ રહેતા બાપુશાસ્ત્રીની પાસે સંસ્કૃતનો થોડો અભ્યાસ કર્યો હતો. સંધ્યાદિ બ્રાહ્મણનું ષટકર્મ શિખ્યા. અમદાવાદમાં કવિ પોતાના પિતાની સાથે સારંગપુરમાં ફરતા વિસામા સામે ખમારની ખડકીમાં રહેતા હતા. તેમના મોટા ભાઇ બાપાલાલ તથા તેમની ભાભી પણ સાથેજ હતા. એમ કહેવામાં આવે છે કે તેમની ભાભીની રસોઈ તેઓ જમતા હતા. એક દિવસ એવો બનાવ બન્યો કે જ્ઞાતિમાં જમવાનું આમંત્રણ આવેલું છતાં કવિ જમવા ન ગયા અને ઘેર આગળ ખીચડી કરીને જમવાની તૈયારી કરી. ભાભીએ આ બાબત પોતાના સસરાને ફરિયાદ કરી એટલે ડોસાએ ખીચડીની થાળી ખેંચી લીધી. કવિનું મન આટલાજ બનાવથી સંસાર ઉપરથી ઉઠી ગયું ! તેમને વૈરાગ્યની તીવ્ર ચટકી લાગી ગઇ. તેઓ રીસાઇને જેતલપુરના મંદિરમાં આનંદસ્વામી પાસે જઇને રહ્યા. તે ગામમાં ગંગામા કરીને યમુના બાઇની કાકી રહેતાં હતાં. યમુનાબાઈ આ વખતે ગંગામાની સેવામાં હતાં. તેમને કવિના આગમનની ખબર પડી. કવિ જેતલપુરમાં આનંદાનંદ સ્વામિની પાસે માત્ર ૧૦ દિવસ રહ્યા એટલામાં જ તેમનામાં તીવ્ર વૈરાગ્ય થયો. આ વખતે યમુનાબાઇને કવિના આવવાની ખબર પડી એટલે કવિને લઇ તેમની માતુશ્રી અમદાવાદ આવ્યાં. કેટલાક દિવસ પછી કવિને યજ્ઞોપવિત આપવામાં આવ્યું અને જ્યારે તેમને ભિક્ષા પીરસવા માટે વેવાઇ લોકો આવ્યા ત્યારે તેમણે લગ્નની ના પાડી આથી બડવો દોડાવીને તેમને બારોબાર અમદાવાના મંદીરમાં લઇ જવામાં આવ્યા. સંવત ૧૯૦૬ માં તેઓ મંદિરમાં દાખલ થયા અને તેમની સુંપરત શ્રી અયોધ્યાપ્રસાદજી મહારાજને કરવામાં આવી. આચાર્યશ્રીએ પાછા કવિને વાસુદેવાનંદ સ્વામિને સોંપ્યા. આ બન્ને મહાપુરૂષોની કવિ ઉપર સંપૂર્ણ કૃપા હતી. કેટલાક સમય પછી આચાર્યશ્રીએ કવિને દીક્ષા આપી બ્રહ્મચારી કર્યા અને તેમનું નામ અવિનાશાનંદજી પાડયું.

અમદાવાદના મંદિરમાં થોડો કાળ વ્યતીત કર્યા પછી અવિનાશાનંદજીની કાવ્ય તરફ રૂચિ જોઇને આચાર્યશ્રીએ તેમને ભુજની કાવ્યશાળામાં મોકલ્યા. ત્યાં પાંચ સાત વર્ષ રહી કાવ્ય પિંગળ આદિનો અભ્યાસ કર્યો.

કાવ્ય કરવાની શરૂઆત ત્યાંથી થઈ. પછીથી સ્વામીને આચાર્ય અયોધ્યા-પ્રસાદજીએ પાછા બોલાવ્યા અને પછી પોતાની સાથે છપૈયા લઈ ગયા. તેમજ તે પછી નામનું ઉધરાવવા માટે મૂળી, વરતાલ, જેતલપુર વગેરે ગામોમાં સ્વામી ફર્યા હતા. જે જે ગામોમાં સ્વામી ગયા છે ત્યાંના વર્ણનો તથા ત્યાં શ્રીહરિએ કરેલી લીલાને કવિએ ગાઈ છે. અમદાવાદમાં કવિને ઘણું ખરૂં વાસુદેવાનંદ સ્વામીનો સમાગમ હતો. આથી તેઓ તીવ્ર વૈરાગ્યવાળા અને સંપ્રદાયની મર્યાદાનું યથાસ્થિત પાલન કરનારા થયા. સ્વામીના સહચારીઓમાં વાસુદેવાનંદ સ્વામીના મંડળમાં કવિ સિવાય બ્ર૦ ઉદારાનંદજી, બ્ર૦ સત્યાનંદજી, બ્ર૦ માધવાનંદજી, બ્ર૦ નિર્માનાનંદજી, બ્ર૦ અશોકાનંદજી, બ્ર૦ દેવાનંદજી, બ્ર૦ કપીલેશ્વરાનંદજી, સાકર કોઠારી, નાદોલના હિંમતલાલ વગેરે હતા. તેમાં ઉદારાનંદજી, સત્યાનંદજી અને માધવાનંદજીને રસોઈનું કામ સારૂં આવડતું. વડનગરવાળા સાકર કોઠારી જ્ઞાતિએ ભાવસાર હતા અને તે દેહ મુકતાં સુધી ધોળે લુગડે રહ્યા હતા.

વંશાવળીમાં જણાવ્યા છે તે કવિના ભત્રિજા રા૦ ચુનીલાલ કેશવલાલના માતપિતા નાની ઉમરમાં ગુજરી જવાથી તેઓ કવિની પાસે રહ્યા હતા અને તેમની સાથેજ ૫ વર્ષ સુધી ગામડામાં ફર્યા હતા. સં. ૧૯૨૯ થી ૩૪ ની સાલ સુધી તેમને કવિનો પ્રસંગ રહ્યો હતો. આ દર્મ્યાન તેમને કવિની પ્રકૃતિ તથા દિનચર્યા જોવાની સારી તક મળી હતી. સ્વામી પોતે શરીરે બ્રહ્માનંદ સ્વામીની પેઠે રૂષ્ટપુષ્ટ હતા. કાઠું નીચું અને બાંધી દડીનું હતું. તેમની છબી અગર ચિત્ર મેળવવાને અનેક પ્રયાસો કર્યાં છતાં અમને મળી શકી નથી. નહીંતો આ ગ્રંથમાં અવશ્ય આપત. કવિની દિનચર્યા નીચે મુજબ હતી. દરરોજ સહવારમાં બ્રાહ્મ મુહૂર્તે—ચાર વાગ્યે ઉઠવું, નારાયણ ધુન્ય કરવી, પછી માનસી પૂજા કરવી, પ્રભાતીયાં બોલવાં, આ પછી શૌચ અને સ્નાન સંધ્યાદિ કરીને કથામાં વચનામૃત વાંચવાં. કથા પુરી થયા બાદ આસને જઈને સ્લેટ પેન લઈ બેસવું અને નવાં કાવ્ય, કીર્તનો કરવાં. આ પછી 'વાસુદેવ હરે' થાય એટલે જમવા જતા અને જમી પાછા આવીને પણ વચનામૃત વાંચતા. બાદ સ્લેટમાં જે નવું કિર્તન લખેલું હોય તે વિચારી જતા અને પછી તેને નક્કી કરી પાકી સાહી અને કલમવડે પાના ઉપર લખતા. વખતે બાંધેલા પુસ્તકમાં પણ લખતા. બપોરે થોડા સમય આડા પડખે થઈ આરામ લેતા. સ્લેટ પેન પણ તેમના હાથમાં જ આરામ લેતાં. સાંજે ફરીથી સ્નાન કરી પોતાનાં નવાં કીર્તન સભામાં સંધ્યા આરતી પછી વાંચી બતાવતા. રાત્રે

પોતાના નિત્ય નિયમ અને ધ્યાન કરતા અને દસ વાગે સુઇ જતા.

કવિની પ્રકૃતિ ઉગ્ર અને ચ્હેરો તેજસ્વી હતો. વૈરાગ્યમાં બીજા નિ-ષ્કુળાનંદ સ્વામી હતા. ચારિત્ર્ય શુદ્ધ કંચન જેવું હતું. શિક્ષાપત્રીની નાનામાં નાની આજ્ઞાનું પાલન કરવાને પણ તેઓ ચુકતા નહીં, એટલુંજ નહીં પણ તે બીજો કોઇ સાધુ અગર સત્સંગી શિક્ષાપત્રીના વચનનો ભંગ કરતો જણાય તેની સામે ક્રુધ્ધ થઇ જતા. આચાર્યશ્રી અયોધ્યા પ્રસાદજીને વિષે કવિનો ગુરૂભાવ હતો એટલું જ નહિ પણ તેમને પોતાના પિતા તુલ્ય ગણતા હતા. કેશવપ્રસાદજી મહારાજને ઘણી વખત એવો ટોણો મારતા કે હું તો એમનો માનસિક પુત્ર છું. કેશવપ્રસાદજી વિષે પણ કવિને ગુરૂભાવ હતો અને કેશવપ્રસાદજીના ગુણોનું વર્ણન કરનારો કેશવ દિગવિજયનો ગ્રંથ તેમણે લખ્યો હતો. પરન્તુ કેશવપ્રસાદજીમાં રજોગુણ પ્રધાન હતો તે સ્વામીને બીલકુલ રૂચ્યો નહિ. આ વિષે તે સમયના પ્રતિ-ષ્ઠિત સંતોમાં પણ ચર્ચા ચાલતી હતી. આચાર્યની પાસે જઇને ચર્ચા કરવાની કોઈની હિંમત ચાલે નહીં. છેલ્લે સાના આગ્રહથી સ્વામીએજ બીડુ ઝડપ્યું અને તેમાં કેશવપ્રસાદજી સાથે કાંઇક ખાટા દાંત થયા. આખરે વિક્ષેપ અને રજોગુણ નહીં સહન થવાથી સ્વામીએ અમદાવાદના મંદિરને સદાને માટે ત્યાગ કર્યું. સ્વામી કઇ સાલમાં અમદાવાદના મંદિર-માંથી ગયા તે જાણવાનું સાધન નથી.

એક સમયે સ્વામી અમદાવાદના મંદીરમાં શ્રી નરનારાયણના દર્શને ગયા ત્યારે તેમને મર્હુમ કવીશ્વર દલપતરામભાઇ મળ્યા હતા, તેમણે સ્વામીને ઉદ્દેશીને કહ્યું કે: " કેમ, કવીશ્વર ! " આના જવાબમાં સ્વામીએ તેજ સમયે જણાવી દીધું કે:—

"બ્રહ્મમુનિ કવિ ભાનુ સમ, પ્રેમ મુક્ત દોઉ ચંદ;
ઓર કવિ ઉડુગણ સમ, કહે કવિ અવિનાશાનંદ."

વળી કાઠિયાવાડમાં આવેલા———રાજ્યના રાજ સાહેબે સ્વામીનું રૂષ્ટપુષ્ટ શરીર જોઇ એવો ટોણો માર્યો હતો કે " શા તોપના ગોળા જેવા બ્રહ્મચારી છે ? "

આનો જવાબ તડ ને ફડ સ્વામીએ આપ્યો કે " જો અમારા જેવા તોપના ગોળાઓ હોત નહીં, તો તમારા જેવા પાપના પહાડ તુટત શી રીતે ? " આ ઉપરથી સ્વામીના સ્પષ્ટવક્તાપણાની ખાત્રી થાય છે.

વળી માણસાના મંદિરમાં મહન્તના પદ ઉપર હતા એમ મકા-ખાડના હરિજનોનું કહેવું છે. સ્વામીની ઉગ્ર પ્રકૃતિને લીધે માણસાના ભક્ત-રાજ નરસીભાઈ સાથે પણ બનાવ રહ્યો નહી. આથી સ્વામીએ તે મહન્ત પદને તિલાંજલી આપી મકાખાડમાં નિવાસ કર્યો.

આ ગામ વિજાપુર રેલવે લાઇન ઉપર છે. તે વખતે વિજાપુર રેલવે થયેલી નહોતી. આ ગામમાં સ્વામીએ મંદિર કરાવ્યું અને ત્યાં પોતાનાં ગ્રંથો તથા લખવાનાં સાધનો લઇને મંદિરના નાના મેડા ઉપર લખવા બેસતા. મંદિરનું કામ થોડું અધુરૂં હતું એવામાંજ કોઈ તામસી પ્રકૃતિના હરિજને સ્વામીનું અપમાન કર્યું. આથી સ્વામીને આ ગામ ઉપરથી ભાવ ઉતરી ગયો. એમ જણાય છે કે સ્વામી મકાખાડ અને માણેકપર એ બન્ને પાસે પાસે આવેલાં ગામોમાં ઘણો વખત રહેલા હતા. ત્યાંના એક હરિજન વિરસંગભાઇ હાલ પણ સ્વામીના પ્રભાવની વાત કરે છે. લાંઘણજ લીલાનો ૨૮ અધ્યાયનો પદબંધ ગ્રંથ સ્વામીએ માણેકપુર જેવા નાના ગામમાં રહીને પુરો કર્યો છે, તેની સાલ વીગેરે કવિએ પોતે જ તે ગ્રંથમાં લખી છે:

માંની એ ભક્તની મનમાં, આગન્યા આનંદકંદ;
લાંઘણપુર લીલા કરી, કવિ નામ અવિનાશાનંદ,
પુરણ કીધો પ્રેમથી, આ ગ્રંથ સુંદર સાર;
માણેકપુરમાં મનહરણ, ભવતરણ નર ને નાર.
સંવત ઓગણી છત્રીસો, વલિ શ્રાવણ માસ અનુપ;
રાંધણ છઠ ગુરૂવાસરે, કર્યો પૂરણ ગ્રંથ સરૂપ.

આ ઉપરથી સ્વામી સંવત ૧૯૩૬ ના શ્રાવણ માસમાં માણેકપુરમાં હતા. અને તે વખતે તેમનું શરીર સુસ્થ હતું એમ સાબીત થાય છે. આ પછી સ્વામી વરસોડે કઇ સાલમાં ગયા અને ત્યાં તેમનો દેહ કઇ સાલમાં પડયો તે વિષે મોટો ગુંચવાડો છે. લાંઘણજના હરિજનોના કહેવા મુજબ સ્વામી સંવત ૧૯૪૧-૪૨ માં લાંઘણજમાં હતા અને નામનું ઉઘરાવવા આવતા હતા. તે વખતે આચાર્યશ્રી કેશવપ્રસાદજીની સાથે તેમને અણબનાવ થઇ ચુકેલો હતો. પરન્તુ આમાં કાંઇ વિસ્મૃતિ જણાય છે. કારણકે કવિના ભત્રિજા રા. ચુનીલાલ કેશવલાલ જેઓ સ્વામીના પરિચયમાં રહેલા છે તેમના કહેવા મુજબ સ્વામીએ સંવત ૧૯૩૯ નાં માગશર વદ ૩ રોજ દેહ મૂકયો હતો. તેનું કારણ એમ છે કે રા. ભવાનિશંકરે સંવત ૧૯૩૮ ના ભાદરવા વદ ૧ ના દિવસે દેહ મુકયો હતો. અને પછી ત્રણ મહિને કવિએ દેહ મુકયો હતો વરસોડામાં દેહ છોડેલો એ વાત નક્કી છે. ત્યાં નદી તરફ વહેતી ઝાંઝરીના કાંઠે હજુ પણ સ્વામીના દેહોત્સર્ગનો ઓટો છે અને ત્યાંના હરિજનો પણ આ ઓટાને સ્વામીના સમાધિસ્થાન તરીકે બતાવે છે. ત્યાંના હરિજનોમાં કેટલાક વૃદ્ધો છે પરન્તુ સ્વામીની પાછળ ત્યાં બ્રાહ્મણોની ચોર્યાશી કરેલી અને સ્વામી ત્યાંના મંદિરમાં ઘણા કાળથી રહેતા હતા તે સીવાય વધુ માહિતી મળી શકી નથી. સ્વામીની પાછળ ચોર્યાશી કરેલી તેના હિસાબના ચોપડા ગૃહસ્થને ત્યાં હતા તે ગુજરી ગયા છે એટલે તે ચોપડામાંથી

વિગત મેળવવાને ચોપડાની શોધ કરેલી પણ બધી મહેનત નિષ્ફળ ગઇ છે, માત્ર ત્યાંના નાથિયા નામક એક સાંખ્યજોગી બાઇએ સ્વામીનો ઓટો બતાવવા માટેની તસ્દી લીધેલી તે બાબત અત્રે તેમનો આભાર માનવો ઘટે છે.

અત્રે લાંધણુજ સંબંધી થોડી હકીકત આપવી યોગ્ય અને પ્રાસંગિક થઈ પડશે. સ્વામીને લાંધણુજના હરિજનો અદ્યાપિ પર્યંત પૂજ્યભાવથી સંભારે છે. ખાસ કરીને વરસોડા, મકાખાડ, માણેકપર, માણુસા, બાર, દશેળા, વગેરે ગામોનાં હરિજનોમાં સ્વામીની કીર્તિ અદ્યાપિ પર્યંત ચાલે છે. તેમનું નામ સાંભળતા ત્યાંના હરિજનોને હર્ષનાં આંસુ આવે છે. લાંધણુજ લીલાનો ગ્રંથ રચવાના સંબંધમાં કવિએ પોતેજ એમ લખ્યું છે કે

કીધી પ્રેરણા આવિને, મુજ પાસ વારમવાર;
તારે ગ્રંથ બણાવિયો, લાંત્રણુપુર લિલા સાર. ૩૬
આવ્યા લાંધણોજ ગામથી, ચાલી ડાંગરવે ગામ;
પ્રાતઃકાળમાં પ્રીતથી, મયાચંદ પરભુરામ. ૩૭

આ મયાચંદના પુત્ર ભા. છગનભાઇ મયાચંદ લાંત્રણુજમાં મંદીર સામે જ રહે છે. તેઓ હજુ પણ સ્વામીનાં ચારિત્ર્ય અને પ્રભાવનાં ગુણગાન કરે છે. આ લાંવણુજ લીલાનો ગ્રંથ મયાચંદ અને પરભુરામની વિનંતિ ઉપરથી કરેલા છે.

ઘણી પ્રારથનાઓ કરી, કરો લીલા કવી કૃપાળ;
મેહેર કરી અમ માથડે, તમે દીલના અતી દયાળ.

હવે સ્વામીએ કયા કયા ગ્રંથો કઈ કઇ સાલમાં લખ્યા તે વિષે જેટલી તવારીખ મળી છે તે નીચે પ્રમાણે.

વાસુદેવ માહાત્મ્ય, નિષ્કામ સુદ્ધિ, ભાષા ભૂષણ, કવિપ્રિયા, ભાષા વ્યાકર્ણ, કાવ્યકુતોલ, રસરહસ્ય, હરિરસ પિંગલ, ભગવત પિંગલ, વેદાંત ચૂર્ણ વગેરે ગ્રંથો જોવામાં આવ્યા નથી પરન્તુ કવિએ એક પાટી ઉપર લખેલી યાદી ઉપરથી આ નામ આપ્યાં છે. આ ગ્રંથો ભૂજની કાવ્યશાળામાં બનાવ્યા હોય એમ લાગે છે. ભૂજમાં પિંગલ, કાવ્ય વગેરેના અભ્યાસ માટે કવિ પાંચ છ વરસ રહ્યા હતા અને ત્યાંજ એ ગ્રંથો બનાવ્યા હશે. એ તેમનો પ્રથમ પ્રયાસ હતો. આ પછી નીચે પ્રમાણેની સાલો ગ્રંથોમાં આપેલી છે.

અવધવિરહ સંવત ૧૯૨૬ ના માગશર સુદ ૧૫ ભૂજમાં પુરાં કર્યા
પદ બંધ વચનામૃતો (કવિ વૈષ્ણવાનંદજીએ બનાવેલાં તે શોધ્યાં)
સં. ૧૯૨૭ માં પૂરાં કર્યાં.

હરિલિલા સિંધુનું ૮ મું રત્ન તરંગ ૨૮ સં. ૧૯૨૯ બ્યારમાં.
„ „ ૯ મું રત્ન તરંગ ૨૯ સં. ૧૯૩૦ અમદાવાદમાં.
„ „ ૧૦ મું રત્ન તરંગ ૩૪ સાલ નથી મકાખાડમાં.
„ „ ૧૧ મું રત્ન તરંગ ૪૯ સં. ૧૯૩૨ દહીળામાં
„ „ ૧૨ મું રત્ન તરંગ ૩૮ સ્થળ અનેગામનો નિર્દેશ નથી
„ „ ૧૩ મું રત્ન તરંગ ૪૩ સં. ૧૯૩૩ સાદરામાં
„ „ ૧૪ મું રત્ન તરંગ ૫૪ સં. ૧૯૩૭–૩૮ વસ્સોડામાં

બાંધણુજ લીલા ૨૮ અધ્યાયનો ગ્રંથ સં. ૧૯૩૬ માણેકપરમાં
કવિત રામાયણુ સંવત ૧૯૩૭ ના શ્રાવણુ માસમાં વિજાપુરમાં
છપૈયા માહાત્મ્ય આશરે સં. ૧૯૩૪–૩૫ માં.

આ પુસ્તકમાં ખાસ કરીને કવિએ છુટક છુટક કીર્તનોનાં પદો ઇત્યાદિ રચેલાં તેનો સંગ્રહ કરીને આપ્યો છે. તે ઉપરાંત હરિલિલા સિંધુ ગ્રંથમાંથી શ્રીજીએ આચાર્યને કરેલો ઉપદેશ તથા રાજકોટમાં સર માલકમ સાથે થયેલો મેળાપ, તથા હરિ આખ્યાન આપેલાં છે. આમાં કેટલીક નવીન વાતો કવિએ કહેલી છે. કીર્તનોનાં પદોમાં સંતોનાં લક્ષણુ, સત્સંગી કુસંગીનાં લક્ષણુ, પતિવ્રતા તથા શંખણી નારીઓનાં લક્ષણુ, અસંતના લક્ષણુ, શ્રીજીની બાળલીલા, દાણુલીલા, બત્રીસાની રેલનો બગાડ, અમદાવાદ, મૂળી, જેતલપુર, છપૈયા, પરાંતીજ, સિદ્ધપુર, ગેરીતા, ભુજ વગેરે શહેરો તથા ગામોમાં શ્રીજીએ કરેલી લીલાનાં વર્ણનો કરેલાં છે. આ સીવાય હિંડોળાનાં છુટક પદો પણુ છે. તેમજ શંકર, ગણુપતિ, હનુમાનજી, વગેરે દેવોની આરતિઓ પણુ છે.

કવિ બાળ બ્રહ્મચારી હોવાથી તેમને બ્રહ્મચર્ય ઉપર વિશેષ પ્રીતિ હતી એમ જણુાય છે. નારિની નિંદા તેમણે ઘણી કરી છે.

દુસરો કોન દુખદાઇરે, દુસરો કોન દુખદાઇ દારાબીનું દુ૦

* * *

ચતુરાનન પંચાનન જૈસે, જગ ઇશ્વર કહવાઇરે;
બીન સમે ચાવી નીજ મુખમે, અબળા બળ અધિકાઇરે. દુ૦

* * *

મુહકું લાગત પ્યારીરે, મુહકું લાગત પ્યારી ત્રીયામન૦

નિરસ વિષયોને રસિક કરવાની તેમાં ખુબી હતી.
અસલાલીની લીલા વર્ણનમાં કવિ કહે છે કે,

સંત જિમાઇ શામ સુખસદના, મનરંજન મોહન જિતમદના;
કૂંપ અવાડાકી પાસ કૃપાલા, સકટાસનપર પરમ રસાલા.
રાજત રંજત રાજીવ લોચન, પાપતાપ સંતાપ વિલોચન;
બહુત બેર સદસિ બિચ બાતા, કહત હરત જન મન મુસુકાતા.

કવિએ બત્રીસાની રેલનું વર્ણન પણ સારૂંકર્યું છે.

ભાદરવા વદિ આઠમેરે, આવ્યું પાણી અપાર;
બાર વાગ્યા સમે બારથી, હાંરે સેહેર બીચ બજાર. બત્રીસે૦
મધ્યરાત સુધી આવિયુંરે, પાછ્યું હઠયું પ્રમાંણ;
નોમે નવું પાણી આવિયું, હાંરે જકત બોળવા જાંણ. બત્રીસે૦

કવિની દષ્ટિ ગુરૂ ઉપર હમેશાં રહેતી લાગે છે કારણકે આમાં પણ લખ્યું છે કે,

જોઇ ઉપદ્રવ જીવમારે, ગુરૂ નાઠા ગમાર;
દૂર વસ્યા જાઇ દેખતાં, હાંરે ભ્રષ્ટ ભુમીના ભાર. બત્રીસે૦

સાચા ગુરૂ માટે કહે છે કે,

સાચા ગુરૂ સંસારમાં, બહુ રાખી બરદાસ;
ખાનપાંને કરી ખંતથી, હરિ વળી આપી સુવાસ. બત્રીસે૦
થોડા આપદમાં થીરતારે, રાખી નાંહી લગાર;
ભકતને કેમ ભવ તારશે, હાંરે મહાસંધુ અપાર. બત્રીસે૦

જે સમાજ હમેશાં જીવતો અને જાગતો હોય છે તેની પ્રગતિ સતત થયાં કરે છે. જીવતા અને જાગતા સમાજમાં સમાજના કાયદા કાનુનો અને ધારા ધોરણનું પાલન યથાસ્થિત થાય છે. પણ સમાજને એવી સ્થિતિ રાખનારાં તત્ત્વો તેના શૂરવીર સભ્યોજ છે. જે સમાજમાં ચારિત્ર્યશીલ સભ્યો હોય તોજ સમાજનાં મૂળ સિદ્ધાંતોનું પાલન થાય છે. નહીં તો સવત્ર અંધાધુની થાય છે. કવિ પોતે મૂળ પદ્ધાત અને ધારા ધોરણ પ્રમાણે ચાલનારા હતા એટલું જ નહીં પણ તેમના સહચારીઓ અને સમકાલીન સંતોપણ એવા ઉચ્ચ ચારત્ર્યવાળા હતા. કવિમાં એથી વિશિષ્ઠતા એ હતી કે તે કોઇથી પણ દબાયા વના જે જેવો હોય તેને તડ ને ફડ કહી દેતા. આચાર્ય કેશવપ્રસાદજી જેવા પ્રભાવવાળા આચાર્યને પણ તડ ને ફડ કહેનાર આ વ્યક્તિજ હતી. સંપ્રદાયની પ્રગતિ આવા સંતોથીજ થાય છે. ખુશામત અને હાજી હા કહેનારાઓ સંપ્રદાયને માત્ર હાનિ કરનારાજ નીવડે છે.

કવિએ રચેલું સાહિત્ય વિશાળ છે. પરન્તુ અમારાથી નાણાંની જેટલી જોગવાઈ બની શકી તેટલા પુરતું આ સાહસ કર્યું છે. કવિને લગતી ઘણી માહિતી મેળવવા માટે લાંધણેજ, વરસોડા, મકાખાડ ઇત્યાદિ ઠેકાણે ફરવું પડયું છે. આ પુસ્તકની કીંમત ગરીબ સ્થિતિના સત્સંગીને પણ ભારે ન પડે એ હેતુથી ઘણીજ ઓછી રાખી છે. ભવિષ્યમાં જો નાણાંની જોગવાઇ થશે તો સ્વામીના બીજા ગ્રંથો પ્રસિદ્ધિમાં મુકવાને પ્રયત્ન કરીશ. અસ્તુ.

દાસાનુદાસ—માધવલાલ દલસુખરામ કોઠારી.

કીર્તનોનું સાંકળીયું.

અન્ય તીર્થ સ્થાનોમાં કરેલી લીલાનાં કીર્તનો.

અન્યદેવોની આરતી વગેરે.

ॐ

तत्सत् श्री सहजानंदाय नमः

अविनाशानंद काव्य.

ઉપદેશનાં કીર્તનો.

સંતનાં લક્ષણ.

પદ ૧ લું—રાગ ફટાણાં.

પ્રભુ હોય, પ્રગટ પ્રમાંણુ, સંત તીયાં સાચા રહે જો;
કથે એમ વેદ પુરાંણુ, કાવ્ય કોશ ગ્રંથ કહે જો ૧
રામ તીયાં હોય ન કાંમ, કાંમ તીયાં રામ નહિં જો;
નોય રાત દિ એક ઠાંમ, તુળસીદાસે કહી જો. ૨
જીયાં માંન સરોવર સાર, હંસ તિયાંવૃંદ રહે જો;
ગાંમોગામ બગલા અપાર, હોય કવિજંન કહે જો. ૩
હંસ ચુગે મોતીનો ચાર, ઠોર ઠોર નવ રમે જો;
બગ કરે મચ્છ આહાર, ભુંડા ભવ માંઇ ભમે જો. ૪
સંત હોય સાચાનાં વૃંદ, ફંદમાં નવ ફસે જો;
કે છે કવિ અવિનાશાનંદ, પાપમાં પાપી ધસે જો. ૫

પદ ૨.

સાચા હવે સંત સયાંણુ, લક્ષણુ તેનાં લહું જો;
પાલે રૂડાં નીમ પ્રમાણુ, કાંમનીથી છેટે કહું જો. ૧
દાંમ દેખી રહે છે દૂર, સૂરલીત ઈંદ્રી સદા જો;
ક્રોધ કેદી, વાપે ન ઉર, કામ કલેશ નાંહી કદા જો. ૨
વલી અતી વૈરાગ્યવાંન, જ્ઞાંનમાં પોતે ગલ્યા જો;

સંગ દોષજીત સુજાંન, તાપ પાપ સરવે ટલ્યા જો. ૩
મલે આવી જે કોઇ જંન, તતકાલ તારે તરે જો;
પેખી કરે પોતે પાવંન, ફેલથી છેટે ફરે જો. ૪
મલ્યા પ્રભુ પ્રગટ સ્વછંદ, વાસના ટાળી વલી જો;
કે છે કવિ અવિનાશાનંદ, ફંદ જાય તેના બલી જો. ૫

સતસંગીનાં લક્ષણ.

પદ ૩

સતસંગી તેતો સુજાંણુ, સતસંગ પાલે સહી જો;
પામે ધામ પ્રગટ પ્રમાંણુ, ગતી રૂડી તેની કહી જો. ૧
દારૂ માટી ચોરી અવેરી, વટાલે વટલે નહી જો;
જીવ હિંસા કરે ન જન, મંન વશ રાખે મહી જો. ૨
કરે નહી આતમઘાત, વિધવાનો સંગ તજે જો;
વિમુખના મુખની વહેલ, કથા સુણે નાંહી રજે જો. ૩
કોઇને માથે મિથ્યા કલંક, હરીજન નાંખે નહી જો;
કરે નહી કોઈ દી કહાય, દેવ નીંદા મન દહી જો ૪
પાલે પ્રીત્યે પ્રગટ પ્રમાંણુ, નીમ એકાદશ ગ્રહી જો;
કે છે કવિ અવિનાશાનંદ, સતસંગી તે તો સહી જો ૫

પદ. ૪

વલિ કહું વાત વખાંણી, જાંણી હરિજંન લીયો જો;
હોકા ગાંજા ભાંગ્ય અફીણ, પાપ જાંણી ત્યાગી દીયો જો. ૧
તાંણે નહી કેદી તમાકું, ચીત દઇ ચાવે નહી જો;
ફેલ કરી થાશો ફજેત, જમપુરી જાશો વહી જો. ૨
તમાકુનું પાપ અપાર, બ્રહ્માએ મુખે કહ્યું જો;
નારદની પાસે નેહાંન, બ્રહ્માંડપુરાંણુ થયું જો. ૩
તમાકુને ખાંતેથી ખાય, રૈરવ નરકે પડે જો;
જ્યાં લગી સુરજ ચંદ, જમદૂત તેને નડે જો. ૪
એવુંનુ પાપ અપાર, મોટા મોટા મુની કહે જો;
કે છે કવિ અવિનાશાનંદ, હરિજંન દુર રહે જો. ૫

કુસંગીનાં લક્ષણ.

પદ. ૫

કહું હવે રીત કુસંગ, સતસંગ નિંદે સહી જો;
પીએ હોકા ગાંજા ને ભંગ, અંગ રંગ ચઢે નહી જો. ૧
કામી ક્રોધી લોભી લબાડ, પાડ એ તો પાપતણાં જો;
ફેલ માંહી અતી ફસેલ, છેલ થઇ ફરે ઘણા જો. ૨
વ્યભિચારિ વ્યસની વિશેષ, લેશ ઉર લાજ નહીં જો;
ભાલે ભાંડ ભુવા ભવાઈ, ભુંડુ બોલે ભ્રષ્ટ થઈ જો. ૩
ખોટા ગુરૂ કરીને ખાંત્ય, વસનીને પૂજે વળી જો;
અન્ન ધંન આપે અજાણ, બહુ ખારે જાવે બળી જો. ૪
એવા જેનાં લક્ષણ મંદ, કુસંગી તેને કૈયે જો;
કે છે કવિ અવિનાશાનંદ, ડરી તેથી દૂર રૈયે જો. ૫

પદ. ૬

સંગ કોઇ કરે કુસંગ, અંગ રંગ ખોટો ચડેજો;
ચડે ચીત ચોરીનો રંગ, સતસંગ ઢીલો પડે જો. ૧
કરે જન કુસંગ સંગ, મરી જમપુરી જાવે જો;
મારે જમ માર ઉમંગ, ખુબ ખલ ખાંતે ખાવે જો. ૨
હાયહાય થાવે હેરાંન, બુમરાણ પાડે બહુ જો;
જમ મારે જાવે ન પ્રાંણ, કેમ કષ્ટ મુઢે કહું જો. ૩
પડે પાપી પાડે પોકાર, મુદગલ જમ મારે જો;
લેસ સુખ નાંહી લગાર, વલિ કોઇ નાવે વારે જો. ૪
મૂઢ મતી મુરખ મંદ, ઉપદેશ માને નહીં જો;
કે છે કવિ અવિનાશાનંદ, સત્ય વાત માને સહી જો. ૫

પતિવ્રતા નારીનાં લક્ષણ.

પદ ૭.

પતિવ્રતા નારીની રીત, પ્રીત કરી હરી ભજે જો;
પતિ સેવે પ્રેમ સહીત, શંખણીનો સંગ તજે જો. ૧
પ્રભુ પદ પ્રેમ અપાર, નીમ પાલે નકી કરી જો;

નાવે ધોવે ઉઠી સવાર, પાપ થકી ચાલે ડરી જો. ૨
અતી રોગી ગરીબ અંધ, પતી નપુસક પેખી જો;
સેવે સતી પ્રભુ સબંધ, વેદનો મત દેખી જો. ૩
રૂપવાન નર પુનીત, ઇંદ્રિ કે રાજા જેવો જો;
પતી વીના જાણે પતીત, પતીવ્રતા નારી તેવો જો. ૪
કરે નહી કુલટાનો સંગ, વ્રત માન પાલે વલી જો;
કે છે અવિનાશી ઉમંગ, પાપ જાય તેનાં બલી જો ૫

શંખણીનાં લક્ષણ.

પદ ૮.

શંખણી જે નારી સંસાર, અંધ ધંધ રહે સદા જો;
રીસ ભરી ઉઠે સવાર, પ્રભુ નવ ભજે કદા જો. ૧
મારી રોવરાવે છે બાલ, કાળ જેવી કાયા કરી જો;
છુટા નીત માથાના વાલ, પરણ્યાને પીડે પુરી જો. ૨
કેદી નવ નહાવે કહાય, મેલમાં માતી ચાલે જો;
ધણી સંગ લડવાને ધાય, મન ગમતામાં માલે જો. ૩
જુવો લીખો મારે અપાર, પાપમાં પ્રેમ અતિ જો;
વળિ કરે છે વ્યભિચાર, જાર સંગ નીતે જતી જો. ૪
ફસે ગણા ફેલ ને ફંદ, કુલટાનો સંગ કરે જો;
કે છે કવિ અવિનાશાનંદ, મળે તેનાં પુન્ય હરે જો. ૫

પદ ૯ મું–રાગ લાવણી.

મોરે બંકે બિહારી લાલ, ચાલ ચીત ચોરે;
તોરે બંકે નેન વિશાલ, કરેજવા કોરે. મોરે૦
શીર બંકી કલંકી ધાર, પ્યાર કર પ્યારા;
મોરે ખાવન દિલ ખુસિયાલ, ખ્યાલ કર ન્યારા. મોરે૦ ૧
કસી બંકી કમર હર કંસ, હંસ ગતી હેરી;
શીર બંકી પાગ બનાય, ગાય ગુન લેહેરી. મોરે૦ ૨
કર બનિતા સંગ બિહાર, હાર ધર હીયમે;
મુખ બોલી અમૃત બોલ, કોલકર કીયમે. મોરે૦ ૩

કહ્યું નાચે કમલદ્રગ શામ, કાંમ કર કમનં;
મોચે જાંની હાસી અવિનાશી, ગાય ગુંન રમનં. મોરે૦ ૪

પદ. ૧૦

સુની અરજી મરજી ધર શામ, કામ કર પૂરે;
કલંકંજ વિલોચન સંજ, જાંની ગયે સૂરે. સુની૦
મમ મોહન મોહોલ પધાર, ધાર ઘિર ધીયમે;
હરી પકર્યો લલના હાથ, હોંસ ધર હીયમે. સુની૦ ૧
કર આલીંગન અલબેલ, છેલ હુઈ છતીયાં;
સુખ દીનો સુખીકું શામ, કાંમ કર રતીયાં. સુની૦ ૨
ચખ ચૂંબન મુખ ચીત ચોર, પ્યારી કો પ્યારે;
અતિ કીનો આલી અંગ, સંગ મતવારે. સુની૦ ૩
કરી મનમથ મનમે લાય, આપ સુખ અંગે;
કવી ગુન ગાવે અવિનાશી, ઉલાશી ઉમંગે. સુની૦ ૪

પદ. ૧૧

નહી માંનત મુઢ ગમાર, માર બહુ ખાવે;
મરી જાવે જમપુરી માંઇ, વિષે સુખ ચાવે. નહી૦
યહ ધન તન રંગ પતંગ, સંગ નહી ઐહે;
કૃત કર્મ શુભાશુભ હોય, જીય સંગ જૈહે. નહી૦ ૧
મન મેહેરીકો મેલાપ, પાપ ચીત ચાંઇ;
અતિ અનરથ કરત અશેશ, એશ મન માઇ. નહી૦ ૨
સુત ભગની માતરૂ તાત, જાત તજી જીયરા;
પીર પાવત અપરંમપાર, હાર લખી હીયરા. નહી.૦ ૩
અસ જાંની જીય અજાંન, જાન મત કરના;
અવિનાશાનંદકી શીખ ધીયમે ધરના નહી૦ ૪

પદ. ૧૨

પરનારીસોં કરી યારી, ખારી હે દૂખકી;
તા કારન સમઝી વિચારી, બાત સુન સુખકી. પરના૦
અજ ઈંદ્ર ચંદ્ર ભયે અંધ, નેન લખી નારી;
ગતી ગૌતમ અહમે કીન, દીન ભયે ભારી. ૧ પરના૦

બડ લંકાં બંકાં કોટ, નીશાચર પુરા;
પરનારીકે પરસંગ, ભયે ચકચૂરા. પરના૦ ૨

સબ ઝીત ત્રિલોકી ઝીત, આપકી કીની;
સો દુખ પાયો દશશીશ, બાત કહી દીની. પરના૦ ૩

સો બાતનકી એક બાત, ઘાત દુર કરના;
અવિનાશાનંદકી શીખ, ધીયમે ધરના. પરના૦ ૪

પદ. ૧૩ મું–રાગ લાવણી.

પ્રગટ પ્રભુ નહી ભજતા પ્રાની, ફિર ફિર ઑસર નહી આવે;
કાલ ખડા શીર ઉપર્ય તેરે, આઈ અચાનકકું ખાવે. ૧
દારૂ માટી ચોરી અવેરી, ગાંજા ભંગી જો પીવે;
અંત સમે જમદુત આયકે, માર અતી તોકું દીવે. ૨
સપ્તતાડ સમ ઉંચા કાવે, કૂવા સરીસ હે આંખી;
મુદગર મોટા હાથ લઈકે, લૈ જાવે મારી નાંખી. ૩
ચતુર અષ્ટ સહસ્ર ખટલખ, જમપૂરીમે હે કુંડા;
વર્શ અમીત તેમે ડારીકે, માર મારહી બહુ ભૂંડા. ૪
રોમ રોમ તન જરહિ અંગારે, તપ્ત વાલુકા દુખકારી;
જમદુત ચલવત જોરે તીનમે, મુદગર મસ્તકમે મારી. ૫
દુઃખ દુખ હે દુખ અતીષે, નહીં હે સૂખકા લવલેશા
એહિ પુર જમકે હાથ નીરંતર, પાવેગા તબહુ કલેશા. ૬
સું દુખ દેવતે કોટીક કલ્પે, કુંડહુંસે કાઢે બારે;
કર્મ તપાસી દુષ્ટ જીવકે, સવવેદ સીધીમે ડારે. ૭
સો ચોરાસી લાખ જન્મકી, બિકિત તે મેં કેતા હું;
જલજંતુમે નવ લખ તન હે, દશલખ પક્ષી લેતા હું. ૮
તિસ લખ દેહ પશુ કે જાનો, સ્થાવર વિસલખ તન પાવે;
કર્મિ દેહ તે લાખ રૂદ્ર કો, ચતુરલક્ષ નર તનુ આવે. ૯
એહી ચોરાસી લાખ જન્મમે, જીવ અતીસે દુખ પાવે;
કે અવિનાશાનંદ તે નિશ્ચે, પ્રભુ બિના કુન છોરાવે. ૧૦

પદ ૧૪.

પ્રગટ હરીકો શરનો લેવે, તબ ચોરાશી દુખ જાવે;
અંત સમે પ્રભુ આઇ જીવકું, નીજ ધામકો પોહુચાવે. ૧
અગણીત બ્રહ્માંડ અષ્ટાવન જુત, રોમ રોમ તનમે રાજે;
સો અક્ષર કે પાર સુખકો, કહતે શેશ નીગમ લાજે. ૨
સોઇ ધામસે સૂખ લેશતે, આયો મૂલપુરૂષ માંઇ;
સો સુખ લેશ તે આયો જાનો, પ્રધાનપુર્ષ રહવે ત્યાંઇ. ૩
સોઇ પ્રધાનપુર્ષ સુખલેશતે, મહતત્વ લોકે આયો;
સો મહતત્વ સુખલેશસે, પુરૂષવિરાટ તે મુદ પાયો. ૪
તેહિ વૈરાટકે સુખલેશસે, બ્રહ્મા વિશ્નુ ત્રિપુરારી;
તેહી સુખકો લેશ તે ભોગવે, સુરપતી નરપતી નરનારી. ૫
માહકણ રવિકર મેઘબુંદ કો, લેખો લેહુ ગણી બુદ્ધીવંતા;
અક્ષર કે સુખકે અનુભવકું, કરને નહી કોઇ સુર અમિતા. ૬
એહી ધામમે સુખ અતિ હે, નહિ હે દુખકા લવલેશા;
સોઇ ધામકું પાઇશ પ્રાની, કાલ કર્મકા નહીં કલેશા. ૭
રોમ રોમ તન તેજ અનંતા, સોળ વર્ષકી હે કાયા;
મનવાંછીત સબ ભોગ મીલેગા, દિવ્ય તનુ હે નહી માયા. ૮
સોઇ ધામમે નાથ નિરંતર સુખ દેવેગા સુખધામી;
જીય ઈશકી મનકી જાને, જ્યું જાને અંતરજામી. ૯
અગણિત કોટિક શેશ નિગમતે, એહિસુખ પાર ન લેતા હે;
મંદ કવિ અવિનાશાનંદ તે, એક મુખ કયા કેતા હે. ૧૦

પદ. ૧૫

સો અક્ષરકે વાસી સંતત, પુરૂષોત્તમ પ્રભુ અવતારી;
કારણ સબ અવતારકે કાવે, પ્રેરક સબકે સુખકારી. ૧
અનંત કોટી મહા વિષ્નુ ઉપાસે, ચતુરવ્યુહ સેવત ભારી;
નિશદીન ધ્યાન ધરતહે ઉરમે, રહવત મરજી અનુસારી. ૨
સુરભી લોકપતીતે સંતત, નીજ મુક્ત સંગ રાખીકે;
ધ્યાન ધરત ઉર ધીર ધરીકે, પુરૂષોત્તમ ગુન ભાંખીકે. ૩

સ્વેતદ્વીપકે વાસી સંતત, સબે મુકત લૈકે સંગે;
પુરૂષોત્તમ ઘનસ્યામકું સેવત ધ્યાંન ધરત ઉર ઉમંગે. ૪
અનંત ઈંદ્રપતી જીવ ઇશકે, કૃતફલદાયક હે દેવા;
સબકે કારણુ સબહી નિયંતા, સકલ કરે નિશદિન સેવા. ૫
સો પુરૂષોત્તમ પ્રગટ પ્રભુ હરી, દયા કરીકે બહુનામી;
કોશલ દેશ અવધપુર પાસે, પ્રગટ ભયે ખટપદ સ્વામી. ૬
માત તાત તેહિ ભકિત ધર્મ હે, સરવરીયા બ્રાહ્મણુ સારે;
સામવેદી હે કૌથમી શાખા, પાંડે અવટંક શુભ ભારે. ૭
સંવત અષ્ટાદસ સપ્ત ત્રિંશમે, મધુ માસ પક્ષ સારી;
નિધિ તીથી ને સુરપે ઇવારે, ઉતપન્ન ભયે ઉપકારી. ૮
સોઇ પ્રગટ પુરૂષોત્તમ પૂરન, સ્વામીશ્રી સહજાનંદ;
તાહિકે શરણું આયકે પ્રાંની, તો મિટહી જમકા ફંદ ૯
સો હરી નીશદીન પુર છપૈયે, બાલ લીલા કરે બહુ ભારી;
સો છબિ આઇ રહો કે ઉરમે, અવિનાશાનંદ બ્રહ્મચારી. ૧૦

પદ. ૧૬

સો પુરૂષોત્તમ પ્રગટ ભઇકે, લિલા કરે છુપિયામાંઇ;
તે પ્રભુકે દરશનકે કારન, આત વિરાટાદિક ધાઇ. ૧
અનંત વિશ્નુ બ્રહ્મા ભવનારદ, નિશદિન આયકે પ્રભુ આગે;
નારાયણુસરમાં સ્નાન કરીકે, હરીપાસે સું વર માગે. ૨
નાથ નિરંતર એહી વર દીજે, દયા કરીકે બહુનામી;
એહિ પુરમે તન વનવેલીકો, કાં જલચર પક્ષી સ્વામી. ૩
જેહી કરીકે સંતત હમ કું, તબહિ સમાગમ નિત થાવે;
નિરખી મૂરતી નાથ નિહારી, પૂરણુ પદ સુખ ઘ્યાં પાવે. ૪
અમીત કોટી બ્રહ્માભવ અગણીત, નીત આવે એહી પુર માંહી;
તેહી પુર પાંસુ શીરપર લૈકે, પૂરન મનમે મુદ પાઇ. ૫
અનંત કોટિ બ્રહ્માંડમે એહિ સમ, નહિ હે દુજો કોઇ ધામ;
પુરૂષોત્તમ અક્ષરપુરવાસી, વિચરે સંતત ઘનશામ. ૬

સો છુપૈઆમેં જાંને અજાંને, નર તન ધરી જે જન જાવે;
આપ કુલ પાવન કર અગણિત, પુની ભવસે નહી ભટકાવે. ૭
અવતારી અવતાર અમીતકે, ધામ સકલકે સુખધામી;
અનંત નાંમકે નામી કાવે, સો શ્રી સહજાનંદ સ્વામી. ૮
સો પ્રભુ ઉત્પન્ન ભઈ છુપૈઆમે, મહી પર બીચરે સુખકારી;
તીર્થ અનંતકું કીન તીર્થ રૂપ, તારે અગણીત નરનારી. ૯
સો સહજાનંદ સબકે કારન, સબહી નીયંતા શુભ કરણી;
તાકો મહીમા કીન કછુ સુખ, કવિ અવિનાશાનંદ વરણી. ૧૦

॥ પદ ૧૭ રાગ ધોલ. ॥

શિખામણુની વાત કહું સહુ સાંભળો,
પ્રેમદા પુરણુ પતીવ્રતા કરી પ્રીત જો;
દેવને દુરલભ નરતન પામ્યા દેખ જો,
તે સારૂ કરવો સતસંગ સહીતજો. શિખા૦ ૧
પરપુરૂષનો સંગ ન કરીએ પ્રેમદા,
સમજી કાલા સાપ સરીખો મંન જો;
દેખી ડરવું તેને અતીશે દીલમાં,
જાણી કરવું જીવ તણું જતંન જો. શિખા૦ ૨
પરપુરૂષનો સંગ કરે જો પ્રેમથી,
અજાણે જે અબળા એક જ વાર જો;
થંભ ધખાવી પુરૂષ કરી લોહા તણો,
બાથ ભરાવે જમના દૂત અપાર જો. શિખા૦ ૩
હાય હાય કરી પસ્તાવો અતીશે કરે,
જમપુરીમાં જાણો જુવતી વૃંદ જો;
તપ્તસુરમી નરકમાં દુખ પામે અતી;
નકી વાર્તા કે અવિનાશાનંદ જો. શિખા૦ ૪

પદ. ૧૮

પતીવ્રતાની રીત કહુ સુણો પ્રેમદા,
પતિને સેવે પાળે નેમ સપ્રીત જો;

દારૂ માટી ચોરી અવેરીને તજે,
ભાવ ભરી ભજે ભયહારિ નિત નિત જો. પતી૦ ૧
એ જાણી કેદી ન કરે હીંસા જીવની,
જુવો માંકણુ લીખો આદિ અપાર જો;
કર્યાં કરમ તે આડાં અંત્યે આવશે,
એમ જાંણીને લીયે મનમે નાર જો. પતી૦ ૨
પતીવ્રતા નવ ખાવે વસ્તુ કેફની,
તમાકુને નવ તાંણે નવ ખાય જો;
ભાંડ ભવૈયા કેદી ન ભાલે ભાવથી,
પરપુરૂષ દેખી ચીત નવ લલચાય જો. પતી૦ ૩
પતીવ્રતાનો ધર્મ જે પાલે પ્રેમદા,
તે ભવસાગર તરશે કુલ સમેત જો;
મનવાંછીત સુખ પામશે મનમાં માનની,
અવિનાશાનંદ કે છે વાત સહેત જો. પતી૦ ૪

પદ ૧૯.

વિધવા બાઇની વરણુવિ કહું વલિ વારતા,
પતિ જાંણી પુરૂષોત્તમ સેવે પ્રીત જો;
નર્ક કુંડ જેવો જાંણે નરદેહને,
પાપી પામર લંપટ છેક પતીત જો. વિધ૦ ૧
શ્રંગાર રસની વાત વલિ વિધવા તજે,
પુરૂષપેક્ષણુ કરે નહીં કરી પ્યાર જો;
સંબધ ન રાખે પુરૂષનો સંસારમે,
અતી દુખદાયક જાણી મનમે નાર જો. વિધ૦ ૨
ભૂતલ સોવે ભોજન એક વેલા કરે,
ડરે પુરૂષના પરસંગથી દીલ માય જો;
ફેલ કરે નહીં છેલ થઇને નવ ફરે,
ગરીબ થઇને ગુણુ ગોવીંદના ગાય જો. વિધ૦ ૩
બાઇ બાઇ સંગ બેસે ને મોંબત કરે,
સ્વપ્નામાં ન પરશે નર પરસંગ જો;

અવિનાશાનંદ કે છે વિધવાયોષિતા,
પાવનકારી જાણો જગમાં ગંગ જો. વિધ૦ ૪

પદ. ૨૦

બાઇ માણસને બીવું નરની વાતથી,
છેટે રેવું વિઘન જાણી છેક જો;
સંગ કર્યોથી અંગ અનંગ વ્યાપે અતી,
મુલગી ખોવે ભકતપણાની ટેક જો. બાઇ૦ ૧

જેણે જેણે સંગ કર્યો સંસારમાં,
તેણે તેણે ખોઇ જગમાં લાજ જો;
દેવયાની થઇ ભ્રષ્ટ તે કચના પ્રસંગથી,
પાપ કરીને શ્રાપ પામી જગમાં જ જો. બાઇ૦ ૨

બ્રાહ્મણકુલ તજી ક્ષત્રીવરને તે વરી,
રેણુકાને લાંછન લાગ્યું અપાર જો;
જોતાં ક્રીડા ગાંધર્વની જલમાં વલી,
જમદગ્નિયે ત્યાગ કર્યો નિરધાર જો. બાઇ૦ ૩

પ્રભુ ભજ્યામાં વિઘન મોટું બાઇને,
પુરૂષનો પરસંગ જો અંગમાં થાય જો;
અવિનાશાનંદ કે છે તે પાપે કરી,
જરૂર જુવતી જમપુરીમાં જાય જો. બાઇ૦ ૪

પદ. ૨૧—રાગ ધીરાની કાફીનો.

ભ્રષ્ટમતી ભુંડારે, કુડા કુડા વાદ કરે;
સેવે નહી રૂડારે, દેખી સંત દૂર ફરે. ભ્રષ્ટ૦
ધ્યાંન ધરી બેસે ધર્મને ધારે, બગની પેઠે લબાડ;
લાગ લાવીને લે છે પકડી, ચાંચે મચ્છ કરી ચાડ,
વિષે સારૂ વલખાંરે, ફરે ફરે પેટ ભરે. ભ્રષ્ટ૦ ૧
જતી સતી તપી થઇને જગમેં, ખેતરે ખલ કરી ખાંત;
નીમ ન પાલે નાથનું, નીરખી બ્રહ્મ વખાણે દીન રાત,
મસ્ત થૈને બોલેરે, ડોલે મનમાં ન ડરે, ભ્રષ્ટ૦ ૨

બ્રહ્મજ્ઞાન કથી ભરમાવે ભવમે, નારી નર નીરધાર;
જપ તપ જોગ જગનથી પાડે, ડુબાવે સંસાર,
શાસ્ત્રને ન માંને રે, તે તો તારે નાંહી તરે ભ્રષ્ટ૦ ૩
ભાંગ્ય પીએ ને ભોગવે ભાંમની, તમાકુ તાણે ને ખાય;
પીયે અફીણુ ગાંજા હોકાને પ્રીતે, અહંબ્રહ્મ મુખ ગાય,
એવાં લક્ષણુ જેનાંરે, પાસે બેઠા પુન્ય હરે. ભ્રષ્ટ૦ ૪
ખલ જ્ઞાની ખરે ખરા ખોલવા, ઓળખી એનાં એધાંણુ;
સંગ ન કરવો સમજુ માંણુસને, વદે વેદ પૂરાંણુ,
અવિનાશાનંદ કેરે, ધીરમતી ઉરમાં ધરે. ભ્રષ્ટ૦ ૫

પદ. ૨૨

બગ જેવા આવારે, વેશ ધારી ફરે વળી;
ધુતવા ધુતારારે, કહું જાણે રૂપ કલી, બગ૦
નાગા ફરે ભુંસે ખાખ નઠારા, ચલમ ચીપીયા હાથ;
જટા ધારે નખ જુલમી જગમે, રામકી રાખે સાથ,
ફેલમાં ફસેલારે, જાંણે વિખ વેલિ ફળી. બગ૦ ૧
નિરખી સાચા સંતને નિંદે, ભુંડુ બોલે જાણો ભાંડ;
નીમ નહીં કોઇ બાતનું નકી, બકકી પાડે મુખ રાડ,
પાડ તો પાપનારે, રાંડને તો આપે રલી. બગ૦ ૨
રામ રામ મુખ રાતદી ભાંખે, હરાંમિ કાંમ હરાંમ;
કરે ફરે કલી રૂપ કલીમાં, દિલ વાલું ઘણું દાંમ,
ચાંમે ચીત ચોટયું રે, કાંમે એની બુદ્ધિ કલી, બગ૦ ૩
દુનીઆમાં અતી દંભ દેખાડે, તપસી રાખીને ત્યાગ;
ઉંધા સુવે કૈંક ઉભા રહે નીત, અંગ તાપે પંચ આગ;
રાગ મનમાંહીરે, વાસના તો નથી બલી, બગ૦ ૪
શાસ્ત્રમર્યાદાને લોપીને રાખે, સરવે જુઠો ત્યાગ;
વાંમ દાંમથી વેગલા વર્તે તે સાચા બડભાગ;
સદા તેને સેવોરે, અવિનાશાનંદ કે છે મલી, બગ૦ ૫

સંતનાં લક્ષણ.

પદ. ૨૩

સાચા સંત સેવોરે, કહું સત્ય વાત ખરી;
અવસર ન આવે રે, પાછો આવો સર્વોપરી, સાચા૦
પ્રગટ પ્રભુના સદા ઉપાસી, પાળે નેમ પ્રમાંણ;
અષ્ટ પ્રકારે ત્યાગે અબલા, વરજીત વ્યસન વખાંણ;
ધનને ન રાખે રે, ન રખાવે નામ ધરી, સાચા૦ ૧
પર ઉપકારીને ઉદાર પોતે, સદા પવિત્ર સુહાય;
ભ્રષ્ટપણું ભાવે નહીં ભવમે, ગોવીંદના ગુણ ગાય;
તમાકુ ન તાંણે રે, ચાવે નહીં ચોંપે કરી, સાચા૦ ૨
વ્યર્થ કાલ નવ ખોવે પ્રભુ વીન, ભજનમાં ભરપુર;
સાચા જાંણી સતશાસ્ત્રને સેવે, ઉમંગ અતીશે ઉર;
સૂર સંત સાચારે, કામ ક્રોધ ઝીત્યા અરી, સાચા૦ ૩
ખોટિ વાણી કદી મુખ ન ભાખે, દાખે પ્રગટનું જ્ઞાન;
ધ્યાનમાં ધારે પૂત્ર ધર્મના, સહજાનંદ ભગવાન;
જગમાં તે જાંણે રે, તારી નરનારા તરી. સાચા૦ ૪
જુકતાહાર વિહાર જગતમે, ઝિત સદા સંગ દોષ;
રોશ નહીં નિજ ઉરમાં રાખે, નિરવિકારી નીરદોશ;
અવિનાશાનંદ કેરે, હેતે તેમાં રે છે હરી. સાચા૦ ૫

પદ. ૨૪

સંત એવા સાચારે, આજ જેને આવી મળે;
સંશય તો સમૂલારે, તતકાલ તેના ટલે. સંત૦
જીવ મટાડીને શીવ કરે જન, જ્ઞાન આપી ગુણવંત;
ભમરી જેમ ઈયલને ભમરી, સંદેહે કરે છે સ્વતંત;
તેમ તે તો કરે રે, કોઇ એને નવ કલે, સંત૦ ૧
પારસ પલકમાં લોઢાને પરસી, સોનું કરે સંસાર;
વરણ ફેરવીને મુલ વધારે, નિરખે સહુ નરનાર;
જાંણી સેવે જ્યારે રે, આનંદના ઓધ વલે, સંત૦ ૨

જીવનમુક્ત કરે જન જગમે, પ્રીત્યે આવે કોઇ પાસ;
વ્યસનને ભવ ફંદ વિનાસે, દિલશુદ્ધ કરે દાસ;
આશ પુરે સરવે રે, કલ્પવૃક્ષ જેવા ફલે. સંત૦ ૩
ધ્રુ પેહેલાદ વ્યભિષણ ધરપતી, આદીક અનંત અપાર;
ભકત થયા ભગવાનના ભાવે, સંત મલ્યા સંસાર;
પ્યાર કરી સેવેરે, તારે મુની અહલ ઢલે. સંત૦ ૪
આજ અવનિમાં સંત તે એવા સાચા છે સંસાર;
ગામ ગુણવંત ફરે છે કરે છે અધમ ઓધાર;
અવિનાશાનંદ કે છે રે, સેવે અઘઓઘ બળે. સંત૦ ૫

પદ ૨૫–રાગ પ્રભાતી.

બત્રીસે લક્ષણ સંતનાં વરણું,
જેને મલે તેનાં પાપ ટાલે;
હોય ભગવાંન તીયાં સંત હોય જાણવા;
સંત બિનુ નોય પ્રભુ કોઈ કાલે. બત્રી૦ ૧
પરમ કૃપાલુ પરદ્રોહ રહિતા પુનિ,
ક્ષમાવાન સદા સત્યવાણી;
રહિત નિંદા રહે, દ્વંદ્વ બિનુ દેખીયે,
પરઉપકારી ભવ તારે પ્રાણી. બત્રી૦ ૨
કામ રહિતા કહું જીત ઈંદ્રિ સૌ,
હૃદય કોમલ બહુ શૌર્યવંતા;
રહીત સંગ્રહ ફરે થોડું ભોજન કરે,
હૃદય શીતલ ભરે જાંણી સંતા. બત્રી૦ ૩
ધર્મધારી ધરા રહે સાવધાનમાં,
વિશ્વવિદીત વિચારવાન;
વિકાર વરજીત વલી ધિર્જ ધારી રહે,
દયા દિલ માંઇ દીયે અભયદાન. બત્રી૦ ૪
ખટ ઉરમી વિના માન રહીતા મુની,
દાસપણું દીલ માંહી દેખો;

પાલે શરણાગત જ્ઞાનદાતા ગુણી,
મીત્ર સૌનાં તે વિવેકી પેખો. બત્રી૦ ૫
વલિ વિસવાસી છે ભ્રાંતી રહીતા ભલા,
હરી પરાયણ રહે નિરાશી;
ભજે ભગવાનને ભજનિ સંતત રહે,
સંત લક્ષણુ કહે સુખરાશી. બત્રી૦ ૬
પ્રગટ ભગવાન જીયાં હોય પૃથ્વી વિષે,
હોય તિયાં સંતનાં વૃંદ ભારી;
નોય પ્રભુ પ્રગટ તીયાં સંત નોય જાણીયે,
વાત અવિનાશાનંદ કે વિચારી.

પદ ૨૬—રાગ ગરબી.

પ્રભુ ભજ્યો નહીં પ્રાણીયારે, પામી દુર્લભ દેહ;
નેહ કર્યો નીજ નારમાં, હાંરે આઠુ જામ અછેહ. પ્રભુ૦ ૧
લાલચ લાગી લોભની રે, નહી શોભની વાત;
ઘાત ઘણી ઘટમાં ભરી, હાંરે ખરા ખત્તાને ખાત. પ્રભુ૦ ૨
રંલી ખપી ભેલી કરીરે, ભરી માયા ભંડાર;
કોડી ન આવે કામમાં, હાંરે હૈયાકુટયા ગમાર. પ્રભુ૦ ૩
સોબત ન ગમે સંતની રે, પાપી પાપમાં પ્યાર;
અવિનાશાનંદ ઓચરે, હેતકારી અપાર. પ્રભુ૦ ૪

પદ. ૨૭

જોને વિચારી જીવમાંરે, ધર્યા દેહ અપાર;
લખચોરાસી જાતનાં, હાંરે દુખ વારમવાર. જોને૦ ૧
પીડા પામ્યો તો પંડમાંરે, ગયો ભુલી ગમાર;
પ્યાર કર્યો પરનારમાં, હાંરે નેણે રૂપ નીહાર. જોને૦ ૨
સાચી વાતું નવ સાંભલે રે, ભલે પાપીમાં જાય;
ભાંગ્ય પીયેને ભેટે ભાંમની રે, હાંરે તારી વલે શી થાય. જોને૦ ૩
આ ખોટા ગુરૂ કરી ખાંતથી રે, ફસ્યો પાપને ફંદ;
મંદ મરમ નવ જાંણીઓ, હાંરે કે છે અવિનાશાનંદ. જોને૦ ૪

પદ. ૨૮

સાચી કહું વાત શીખની રે, સુણો જાંણુ સુજાણુ;
જાણી જગતમાં જીવનું, હાંરે કરો હેતે કલ્યાણ. સાચી૦ ૧
દેહ દુર્લભ જે દેવને રે, ભૃતખંડમાં ભાઈ;
દીધો દયા કરી દેખીને, હાંરે દયાસિંધુ સદાઈ સાચી૦ ૨
ચોરી અવેરી ચીતથીરે, તજી ભજી લ્યો તાત;
વાત માની વૈરાગની, હાંરે ભયહારી બલભ્રાત. સાચી૦ ૩
જીવ કલ્યાણ જગ કારણે રે, ફરે શાંત સુજાણ:
કાંવ અવિનાશાનંદ કે, કરો સત્સંગ તે જાંણુ. સાચી૦ ૪

પદ. ૨૯

પામર માને ન પ્રાણીયોરે, ઉપદેશની વાત;
ઘાત ભરી ઘણી ઘટમાં, હાંરે નટખટ કુળ જાત; પામર૦ ૧
પરત્રીયા પરધનમાંરે, રાખે પ્રીત અપાર;
ભાર રાખે નહી ભવમાં, હાંરે કેનો ઉર લગાર. પામર ૨
બણી ઠણી બેસે બારણેરે, પાંણીઆરીને ઘાટ;
ઠાઠ બાંધીને ઠગ ઠાવકો, હાંરે જુવે રૂપ કુઘાટ. પામર૦ ૩
છેલ થઈ છકી છાંયડી રે, જોતો જોતો તે જાય;
અવિનાશાનંદ કેટલા, ગુણ પાપીના ગાય. પામર ૪

પદ. ૩૦–રાગ ચિંતામણી.

બાઇઓ તમે સમરો સ્વામી, સહજાનંદ ધામના ધામી;
વિષેમાંથી મનને વાળો, સાચા સતસંગમાં ચાલો. ૧
કુલટાનો સંગ ન કીજે, જોઈ તેને મનમાં બીજે;
પતીવ્રત પ્રીતથી પાલો, મીથ્યા અભીમાનને ટાલો. ૨
એકાદશ નેમને રાખો, સહજાનંદ સુખથી ભાંખો;
મલ્યું છે આ દુર્લભ દેહ, બાઇઓ તમે જાણજો તેહ. ૩
ગોપી જેમ ગોવિંદ ભજી, આશા અન્ય નરની તજી;
કૃષ્ણ રસ પ્રેમથી ચાખ્યો, અખંડ સોહાગને શખ્યો. ૫

તેમ તમે રાખજો પ્રીતી, પ્રભુ સાથે જગને જીતી;
પુરૂષને પેખવો નાંહી, ડરીએ તે જોઇને બાઇ. ૫
અજાંણુમાં સંગ ન કરીએ, પ્રભુના ડરથી ડરીએ;
જુવોને આ અસત્ય કાયા, મુકી જશું સંધરી માંયા. ૬
ધરા ધન ધામને મેલી, જાવું કોડી નાવે ભેલી;
જુવાનીને જાળવી લેજો, સતસંગના નીમમાં રેજો. ૭
વિષેનિ જે વાસના વાલી, તેનો સંગ મુકો ટાલી;
વિષેથી જે પાછાં વાલે, તેનાં વેણુ પ્રીતથી પાલે. ૮
કથા વાત પ્રીતથી કરીએ, બાઈયું બાઈયુમાં ફરીએ;
સતસંગમાં પ્રેમ ન હોય, એવી બાઈ જગમાં કોય. ૯
કથા તેના મુખની બાઇ, કેદી એ ન સુણીએ જોઇ;
સત્સંગમાં આસતાવાલી, એવિ બાઇ નજરે ભાલી. ૧૦
તેનો સંગ પ્રીતથી કીજે, અલોકીક લાવને લીજે;
એવાં નીમ પાલશે બાઇ, થાશે ભવમાં ભલાઇ. ૧૧
માત તાત ધન્ય છે તેનાં, ઈકોતેર કુલતે એનાં;
પ્રભુના ધામમાં જાય, પુરાંણુ ને વેદ તે ગાય. ૧૨
અભાગણી જગમાં નારી, જોઈ નર થાય છે ખ્વારી;
મરી જમપુરીમાં જાવે, પીડા બહુ તનમાં પાવે. ૧૩
વ્રથા જગ જનમી નારી, માતાજીને ભારે મારી;
તેનો સંગ કીજે ન કેદી, રેવું છે આ ભવમાં બેદી. ૧૪
કરો સતસંગને કોડે, બીજું નહીં આવે જોડે;
અંતે પ્રભુ તેડવા આવે, વેમાન ને રથ તે લાવે. ૧૫
બેસી તેમાં ધામમાં જાવું, સતસંગમાં સુખ છે આવું;
દેખે કૈક નર ને નારી, નથી ખોટી વાત અમારી. ૧૬
બાઇઓ આ શીખની વાત, ખરી કીધી કરીને ખાંત;
અવિનાશાનંદ તો કેછે, સદા સતસંગમાં રેછે. ૧૭

પદ ૩૧.

ભાઇઓ ભજો ભાવ ભરીને, હેતે સતસંગ કરીને;
રૂડાં પાંચ નેમને પાળો, કુસંગનો માર્ગ ટાલો. ૧૮

કુડાનો સંગ કુસંગ, અજાણે ન કરીએ અંગ;
દારૂ માટી ચોરી અવેરી, જાંણો ફેલ જીવનાં વેરી. ૨
વટાલે વટલે નાંહી, જાંણો જન જીવને માંહી;
હોકા ગાંજા ભાંગ ન પીવે, હરીજન જીવમાં બીવે. ૩
તમાકુને તાણે ન પીયે, અફીણમાં હેત ન દીયે;
વસ્તુ જે કેફની કાવે, ખાંતે કરી કેદી ન ખાવે. ૪
મીથ્યા મુખ બોલે ન વાણી, જાંણી નીજ જીવની હાંની;
હાંસી મસકરી હરામી, કપટી ને કુટીલ કાંમી. ૫
તેનો કેદી સંગ ન કીજે, બહુ જોઇ મનમાં બીજે;
ત્રીયા ધન લોલુપ હોય, કેદી સંગ કરે ન કોય. ૬
હરિ બિના હેતુ ન હોય, જાંણી લેજો જીવમાં જોય;
કયાં ફેલ કરશે કોઇ, કુસંગ એ જાંણજો સોઇ. ૭
કરે કુસંગનો સંગ, પાડે ભજનમાં ભંગ;
તેનું ફલ નરક અંત, જાંણી લેજો જીવમાં જંત. ૮
મરી જમ હાથમાં જાય, કવિ વ્યાસાદિક ગાય;
જમ દેવે દુખ જાંણીને, પીડા થાય અતી પ્રાંણીને. ૯
ચૌદ ક્રોડ જમના દુત, કષ્ટ દે છે કપૂત;
હાય હાય બોલે છે મુખ, શરીરમાં લેશ ન સુખ. ૧૦
પાપીના પાપ પ્રમાણે, જમદૂત દંડને જાંણે;
ઓછું અદકું ન થાય, અદલ એ રીત છે ત્યાંય. ૧૧
માટે પાપ જોઇ તપાસી, કરો નથી આગલ હાંસી;
લેખું રાઇ રાઈનું લેશે, દુખ દુત જમના દેશે. ૧૨
માટે કુસંગને ત્યાગી, કરો સતસંગ સભાગી;
તજો પ્રભુ પ્રગટ ભાવે, ચોરાશીના ફેરા જાવે. ૧૩
જમપુરી જાવું ન પડે, નરકના કુંડ ન નડે;
જખ મારે જમના દુત, ભજો પ્રભુ ધર્મના પુત. ૧૪
બીરાજે પ્રગટ આંઇ, સદા સતસંગને માંઇ;
અંતે આવે તેડવા પોતે, જાણો સૌ જનને જોતે. ૧૫

અક્ષર ને ગોલોક ધામ, તેજોમય દીવ્ય છે ઠામ;
રાખે તેમાં પોતાની પાસ, જાણી એકાંતીક દાસ. ૧૬
સુખ સુખ સુખ અપાર, દુખ નહીં લેશ લગાર;
સદા કીશોર છે કાયા, કવિ અવિનાશિ ગાયા. ૧૭

પદ ૩૨.–રાગ ઠુંમરી

દુસરો કોન દુખદાઇરે, દુસરો કોન દુખદાઇ દારા બીનુ દુ૦
ચંદ્ર ઈંદ્રકું કલંક લગાયો, સુજસ દીયો નસાઈરે;
રાવનકે દશ શિષ કટાયો, કુલ સહીત છીન માઇરે. દુ૦ ૧
શ્રૃંગી પારાસર નારદ પર્વત, સુરગુરૂ સુખદાઈરે;
લાંછન જુકત કીયે જગ સબહી વ્યાસાદિક કવી ગાઈરે. દુ૦ ૨
જોગી જતી તપસી સન્યાસી, ધ્યાનમે ધ્યાની રહાઈ;
તાકું ખ્વાર કીયે પલ છીનમે, જાનત સંત સુહાઇરે. દુ૦ ૩
ચતુરાનન પંચાનન જૈસે, જગ ઇશ્વર કહવાઇ રે;
લીન સબે ચાવા નીજ સુખમે, અબલા બળ અધીકાઇરે. દુ૦ ૪
બડે બડે સન્યાપતી લુટે, દીયે કલંક લગાઇરે;
અવિનાશાનંદ કે મન ક્રમ વચને ત્રીય સંગ તજહુ ભાઇરે. દુ૦ ૫

પદ. ૩૩

મહા બલવંત કહાયેરે, મહા બલવંત કહાયે ત્રીયા જગ મહા૦
મહાવીર જોધા અભિમાની, તાકું નાચ નચાયેરે;
મરકટ ઇવ રખત પદતલમેં, નિજમન વશ વરતાયેરે. મહા૦ ૧
ધરપતી દશરથ મહા ધનુધારી, કાલસે ઝીત કરાયેરે;
તાકું ત્રીયાકે કઇ બસ કીનો, સુત બનવાશ પઠાયેરે. મહા૦ ૨
ક્રુપીતા ધરપતી ધરની પર, સબ જગ રાજે સોહાઇરે;
લલના વશ લલચાઈકે ક્રુકે, લેશ ન પક્ષ લહાઈરે. મહા૦ ૩
માત તાત ગુરૂ વચન ન માનત, ત્રીયસંગ રહત લુભાયેરે;
નિર્લજ લાજ તજી નિત્ય રહવે, કહવે તું કરવાયેરે. મહા૦ ૪
અનંત પુરૂષ જિન બચન બરતત, સો ત્રીય બસ બરતાયેરે;
અવિનાશાનંદકે ઝીતત તાકું, નારાયણ જગ માયેરે .મહા૦ ૫

પદ. ૩૪

મુંઢકું લાગત પ્યારીરે, મુંઢકું લાગત પ્યારી ત્રીયા મન મુંઢ૦
નાક કાન દ્રગ બદનમે વિષ્ટા, ઉદરમે અતી ઓકારીરે;
રગ રગમે પરૂ પાચ રૂધીર ભર, અસ્તિખંડ અપારીરે; મુંઢ૦ ૧
માંસ રૂધીર મલ મુત્ર રૂ મજા, લાળ લીંટ કફ ભારીરે;
વહત દ્વાર નવ વિનતા વિષ્ટા, સબહી અંગનકારીરે; મુંઢ૦ ૨
જ્યું વિષ્ટામે નિશદિન રહવે, કૃમી સુખ નીહારીરે;
ત્યું પામર સંતત પત્નીસંગ, રહવત સુખ વિચારીરે. મુંઢ૦ ૩
વિષયાસક્ત વિષયવશ હોઇ, દેખત નાંહી લગારીરે;
જ્યું પતંગ પાવક લખી પરહી, મરહી નીજ તનુ જારીરે. મુંઢ૦ ૪
દેખત સાર અસાર હે ભીંતર, કંચન ઘટ વિખવારીરે;
અવિનાશાનંદ જાણી ત્રીયા દુખમય, તજહું અષ્ટ પ્રકારીરે. મુંઢ૦ ૫

પદ ૩૫.

તજ કુસંગ ત્રીયાકો રે, તજ કુસંગ ત્રીયાકો સુમતીજન તજ૦
શ્રવણ મનન કિરતન ત્રીયાકેલી, જાની અલાભ જીયાકોરે;
તજહું વિચારી નારી દુખકારી, ભજહું નામ પીયાકોરે. તજ૦ ૧
જે જન સંગ તજે યોષિતકો, દ્વાર સો નરક ગીયાકોરે;
તે સુખ પાવે મુનીવર ગાવે, બલવંત બલ ભીયાકોરે. તજ૦ ૨
પ્રભુ મારગ રાકા શશી રાહુ, દાસકું દુખ દીયાકોરે;
સમઝી બીચારો તજહું સંગ તાકો, સત્યસિદ્ધાંત હૈયાકોરે. તજ૦ ૩
કલી કુસંગ મૂલ કારણ કાંમની, કામ કપટ કીયાકોરે;
હાવભાવ કરી હેરત નરકું, કરત અધીર ધીયાકોરે. તજ૦ ૪
સો બાતનકી એક બાતન હે, લાભ અજબ લીયાકોરે;
અવિનાશાનંદ કે ભજહું સંતત, સ્વામી સત્ય સીયાકોરે. તજ૦ ૫

પદ ૩૬—રાગ ચેતામણી.

સુણજ્યો કહું રે વાત શીખની, સારી સાંભલ્યા સરખીજી;
દુરલભ નરતન દેહને, હરિએ દિધો છે હરખીજી. સુણ૦ ૧
કોલકરાર કરી આવીયો, ગ્રભવાસેથી બારેજી;
તેરે પાંમર કેમ ભુલીયો, દુખ ઉદર અપારજી. સુણ૦ ૨

બાલ અવસ્થામાં બહુ વિધિ, ખેલ્યો ખાંતેથી ખેલજી;
દડારે ભમેડા મોઇ ડાંડીયે, રમે ભવમાં ભમેલજી. સુણુ૦ ૩
જીવ મારે બઉ જાણીને, આંણી નૈ મન મેરજી;
ભજન ભુલ્યો ભગવાંનનુ, પાપ કરે બહુ પેરજી. સુણુ૦ ૪
આવ્યું રે જોબન મદ આંણીને, શીખ્યો ફેલ અપારજી;
હોકા ગાંજા ભાંગ હેતથી, પીયે વારમવારજી. સુણુ૦ ૫
જુવે રે જવાંનીમે જુવતી, છોગાં મેલીને છેલજી;
અમલ પીયે રે અલમસ્તથી, ચાલે છકમાં છકેલજી. સુણુ૦ ૬
પાડેરે ધોતીયે પેરી પાટલી, મરડે મૂંછો વિશાલજી;
પેચ આંણી પેરે પાગડી, વાસે દેખાડે વાળજી. સુણુ૦ ૭
છકમાં ચાલે કાઢી છાતડી, વિષે વાતડી વાલીજી;
મગરૂરીમાં ચાલે મલપતો. નારી રૂપ નિહાળીજી. સુણુ૦ ૮
દારૂ માટી ચોરી દારીને, દેખી કરતો તે દાડીજી;
વિષે સારૂ વિકલ થઇ, ફરેવરતી હરાડીજી. સુણુ૦ ૯
ભુંડું કરે ને ભેટે ભાંમની, ભટકે જેમ પ્રેતજી;
લાજ ગમાવે છે લોકમાં, ફરે નીત ફજેતજી. સુણુ૦ ૧૦
લાળ ચાટે લોકલાજની, દીલ ધર્મ ન ધારેજી;
કુડ કપટ દગાઘાતથી, ઘણા જીવને મારેજી. સુણુ૦ ૧૧
માંકડ ચાંચડ મચ્છર માંખિયો, મારે મૂઢ અપારજી,
દયા રે નહીં જેના દીલમાં, ભજે નહીં ભયહારજી. સુણુ૦ ૧૨
એવાંરે કરમ કરી કેટલાં, હાર્યો જોબન હરાંમીજી;
થયો રે વૃધ્ધ ને અમલ ગયો, કષ્ટ પામે છે કામીજી. સુણુ૦ ૧૩
ઘરનાં માંણુસ સરવે ઘરડો, ડરડો કૈ તેનેજી;
ગાળું દે છે ગમારને, માર મારીને એનેરે જી. સુણુ૦ ૧૪
તો એ વિચાર્યું નહી તનમાં, મનમાં મતીમંદજી;
ખોયોરે વૃથા દેહ ખાંતથી, જાણ્યા નહી જગવંદજી, સુણુ૦ ૧૫
આવ્યોરે સમો પછે અંતનો, આધી વ્યાધી અપારજી;
લેવારે આવ્યા દુત જમના, થઇ સર્વે તૈયારજી. સુણુ૦ ૧૬

કાળપાશ બાંધી કાઢીઓ, કાયામાંથી તે વારજી;
મૂહુરતમાં મારી લૈ ગયા, જોજન નેવું હજારજી. સુણ૦ ૧૭
રાજા ધરમની આગલે, કીધો ઉભો તે પ્રાંણીજી;
ખાતાં કઢાવીને ખાંતથી, પાપ જોયું પ્રમાણીજી. સુણ૦ ૧૮
પાપ અતી પુન્ય તો રતી, મતીમંદે ન કીધુંજી;
જોઈ તપાસી જમહાથમાં, દીધો બહુ દુખ દીધુંજી. સુણ૦ ૧૯
પીધારે હોકા જેણે પ્રેમથી, ભાંગ્ય દારૂ અપારજી;
તેને રે ઉનાં શીશાં પાય છે, પાપી પાડે પોકારજી. સુણ૦ ૨૦
માટી રે ખાધી જેહ જીવની, તેના રોમ પ્રમાણજી;
પડેરે નરકના કુંડમાં, થાય જીવ હેરાનજી. સુણ૦ ૨૧
ભેટયો પરાઇરે ભાંમની, કાંમની વશ જાઈજી;
થંભ લોઢાના ધખાવીને, બાથ ભરાવે ભાઇજી. સુણ૦ ૨૨
એક વાર ભેટયો પર ભાંમની, તેને વાર હજારજી;
તમસુરમી નાંમે નરકમાં, દુખ પાંમે અપારજી. સુણ૦ ૨૩
માર્યાં જીવ જેણે જાંણીને, આંણી નઇ મન મેર્યંજી;
પડે પાપી કુંભીપાકમાં, પિડે જીવ બહુ પેર્યંજી. સુણ૦ ૨૪
ભાંડ ભવાઇ પરભાંમની, ભુંડી દ્રષ્ટીએ ભાલેજી;
ગજ રે લોઢાના ઘાલી આંખમાં, જમ બહુ દુખ આલેજી; સુણ૦ ૨૫
દૂખ દૂખ દૂખ છે અતી, રતી સુખ ન લેવાજી;
ત્રાય ત્રાય કરે પ્રાંણીયો, જોઈ જમદુત એવાજી. સુણ૦ ૨૬
સંત સાચારે સેવ્યા નહીં, સેવ્યા પાપી અસંતજી;
તેને રે સેવીને દુઃખ પામીયો, જમપુરીમાં જંતજી. સુણ૦ ૨૭
ચોરાશી હજાર ખટ લાખ છે, જાણો નરકના કુંડજી;
જુજવી તેમાં જાત્યનાં, દુખ પાંમે છે પંડજી. સુણ૦ ૨૮
કેટલેક કલ્પેરે ભોગવી, આવે નરકનો પારજી;
પડેરે ચોરાશીના ફેરમાં, પીડા અપર મપારજી. સુણ૦ ૨૯
એવુંને વિચારી કાંને સાંભલી, દુખ જમપુરીમાંયજી;
કરો સતસંગ સોયાંમણો, આવાગમ મીટી જાયજી. સુણ૦ ૩૦

અવધ ગુરૂના પ્રતાપથી, કે છે અવિનાશાનંદજી;
ભવજળ પાર ઉતારજો, સ્વામી સહજાનંદજી. સુણુ૦ ૩૧

પદ ૩૭.

સુંણજો રીતી સતસંગની, કહુ સમઝી વિચારીજી;
જે જન પાલે જક્તમાં, તરે ભવજલ ભારીજી. સુંણો૦ ૧
સતસંગ સંગ તે સંતનો, પ્રભુ પ્રગટ ઉપાસીજી;
વ્યસન વિષય વાલુ નહીં, દીલ જગથી ઉદાસીજી, સુંણો૦ ૨
એવાં લક્ષણુ જુત ઓલખી, પ્રીતે જાઇને પાસજી;
જ્ઞાન વાત સુંણી શ્રવણે, હૈયે થાય હુલાસજી, સુંણો૦ ૩
નકી નિશ્ચે કરી નાથનો, નીમ ધારે તે હાથજી;
પાંચ પાલે વત્તમાનને, કુલ કરવા સનાથજી. સુંણો૦ ૪
દારૂ માટી ચોરી નાં કરે, કરે નાંહી છીંનાલીજી;
વટલાવે વટલે નહીં, આશા અસતની ટાલીજી. સુંણો૦ ૫
પાંચ પાલે વત્તમાનને, મોટાં સતસંગ માંઇજી,
એ આદીક અગ્યાર છે, બીજાં કહું સમઝાઈજી. સુણો૦ ૬
હિંસા કરે નહીં જીવની, જાણીને હરીજંનજી;
કલંક ચઢાવે ન કોઇને, નીમ રાખીને મંનજી. સુણો૦ ૭
નિંદત નહીં કોઇ દેવને, અડે વિધવા ન અંગજી;
આતમઘાતને નાં કરે, તજે વિમુખ પ્રસંગજી. શુણો૦ ૮
વિમુખના મુખની વદી, કથા સુંણે ન કાંનજી;
દશ એક નીમ કહ્યાં કથી, જાંણો જાણુ સુજાણજી. સુણો૦ ૯
અગ્યાર નીમ પાલે વલી, તજે વ્યસન તમામજી;
હોકા ગાંજા ભાંગ ના પીયે, ખોટાં જાણી ન કાંમજી; સુણો૦ ૧૦
તમાકું ચાવે તાંણે નહીં, કેદી અફીણુ ન પીયેજી;
માઝમ આદીક કેફથી, બહુ મનમાંઇ બીયેજી. સુણો૦ ૧૧
ભાંડ ભવાઈ ભાલે નહીં, ભાવ ભરીને ભકતજી;
સાચા જાંણી ભજે શ્રી હરી, જુઠું જાણીને જક્તજી. સુણો૦ ૧૨
શૌચ તે રાખે શરીરને, નાઈ ધોઈ નેહાંનજી;
પૂજા કરે અતી પ્રેમથી, પટમૂર્તિ પ્રમાણુજી સુણો૦ ૧૩

નાઇ ધોઇ પૂંજા કરી, કરે કાંમ વેવારજી;
સંભારી ઉરમાં સાંમને, હરિજન નરનારજી. સુણો૦ ૧૪

આખો દિવસ ઘરકામને, કરે પ્રભુને સંભારીજી;
સાંઝ પડે સતસંગમાં, જાય સો નરનારી જી. સુણો૦ ૧૫
નીજ નીજ ગામમાં નાથનું, હોય મંદીર સારજી;
દરશન કરવા જાય ત્યાં, સુઠી લઇ નરનારજિ. સુણો૦ ૧૬
એકાદશી જન્માષ્ટમી, રામનોમને જાંણીજી;
વ્રત્ત કરે નર વિનતા, પ્રભુ ચરિત્ર વખાણીજી. સુણો૦ ૧૭

સાર ધાર સતસંગમાં, એવાં નેમને પાલેજી;
કાઇકિ વાચિક માનસિક, પાપ સર્વેને બાલેજી. સુણો૦ ૧૮
જ્યાંથી થયો સત્સંગ તે, ત્યાંથી એ રીતે જાણોજી;
ભજે પ્રગટ ભગવાનને, સાર ધાર પ્રમાણોજી. સુણો૦ ૧૯
જ્યારે આવે સમો અંતનો, એમ પાલતાં નીતીજી;
તારે પ્રભુ આવે તેડવા, સતસંગની રીતીજી. સુણો૦ ૨૦

રથ વેમાન ગજ પાલખી, લૈ ગરૂ ને આવે;
દયાળું તેડવા દાસને, સાથે સંતને લાવેજી. સુણો૦ ૨૧
પોતે આવે વા સંતને, મોકલે ભક્ત પાસેજી,
તેડવા કારણ તે સમે, હેત કરી હુલાસે જી. સુણો૦ ૨૨

માંખણમાંથી મુવાલાને, જેમ કાઢી લે જંનજી;
તેમ કાઢે નીજભકતને, ભાવેથી ભગવંતજી. સુણો ૨૩
પ્રારબ્ધનું જે કષ્ટ છે, તેને ભોગવે દેહજી;
જીવમાં સુખ પામે જંન તે, રખે કરતા સંદેહજી. સુણો૦ ૨૪
કાયામાંથી જીવ કાઢીને, દીવ્ય દેહ દયાલજી;
આપી પોતાના દાસને, તેડી જાય કૃપાલજી. સુણો૦ ૨૫
દેવ આવે સહુ દેખવા, ભેટું લઇ ભરી ભાવેજી;
પૂજા કરે હરિજનની, ગુણ મુખથી ગાવેજી. સુણો૦ ૨૬
ધન ધન ભાઇ તમે ધરી, ભરતખંડમાં દેહજી;
ભજી પ્રગટ ભગવાનને, સુખ પામ્યા અછેહજી. સુણો૦ ૨૭

એમ સ્તુતી નીજ સાંભળી, જાય ધામમાં જાણોજી;
અક્ષર ગોલોક નામ છે, સુખ અધીક પ્રમાંણોજી. સુખો ૨૮
દીવ્ય કીશોર સદા દેહ છે, ભોગ અનંત અપારજી;
ભોગવે ભક્ત ભગવાનના, પ્રીત્યે કરીને પ્યારજી. સુખો૦ ૨૯
સુખ સુખ સૂખ અતી ઘણું, નાંહી દુખ લવ લેશજી;
કાળ માયાનો ત્યાં કણે, નથી મનમાં કલેશજી. સુખો૦ ૩૦
અનંત બ્રહ્માંડની વારતા, ત્યાં રચો તે જાણેજી;
ડર નહીં કેનો દીલમાં, મહાસુખને માંણેજી. શુખો૦ ૩૧
સદા સ્વતંત્ર ગતિ કરે, મનવાંછીત ભોગજી;
સમીપ રહે ઘનશામની, વપુ સદા નીરોગજી. સુખો૦ ૩૨
દિવ્ય સિંઘાસન ઉપરે, સજે રાજાધીરાજજી;
પુરૂષોત્તમ પરમાતમા, મુક્ત જુકત મારાજજી. સુખો૦ ૩૩
નિજ ઇચ્છાએ નાથજી, જ્યારે ધરે શરીરજી;
ભ્રતખંડ માંહી ભાવથી, ધર્મ સ્થાપવા ધીરજી. સુખો૦ ૩૪
ભેગો લાવે આવે ભક્ત તે, મુક્ત થૈને મહંતજી;
સદા સેવે મારાજને, કરે લીલા અનંતજી. સુખો૦ ૩૫
એમ ભેલો રહે શાંમની, ભક્ત થઇ ભલી પેર્યજી;
ભટકે નહીં ભવપંથમાં, સુખસિંધુની લેર્યજી. સુખો૦ ૩૬
માઇક સુખ તજી જે ભજ્યા, પ્રભુ પ્રગટને પ્રીતેજી;
તેની રીતી કહી વરણુવી, રસમય રૂડી રીતેજી. સુખો૦ ૩૭
ભક્ત વાસનિક હોય જે, દેવલોકને પામેજી;
ભોગ ભોગવે તે ભાવથી, વાસના દુર વામેજી. સુખો૦ ૩૮
પછે પામે ધાંમ શાંમનું, નીરમલ નરનારીજી;
વર્ણુવિ સરવે વારતા, રીત શાસ્ત્રાનુસારજી. સુખો૦ ૩૯
અવધ ગુરૂના પ્રતાપથી, કવિ અવિનાશાનંદજી;
સતસંગ ફળપ્રાપ્તી કહી, સરવે સૂખકંદજી. સુખો૦ ૪૦

પદ. ૩૮—રાગ કાફીનો.

વાહામાં સો વસીયારે, અજ હરી હર આપે;
સરજે પાલે હરેરે, પોતે પ્રભુ પરતાપે. વાહા૦

ગાંમ વાંસે વાડો કોટ નગર ને, ખંડ દ્વીપ નવ સાત;
સરવેની હદ બાંધી સમજી વિચારી, સુખ કાજે સાક્ષાત;
મર્યાદાઓ નાંખીરે, પ્રીયવ્રત્તે કરી માપે. વાડા૦ ૧
પચાસ ક્રોડ જોજન પૃથ્વીની વાંસે, લોકાલોક છબીહાર;
તેની વાંસે જેને અલોક કેવાય છે ત્યાં, નથી રેતાં નરનાર;
પ્યાર કરી કોણુ રે, વાડામાં ન દુખ વ્યાપે. વાડા૦ ૨
જોગી જતી સતી વાડામાં રૈને, સાધે છે જોગ સુજાંણુ;
પશુ પક્ષી પણ રે છે વાડામાં, પર્વતે સિંધ પ્રમાંણુ;
ઝાડી ઘાટી હોવે રે. તેમાં રહીને ધાપે. વાડા૦ ૩
મોટા હોય તે સોબત રાખીને, જાવે આવે જરૂર;
નિરલજ નાગાને સોબત ન ગમે, ભમે એકીલા ભૂર;
સૂરતે ન જાંણે રે, ગાંડોતુર થયો શ્રાપે. વાડા૦ ૪
હદ મુકીને હાલે હરાંમી, કામી કપટી કરૂર,
ધૂર પડે તેના મુખમાં ધોળે, આગન્યા ભંગી અસૂર;
ધીરાને ધીકાર રે, અવિનાશાનંદ આપે. વાડા૦ ૫

પદ ૩૯

વાડાને વગોવેરે, મનવશ ફરવાને;
હદ મુકીને હાલે રે, કુકરમ કરવાને. વાડા૦ ૧
વેદ પુર ખટ શાસ્ત્ર અષ્ટાદશ, સ્મૃતીયે વાડા વખાંણુ;
તેમાં રહી ભજે ભયહારી ભાવે, થાવે તેનું કલ્યાણુ;
લોપી તેને ચાલે રે, મનમૂખી મરવાને. વાડા૦ ૨
ચારે વરણુ ને આશ્રમ ચારે વલિ, બાવન દ્વારા કેવાયા;
મોટા પુરૂષે જે વાડા બાંધ્યા તેમાં, રહે તે સુખીયા થાય;
હરાંયાં ભાગી હાલે રે, પરાયાં અન્ન ચરવાને. વાડા૦ ૩
દેવ દનુજ નરનાગ પશુ ખગ, સરવેને વાડામાં સૂખ;
વાડો મુકીને જે વેગલો વસીયો, તે તો પાંમે ઘણું દુખ;
મુખથી શું કૈયે રે, ઠાંમ નહી ઠરવાને. વાડા૦ ૪
તીરથ વ્રત સંત સાધુની સેવા, આદિ અનાદિની રીત;

નાસ્તિક મતી અતી ખોટું કહે તે તો, પાંમર અધીક પતીત;
વિષે સુખ સારૂં રે, ધન ત્રીયા હરવાને. વાડા૦ ૫
પુરવે પામ્યા સુખ આજ જે પાંમે, ને પામશે આગે અનેક;
તે તો વાડા રૂપી આગન્યામાં રહી, કે છે કરિને વિવેક;
કવિ અવિનાસીરે, ભવજલ તરવાને. વાડા૦ ૬

॥ પદ ૪૦ રાગ ધોલ. ॥

સતસંગી આપો સૌ નાંમનું, નાંમનું નાંમનું નાંમનું રે,
સતસંગી આપો સૌ નામનું;
ભાતુ એ અક્ષર ધાંમનું રે. સત૦ ૧
પાકા હરીજન પ્રીત કરીને રે;
પાલો વચન ઘનશાંમનું રે, સત૦ ૨
રાંક રાજા અરધો સઉ આપો રે;
નથી ખરચ કાંઇ દામનું રે. સત૦ ૩
બાર મહીના એક વાર દેવું રે;
પુત્ર ત્રીયા નીજ વામનું રે. સત૦ ૪
શ્રીમુખ વચન શ્રી હરી કીધું રે;
કરવા પોતાના કાંમનું રે. સત૦ ૫
સતસંગી જે હોય, શીરોમણીરે;
ઉધરાવી દે બધા ગામનું રે. સત૦ ૬
રેંટીયો કાંતી રાંડી રાંડ ડોશી આપે રે;
વચન પૂરણકામનું રે. સત૦ ૭
હેતે કરાં જે આપે હરીજન રે;
ધાંમ પાંમે સુખધાંમનું રે. સત૦ ૮
નામ લખાવીને જે જન આપે રે;
થાશે કલ્યાણ તમાંમનું રે. સત૦ ૯
હાથો હાથે માગી શ્રી હરી લીધું રે;
હેયાની પુરવા હાંમનું રે. સત૦ ૧૦
ભક્ત થઇ જે નામનું નાપે રે;
પામે ન સુખ પરિણાંમનું રે. સત૦ ૧૧

લોભ રાખીને જે અવગુણ લેશે રે;
તેને વચન નથી કાંમનું રે. સત૦ ૧૨

જ્યાં ત્યાં ખુવે જન જુગટામાં જાંણીરે;
જાવા ચોરાશીમાં જામનું રે. સત૦ ૧૩

વેરો જાંણીને જે નહીં આપે રે;
દ્રવ્ય તેનું તો હરાંમનું રે. સત૦ ૧૪

અવિનાશાનંદ એમ શ્રીમુખ કીધું રે;
વચન ઠરવાના ઠામનું રે. સત૦ ૧૫

પદ. ૪૧

પાપમાં ધનને ખુવે, પાપી જન પાપમાં ધનને ખુવે;
પાછું વાલી નવ જુવે. પાપી૦ ૧

હોકામાં બાળે હેત કરીને રે;
કર દીપ લે પડે કુવે. પાપી૦ ૨

દારૂ પીયે દીયે દ્રવ્યને દેખીરે;
ભાંડ ભવૈયામેં ભુવે; પાપી૦ ૩

રાત્ય દિન કરે ફેલ ફતુરીરે;
દાશ એનું દ્રવ્ય દુવે. પાપી૦ ૪

ગાંજા ભાંગ્ય પીયે તાંણે તમાકુ રે;
ખાય અફીણ નાક ચુવે. પાપી૦ ૫

કરે જુવાનીમાં પાછું ન વાલેરે;
પછે બેઠો બેઠો રૂવે. પાપી ૬૦

ખોટાં કરમ કરી ખેલ મચાવે રે;
વસની કુલને વગુવે. પાપી૦ ૭

પાપીએ પાપના તન પાશ પાડયારે;
ધર્મના ચિન્હને ધુવે. પાપી૦ ૮

ભુંડા કરમમાં ભુંડું ન ભાળે રે;
ખારમાં બીજને ખુવે. પાપી૦ ૯

પ્રભુ સમંધી કરે જો પ્રાણી રે;
ઘુઘુની પેઠે ઘુઘવે. પાપી૦ ૧૦
ખોટા મારગમાં ચાલે છે ખાંતે રે;
સતસંગ કરતાં સુવે. પાપી૦ ૧૧
હરીરસ અમૃત ચાખે ન હેતે રે;
ફેલ વિષે વિખ પુવે. પાપી૦ ૧૨
અસત્યમાં દ્રવ્ય આપે અતીશે રે;
ધામ પોતાનું ધંધુવે. પાપી૦ ૧૩
સતસંગમાં વાવરતાં સઉને રે;
ટાઢ ચડે છે બહુવે. પાપી૦ ૧૪
અવિનાશાનંદ કે એવા પાપીનો રે;
છુટકો નહિ થાય મુવે. પાપી૦ ૧૫

પદ. ૪૨–દોહરા.

સુશિલ શીલ વ્રતધર સદા, કદા ન વ્યાપત ક્રોધ;
બોધ અધિક બુદ્ધિ પ્રબલ, સબલ સાર સબ શોધ. ૧
બંક નિશંક વિલોકની, લોકની ધરત ન લાજ;
કાજ અકાજ કરે નહિં, રાખી લાજ મિજાજ. ૨
વાયક સુખદાયક વદે, મદે ન અંધ મહંત;
મનમથ વ્યાપે ન મનમે, સો સાચા જગ સંત. ૩
દિલ દયા દાતા સદા, જ્ઞાંન માંન વિજ્ઞાંન;
પાસ વિનાસન દાસપ્રદ, સમતા શીલ સયાંન. ૪
નીજ ગુન મુખસે નાં કહે, લહે ન પરકે દોષ;
રોશ ન ગુનગન કોશ મુનિ, સુનિ કીર્તિ નિરદોશ.
જિનકું મિલે મુનિ જગતમે, પાપ હરત સંતાપ;
આપ આપ ગુન વિમલ અતિ, મતિ અતી ગતી અમાપ. ૬

પદ. ૪૩–કવિત.

જીવનો જગતમાંહી, જશ કરનાર જાણો,
જગપતી જેવો બિજો, જન નથી જાણુંજો;

પરમ કૃપાલુ પ્રભુ, પર ઉપકારી પોતે,
પરમ સ્નેહી પુન્ય, પરમ પ્રમાણુજો;
ધરમ ધરામે ધાર, ધરમકુમાર ધીર,
ધસી ધસી અધરમ, છેદત એધાંણુજો;
સંત ન સમૂહ સંગ, શામ સુખધામ સાર,
સરસ સુભગ કામ, કરતે સુજાણુજો. ૧

હરિ બિના હેતુ, હરિ જનનો હરખી કહું,
હર હરી હરસુત, નાંહી દ્રગ હેરહું;
ફેલી ફસી ફંદ માંહી, ફુલ્યો હી ફોગટ ફીરે,
ફાવતે કરત ફેલ, ફીરે ભવ ફેરહું;
ભવમે ભ્રમત ભારી, ભવધાર ભય જુત,
ભજ તન ભયહારી, ભાંખે રવ ભેર હું. ૨

ફાટયો ફાટયો ફંદ કરી, ફજેતીમાં ફુલ્યો ફરે,
ફેલી કરી ફેલ ફસી, ફસી ભવ ફંદસે;
છકી છકી છેક છેલ, છક માંહી છાકો છલી;
છેલ બળે છેતરીને, છાને ગાવે છંદમે;
માને નહીં મનમાંહી, મહદ રાખીને માન,
મેલી મેલ મેલે નાંહી, મતી અતી મંદમે;
અવધપ્રસાદ શિષ્ય, અવિનાશાનંદ કવિ,
કથન કથત કર, બોસ સુખકંદમે. ૩

બાત શીખ માંને નાહી, બનાઈ કહત બાત,
બલવંત બાલા સંગ, બાનક બનાયકે;
જાંમની રૂ દીન જાંમ, જીયાકું જોરાઇ જાંન,
જોરી કર જુવતી-કી, જોરે રહે જાયકે;
કરે ફેલી કામ કોક, કીડા કર કંઠ ગ્રહી,
સભામે સુનાવે બાત, ધરમ સુહાયકે;
જગતમે ગુરૂ ઐસો, ભયે અબે જાનો જંન,
ફેલી ફસે પાપફંદ, ઓરકું ફસાયકે. ૪

સંગત ન કીજે સંત, સયાંને સમઝી સબે,
ગુરૂ વરૂ જાની તજો, ભજો ભગવંતહી;
અનીત આતમ સુખ, કાજ ન આધીન રહો,
સત્ય કહો કટુ બાત, ગુરૂ ઢીગ સંતહી;
કરતા કારીતા અનુમોદિતા સાહકારી,
ભાગિ સમભાગ પાપ, પુન્યમે સિધંત હી;
અવિનાશાનંદ આપ, આનનસેં સત્ય વદે,
આનન અનીત વદે, સજે ન અનંતહી. ૫
ખાલી ખાખરેચી માંહો, ખજીનો ખણીને ખુબ,
ખરેખરો લીનો બાઈ, કરી પોતે ખાંતસેં;
ભજે તે ભજન કરી, ભયહારી ભાવ ભરી,
ભરપુર ભુવિ માંહિ, પ્રભુ ભલી ભાતસેં;
કપટ કુવર સંગ, કીનો કહુ-ક્રોડ વેર,
કપટી કુટીલ સંગ, કરીકે એકાંતસે;
મલીન ન કીધું મન, મહીપ મુગટ મની,
મહીપર મહીપતી, મોડજીયે માતસે. ૬

પદ ૪૪-છપય.

સોમસે શીતલ રૂપ, અનંગસે ઘુતિ અનુપા;
જકત ભકત સબ જાન, શીવસુત સમ સુખરૂપા;
ગુણનિધિ ગોરખ સીધ, શિરોમણીસે જગ જાને:
કવિરાજસે કાવ્ય, હુમે અતી ખૂબ સયાંને;
સુર જરાસિંધ દશશિશસે, મહિરિપુ જીતિ ઘર આનહી;
અવિનાશાનંદ પ્રભુ પ્રગટ બિનુ, સો મતિમંદ પ્રમાંનહી. ૧

પદ ૪૫

કર્ણંસુ દાંનિ કહાય, ધનાઢય કુબેરસુ ધરની;
વિધિ સમ સુજત મોજ, સૂરગુરૂ સમ શુભકરનિ;
વેદ પુરાંનાદિ ચાર, નિતી નરનાથકી જાંને;
પતંગ સરીસ પરકાશ, દીગવિજય કરી આને;

ઐસે ભયો તૌ કા ભયો, જો હરિ પ્રગટ ન જાંનહી;
અવિનાશાનંદ નિશ્ચે કહે, સો મતિમંદ પ્રમાનહી. ૨

પદ. ૪૬

ધરનીધર સમ ધીર, કાર્યમે અતી નીપુણતા;
નેક સબહી જગ જાન, ભિષ્મ સમ પરમ પુનીતા;
બંસ કિર્તિ વિસ્તાર, રૂષી કષ્યપ સમ કાવે;
ધરા ધરહિ કર બીચ, ઉડી અસમાંનમે જાવે;
ઐસો ભયો તૌ કા ભયો, જૌ હરિ પ્રગટ ન જાંનહી;
અવિનાશાનંદ નિશ્ચે કહે, સો મતિમંદ પ્રમાનહી. ૩

પદ. ૪૭

સુધા સરિશ સુખરૂપ, શ્રાંતધરસે ઉપકારી;
પરમારથ પથ ચલત, સબહિ નિજ કાજ બિસારી;
પંડિત ભોગિ પ્રસીધ, ભ્રગુસેં જકત વિદીતા;
પ્રિયવ્રત સમ પરવીન, અતી શામર્થિ કહીતા;
ઐસો ભયો તૌ કા ભયો, જબ હરિ પ્રગટ ન જાનહી;
અવિનાશાનંદ નિશ્ચે કહે, સો મતિમંદ પ્રમાનહી. ૪

પદ. ૪૮

કંચન મોલ અનૂપ, સચી સમ ત્રીયા સુહાવે;
વાંછિત ભોગવિલાસ, કર ધિવંત કહાવે;
પ્રૌઢ પ્રતાપી આપ, ખેડઆરીસુ ગજ છારે;
પ્રજા પ્રતાપિ પ્રૌઢ, યાચક ગુન સુખ ઉચારે;
ઐસો ભયો તૌ કા ભયો, જબ હરિ પ્રગટન જાનહી;
અવિનાશાનંદ નિશ્ચે કેહે, સો મતિ મંદ પ્રમાનહી. ૫

પદ. ૪૯

જાજલિસે જગ શ્રાંત, રૂષી પટ ગગન ઝુરાવે;
કામ ક્રોધ મદ લોભ, આદિ સબ શત્રુ હઠાવે;
આતમ નીષ્ટ અનુપ, ધુરજટિસેં રહે ધારી;
બિના ખાત જબ જિયત, અહં મમતા તન હારી;

ઐસો ભયો તો કા ભયો, જો હરિ પ્રગટ ન જાંનહી;
અવિનાશાનંદ નિશ્ચે કહે, સો મતિમંદ પ્રમાંનહી. ૬

પદ ૫૦.

ગ્યાંની ગૌતમ સરિસં, આઈ પદ વંદત દેવા;
જાહિ વિલોકત જકત, ભક્ત કરહિ સબ સેવા;
જાનિ બડે જગદીશ, સબહી નૃપ સેવક જાકે;
દનુજ મનુજ નરદેવ, સબહી તાકી રૂખ તાકે;
ઐસો ભયો તો કા ભયો, જો હરિ પ્રગટ ન જાનહી;
અવિનાશાનંદ નિશ્ચે કહે, સો મતિમંદ પ્રમાંનહી. ૭

પદ. ૫૧.

પંચ તપહિ તન તાપ, ગિરિવરસે પુનિ ગીરહી;
તિર્થંઅટન કરવંત, ચહુ મુખ વેદ ઉચરહી;
યજન કરત સબ જાગ, વિવિધ પુનિ યોગ શિખાવે;
જંત્ર મંત્ર સબ જાંન, ગુણ સબહી સૂર ગાવે;
ઐસે કરે સબ તબહો લગ, વૃથા પારશ્રમ કરત હે;
અવિનાશાનંદ પ્રભુ પ્રગટ બિનુ, જન્મ મૃત્યુ નંહિ તરતહે ૮

પદ ૫૨—દોહા.

સતસંગી સતસંગમેં, પુરૂષ નારિ પરમાન;
નકી પાલન નેમસો, બરનુ બિંબિધ બખાંન. ૧
પાલત નીમસો પ્રેમસેં, પ્રગટ પ્રભુકે પ્રીત;
જાવત જન જગ જીતકે, શ્રીહરિ પાસ સહીત ૨

પદ ૫૩—છપય.

હિંસા કરત ન લેશ, લેશ આમીષ ન ખાવે;
પરત્રિય તજે પ્રસંગ, મદ્ય પીવત નહી પાવે;
અડત ન વિધવા અંગ, અંગ નીજ ઘાત ન કરહી;
ચોરિમે દેત ન ચિત, કલંક ન કોઇ શિર ધરહી;
નહી નીંદત કોઉ દેવકો, બિન ખપતો નહી ખાતહે;
અવીનાશાનંદ શ્રીમુખ કયો, વિમુખ ન કથા સુનાત હે ૧

પદ ૫૪.

એહી એકાદશ નેમ, પાળે જન પ્રેમ કરીકે;
દઢ પાવત પ્રભુધામ, ફિરત નહિ ભવમે ફીરિકે;
મુક્ત ન ભોગ અતંત, વાકો કૌ નાશ ન કરહી;
કાળ કરમકે શીશ, પાવ દઇ સોઇ વિચરહી;
સુખધામ સમિપ સંતત રહે, કબહુ ન વાકો નાસ હે
અવિનાશાનંદ નિશ્ચે કહે, સોઇ એકાંતિક દાસ હે. ૨

પદ ૫૫-રાગ ગરબી.

સતસંગી બાઇને કુલટાનો સંગ ન કરવો;
પાપરૂપ જાણી પેખીને, છેટેથી પરહરવોરે. સતસંગીબાઇ૦ ૧
કુલટા નારી કુતરી જેવી, કામકળામાં પુરી;
પુરૂષ વિના પલ એક ન ચાલે, એકલી જાવે અસુરીરે. સત૦ ૨
જ્યાં બેસે ત્યાં જાણી જાણી, વાત વિષયની બોલે;
પુરૂષરૂપ શીલગુણ વખાણે, મનગમતામાં ડોલેરે. સત૦૩
ભાંડ ભવાઇયા ભુંડું ભાંખે જાણી જોવા જાવે;
અવિનાશાનંદ કે તે કુલટા એળે જન્મ ગુમાવેરે. સત. ૪

પદ ૫૬

કુલટા નારીને કુસંગ કરવામાં પ્રીતી;
પાપ કર્મમાં પ્રેમ અતીશે, રૂડી ન ગમે રીતીરે. કુલટા૦ ૧
પોતે સતસંગ લેશ ન પાળે, પાળે પતી કે પુત
તે સંગાથે કરે નીરંતર, કજીયો રાંડ કપૂતરે. કુલટા૦ ૨
રજસ્વળાનો ધર્મ ન પાળે, મનગમતામાં માલે;
ચાલે બારે વાટ નીરંતર, અંતર કામ ન વાળેરે. કુલટા૦ ૩
સાયડીની પેઠે સાંજ સવારે, ધણીનું કાલજુ સારે;
કે અવિનાશાનંદ તે કુલટા, પામે નહી ભવપારેરે. કુલટા૦ ૪

પદ ૫૭.

શંખણીયો સર્વે સતસંગ નિંદામાં સૂરી;
ધર્મવાત રૂડે નવ ધારે, પાપ કર્મમાં પૂરીરે. શંખણી૦ ૧
નાવે ધોવે નાંહી નહારી, હાથે નવ લે પાણી;
એકમાંકી તો માટી ચાટે, બોલે મુંડી વાણીરે. શંખણી૦ ૨.

લિખો જુવો માંકણુ મારે, ફેલી મેલી મનમાં;
ધણી સંગાથે કરે ધડાકા, તાંન અતીશે તનમાંરે. શંખણી૦ ૩
નારાયણનુ નામ ન લેવે, ઘરધંધામાં તાંન;
અવિનાશાનંદ કે તે શંખણી, સરજે મરીને શ્વાનરે. શંખણી૦૪

પદ. ૫૮

નિરલજ નારીને લાજ તણો નહી લેશ;
મરડ ઠરડમાં રે મલકાતી, કજીયો કરે હમેશરે. નીર૦ ૧
હાવ ભાવ કરી અંગ દેખાડે, ચટક મટકતી ચાલે;
નેણુ વેણુમાં નારી નરનાં, ઝપટી મનને ઝાલેરે. નીર૦ ૨
અંતર કામની લાય અતીશે, લેશ તૃપ્તિ નવ થાવે;
પુંશ્ચળી નારી પુરૂષ તણાં મુખ, ગુણ નિરંતર ગાવેરે. નીર૦ ૩
મોક્ષ તણી કોઇ વાત ન જુજે, સુજે નહી કામ સારૂં;
અવિનાશાનંદ કે તે અબળા, કુળનુ કરે નકારૂરે. નીર૦ ૪

પદ ૫૯

સતસંગી બાઇને સતસંગની કહુ રીતી;
પાંચ રૂડાં વર્તમાનને પાળે, પુરૂષોત્તમથી પ્રીતીરે. સત૦ ૧
પ્રાતસ્કાળે વેલી ઉઠી, નીરમળ નીરે નાવે;
શૌચ વસ્ત્ર પેરે નીજ અંગે, ગુણ ગોવીંદના ગાવેરે. સત૦ ૨
પ્રીત કરી નિત માળા પુજા, પ્રગટ પ્રભુની કરવી;
પાપરૂપ જે નારી તેની, સોબતને પરહરવીરે. સત૦ ૩
પછે કામ નીજ ઘરનું કરવું, હરિ મુરતી ઉર ધારી;
અવીનાશાનંદ કે તે અબળા, પુરૂષોત્તમને પ્યારી રે. સત૦ ૪

પદ ૬૦.

હરિજન અબળાને, હરખિ હરિગુણ ગાવા;
સાચા સંતની વાણી સુણવી, જાણી ખોટા બાવારે. હરિ૦ ૧
ભાંડ ભવાઇયા નાચે ગાવે, નાટક ચેટક થાવે;
તે ઠેકાણે હરિજન અબળા, જોવા ભૂલે ન જાવેરે. હરી૦ ૨
ચાવે નહી ચીત્ત દઇ તમાકુ, દાંત ઘસે નવ તાંણે;
પરપુરૂષ પરસંગ ન રાખે, વાત વિષય ન વખાણેરે. હરિ૦ ૩

હરિપારાયણ નિશદીન રહવે, ઘરનું કામ કરે છે;
અવિનાશાનંદ કે તે અબળા, દેખી જમ ડરેછેરે. હરિ૦ ૪

પદ ૬૧.

વિધવા બાઈની વાત વિશેષે વખાણું;
શાસ્ત્ર પ્રમાણે સમઝી વિચારી, જથામતી હું જાણુંરે. વિ૦ ૧
પુરૂષ માત્ર બ્રહ્માંડમાં સર્વે, પાપરૂપ જોઇ ત્યાગે;
એક પુરૂષ પુરૂષોત્તમ પુરણ, તે સાથે અનુરાગેરે. વિ૦ ૨
ચિત્ર વિચીત્ર ને અતી મુલવાળાં, અંગે વસ્ત્ર ન ધારે;
જુક્તાહાર વિહાર કરીને, કાંમ કુબુદ્ધી ટારે રે, વિ૦ ૩
રસ શૃંગાર તણી જે વાતો, સુણવા કાંન ન ધારે;
અવિનાશાનંદ કે તે અબળા, કુલ ઈકોતેર તારે રે. વિ૦ ૪

પદ ૬૨.

શીલવંતી નારી સતસંગ કરવામાં સૂરી;
પાપ કરવામાં પ્રેમ મલે નહીં, ધર્મ કર્મમાં પૂરીરે. શીલ૦ ૧
પુરૂષતણો પરસંગ નવ રાખે, ભાવ ભરી નવ ભાલે;
વ્રત ઉપવાસ કરીને વિનતા, કાંમ કુબુધ્ધી ટાલેરે. શીલ૦ ૨
નવ જોબન જે પુરૂષ નવીનો, રૂપાલો ધનવાંન;
જોઈ તેને ચીત નવ લલચાવે, જાણે નરક સમાંનરે. શીલ૦ ૩
આઠે પોર નિરંતર અબળા, ધ્યાન પ્રભુનું ધારે;
કે અવિનાશાનંદ તે નારી, ભવસાગરથી તારેરે. શીલ૦ ૪

પદ ૬૨.—ધનાશ્રી.

ભજો નારાયણ ધનશામ, પ્રાણી નરદેહ ધરીને. ભજો૦
જાણી મીથ્યા જગ દુખધામ. પ્રાણી૦ ૧
કાયા માયારે કાંઇ કામ ન આવે;
માનજો જાવું છે મરીનેરે. પ્રાણી૦ ૨
સુત દારા ધન સંપત સરવે;
જાવું છે મુકી જરીનેરે. પ્રાણી૦ ૩
મારૂં મારૂં કરી મૂરખ મરીઓ,
જોને વિચાર કરીનેરે. પ્રાણી૦ ૪

અવિનાશાનંદની શીખ અંતરકો;
ધારજે ધીર ધરીનેરે. પ્રાણી૦ ૫

પદ ૬૪.

તું તો આલસમાં અવરાઇ, ગાયો નહીં પ્રગટ હરીને. તું તો૦
ભૂલ્યો ભવમાં તું ભરમાઇ. ગાયો૦ ૧
વિષય વિવશ વરતે વિલખાતો;
ઠામ ન બેસે ઠરીનેરે. ગાયો૦ ૨
માહા સંકટ પામીશ નર મોટું;
ખોટુ કામ કરીનેરે. ગાયો૦ ૩
કરવું હતું તેહ કામ ન કીધું;
પીધું વિખ ભરીનેરે. ગાયો૦ ૪
અવિનાશાનંદ કહે અવિલોકિ:
ચાલજે દીલમાં ડરીનેરે. ગાયો૦ ૫

પદ ૬૫.

પાપી પાપ કર્યા માંહી તાન, સતસંગ નવ કરીયો. પાપી૦
મોટું મુર્ખાઇનું મન માન. સત૦ ૧
ધર્મ કર્મ કાંઇ ઊરમાં ન ધારે;
ભાર પાપનો શિર ભરિયોરે. સત૦ ૨
સારા સંતની શીખ ન માંની;
અધરમ ઉરમાં ધરીયોરે. સત૦ ૩
કામની કારણ કરે કપટ છલ;
દીલમાં લેશ ન ડરીયોરે. સત૦ ૪
અવિનાશાનંદ કહે દેખ વિચારી;
ફોગટ ફેરો તું ફરીયોરે. સત૦ ૫

પદ ૬૬.

થયો નાસ્તિક મતીનો મંદ, ફંદમાં ફરે ફુલ્યોરે. થયો૦
વલી નવ ભજ્યો જગવંદ. ફંદ૦ ૧
વેદ પુરાણ નવ માને પુરા;
તન ભાંડ ભવાઇયામાં ભુલ્યોરે. ફંદ૦ ૨

ચિંતામણિ મણી પારશ ચિંતમે;
કાચ ઉપલ સમ તુલ્યોરે. ફં૦ ૩
પત્રી પેખત પરદેશથી આવત;
હાણુ વૃદ્ધિમાંહી ડુલ્યોરે. ફં૦ ૪
અવિનાશાનંદ કે નરતન ખોયો;
અવસર આવ્યો તો અમુલ્યોરે. ફં૦ ૫

પદ ૬૭—દોહા.

ખર હોહિ કે કાંન ખલુ, સિંઘ હોવહિ શ્યાર;
કવિ અવિનાશાનંદ કે, લોભિ ન હોહિં ઉદાર. ૧
વૃંદલતે સુત પાવહી, નિશ્ચિત વંઝા નાર;
કવિ અવિનાશાનંદ કે, લોભિ ન હોંહીં ઉદાર. ૨
ઊખરમે અન્ન જાંમહિ, મૃગજલ જાવે પ્યાસ;
લોભિ ન હોહી ઉદાર ઉર, કહે કવી અવિનાશ. ૩
શશાશ્રૃંગકી સિખીકા, બૈઠે જો નરનાર;
કવિ અવિનાશાનંદ કે, લોભી ન હોહિ ઉદાર. ૪
બીજ બિહીન હોહિ મહિ, રસ રહીત હોહી વાર;
કવિ અવિનાશાનંદ કે, લોભી ન હોહિ ઉદાર; ૫
મરે ભરે ભંડાર તજિ, કરે ન ઊર વિચાર;
વરે ન હાથે તો વસુ, પંડિત કરો વિચાર. ૬
બિન બિચાર વૈરાગ બિન, મહિમા બિન મતિમંદ;
વરે ન તીન હાથે વસુ, કે અવિનાશાનંદ. ૭
કરજ અરી બુક્તિ કરી, કરી ગતી ફિર નાશ;
પરી હરી પરપીર પુનિ, વદે કવિ અવિનાશ. ૮
કુટિલ કુચાલિ કપટી નર, પ્રિયવાદી વદનાર;
શ્રે ઈછે સંમત લઇ, નરપતી અધમ અપાર. ૯
તર્નિ સુતા પતિ મિત્ર પિતુ, તાત પત્નિ નિરધાર;
નિજસુત અરીસુત માગિયો, પંડિત કરહુ વિચાર, ૧૦

પદ ૬૮–રાગ ધોળ.

અરજ સુણો અલબેલડા, છોડીયો પ્રભુવાસરે; શામલીયા૦
એક વાર નરતન આપજ્યોરે. ટેક.
ઉંધે માથે માના પેટમાંરે, મલ ને મૂતરમાં નિવાસરે; શામલીયા૦
દાઝ બલે ઘણી દેહમાંરે, જઠરાગ્નિ મહાજોરરે; શામલીયા૦
કચડે કોમલ કાયે કૃમીઆંરે, ઠરવા મળે નહી ઠોરરે; શામલીયા૦
ખાટું ખારું ખાય ખાંતથીરે. જમતા જનુની જેવારરે; શામલીયા૦
પીડા ઘણી થાય પંડમાંરે, કરૂં છુ ત્રાહી પોકારરે; શામલીયા૦
બંધ જાવા નહીં બારણુંરે, અંધ નેણે નીરધારરે; શામલીયા૦
પલક કલપ સમ જાયછેરે, દુઃખનો ન આવે પારરે; શામલીયા૦
ત્રાહી ત્રાહી અતિ વેદનારે, ગહન ગતી ગર્ભવાસરે; શામલીયા૦
અવિનાશાનંદના નાથજીરે, દીન જાંણી નીજ દાસરે; શામલીયા૦

પદ ૬૯.

અપરાધી હું ઘણો આપનોરે, નિર્લજ છુ નહી લાજરે.
કાડો ઉદરમાંથી બારણેરે, પ્રીતમ૦
જોસોમાં અવગુણ જીવનારે, ગુણનિધિ ગરીબનિ વાજરે. પ્રીતમ૦
નથી ખમાતી મે નાથજીરે, પીડા ઉદરમાં અપારરે, પ્રીતમ૦
કર્યાં કરમ ફળ પામીયોરે, નોધારાના છો આધારરે. પ્રીતમ૦
ગુણના સાગર ગુણ ભુલીયોરે, ગુણનો થયો પ્રભુ ચોરરે. પ્રીતમ૦
કાઢો તો નીકળું બારણેરે. નથી મારૂ કાંઇ જોરરે. પ્રીતમ૦
છોરૂ કછોરૂ હું તો થયોરે; છોજી તમે માને બાપરે. પ્રીતમ૦
માફ ગુના કરો મા પ્રભુરે. જાસોમાં જીવનાં પાપરે. પ્રીતમ૦
હવે ન ભુલું આ દુખનેરે, શ્રી હરી સહજાનંદ રે. પ્રીતમ૦
ઘણી થઈ ઘનયાજીરે, કે કવિ અવિનાશાનંદરે. પ્રીતમ૦

પદ ૭૦.

સુણી અરજ એવિ સામળોરે શ્રવણે દયાનો નિવાસરે,
દયાળુ હેતે કરી હરી બોલીયારે, દયાળુ૦
વારે વારે ખોટુ તુ વદે રે જ્યારે આવે ગર્ભવાસરે દયાળુ૦
ફેલી બોલે ઘણા ફંદમાં કે નાવે તારો વીસવાસરે. દયાળુ૦

છોડયા પછી છકમાં છકીરે ચાલે છે ભુલીને ત્રાસરે. દયાળુ૦
આખ્ય જમાન તું આસમેરે, જાવુ જરૂર હોય બારરે. દયાળુ૦
સુરજ શશી સુર તે સમેરે, ચાલે બોલાવ્યા તે વારરે. દયાળુ૦
જામીન થાવો આ જીવનારે, તોય ન છોડાવુ બંધરે. દયાળુ૦
ખુટલ છે પાપી એ ખરોરે, અમને ગણે નહી અંધરે. દયાળુ૦
જેને બોલાવીયા જાણીનેરે, કરવા જામીન કીરતારરે. દયાળુ૦
અવિનાશાનંદને વાલમેરે, કાઢયો ઉદર થકી બારરે. દયાળુ૦

પદ ૭૧.

જનમ થયો જ્યારે જીવનોરે, આવ્યો ઉદર થકી બારરે,
જગતમાં ભુલાજી પ્રભુને ભૂલીયોરે. જગતમાં૦
ખોયુ બાળાપણુ ખેલમાંરે, અજ્ઞાની જીવ અપારરે. જગતમાં૦ ૧
જુવાન પણે જુલમી થયોરે, જુવતી જુવે કરી જોરરે. જગતમાં૦ ૨
ફેલ શીખ્યો બહુ ફંદનેરે, કપટી કુટીલ કઠોરરે. જગતમાં૦ ૩
વ્યસન વીષેમાં વરસીયોરે, ખોયુ જોબન ખરે ખાતરે, જગતમાં૦ ૪
લવરી વાધી ઘણી લોલતારે બુઢાપણે બહુ ભાતરે. જગતમાં૦ ૫
આધિ વ્યાધિ આવી અંગમાંરે, પાપી પામ્યો પરીતાપરે. જગતમાં૦ ૬
જોઈ આવ્યા જમ જુલમીરે, જામીન થયાતા આપરે. જગતમાં૦ ૭
દુર્લભ નર દેહ દેવનેરે, વૃથા ખોયો મતીમંદરે. જગતમાં૦ ૮
પાછો પામ્યો પીડા પ્રાણીયારે, કે કવિ અવિનાશાનંદ. જગતમાં૦ ૯

પદ ૭૧.

દુર્લભ નરતન પામી, હરાંમી ભજો હરીરે. ૧
ખોટા ગુરૂનો વિશ્વાસ કરીને, ભાગશે નહીં ભવ ખામી. હ. ૨
કરે છીનાળુને રાંડુને છેતરે, કપટી કુટીલ ઘણાં કામી. હ. ૩
દેવમંદીરમાં દેવની ન રાખે, મરજાદા લેશ ન કામી. હ. ૪
અવિનાશાનંદ એવા દુષ્ટ ગુરૂનો, ત્યાગ કરો શીરનામી. હ. ૫

પદ ૭૨.

ખોટા ગુરૂ કામ નાવે, ત્યાગી સેવો સાચા ગુરૂરે;
મોટા મોટા મુની ગાવે. ત્યાગી૦ ૧

પીચે હોકા ભાંગ ગાંજા તમાકુ, ખાંતે સુંઘે ઘણી ખાવે. ત્યાગી૦ ૨
નેમ નહી કોઇ વાતનું નકી, રાંડુને રાસ રમાવે. ત્યાગી૦ ૩
પરસ્ત્રીયા સંગ પ્રેમ અતીસે, પૂરાંણી પૂરાણ ગાવે. ત્યાગી૦ ૪
અવિનાશાનંદ જોઈ એના એધાંણુને, મુમુક્ષુ છેટે રહાવે. ત્યાગી૦ ૫

પદ. ૭૩.

સાચા ગુરૂ સુખકારી, વિચારીને સેવો વલીરે;
ભવજલ તારે અતી ભારી. વિચારી૦ ૧
અબલાનો ત્યાગ કરે આઠે પ્રકારે વિના વ્યસન અવિકારી વિ૦ ૨
ભજન વિના મુખ ભુંડું ન ભાંખે દ્રઢવ્રત નેમ રચા ધારી વિ૦ ૩
જેને મલે તેનાં પાપ જગતમાં, નાશ કરે તે નિહારી. વિચારી૦ ૪
અવિનાશાનંદ સેવે સાચા ગુરૂને, થઇને નૈષ્ટીક બ્રહ્મચારી. વિચારી૦ ૫

પદ ૭૪.

વિવેકી તે નરનારી, વિવેક કરી જાંણે વલીરે;
જ્ઞાની તે તો સુખકારી. વિવેક૦ ૧
દુધ પાણીનો દેખિ કરે નિવેડો, હંસ જેવા મનહારી. વિવેક૦ ૨
ડોલે ભેલું કરી જુદું ન પાડે, બગલા જેવા દુખકારો. વિવેક૦ ૩
સંત અસંત ભેદ જોઇને જગમાં, સાચા સેવે સંસારી. વિવેક૦ ૪
સાચા મલ્યા વિના સૂખ ન પામે, અવિનાશાનંદ કે વિચારી. વિવેક૦ ૫

પદ ૭૫.

સ્વામીનારાયણ સ્વામી, ભજો ભાઇ ભાવ ભરીરે;
ધર્મકુંવર સુખધામી. ભજો૦ ૧
અક્ષરધાંમના એજ અધિપતી, બલવંત અતી બહુનામી. ભજો૦ ૨
ભવ ને બ્રહ્માદીક ભાવે ભરીને, સેવે છે આનંદ પામી. ભજો૦ ૩
અવિનાશાનંદનો નાથ અલોકીક, જીવન અંતરજામી. ભજો૦ ૪

પદ ૭૬.

કૃષ્ન હરી સુખકારી, કલીમાં કૃપા કરીરે;
ભક્તવચ્છલ ભયહારી. કલી૦ ૧
અધમ જનને આવ્યા ઓધારવા;
વાલમ વાલ વધારી. કલી૦ ૨

અધરમ અવનિનો ટાલ્યો અતીશે;
ધર્મ એકાંતીક ધારી. કલી૦ ૩
અવિનાશાનંદ કે આવી અવનિમાં;
તાર્યા અનંત નરનારી. કલી૦ ૪

પદ ૭૭.

આવ્યા અકલ અવતારી, આનંદ ઉર ધારી અતીરે;
શામ સુંદર સુખકારી. આનંદ૦ ૧
કામ નીકંદન કરવા કલીમાં, માન મોહ નાંખવા મારી. આનંદ૦ ૨
ક્રોધ લોભ માર્યો શત્રુ અજીતને, દ્રઢ નૈષ્ટીક વ્રત ધારી. આનંદ૦ ૩
સ્વામીનારાયણ શામની ઉપર, અવિનાશાનંદ બલહારી. ૪

પદ ૭૮.

ધામ કર્યાં સુખધામી, કલિમાં કોડે કરીરે.
શ્રી સહજાનંદ સ્વામી. કલી૦ ૧
કીધું શ્રીનગર ભુજનગરમાં, ગઢપુરમાં બહુનામી. કલી૦ ૨
વરતાલ મુલીમાં જીર્ણગઢમાં, જેતલપર સુખ પામી. કલી૦ ૩
વિરાટપુર ધવલ નગરમાં, કરવા તે જન નીસ્કામી. કલી૦ ૪
અવિનાશાનંદ કરે ધામનાં દર્શન, પુરે હૈયાની હામી. કલી૦ ૫

પદ ૭૯.

કાલજાની વાત કેને કેયે, થવાની તે તો થઇ રે;
સમઝી વિચારી મન રૈયે. થવાની૦ ૧
હુંગ કર્યો તો જાંણે કરશું કમાંણી, તો એ દેવાદાર છૈયે. થવાની૦ ૨
છાપખાનું કર્યું'તું પેલું છેતરવા, તેમાં મલ્યું નહીં કૈંયે. થ૦ ૩
ખોટ ગઇ ઘણી થયા ખવાર બહુ, હવે અમે કયાં જઇએ. થ૦ ૪
કરી વિચાર મન હુંગ ચલાવ્યો, મારાજ થેને પુજાઇએ. થ૦ ૫
ગયા સોજીત્રે ગાદીએ બેસવા, હાંકી મુકયા આવ્યા ચૈએ; થ૦ ૬
મલ્યા એકલશ્રંગી વાત ઉડાડી, વાંધામાં કીર્તન ગૈયે. થ૦ ૭
હુંગ કર્યો લોકે ઢીલા પડયા હવે, ધોયા મુલા જેવા છૈયે. થ૦ ૮
મુકી સત્સંગ હવે થયા કુસંગી, ઘણા હવે મનમાં મુંઝાઇએ. થ૦ ૯
રૂધીરાય શ્રીમુખે વાત કહે છે, ખોટી નથી શાન ખેંચે. થવાની૦ ૧૦

પદ ૮૦.

કાનુડે કાંકરી મારી સૈયર, મુને કાનુડે કાંકરી મારી એ ઢાળ છે

ભામની ભવમાં ભુલાવે પુરૂષને, ભામની ભવમાં ભુલાવે;
મોટા મોટા મુની ગાવે. પુરૂષને ભાંમની૦ ૧
ત્યાગી થૈ જઈ તપ કરે વનમાંરે;
તીયાં ત્રીયા આડી આવે. પુરૂષને ભાંમની૦ ૨
ધ્યાન ધરી બેસે ધીરજ ધારીરે;
તેમાંથી તેને ડગાવે. પુરૂષને ભાંમની૦ ૩
બ્રહ્મસુખમાંથી પડે છે ભાંમનીરે;
કામની કલંક લગાવે. પુરૂષને ભાંમની૦ ૪
અવિનાશાનંદ કે આ અર્વાનમાં રે;
વિનતા વસ વરતાવે. પુરૂષને ભાંમની૦ ૫

પદ ૮૧.

ભાંમનીને જે નર ભાળે ભાવે ભરી ભાંમની૦
ચઢે ચતુર થઈ ચાલે. ભાવે ભરી૦ ૧
ભાળતાં વાત તેનું ભાંન ભુલાવે રે;
જપ તપ વ્રત તેનું બાળે. ભાવે ભરી૦ ૨
અમરીષ કન્યાનો કર જોયો નારદે રે;
મરકટ બન્યા તતકાળે. ભાવે ભરી૦ ૩
જ્ઞાનીમાં શ્રેષ્ટ ને મંન પ્રભુનું રે;
ભમ્યા ભૂમીમાં બેહાલે. ભાવે ભરી૦ ૪
અવિનાશાનંદ કે જાણીને ત્યાગી રે;
નેણું ભરિ ન નિહાળે. ભાવે ભરી૦ ૫

પદ ૮૨

કામનીનું મહાબળ કાવે જગતમાં કામનીનું૦
વેદ વ્યાસાદીક ગાવે. જગતમાં કામની૦ ૧
કોટી માણુસ જેના વરતે કહ્યામાં રે;
તેતો દાસનો દાસ થાવે. જગતમાં કામની૦ ૨

હાજી હાજી કરે હાથ જોડીને રે;
દીન થઇ પાસે રહાવે. જગતમાં કાંમની० ૩
ગર્દભની પેઠે શબ્દ ભુંકાવે રે;
મુછ ડાઢી માથુ મુંડાવે. જગતમાં કામની० ૪
અવિનાશાનંદ કે આ અવનીમાં રે;
વીનતા આંણુ વરતાવે. જગતમાં કામની० ૫

પદ. ૮૩

કામની મહા દુખકારી, વિચારિ જુવો કામની०
ખલક મલક કરે ખ્વારી. વિચારી જુવો કામની० ૧
કલંક વિનાનું હોય કુળ પ્રભુનું રે;
તેમાં કલંક કરનારી. વીચારી જુવો કામની० ૨
જેની આજ્ઞામાં રહે મોટા મોટા મુનીરે;
તે રહે તેની બહુ બીક ધારી. વિચારી જુવો કામની० ૩
ભીલડીનો વેશ લઇને ભવાની રે;
વશ કર્યો ત્રિપુરારી. વિચારી જુવો કામની० ૪
અવિનાશાનંદ કે અવલોકોરે;
ભાંમની કરે ભુંડુ ભારી. વિચારી જુવો કામની० ૫

પદ. ૮૪

ભામનીયે કંઇકિ ભુલાવ્યાં. આ ભવમાં ભામની०
વ્યાસ મુનીયે બતાવ્યા. આ ભવમાં ભામની० ૧
પુત્રીનું રૂપ જોઇ બ્રહ્માજી પોતે રે;
ધીર તજીને કેડે ધાયા. આ ભવમાં ભામની० ૨
રૂપ જોઇ મચ્છગંધાનું રૂષીવર રે;
પારાસર પાસે આવ્યા. આ ભવમાં ભામની० ૩
મોહનીનુ રૂપ જોઇ મહાદેવ મોયારે;
કામવસ વીકળ કહાવ્યા. આ ભવમાં ભામની० ૪
અવિનાશાનંદ કે નારદ પર્વતરે;
મરકટ મુખ બનાવ્યા. આ ભવમાં ભામની० ૫

પદ ૮૫

વિનતાવસ વિતરાગી રહે છે સૌ; વિનતા૦
લગની સદા એથી લાગી. રહે છે સૌ વિનતા૦ ૧
પ્રસિદ્ધ ત્યાગી તો રાખે છે પાસેરે;
ભાળે ના લેસ અભાગી. રહે છે સૌ વિનતા૦ ૨
કૈક છાંની રાખે કામનીને ત્યાગી રે;
જોતા નથી દીલ જાગી. રહે છે વિનતા૦ ૩
કૈક ત્રીયા સમ પુરૂષ તનને રે;
ભોગવે છે આજ્ઞા ભાગી. રહે છે સૌ વિનતા૦ ૪
અવિનાશાનંદ કે કૈક અંતરમાં રે;
રમણીથી હો સુખરાગી. રહે છે સૌ વિનતા૦ ૫

પદ. ૮૬

સૌ જગ વશ એણે કીધો વિચારી જુવો સૌ૦
ચાવી કુચો કરી દીધો. વિચારી૦ ૧
બ્રહ્માથી લઇને કીટ સુધી કહુરે;
પ્રેમહાયે પુરૂષ પીધો. વિચારી૦ ૨
જુવતીયે જોઇને નર જગતમાંરે;
લપટ ઝપટ કરી લીધો. વિચારી૦ ૩
દેવદનુજ કૈક મનુજ અટંકુરે;
વશ કરી રાખીયો સીધો. વિચારી૦ ૪
અવિનાશાનંદ કે અવનિમાં એનોરે;
પ્રબળ પ્રતાપ પ્રસીધો. વિચારી૦ ૫

પદ. ૮૭

નારી નયણુની ચોટે ચઢયા જે નર નારી નયણુની ચોટે;
નારી કર્યો લોટપોટે. ચઢયા જે૦ ૧
આણુ વરતાવે અવની અટંકારે;
કામનીયે બાંધ્યા તે કોટે. ચઢયા જે નારી૦ ૨

ઉતાનપાત ભૂપ દશરથ જેવારે;
લલનાના પગમાંઇ લોટે. ચઢયા જે નારી૦ ૩
કાળ કરાળ જેથી કંપે અકંપનરે;
પ્રેમદાના પગને પ્લોટે. ચઢયા જે નારી૦ ૪
અવિનાશાનંદકે એની માયામાંરે;
ખાધી મુનીયે ઘણી ખોટે. ચઢયા જે નારી૦ ૫

પદ. ૮૮

ખોટી કહે ને લાગે ખાસી, એ પ્રેમદા ખોટી૦
માયા મોટા જોગી સંન્યાસી. એ પ્રેમદા ખોટી૦ ૧
ખોટી ખોટી કહી શાસ્ત્રે વખોડી રે;
જાણી માયા સહસ્ર અઠયાસી. એ પ્રેમદા ખોટી૦ ૨
ચટક મટકતી ચાલે ચતુરારે;
હાવ ભાવ પ્રેમની ફાંસી. એ પ્રેમદા ખોટી૦ ૩
કહ્યા સુણ્યાથી સૌ ખોટી કહે છે રે;
નથી જોતા અંતર તપાસી. એ પ્રેમદા ખોટી૦ ૪
અવિનાશાનંદ કે વિનતાને ત્યાગેરે;
પ્રગટ પ્રભુના ઉપાસી. એ પ્રેમદા ખોટી૦ ૫

પદ ૮૯

પ્રેમદા પ્રભુની માયા, છે જગમાં પ્રેમદા૦
શ્રી મુખેથી ગુણ ગાયા. છે જગમાં૦ ૧
મૂળ માયા એતો જાણે છે મોટીરે;
જેને વશ સુર મુની રાયા. છે જગમાં૦ ૨
નિજ રૂપ ભુલી થયા જીવ માયાવશરે;
અગનાને ભવમાં ભુલાવ્યા. છે જગમાં૦ ૩
માયા તે તો સૌ જાણે છે માનનીરે;
જેમાં આ જીવ બંધાયા. છે જગમાં૦ ૪
અવિનાશાનંદ કે જીતે માયાનેરે;
દીનબંધુ કરે દાયા. છે જગમાં૦ ૫

પદ ૯૦.

વસ્તુ વિચાર કરી જુવો, એ જુવતીમાં વસ્તુ૦
મોઇને મૂરખ સીદ મુવો. એ જુવતીમાં વસ્તુ૦ ૧
ભાંમનીમાં હાંડ માંસ રૂધીર ભરીયુરે;
કાંમની છે નરકનો કુવો. એ જુવતીમાં વસ્તુ૦ ૨
મળ ને મુતર માંઇ મેદ ભર્યું છે રે;
લાળ લીંટ કફ ઝરે જુવો. એ જુવતીમાં વસ્તુ૦ ૩
દુર્ગંધ વસ્તુની નારી ભરી છે રે;
ખોટામાં મનખો ન ખુવો. એ જુવતીમાં વસ્તુ૦ ૪
અવનિાશાનંદ કે એ સારૂ મુરખો;
સીદને જનમ વગુવો. એ જુવતીમાં વસ્તુ૦ ૫

પદ ૯૧

નારી છે નરકની બારી, નઠારી ભારી નારી૦
જુવોને જીવમાં વીચારી. નઠારી ભારી નારી૦ ૧
રગ રગમાં પરૂ પાચ ભર્યું છે રે;
ઉદરમાં અતી ઓકારી. નઠારી ભારી નારી૦ ૨
જક્તમાં જે જીવ જાય જમપુરીયેરે;
અબળાના સંગથી અપારી. નઠારી ભારી નારી૦ ૩
વિષ્ટાના સુખમાં તે વિષ્ટાનો જીવડોરે;
આનંદ ઉરમાં વધારી. નઠારી ભારી નારી૦ ૪
અવિનાશાનંદ એમ સમઝી વીચારી રે;
સંત ગયા છે પોકારી. નઠારી ભારી નારી૦ ૫

પદ. ૯૨

સમઝીને વાત વિસ્તારી, આ વિનતાની સમઝી૦
સંત જનને સુખકારી. આ વિનતાની સમઝી૦ ૧
શાસ્ત્રમાંથી મેં તો સાંભળી જેવીરે;
તેવી રીત્યે કહી ત્યારી. આ વિનતાની સમઝી૦ ૨
કાંમી હસે તેને કામ ન આવે રે;
ખોટી લાગે દુખકારી. આ વિનતાની સમઝી૦ ૩

મોક્ષભાગી જે હસે મુમુક્ષુ રે;
અમૃતથી સ્વાદુ અપારી. આ વિનતાની સમઝી૦ ૪
અવિનાશાનંદ પદ કીધાં વિચારી રે;
ધર્મકુંવર છબી ધારી. આ વિનતાની સમઝી૦ ૫

પદ. ૯૩

કંચન કામની કહાવે વજરગાળા કંચન૦
ચઢયા વાળા ગોથા ખાવે. વજર ગાળા કંચન૦ ૧
પ્રપંચ કીધો પોતે પ્રભુવે રે;
ધીર અધીર ધરાવે. વજર ગાળા કંચન૦ ૨
એ બે ગાળામાં જે ન બંધાયા રે;
તે તો પ્રભુ સમ કાવે. વજર ગાળા કંચન૦ ૩
સાચો ભેદ જોવાને કીધો રે;
જુવે તો જગમાં જણાવે. વજર ગાળા કંચન૦ ૪
અવિનાશાનંદ કે ખોટાને ખુચસે રે;
સાચા તે દુર રહાવે. વજર ગાળા કંચન૦ ૫

પદ. ૯૪

પ્રભુની આજ્ઞા પ્રમાણે રહે જે પ્રાણી પ્રભુની૦
પડે ન પાસમાં પરાણે. રહે જે પ્રાણી પ્રભુ૦ ૧
કંચન કામનીના પાસમાં જે નાવે રે;
વેદ તેના ગુણ વખાણે. રહે જે પ્રાણી પ્રભુ૦ ૨
ખોટુ જાણી સુખ ત્યાગે જે ખાંતે રે;
મહાધામમાં સુખ માંણે. રહે જે પ્રાણી પ્રભુ૦ ૩
કંચન કામની તેને શું કરસે રે;
આજ્ઞા પ્રભુની ઉર આણે. રહે જે પ્રાણી પ્રભુ૦ ૪
અવિનાશાનંદ પ્રભુ પ્રગટ પ્રતાપે રે;
મારગે ચઢયો છે આ ટાણે. રહે જે પ્રાણી પ્રભુ૦ ૫

પદ ૯૫—રાગ વસંત.

આજ વસંત આવ્યો મારી આલી, ધરમધામ ચલો જાઇયે;
શ્રી ઘનશ્યામ સંઘાથે સજની, રંગકી ધુંમ મચાઇયે. આજ૦ ૧

અબીલ ગુલાલ લિયો અલબેલી, કર કંચન પીચકારી;
અરસ પરસ રમીયે અતી રંગમે, ધીરજ ઉરમાં ધારી. આજ૦ ૨
કંચન ઘટમાંહી વારિ ભરીને, અબિલ ગુલાલથી રંગી;
આંબા મોરને ઉભી ધરીને, રમીયે રંગ ઉમંગી. આજ૦ ૩
લાલન મુખ નિરખિ હરખિને, વસંત વધાવિયે આલિ;
અવિનાશાનંદના નાથની સંગે, રંગ રમીયે મતવાલી. આજ૦ ૪

પદ ૯૬

વસંત ૠતુ આવ્યો અલબેલા, રંગ રમીયે રસ રીતે;
પરસ પરસપર પ્રીતમ પ્યારા હરી રમીયે રંગ હીતે. વસંત ૧
ધુમ મચાવે ધરમસુત ધાઇ, ખાંતે કરી રંગ ખેલો;
કસ્તુરી કેસર કેસુનો, રંગભીના રંગ રેલો. વસંત ૨
આલસ ત્યાગ કરો અવિનાસી, સુખરાશી મારા શામ;
કાંમ પૂરણ કરો કરૂણા કરી, આનંદ કંદ અકાંમ. વસંત ૩
પ્યારીનાં વચન સુણી પાતળીયો, સજ્જ થયા સુખકારી;
અવિનાશાનંદ શાંમ છબી ઉપર. તન મન ધન બલિહારી. વસંત ૪

પદ ૯૭

વસંત જાણી વૃષ નંદનવાલો, વસન વસંતી ધારી;
કચ્છ વાળી કટી બાંધી કમળદગ, કરમે લીધી પીચકારી. વસંત ૧
ધરમ ધામ મધ ધુંમ મચાવત, ધરિ ધરિ ધરમનો લાલો;
રંગ નાંખી અતિ અબિલ ઉડાડે, મોહનવર મરમાળો. વસંત ૨
રંગમે રસબસ રોલી રસીલે, ગર્ક કર્યા રંગ રેલી;
કીચ મચાવ્યો કમલદગ જાણે, ભાદર માસની એલી. વસંત ૩
રંગ રમાડી અતિ અલબેલો, છેલો ફગવા આપે;
અવિનાશાનંદનો નાથ વિહારી, જનમ મરણ દુઃખ કાપે. વસંત ૪

પદ ૯૮

છેલ વસંત ખેલે છપૈયામેં, સુઘર રંગભરેલો;
સંત મંડલ સાથે સુખકારી, અલખ પુરૂષ અલબેલો. છેલ૦ ૧
કુંકુંમ જાવક રંગ કેસરી, પ્રીતમ ભરી પીચકારી;

છિરકત શામ સખાપર છેલો, અલબેલો અવતારી. છેલ૦ ૨
બહુનામી બહુ ખેલ કરીને, નારાયણસર માંઇ;
સ્નાન કરે સહુ સંત સંઘાથે, શાંમ સુંદર સુખદાઇ. છેલ૦ ૩
પુરૂષપુરાંન પુરાતન પ્રીતમ, સ્નાંન કરી સુખ આપ્યું;
અવિનાશાનંદને નાથ અમારૂં, દાસ જાંણી દુઃખ કાપ્યું. છેલ૦ ૪

પદ ૯૯.–રાગ ગરબી.

નંદના નાનકડા નીલંજ છોરા, કેમ રોકો પરનારી રે;
કેમ રોકો પરનારી ગીરધારી, કેમ૦ ૧

દાડિ ઉઠીને અમે જાઇએ ગોકુલથી, મૈ વેચવા મૈયારીરે;
મૈ વેચવા મૈયારી ગીરધારી. કેમ૦ ૨

અલવ કરીને આવિ અચાનક, હાર નાં તોડો હજારીરે;
હાર નાં તોડો હજારી ગીરધારી. કેમ૦ ૩

અમે જઇ કેશુ કંસની આગે, થાશે ફજેતી ભારી રે;
થાશે ફજેતી ભારી ગીરધારી. કેમ૦ ૪

હાંસ અતી જો હોયે હૈયામાં, પરણો પ્રીતમ જૈ પ્યારી રે;
પરણો પ્રીતમ જઇ પ્યારી ગીરધારી, કેમ૦ ૫

અવિનાશાનંદના સ્વામિ શામલીયા, મેલોને કેડ અમારી રે;
મેલોને કેડ અમારી ગીરધારી. કેમ૦ ૬

પદ ૧૦૦.

મૈડ ઘણો મૈયારી છે મનમે, મૈડ ઘણો મૈયારી રે;
ધીરે રે નાંખુ ઉતારી ધુતારી. મૈડ૦ ૧
વાતનિ વાતમાં બલ બહુ ભાંખો, કંસ તણો તું નઠારી રે;
કંસ તણો તું નઠારી ધુતારી. મૈડ૦ ૨
આજ કાલમાં જાંણુ કંસ રાજાનો, વંસ નાખિશ હું મારી રે;
વંસ નાંખિશ હું મારી ધુતારી. મૈડ૦ ૩
દાણુ દિધા વિના જાવા ન દેવું, કોટી ઉપાય કર પ્યારી રે;
કોટી ઉપાય કર પ્યારી ધુતારી. મૈડ ૦ ૪

વાર લાગે કેમ માંને ન વિનતા, હેને તું રીત અમારી રે;
હેને તું રીત અમારી ધુતારી, મેડ૦ ૫
અવિનાશાનંદ કે જોર કરીને, મઈની મટુકી ઉતારી રે;
મઇની મટુકી ઉતારી ધુતારી. મેઠ૦ ૬

પદ. ૧૦૧

પ્રીતે કરી પ્યારે ગોરસ પીધું, પાયું ગોવાલને પ્રીતે રે;
પાયું ગોવાળને પ્રીતે રૂડી રીતે, પાયું૦ ૧
ગોપ તણી કરી ગોવાલ મંડલી, હરી ગોરસ પાય હીતે રે;
હરી ગોરસ પાયે હીતે રૂડી રીતે, પાયું૦
બિજું વધુ તે તો નાખ્યું ઢોલીને, ભાગી મટુંકી ભીતે રે;
ભાગી મટુંકી ભીતે રૂડી રીતે. પાયું૦ ૩
હાર તોડયો નાંખિ હાથ હૈયા પર, અતી કરીને અનીતે રે;
અતી કરીને અનીતે રૂડી રીતે. પાયું૦ ૪
ગાલ ઉપર માર્યા ગોવિંદે ગુલછા, ચાંનક લગાડી ચીતે રે;
ચાંનક લગાડી ચીતે રૂડી રીતે. પાયું૦ ૫
અવિનાશાનંદને સ્વામિ શામલીયે, કરી પોતાની ઝીતે રે;
કરી પોતાની ઝીતે રૂડી રીતે. પાયું૦ ૬

પદ ૧૦૨

હાવ ન ફાવ્યો દેખીને વિનતા, રાવે ગઇ વિલખાઇ રે;
રાવે ગઇ વિલખાઇ સુખદાઈ, સુંણો જશોદા માઇ રે. હાવ૦ ૧
આજ સવારે હું જાતીતી એકલી, મટુકી ભરી મૈમાઇ રે;
મટુંકી ભરી મૈમાઇ સુખદાઇ, સુંણો૦ ૨
જાતાં મારગમાં જોઇ મુને જીવને, રોકી અચાનક આઇ રે;
રોકી અચાનક આઇ સુખદાઇ, સુણો૦ ૩
મુખ થકી બોલ ફેલ બોલીને મોહન, મનમાં કરી મસ્તાઇ રે;
મનમાં કરી મસ્તાઇ સુખદાઇ, સુણો૦ ૪
મટુકી ફોડી મોહને પીધું, હાર તોડયો હરખાઇ રે;
હાર તોડયો હરખાઇ સુખદાઇ. સુણો૦ ૫

અવિનાશાનંદના સ્વામિની લીલા, કેતાં તે ગોપી લજાઇ રે;
કેતાં તે ગોપી લજાઇ સુખદાઈ, સુણો૦ ૬

પદ ૧૦૩ રાગ કાફી.

સખી અમને વાલો શામશરીર, વાલો શામશરીર; સખી૦
નીજ સખા સંગ શાંમ મનોહર, ખેલે છે જમુનાંને તીર; સખી૦ ૧
રાસ રમે રસીયો રંગભીનો, ગોપી સંગે બલવીર; સખી૦ ૨
રમે અલોકીક રમત રસીલો, નિરખી થંભ્યા નદીનીર; સખી૦ ૩
અવિનાશાનંદના નાથની શોભા, ભાલી ભાગે ભવભીર. સખી૦ ૪

પદ ૧૦૪

હેલિ મેતો જોયા હરી સુખદેણુ; હેલી૦
પાઘ શોભે શિર અજબ પેચાલી, કાજુ કમલદલનેણુ; હેલી૦ ૧
કરડી ભ્રકુટી દેખી કાલ કંપે, બોલે મધુર સુખવેણુ. હેલી૦ ૨
ચટક ચટક ચાલે ચાલ ચતુરવર, દેખી થયું મન મેણુ; હેલી૦ ૩
અવિનાશાનંદ કે રહો ઉર આઈ, કાન કુંવર સુખ કેણુ. હેલી૦ ૪

પદ ૧૦૫

બેની મેંતો દેખ્યા શામ સુજાંન; બેની૦
મોરલી મધુરી વગાડે છે મોહન, શોભે છે ભીને વાન; બેની૦ ૧
અજબ અલોકીક રાગ આલાપી, ગાવે છે નૌતમ ગાન; બેની૦ ૨
નૌતમ ખ્યાલ કરી નટનાગર, તાલી પાડે તોડે તાંન; બેની૦ ૩
અવિનાશાનંદના નાથની મુર્તિ, ભાલી ભૂલી તન ભાન. બેની૦ ૪

પદ ૧૦૬

નિરખ્યા મોહનલાલ, આલી મેં તો નિરખ્યા.
મંદ મંદ મુખ હાસ મનોહર, હસે છે દીન દયાળ. આલી૦ ૧
શામ સુંદર વર સખાની સંગે, ખાંતે કરી કરે ખ્યાલ. આલી૦ ૨
શામ સુંદર હાથ ઝાલી સખાનો, ચાલે છે ચંચળ ચાલ; આલી૦ ૩
અવિનાશાનંદના નાથની શોભા, નિરખી થઈ છું નીહાલ. આલી૦ ૪

પદ ૧૦૭—રાગ ભૈરવી.

બગીચાંમે મીલે બલવીર, બલાજી મોયે: બગી૦
તરૂન શામ સંગ તરૂન ઉમંગ ભર, સોહત આલન ભીર. બ૦ ૧

મરમકી બતીયાં કહી કર છતીયાં, ડાર્યો પ્રીતમ હરપીર. ભ૦ ૨
નિપટ ઝપટ કરી કપટ કુટીલ પીયા, ફાર્યો ચતુરવર ચીર. ભ૦ ૩
અવિનાશાનંદના નાથ કર પકરી, ઝકઝોરી જમુનાકે તીર. ભ૦ ૪

પદ ૧૦૮

ભલાજી મેં તો બગીયાંમે અબ નહીં જાઉં, સખીરી મેં તો૦
જબ જાઉં બગોયાં, અઇ શાંમ અગિયાં, પકરત પ્રીતમ પાંઉં ૧
રોકત ગેલ છેલ રંગીલીનો, લાલન નિરખી લજાઉં. સ૦ ૨
નિરલજ લાજ કાજ તજી આવત, ડગીયાં ભરત ડરાંઉં. સ૦ ૩
અવિનાશાનંદકે નાથકી કરની, બરનીમે કાસુ સુનાંઉં. સ૦ ૪

પદ ૧૦૯

એરિ એરિ સોહે બગીયામે બાલમ મોર; એરિ૦
બગીયાં કે કુલકી પગિયાં શિરન પર,
ઝુક રહી જોબન જોર. એરિ૦ ૧
કુલન હાર બાજુબંધ ગજરા;
લટકત કુલન તોર. એરિ૦ ૨
મુખ મુફ્કાત આત મનમોહન;
ગાતહી નંદકીશોર. એરિ૦ ૩
અવિનાશાનંદના નાથ ચીતવની મે;
લેવત ચીતવા ચોર. એરિ૦ ૪

પદ ૧૧૦

આવત આલી બગીયનસે બ્રજરાજ; આવ૦
નીલમની સમ તન દુતી નાતમ, નાતમ બસન સમાજ. આ૦ ૧
બંસી અધર ધર કનક કટક કર, ગીરધર ગરિબનિવાજ; આ૦ ૨
ગ્વાલ બાલ સંગ બાલન આવત, નિરખત રતીપતી લાજ. આ૦ ૩
અવિનાશાનંદ અજબ છબી નીરખી, જનમ સુફલ કીયો કાજ. ૪

પદ ૧૧૧—રાગ જંગલો.

પનઘટપર રોકત સાંવરીયો, પનઘટ પર રોકત સાંવરીયો.
જલ ભરન દેત નહીં કેસી કરૂં. પન૦
છોટ છોટ લઇ ગ્વાલન છોરન, ઝગરત જોરે બાવરીયો. જ૦ ૧

લપટ ઝપટ કરી કર છતીયનમે, ડારત છેલ ઉતાવરીયો. જ૦ ૨
ગગરી ફોરી તોરી કંચુકસ, ચુંબત મુખ ઇછાવરીયો; જ૦ ૩
અબિનાશાનંદ કે નાથ ફીરતહે, ગેલ પેરી પગ પાવરીયો; જ૦ ૪

પદ ૧૧૨

સુન સજની રજની મુખ લખિ કે,
મે ભરન ગઈતી જમુના પાંની રે; સુન૦
જબ જાની મોહે છેલ ગુમાંની;
આઇ ચતુર ચુનર તાંના રે. સુન૦ ૧
કર સંગ કર છતીયન સંગ છતીયન;
મુખ સંગ મુખ મૃદુ મુસકાંની રે. સુન૦ ૨
સબહી અંગ સંગ અંગ મીલાયકે;
સુખ દીનો અતી સુખદાંની રે. સુન૦ ૩
અવિનાશાનંદ કે, અજબ લાલકી,
લીલા લખીકે લલચાંનીરે. સુન૦ ૪

પદ ૧૧૩

મોય આઈ મીલો મોહન મગમે;
દ્રગમે દ્રગ જોરત જોરી હરી. મોયે૦
મોર મુગટ મકાક્રત કુંડલ;
લલીત ચ્યાલ સબ લિયે લગમેં. મોયે૦ ૧
શાંમતાંમ રસ દામ સુભગ તન;
નૌતમ ભૂખ નજરે ન ગમે. મોયે૦ ૨
પુરૂષ પુરાંન પુરાંન પુનીત પુનિ;
જશ જાકો ગાવત જગમે. મોયે૦ ૩
અવિનાશાનંદ અજબ પીયાકી;
દેખી છબિ ધારત દ્રગમે. મોયે૦ ૪

પદ ૧૧૪

છેલ છુવત મોરી છતીયાં, બતીયાં કહી મરમકી આલમવા; છેલ૦
લરકન લેવનકે મીસ લાલન, ઘન બરનઘન ઉર ઘતીયાં. છેલ૦ ૧
ખુશ કર છતીયાં છેલ ગુમાંની, તાંની ચુંનર જાંની જતીયાં. છેલ૦ ૨

કર નખ છેદત ઉર જ કઠીન પર, પ્રીતમ પાંન ગયો પતીઆં છે૦ ૩
અવિનાશાનંદ આનંદ આપત, કાપત દુખ સુખકર અતીઆં. છે૦ ૪

પદ ૧૧૫—રાગ ગરબો.

અક્ષરધાંમથી આવીયા, સહજાનંદ સુખધામ, પ્રગટયા પુરવમાં;
દુરવાસાના શ્રાપથી, નરનારાયણ નામ. પ્રગ૦ ૧
અવધપુરીની પાસમાં, ગુણનિધિ છપૈયા ગામ; પ્રગ૦
ધર્મ થકી ભક્તિ વિષે, સુંદર છબી ઘનશાંમ. પ્રગ૦ ૨
અઢારસો સાડત્રીસના, મનહર ચૈતર માસ; પ્રગ૦
શુકલ પક્ષ નૌમિ દીને, જનમ્યા જકતનિવાસ. પ્રગ૦ ૩
જય જય વાંણી ઓચરે, બ્રહ્મા ભવ સુરરાય; પ્રગ૦
ગાંધ્રવ ગાવે અપછરા, પુષ્પની વૃષ્ટી થાય. પ્રગ૦ ૪
ગગન મગન ગજ ગામની, ભાંમની કરીને ભાવ; પ્રગ૦
આશીશ વાંણી ઓચરે, નિરખી નૌતમ નાવ. પ્રગ૦ ૫
કૌકીલવયણી[1] કાંમની, દાંમની[2] સરખી દેહ; પ્રગ૦
કર કંચન થાલી ભરી, ગાવે ગીત સ્નેહ. પ્રગ૦ ૬
આનંદ ઓચ્છવ થાય છે, ગાય છે સુંદર ગીત; પ્રગ૦
મુખ જોઇ માવા તણું, સૌને વાધે પ્રીત. પ્રગ૦ ૭
દુંદુંભી વાગે અતી ઘણાં, શરણાઇયોનો શોર; પ્રગ૦
ભુસુર ભાવેથી ભણે, જીવો ધર્મકીશોર. પ્રગ૦ ૮
માત પીતા જોઇ મૂરતી, અંતર હેત અપાર; પ્રગ૦
લાડ લડાવે લાલને, જાંણી જગ આધાર. પ્રગ૦ ૯
દીન દીન વધતા જાય છે, બાલશશી અનુસાર; પ્રગ૦
સુખ આપે સૌને હરી, દેખી જગદાધાર. પ્રગ૦ ૧૦
છઠ્ઠે દીને આવીયા, મારવા ગ્રહ વિકરાલ; પ્ર૦
વામનયણ* કરી વાલમે, નાશ કર્યો તત્કાલ. પ્રગ૦ ૧૧
પ્રબલ પ્રતાપી જોઇને, પ્રેમવતી નીજ માત; પ્ર૦
પુરૂષોત્તમ સુત જાંણીયા, જનમ્યા જગ વિખ્યાત. પ્રગ૦ ૧૨

---

૧ કોયલના જેવા સરવાળા. ૨ વીજળી. * કરડી આંખ.

નામ કરણને કારણે, આવ્યા મુનિ મારકંડ; પ્ર૦
કૃષ્ન હરી હરીકૃષ્ન તે, પાડયાં નામ પ્રચંડ. પ્રગ૦ ૧૩
નિત નિત લીલા બહુ કરે, બાલ લાલ અનુસાર; પ્ર૦
શેશાદીક કેતાં થકે, પામે નહીં કોઇ પાર. પ્રગ૦ ૧૪
પુર બાલક લે પ્રેમથી, નારાયણસરે નાય; પ્ર૦
ખેલ કરે ખાંતે કરી, મહીમા મુનિવર ગાય. પ્રગ૦ ૧૫
તીજે વરસે આવિયો, કાલીદત્ત કઠોર; પ્ર૦
મોહ પમાડી મારીયો, તેને ધર્મકિશોર. પ્રગ૦ ૧૬
એ આદીક લીલા બહુ, કરતા બાલક રીત; પ્ર૦
દરશન કરવા દેવતા, આવે જાવે નીત. પ્રગ૦ ૧૭
ધન ધન છપૈયા ધામને, જનમ ધર્યો જગદેવ; પ્ર૦
પાર વેદ પામે નહીં, મહીમા કહે માહાદેવ. પ્રગ૦ ૧૮
આઠમે વરસ પામીયા, ઉત્તમ ઉપવિત સાર; પ્ર૦
બ્રહ્મ નેષ્ટીક વ્રત ધારીયું, તારવા જીવ અપાર. પ્રગ૦ ૧૯
બાલ ક્રીયા બહુનાંમીએ, તજી દીધી તતકાલ; પ્ર૦
નિરવેદી થયા નાથજી, જગથી જન પ્રતીપાલ. પ્રગ૦ ૨૦
માત પીતાને આપીને, નીજ સ્વરૂપનું જ્ઞાન; પ્ર૦
લૌકિક ભાંન ભુલાવિને, રાખ્યાં પાસ નેદાંન. પ્રગ૦ ૨૧
વરશ એકાદશે વાલમે, કીધો ઘરનો ત્યાગ; પ્ર૦
મહાવનમાં ચાલ્યા એકલા, પાંમી માહા વૈરાગ. પ્રગ૦ ૨૨
દંડ કમંડલ હાથમાં, કટી પર કટીનો બંધ; પ્ર૦
કૌપીન જુત પટ ધારીયું, તારવા નર ત્રીય અંધ. પ્રગ૦ ૨૩
જલગરણું જગનાથજી, રાખ્યું પોતા પાસ; પ્ર૦
માલા તુલસીની બેવડી, હરીએ પેરી હુલાસ; પ્રગ૦ ૨૪
ધર્મનંદ મૃગચર્મને, ધાર્યું હેતવધાર; પ્ર૦
ચાર સારનો ગુટકો, રાખ્યો પાસ ઉદાર. પ્રગ૦ ૨૫
વિશ્નું બાલ મુકુંદનો, બટવો કંઠ પ્રદેશ; પ્ર૦
ધાર્યો દ્રઢ કરી શ્રી હરી, માથે કુંચીત કેશ. પ્રગ૦ ૨૬

ઉપવીત શ્વેત ઓપી રહ્યું, વામ ખભા પર સાર; પ્ર૦
એવે વેશે ચાલીયા, કરવા જીવ ઉધાર. પ્રગ૦ ૨૭
એકાએકી વિચરે, મહા વન ઘોર મોઝાર; પ્ર૦
મનુષ્ય કોય જાવે નહીં, ત્યાં ફરે ધર્મકુમાર. પ્રગ૦ ૨૮
સુરા ગાયું સુરભી, ગજ ગેંડાનાં વૃંદ; પ્ર૦
સારદૂલ સિંઘ બિહામણાં, બિચરે સહજ સ્વચ્છંદ. પ્રગ૦ ૨૯
જયાં જયાં જીવન વિચરે, ત્યાં મૃગવૃંદ અપાર; પ્ર૦
ઘેરી વલે ઘનશાંમને, પાસે રે કરી પ્યાર. પ્રગ૦ ૩૦
પશુ પક્ષી અતી પ્રીતથી, સેવ કરે સુખરૂપ; પ્ર૦
જે જેથી જેમ થાય છે, તે તેમ કરે અનૂપ. પ્રગ૦ ૩૧
તાપ જોઈ તરણી તણો, પક્ષીગણ કરે છાય. પ્ર૦
ભૂખ લાગે ભગવાંનને, સુરભી ત્યાં પય પાય; પ્રગ૦ ૩૨
ગજ ગોવિંદને જોઇને, ફલ લાવે કરી પ્રીત; પ્ર૦
જમાડે જીવનપ્રાંણને, ભાવ ભરી નીત નીત. પ્રગ૦ ૩૩
પશુ પક્ષી સેવા કરે, દેખી દીનદયાલ; પ્ર૦
મનુષ્ય કરે તેમાં શું કહું, એવા જન પ્રતિપાળ. પ્રગ૦ ૩૪
જલચર* [1]થલચર જીવને, આપતા સુખ અપાર; પ્ર૦
પુલહાશ્રમ પોતે ગયા, તપ કરવા તૈયાર. પ્રગ૦ ૩૫
ગંડકી નદીમાં નાઇને, ત્રણ વખત જગત્રાત; પ્ર૦
ઉગ્ર તીયાં તપ આદર્યું, બહુનામી બલભ્રાત. પ્રગ૦ ૩૬
અતીશે તપ જ્યારે કર્યું, આવ્યા અર્ક તે વાર; પ્ર૦
પ્રાર્થના કરી પ્રેમથી, જાંણી જગ આધાર. પ્રગ૦ ૩૭
શા કારણ કરો શ્રી હરી, તપ તમે શાંમ શરીર; પ્ર૦
દાસ તમારો દેખીને, આંણો મેહેર લગીર. પ્રગ૦ ૩૮
વચન સુણી માર્તંડનાં, બોલ્યા ધર્મકુંમાર; પ્ર૦
ચિંતા ન કરો ચીતમાં, નીજ ઇચ્છીત નીરધાર. પ્ર૦ ૩૯
હું કરૂં તપ તનને વિષે, દેવાને ઉપદેશ; પ્ર૦

---

* જળમાં રહેનાર ૧ સ્થળ ઉપર રહેનાર.

જોગી તપ જ્યારે કરે, જીતે કાંમકલેશ. પ્રગ૦ ૪૦
ધરપર ધર્મને ધારવા, આજ ધર્યો અવતાર; પ્ર૦
હું જ્યારે તપ આદરૂં, સૌ કરશે નરનાર. પ્રગ૦ ૪૧
વચન સુંણી વૃષનંદના, અકં ગયા નિજ સ્થાન; પ્ર૦
તપ પૂરણ કરી ચાલીયા, ઉત્તરમાં ભગવાંન. પ્રગ૦ ૪૨
ખરવટ ખેટ ઉલંઘતા, હીમાલાની પાસ; પ્ર૦
ઘણા દીવસ ફરી શ્રી હરી, પુરી મનની આસ. પ્રગ૦ ૪૩
દેખી વનમાં એકલા, જોગી નામ ગોપાલ; પ્ર૦
વરશ દિવસ રહી વાલમે, જોગ સાધ્યો તત્કાલ. પ્રગ૦ ૪૪
સીદ્ધ ગતી તેને આપીને, ચાલ્યા ચંચલ ચીત; પ્ર૦
સીરપુર શેહેરમાં આવીયા, પુરૂષોત્તમ કરી પ્રીત. પ્રગ૦ ૪૫
માન હર્યું ત્યાં સિદ્ધનું, પોતે પ્રબલપ્રતાપ; પ્ર૦
સીદ્ધવલ્લભને સાધીને, શિષ્ય કર્યો જગવ્યાપ પ્રગ૦ ૪૬
માસ ચાર રહી ચાલીયા, પિબેક વામી પાસ; પ્ર૦
જીતી તેને જગપતી, કીધો નીજનો દાસ. પ્રગ૦ ૪૭
પરવત નવલખો પેખવા, આપ ગયા અવિનાસ; પ્ર૦
નવલખ જોગીને ભેટીયા, હૈયે કરી હુલાસ. પ્રગ૦ ૪૮
ત્યાંથી ચાલ્યા નાથજી, બાલવા નામે કુંડ; પ્ર૦
દરશન દૈ દયા કરી, માર્યો પાપી ઝુંડ. પ્રગ૦ ૪૯
ગંગાસાગર સંગમે, ગયા ગુણભંડાર; પ્ર૦
સ્નાંન કરી ખાડી તરી, દેખ્યા કપીલ ઉદાર. પ્રગ૦ ૫૦
પુરૂષોત્તમ પુરી પ્રીતથી, પોત્યા પ્રાણઆધાર; પ્ર૦
દશ મહીના રહી દેખીને, ટાલ્યો ભૂમીભાર. પ્રગ૦ ૫૧
દક્ષીણ દેશનાં દેખીયા, તીરથ અપરંમપાર; પ્ર૦
મહી સાભર રેવા તરી, આવ્યા ગુજર પાર. પ્રગ૦ ૫૨
ભયહારી ભીમનાથમાં, આપ ગયા અખિલેશ; પ્ર૦
ગુણસાગર ગોપનાથમાં, આવ્યા વરણીવેશ. પ્રગ૦ ૫૩
પંચતિર્થિ પુરી કરી, લોજ ગયા વૃષલાલ; પ્ર૦

અગણીત જીવ ઓધારવા, ત્યાં રહ્યા દીનદયાલ. પ્રગ૦ ૫૪
એવિ રીતે શ્રી હરી, સાત વરસ એક માસ; પ્ર૦
વન પરવતમાં વિચર્યા, વિશ્વ સુખદ અવિનાસ. પ્રગ૦ ૫૫
જ્યાં જ્યાં જીવન વિચર્યા, ત્યાં ત્યાં ધર્મ અનૂપ: પ્ર૦
સ્થાપન કીધો નાથજી, પાપ ટાલી દુખરૂપ. પ્રગ૦ ૫૬
અતી વૈરાગ્યના વેગથી, કોઇ ટકે નહીં પાસ; પ્ર૦
એકાએકી વિચર્યા, મહા વનમાં અવિનાસ. પ્રગ૦ ૫૭
દાસ ઉપર દયા કરી, દેવા દરશન દાંન; પ્ર૦
અગણીત જીવને તારવા, લોજ આવ્યા ભગવાંન. પ્રગ૦ ૫૮
રામાનંદ સ્વામિ મલ્યા, ઓધવનો અવતાર; પ્ર૦
લીધી દીક્ષા તે થકી, મનહર ધર્મકુમાર. પ્રગ૦ ૫૯
શુભ ગુણ સાગર જોઇને, શિષ્ય અતી સુખધામ; પ્ર૦
અવતારી અવતારના, જાંણ્યા પૂરણકાંમ. પ્રગ૦ ૬૦
ધર્મની ધુર તે સોંપીને, સ્વામી રામાનંદ; પ્ર૦
બદ્રીકાશ્રમમાં ગયા, શ્રાપ રહીત સ્વછંદ. પ્રગ૦ ૬૧
તે પછી સાંમૃથ વાવર્યું, શ્રી હરી સહજાનંદ; પ્ર૦
ધ્યાંન ધારણા રીતને, વિદીત કરી વૃષનંદ. પ્રગ૦ ૬૨
નજરે જોતાં જીવને, તરત સમાધી થાય; પ્ર૦
ગોલોકાદીક ધામમાં, સેજે નર ત્રીયા જાય. પ્રગ૦ ૬૩
સાંમૃથ દેખી શાંમનું, સૌને તે કહે વાત; પ્ર૦
અવતારી અવતારના, સહજાનંદ સાક્ષાત પ્રગ૦ ૬૪
એમ ચમત્કાર જીવને, દેખાડે વૃષનંદ; પ્ર૦
આશ્રિત કીધા અતી ઘણાં, નરનારીનાં વૃંદ. પ્રગ૦ ૬૫
જેના ઇષ્ટ જે હતા, તે તે રૂપે ત્યાર; પ્ર૦
દરશન આપે દાસને, પોતે પ્રાંણઆધાર. પ્રગ૦ ૬૬
સૌના ઇષ્ટ ને શ્રીહરી, લીન કરે નીજ માંય; પ્ર૦
નિજ મત્ત મુકી નર ત્રીયા, સ્વામી આશ્રીત થાય. પ્રગ૦ ૬૭
આગે અવતારે કરી, જેવી લીલ કીધ; પ્ર૦

તેવી ભક્તની પાસલે, આજ કરાવિ પ્રસીધ. પ્રગ૦ ૬૮
જેવા તેવા જીવને, તરત સમાધી થાય; પ્ર૦
અક્ષર ધામમે આ સમે, આ દેહે જન જાય. પ્રગ૦ ૬૯
ન દેખી ન સાંભળી, તેવિ રીતને આજ; પ્ર૦
પરવરતાવિ પ્રીતથી, પુરૂષોત્તમ મહારાજ. પ્રગ૦ ૭૦
જે કામે આ જક્તમાં, જીત્યા [1]ભવ [2]સુરવૃંદ; પ્ર૦
તેને ભક્તની પાસલે, જીતાવ્યો જગવંદ. પ્રગ૦ ૭૧
તેમજ ક્રોધને મારીયો, લોભની લીધી લાજ; પ્ર૦
સ્નેહ માન વલી સ્વાદને, માર્યો શ્રી મહારાજ. પ્રગ૦ ૭૨
પાંચ વેરી પ્રસીદ્ધ છે, જીત્યા કોઇથી ન જાય; પ્ર૦
મારી તેને વશ કર્યો, સહજાનંદ સુખદાય. પ્રગ૦ ૭૩
શિષ્ય સહીત સૌ દેશમાં, ફરતા હરતા ફંદ; પ્ર૦
ભુજનગરમાં ભાવથી, આવ્યા સહજાનંદ. પ્રગ૦ ૭૪
વિશકરમાની જાતના, સુંદર હીરજી નામ; પ્ર૦
વાસ કરી પોતે વશ્યા, ઘેર તેને ઘનશાંમ. પ્રગ૦ ૭૫
ભાવિક ભકતશિરોમણી, મલ તે ગંગારામ; પ્ર૦
એ આદી હરીભક્તને, સુખ આપ્યું સુખધામ પ્રગ૦ ૭૬
ભુજનગરના ભક્તને, આપ્યા પરચા આજ; પ્ર૦
કેતાં ન કેવાય કોયથી, શેશજી પામે લાજ. પ્રગ૦ ૭૭
ત્યાં રહીને સઉ દેશમાં, દર્શન દેવા જાય; પ્ર૦
ભુજનગરને ભાલીને, પોતે રાજી થાય પ્રગ૦ ૭૮
એવી રીતે મહાપ્રભુ, સાત વરસ સુખકંદ; પ્ર૦
ભયભંજન ભૂજ ધામમાં, વાસ કર્યો વૃષનંદ. પ્રગ૦ ૭૯
માહારૂદ્ર મોટા કર્યા, જેતલપુરમાં નાથ; પ્ર૦
અગણીત દ્વિજ જમાડીયા, ત્રપ્ત કર્યા સુરસાથ. પ્રગ૦ ૮૦
મંદીર મોટાં માહાપ્રભુ, કીધાં ઠાંમોઠાંમ; પ્ર૦
પધરાવ્યા દેવ પ્રીતથી, નરનારાયણ નામ પ્રગ૦ ૮૧

૧ બ્રહ્મા, ૨ દેવના સમૂહ.

દેશોદેશમાં વિચર્યા, સંતમંડલ લૈ સંગ; પ્ર૦
બોધ દીધો બહુ જનને, ઉરમાં કરી ઉમંગ. પ્રગ૦ ૮૨
એકાંતીક ધ્રમ થાપીઓ, કાપ્યાં કલીનાં મૂળ; પ્ર૦
ગૌ બ્રાહ્મણ સંત કારણે, દેહ ધર્યો વૃષકૂલ. પ્રગ૦ ૮૩
મતપંથી સૌ જીતીયા, પોતાને પરતાપ; પ્ર૦
ધર્મનું કૂલ તેડાવીયું, હરવા જનનાં પાપ. પ્રગ૦ ૮૪
જ્યેષ્ઠ અનુજ બેઉ ભ્રાતના, પૂત્ર તે પરમ પુનીત; પ્ર૦
નિજ સૂત કીધા નાથજિ, કરવા કામ અમીત. પ્રગ૦ ૮૫
રામપ્રતાપના પૂત્ર છે, અવધપ્રસાદ ઉદાર; પ્ર૦
છોટા ઇચ્છારામના, રઘુવીર ગુણ ભંડાર. પ્રગ૦ ૮૬
નીજ ગાદિ પર નાથજી, પધરાવ્યા કરી પ્રીત; પ્ર૦
દીધા વેંચી સંતને, સત્સંગ સ્નેહ સહીત. પ્રગ૦ ૮૭
અપાર સાંમૃથ વાવર્યું, અવતારી આવાર; પ્ર૦
મોક્ષને મારગ મહાપ્રભુ, ચલાવ્યાં નર ને નાર. પ્રગ૦ ૮૮
ગોવિંદ ગઢપુરમાં રહી, કીધા ઉચ્છવ સાર; પ્ર૦
એભલ નૃપના વંશને, આપ્યું સુખ અપાર. પ્રગ૦ ૮૯
સમૈયા ત્યાં બહુ કર્યા, સુંદર સહજાનંદ; પ્ર૦
સુખ ત્યાં આપ્યું સંતને, કોમળ કરૂણાકંદ. પ્રગ૦ ૯૦
શિક્ષાપત્રી શ્રી હરી, કીધી શીક્ષા કાજ; પ્ર૦
ભયહારી ભ્રતખંડમાં, બાંધી મોક્ષની પાજ. પ્રગ૦ ૯૧
આ સમે સાંમૃથ વાવર્યું, માપ ન થાય લગાર; પ્ર૦
માહાકલીકાલમાં તારીયાં, અગણીત નર ને નાર. પ્રગ૦ ૯૨
તાર તે અક્ષરધાંમનો, બાંધ્યો ધરમકુમાર; પ્ર૦
ત્યાંની વાતુ એં કરે, ઘેર બેઠા નર નાર. પ્રગ૦ ૯૩
પુરૂષોત્તમપણું આ સમે, પોતે વાવર્યું પ્રીત; પ્ર૦
નોતી દીઠી સાંભળી, એવિ ચલવી રીત. પ્રગ૦ ૯૪
એવી રિત્યે શ્રી હરી, કીધાં અગણીત કાંમ; પ્ર૦
નિજ ઇચ્છીત નીજ ધામમાં, આપ ગયા ઘનશાંમ. પ્રગ૦ ૯૫

ઓગણુપચાસ વર્ષ ને, માસ ઉભય દીન એક; પ્ર૦
દેહ રાખ્યો દયા કરી, ધર્મતનય ધરી ટેક. પ્રગ૦ ૯૬

સીખે ગરબો સાંભલે, ગુણીજન હેતે ગાય; પ્ર૦
પાપ બળે તે પ્રાંણીનાં, સરવે સીધી થાય. પ્રગ૦ ૯૭

પાઠ કરે જન પ્રીતથી, દીવસમાં એકવાર; પ્ર૦
પરીશ્રમ વિના પાંમશે, ભવસાગરનો પાર. પ્રગ૦ ૯૮

ઓગણીસે પચીસના, સુંદર અસાઢ માસ; પ્ર૦
સપ્તમી શુકર સુદમાં, ગરબો કીધો હુલાશ. પ્રગ૦ ૯૯

ભુજનગરમાં ભાવથી, સંતત કરી તે વાસ; પ્ર૦
નરનારાયણ દેવની, પ્રીતે રહીને પાસ. પ્રગ૦ ૧૦૦

કીધો ગરબો હેતથી, જનને ગાવા કાજ; પ્ર૦
દાસ જાંણી રાજી થજ્યો. મુજપર શ્રી મહારાજ. પ્રગ૦ ૧૦૧

શ્રાતાજન જે સાંભળો, નરનારીનાં વૃંદ; પ્ર૦
થાવો પ્રસન્ન મુજ ઉપર્યે, કવિ કે અવિનાશાનંદ. પ્રગ૦ ૧૦૨

પદ ૧૨૬-પ્રથમ ગણપતિને લાગુ પાયરે, એ ઢાલ

જોઇ શરદ પુનમ અજવાળિ રે,
આજ રાસ રમે રસિયો સંગે;
વાઈ વેણુ મોહન વનમાળી રે. આજ૦ ૧

સુંણી આતુર ચાલી ગોપી રે; આ૦
લાજ લોકની સર્વે લોપી રે. આજ૦ ૨

અંગ અવળાં આભ્રણ ધારી રે, આ૦
પ્રેમે પુલકીત ભાંન વિસારી રે. આજ૦ ૩

પદ ઝાંઝર હાથમાં ઘાલી રે, આ૦
ચોંપે આતુર ગોપી ચાલી રે. આજ૦ ૪

કરકંકણ પદમાં પેરી રે, આ
ઘરમાં ન રૈયો ઘેરી રે. આજ૦ ૫

ઓઢી ઓઢણુ અવળાં ચીર રે, આ૦

ચાલી ભેટવા શ્રી બલવીર રે. આજ૦ ૬
અતી પ્રેમમાં આતુર પ્યારી રે, આ૦
અંગમાં ઉમંગ વધારી રે. આજ ૭
મધરાતે એકાએકી રે, આ૦
કોઇ પાછી ન વળીયું છેકી રે. આજ ૮
જેને પતી પોતાયે રોકી રે આ૦
પેલી પોચી તે પ્રાણને મોકી રે. આજ૦ ૯
જોઈ જમુના ત્રટ સૈ ગોપી રે, આ૦
અંગ માર્યાં અનંગ બાણ કોપી રે. આજ૦ ૧૦
ફુલી વેલી લતા ફુલવાડી રે, આ૦
ત્યાં રહે વસંત રૂતુ દાડી રે આજ૦ ૧૧
મૃદુ વાલુકા વલગુ લાગે રે, આ૦
જોઇ મનમથ મનમે જાગે રે. આજ૦ ૧૨
વાય મંદ સુગંધ શીત વારી રે, આ૦
ભાન ભુલ્યાં ભાળી ભયહારી રે. આજ૦ ૧૩
ગોપી આવી કામાતુર જાણી રે, આ૦
હરી હેતે બોલ્યા હસી વાણી રે. આજ૦ ૧૪
તમે વિનતા વનમાં એકેલી રે, આ૦
કેમ આવિ થઇ સૈ ભેલી રે. આજ૦ ૧૫
જે અબલા એકલી આવે રે, આ૦
તે પતિવ્રતા નવ કાવે રે. આજ૦ ૧૬
કુલવંતી ના વનમાં આવે રે, આ૦
પતી સેવી પરમ સુખ પાવે રે. આજ૦ ૧૭
પાછા જૈ તમે પતી સેવો રે, આ૦
વેદશાસ્ત્રનો મત છે એવો રે. આજ૦ ૧૮
પતી તજી પુરૂષ પર ચાયે રે, આ૦
તે નારી નરકમાં જાય રે. આજ૦ ૧૯
માટે માનો વચન અમારૂં રે, આ૦

તો થાશે તમારૂં સારૂં રે. આજ૦ ૨૦
સુંણી વાલાની વિનતા વાણી રે, આ૦
ગોપી અંતરમાં અકલાંણી રે. આજ૦ ૨૧
નેણે આંસુની ધારા ચાલી રે, આ૦
થૈઇ મુરછા પડી મહી બાલી રે. આજ૦ ૨૨
પછે ધીર ધરી અલબેલી રે, આ૦
બોલી વાલમથી લાજ મેલી રે. આજ૦ ૨૩
પાલો શરણાગતની પ્રીત આંણી રે, આ૦
આવ્યાં પતી તે તમને જાંણી રે. આજ૦ ૨૪
તમ વીના પતી બીજા કેવા રે, આ૦
જાંણ્યા સાચા નરક કુંડ જેવા રે. આજ૦ ૨૫
સાચા પતી તે તો એ કેવાય રે, આ૦
જેને પરણીને ભવદુઃખ જાય રે. આજ૦ ૨૬
એવા પતી પરિબ્રહ્મ આપ રે, આ૦
ટાળો તન તણો પરીતાપ રે. આજ૦ ૨૭
તમે કોટી બ્રહ્માંડના પતી રે, આ૦
વરે તમને તે શ્રીયા સતી રે. આજ૦ ૨૮
તમ વિના પતિ બીજા જે છે રે, આ૦
તેને પરણી કુંણ સુખ લેછે રે. આજ૦ ૨૯
જેણે તમારૂં શરણ સાયું રે, આ૦
તેણે કુલ મોટું કેવાયું રે આજ૦ ૩૦
માટે શરણાગત જન પાળો રે, આ૦
રખે પાછાં નિરાસ કરી વાળો રે. આજ૦ ૩૧
સુણી ગોપી વાંણી ગીરધારી રે, આ૦
થયા રાજી તે કુંજવિહારી રે. આજ૦ ૩૨
જાંણી દાસી અનન્ય અવિનાસી રે, આ૦
રચ્યો રાસ રસીક સુખરાશી રે. આજ૦ ૩૩
શોભે ગોપીમાં ગોવિંદ રે, આ૦
જેમ તારાના ગણમાં ચંદ રે. આજ૦ ૩૪

જેમ હાથણીમાં હાથી એકલો રે, આ
તેમ ગોપી મધે અલબેલો રે. આ૦ ૩૫
પુલવેલીમાં ભમરો ભમે રે, આ૦
તેમ ગોપીમાં ગોવિંદ રમે રે. આ૦ ૩૬
ગાય ગોપીયું સુંદર ગીત રે, આ૦
કર તાલી પાડે રૂડી રીત રે. આ૦ ૩૭
પોતે એક ને ગોપી અનેક રે, આ૦
એમ જાણી છબીલો છેક રે. આ૦ ૩૮
આશા સર્વેની પુરવા સારૂ રે, આ૦
ધાર્યાં રૂપ હરીએ હજારૂં રે. આ૦ ૩૯
બે ગોપી મધ્યે એક કાંન રે, આ૦
તાલી પાડીને તોડે તાંન રે. આ૦ ૪૦
કરે ચુંબન ઉર કર નાંખે રે, આ૦
એમ ગોપીનો અંગરસ ચાખે રે. આ૦ ૪૧
ઘુમે ગોપીયું ઘુઘરા ગાજે રે, આ
સણણણણ સરણાઈ વાજે રે. આ૦ ૪૨
વાગે ત્રાંસા ત્રંબાલુ ને તાલ રે, આ૦
ગોપી સંગે ગોવિંદ કરે ખ્યાલ રે. આ૦ ૪૩
વાગે તાલી ત્રિભુવંન ગાજે રે, આ૦
આવ્યા બ્રહ્મા જોવા કાજે રે. આ૦ ૪૪
આવ્યા શંકર શારદા શેશ રે, આ૦
આવ્યા નારદ દેવ ગણેશ રે. આ૦ ૪૫
આવ્યા સુર સહીત સુરરાય રે, આ૦
જોઇ દેવ થકીત થૈ જાય રે. આ૦ ૪૬
આવ્યા સુરતી મળી વેદ ચાર રે, આ૦
આવ્યા રૂષી અઠયાસી હજાર રે. આ૦ ૪૭
આવ્યા સિંધુ ને નવસેં નવાણું રે, આ૦
આવ્યા નવકુલ નાગ વખાણું રે. આ૦ ૪૮
આવ્યા ધ્યાંની તજી નીજ ધ્યાંન રે, આ૦

આવ્યા ત્યાંની તજી નીજ સ્થાંનરે. આ૦ ૪૯
આવ્યા મુક્ત તે અપરંમપાર રે, આ૦
આવિ ઝુક્યા આકાશ મોઝારરે. આ૦ ૫૦
કરે જય જય શબ્દ ઉચાર રે, આ૦
કુલવૃષ્ટી કરે કરી પ્યાર રે. આ૦ ૫૧
થયા થકીત દેવ સૌ જોઇ રે, આ૦
ચિત પુરૂષોત્તમમાં પ્રોઇ રે. આ૦ ૫૨
થયાં જમનાનાં થીર પાણી રે, આ૦
જોવા થંભ્યા ગગન શશી જાંણીરે. આ૦ ૫૩
થયાં થીર અથીર જોઇ રાસ રે, આ૦
નિસિ કરી રમ્યા ખટ માસ રે. આ૦ ૫૪
ઝીતે નર હજાર એક નાર રે, આ૦
હરી એકે હરાવિ હજાર રે. આ૦ ૫૫
એમ સર્વેનું દેવત તાંણી રે, આ૦
થઈ ઢીલી મુકી પછે જાંણી રે. આ૦ ૫૬
ઘણું આપ્યું ગોપીને એમ સૂખ રે, આ૦
કુંણ આપ કરે કવિ મુખરે. આ૦ ૫૭
મનમથ મદગંજન કાજ રે, આ૦
એવો ખેલ રચ્યો વૃજરાજ રે. આ૦ ૫૮
લાજ બ્રહ્મા ભવની લીધી રે, આ૦
ચૌદ લોક પ્રજા વશ કીધી રે. આ૦ ૫૯
એવો કામ અજીત કેવાય રે, આ૦
તેને ઝીત્યો પોતે વૃજરાય રે. આ૦ ૬૦
દારૂ ગોળી રીપુને જેમ આપી રે, આ૦
તેને ઝીતે ભુપતી પરતાપી રે. આ૦ ૬૧
તેમ કાંમને આપી સાય રે. આ૦
પછે ઝીતી લીધો પલમાંય રે. આ૦ ૬૨
કામ ઝીતી પોતાની ઝીત કીધી રે, આ૦
પછે ગોપી સૌને શીખ દીધીરે. આ૦ ૬૩
કીધું પ્રાક્રમ અદભુત ભારી રે, આ૦

ગોપી સંગ રહ્યા બ્રહ્મચારી રે. આ૦ ૬૪
એવું કર્યું ચરીત્ર ચીતચોર રે, આ૦
કરી સ્તુતી વિબુદ્ધ કરજોર રે. આ૦ ૬૫
પછે ગયા સૌ નીજ લોક રે, આ૦
થઈ દેવ મુનિ અશોક રે. આ૦ ૬૬
સીખે સુંણે જે ગરબો ગાશે રે, આ૦
તેનાં કામાદીક બળી જાશે રે, આ૦ ૬૭
જે ગાશે કરી ઘણું હેત રે, આ૦
ભવ તરશે કુટુંબ સમેત રે. આ૦ ૬૮
જે પરઠે ચરીત્રમાં દોષ રે, આ૦
તેને મારશે જમ કરી રોશ રે. આ૦ ૬૯
જાણી નીર્ગુંણ લીલા ગાવે રે; આજ૦
તે મનવાંછીત ફલ પાવે રે. આજ૦ ૭૦
ઓગણીસે પચીશો સારો રે; આજ૦
નોરતાની નોમ પરમાંણો રે. આજ૦ ૭૧
શુદ્ધ પક્ષ ને શુકરવાર રે; આજ૦
રાસ ગાયો તે ભુજ મોઝાર રે. આજ૦ ૭૨
ધારી ઉરમાં ધર્મકુમાર રે; આજ૦
કીધો ગરબો કરી બહુ પ્યાર રે. આજ૦ ૭૩
શીતોતેર ચરણુ સાર રે, આજ૦
કીધાં ગરબાનાં કરી પ્યાર રે. આજ૦ ૭૪
ગાવે ગરબો ટલે ભવફંદ રે, આજ૦
કવિ કે અવિનાશાનંદ રે. આજ૦ ૭૫

પદ ૧૧૭.–રાગ ઠુમરી.

લલાજિ ગયે છેલ ચતુર દઈ છેહ,
પ્રીતમ ઘનશામ પીયા; ગયે૦
નાહન મીસ કરી નાથ નિકસી ગયે,
તજિ બાલાપનકો સનેહ. પ્રીત૦ ૧

દેવત સુખ સુખધાંમ શામદીલ,
મનહું મયુરઘન મેહ. પ્રીત૦ ૨
પલપલ છિન છિન પ્રાંન પ્રીતમ પીયા,
ખટકત ઉર બીચ તેહ. પ્રીત૦ ૩
અવિનાશાનંદ નાથ કબ મિલહી;
નવિન નીરદ સમ દેહ. પ્રીત૦ ૪

પદ ૧૧૮

બલાજિ મેરા જીયા અધિક અકલાય,
આલીરી બિનું આલમવા; મેરા૦
ખાંનપાંન સુખ સેજ સતાવે,
દેખત દુખદ સહાય. આલી૦ ૧
રટન લગી હે માનું ચાત્રક સ્વાંતજયું,
નેનન ઝેર ઝરી લાય. આલી૦ ૨
તલફત જીયા ઘનશામ પીયા બિનું,
મીન રહીત જળમાંય. આલી૦ ૩
અવિનાશાનંદ ઘનશામ નાથ બિનું;
જિયામે જંપ ન થાય. આલી૦ ૪

પદ ૧૧૯

બન ફીરે બાલમવા મોર, એકીલે ઘનશામ પીયા; બન૦
બહુત દહનકુત દાહ ગહન બન, આઘટ ઘાટ કઠોર. એકી૦ ૧
ગજ ગવય વરૂ વાઘ ગહન બન, બિચરત ઠોરમઠોર. એકી૦ ૨
ભુખ પ્યાસ લગે કે પાસ માગહિ, છોટે હે ધર્મકીશોર. એકી૦ ૩
અવિનાશાનંદ કે નાથ ફીરત હે, વિરતી ત્યાગકે જોર. એકી૦ ૪

પદ ૧૨૦

હાંરે મેં તો ધરૂંગી કીસ રીત ધીર, દેવર ઘનશામ બિના, મેંતો૦
પલ જાવત બિનું પ્રાંન સનેહી, જુગ સમ અતિ દલગીર. દેવ૦ ૧
જરત હે જીયરા કંપત હીયરા, પીયરા બિનું તન પીર. દેવ૦ ૨
ઉઠત બૈઠત વ્યાકુલ ઉરમે, બિના નણંદકે બીર. દેવ૦ ૩
અવિનાશાનંદ કે આઇ બસો ઉર, સુંદર શામ શરીર. દેવ૦ ૪

પદ. ૧૨૧

છેલ છુવો ન છતીયાં હમાર, ફાટેગા મેરે અંચરવા, છેલ૦
લાખ ટકેકી લીની સારી બિહારી, નાગર નંદકુમાર. ફાટે૦ ૧
ઉરજ ઉતંગ નહીં શામ ચતુર પીયા, નાઝુક નવિન લગાર. ફાટે૦ ૨
લોક નગરકે દેખે ડગરમે, ઠાડે સબ નરનાર. ફાટે૦ ૩
અવિનાશાનંદ કે જેલ ન કીજો, છોટિ મેં અતી સકુમાર. ફાટે૦ ૪

પદ ૧૨૨.

તુમ એસે ન કરો નંદલાલ, ખ્યાલ પરનારીનસે. તુમ૦
જાત ભરન જલ મે જમુનાકો, ગેલ ન રોકો ગુવાલ. ખ્યાલ૦ ૧
કાયકું તાંનત મેરી નવલ ચુંનરીયાં,
પ્રીતમ જન પ્રતીપાલ. ખ્યાલ૦ ૨
ચુંબન મુખ ચખ કાયકું મોહન, લખીકે રૂપ રસાલ. ખ્યાલ૦ ૩
અવિનાશાનંદ કે આનંદ દેહું, એહું એકાંતમેં લાલ. ખ્યાલ૦ ૪

પદ ૧૨૩

નાંહી રેનાં હે જગમે નેદાન, ભજી લે ભયહારીનકું; નાંહી૦
કાયા માયા સબ બાદર છાયા. જાવત છીનમહી જાંન. ભજી૦ ૧
કાચકી હાંડી સમ કાયા કહાવે, કુટત નાંહી સધાંન, ભજી૦ ૨
ક્ષણુભંગુર યહ દેહ કહાવત, જાંનત જાંન સુજાંન. ભજી૦ ૩
અવિનાશાનંદ કહત તેરે હીતકી, મત્ત જુઠી કર માંન. ભજી૦ ૪

પદ ૧૨૪

પાઈ દુર્લભ યહ નરદેહ, નેહ કર નાથનસે પાઈ૦
માત તાત સુત ભ્રાત ત્રીયા સબ, સ્વારથી કરત સનેહ. નેહ૦ ૧
દેવ ઇચ્છિત નર દેહકું પાયો, ગાયો નીગમ જશ જેહ, નેહ૦ ૨
પાંમર પરત્રીયમે કરી પ્રીતી, સિખ્યો અનીતી અછેહ. નેહ૦ ૩
અવિનાશાનંદ કે સત્ય બિચારી, ધારી લે અંતર તેહ. નેહ૦ ૪

પદ ૧૨૫

સત્ય જાણી લે સરજનહાર, પ્યાર તજ પ્યારીનકો. સત્ય૦
હાડ ચાંમ પગ હાથ બનાયે, કટકા કટકા ત્યાર. પ્યાર૦ ૧
રગ રગમેં પરૂ પાચ ભરેાે હે, પામર પેખ બિચાર. પ્યાર૦ ૨

ઉદરમેં મલ મૂતકિ કયારી, કફ સહીત નકાર; પ્યાર૦ ૩
અવિનાશાનંદ કે સત્ય નિહારી, સાર નહી હે અસાર. પ્યાર૦ ૪

પદ ૧૨૬

સુખકારી સદા ઘનશામ, નામ રટો નાથનકો, સુખ૦
જિન જિન ભજે જગદીશકુ જાની, પાયે પદ અભિરાંમ. નામ૦ ૧
ધ્રુવ પ્રહેલાદ વ્યભિષન અંબરિષ, ભયે સો પૂરનકાંમ નામ૦ ૨
સત્યરૂપ ઘનશામ સનેહી, ઔર અસત્ય નકાંમ. નામ૦ ૩
અવિનાશાનંદ કે રટો નિરંતર, ધર્મકુંવર સુખધાંમ. નામ૦ ૪

પદ ૧૨૭—રાગ ઠુમરી.

મેંતો છપુંગી લાજ કેરી મારો,
આવે મોરી ગલીયનમેં ગીરધારી. મેં૦
તરૂન કીશોર તન કાનકુંવર વર, નેનકી સેનસે મારી;
જેલ કરી મોરી ગેલ પરતહે, નટવર નવલવિહારી. આવે૦ ૧
બહુત છકો ચલે બદન મિરોરી, ટેરી પાગ શીરધારી;
નગર ડગરમે આઇ નટનાગર, રોકી ટોકે પરનારી. આવે૦ ૨
ગ્વાલકે બાલ તરૂન ઘટ લૈ સંગ, બીચરત બનવારી;
ભાઇ અબ સંધ્યા લખિ મોરી ગલીયન, આવત ગાવત ગારી. આવે૦ ૩
બદત બિહારી બચન મુખ મુસકા, હાંસી કરી કે હમારી;
અવિનાશાનંદ ઘનશામ પીયાકી, બાનક પર બલહારી. આવે૦ ૪

પદ. ૧૨૮

મોરી બાત સુનો હે સયાંની,
જાની મોહે કાંન કુંવર મસ્તાની. મોરી૦
જાતીતી ભરને મેં જલ જમુનાકો,
સુંનકુ સખી ચિત આની;
કુંદત ગેલ આયે મોરી ગીરધર, નવરંગ ચુંનર તાંની. જાની૦ ૧
બલ કરીકે મોરી બૈયાં મરોરી, ફોરી ગગરીયાં પાની;
ચીર નિકારી તોરી કસકંચુ, બોલી નિઠુર મુખ બાની. જાની૦ ૨
દેખત હે સબ લોગ નગરકે, ડગર મેં બાત ચવાની;
અબમે કિસ બિધ જાઉ કહો ઘરૂં, નનદી હે અતી દુખદાની. જા૦ ૩

વે હરઠી બનવારી સાંવરે, પીર ન હમરી જાંનો;
અવિનાશાનંદ કે નાથકી કરણી, કહત લોક સબ છાંની. જા૦ ૪

પદ. ૧૨૯.

મોરી ગેલ રોકત તુમ આઈ,
સાઈ પીયા આંની કરી મસ્તાઇ. મોરી૦
ગેલ રોકત તુમ આઇકે ગીરધર, બહુત કરી બહુરાઈ;
નિરલજ બાત બદત નટનાગર, નગર ડગર બિચ ધાઇ. સાઇ૦ ૧
છોટી હે વય તેરી છેલ ગુમાંની, હાંસી કરત હરખાઇ;
નવજોબન લખી નારી બિહારી, છતીયાં છુવત મગ માંઈ. સાઇ૦ ૨
અબતો તોકું કછુ ખબર્યં ન મનમેં, તનમે અતી તરૂનાઇ;
જો યહ બાતકું કંસ સુનેગો તો, લેવત ઘરકું લુટાઇ. સાઇ૦ ૩
કાન કુંવારીકી કરત ઢઠાઇ, નિંદીત કરમ કહાઇ;
અવિનાશાનંદ કે નાથ જાઇ ઘરૂં, કહુંગી માત જશોદાઇ. સાઇ૦ ૪

પદ ૧૩૦.

મોરી બાત તુમે હરખાઈ, કહત રાધે સુનહું જશોદા માઇ. મોરી૦
તરૂન ભયો અબ કાન તીહારો, બહુત કરત અરૂબાઇ;
નારી પરાઇ રોકત દેખી વનમે, મનમે આંની મસ્તાઇ. કહત૦ ૧
પનઘટ આઈ રોકત નીત ટોકત, બોલત વચન બનાઇ;
ચલહું અબે તુમ ગોરી મોરે ઘરૂ, રખહું મેં પાસ સદાઇ. કહત
એસી હે કરની કાન કુંવરકી, બરની કહત સકુચાઇ;
સો બાતનકી એક બાત હે, રાખો ઘરૂં પરનાઈ. કહત૦ ૩
ઈનકું હે પ્રીત અમીત મોરે પર, હમસંગ કરહું સદાઇ;
અવિનાશાનંદ કે નાથકી નિશદિન, સેવ કરહું મન ભાઇ. કહત૦ ૪

પદ ૧૩૧ રાગ—જંગલો.

મનમોહન બજાવે મુખ મોરલીયાં; મન૦
કાલંદ્રી ત્રટ કાંન કમલદ્રગ, ચીતવનીમે ચીત ચોરલીયા. મન૦ ૧
મરકત મનીસમ નીલ કલેવર, ગાનતાંન જીયા કોરલીયા. મન૦ ૨
મૈકી મટુકી લે જાતિ ગોકુલસેં,
આઇ ડગર બીચ ઢોરલીયા. મન૦ ૩

અવિનાશાનંદ નાથ ઝુઇ છતીયાં,
મોતનમાલા મોરી તોરલીયાં. મન૦ ૪

પદ ૧૩૨.

કિન દેખ્યો કનૈયો બંસીવારો રે; કીન૦
કાલ ગઇતી ભરને જલ જમુના,
હર લીનો મનવા હમારો રે. કીન૦ ૧
કરત હે એલફેલ ગેલ માંઇ;
આવત તાંન કાંન કારો રે. કીન૦ ૨
મુસકત મંદ મંદ કરી મુખસે,
પ્રીતમ પ્રાંનસે પ્યારો રે, કીન૦ ૩
અવિનાશાનંદ કે નાથ બિહારી;
તરલ તરૂણ દ્રગ તારો રે. કીન૦ ૪

પદ. ૧૩૩

ગેલ મીલ્યો ગોવીંદ ગીરધારી રે ગેલ૦
ગેલમે આઇ મીલ્યો ગીરધરવર;
નૌતમ છબી અતી ન્યારી રે. ગેલ૦ ૧
ત્રિભુવન પતી રતી નાથ અમીત અતી;
લાજત નેન નીહારિ રે. ગેલ૦ ૨
તરૂન મનોહર રૂપ ઉજાગર;
કુંદ દશન અનુસારી રે. ગેલ૦ ૩
અવિનાશાનંદ કે નાથ કી છબિ લખિ;
તનકી તપત સબ ટારી રે. ગેલ૦ ૪

પદ ૧૩૪

છબિ દેખિ સલુણી સખી છેલ કેરી રે. છબી૦
પહિરે પીત તન બસન શુભગવર,
લખિ નભ ચપલા લજેરી રે. છબી૦ ૧
ઝાંઝર ઝમકત ઠવની ઠમકત,
હરખત હરિજન હેરિ હેરિ રે. છબી૦ ૨

ગતિ ગયંદ માનુ ચંચલ ચખ છબી,
લખી પાવત મોહ મતી મેરી રે. છબી૦ ૩
અવિનાશાનંદકે નાથ કી છબીકું,
રખહુ સખિરી ચીત ઠેરિ ઠેરિ રે. છબી૦ ૪

પદ ૧૩૫ રાગ-ઠુમરી.

મોહનાને હારી મોપે મોહનીયાં મોહના૦
જબતે મોહન મોપે ડારી મોહનીયાં,
તબતે ભુલી દૂધ દોહનીયાં. મોહ૦ ૧
ખાંનપાન તનભાંન ભુલી સબ,
જોઇ જીવનજીકી જોહનીયાં. મોહ૦ ૨
કાન કાન રટહુ નીશીવાસર,
ડોલું દીવાની લાક લોહનીયાં. મોહ૦ ૩
અવિનાશાનંદ કહે બસો ઉરમેં,
શામ સુંદર છબી સોહનીયાં. મોહ૦ ૪

પદ ૧૩૬.

બાવરેને કીની મોયે બાવરીયાં. બાવ૦
બાવરી કીનો મોરી સુધ હરી લીની,
દીનીવે ગારી ઊતાવરીયાં. બાવ૦ ૧
બહુત કરીકે અરૂવાઇ બિહારી,
ફારી છીનાઇ લીની કાવરીયાં. બાવ૦ ૨
ફીરત હે બન ગેલ હુંઢત ગીરધર,
પેરી પ્રીતમ પદ પાવરીયાં બાવ૦ ૩
અવિનાશાનંદ કે પ્રાંન પીયાકી,
આનક પર બલ જાવરીયાં. બાવ૦ ૪

પદ ૧૩૭

બનવારી બિહારી ગારી ગાવત હે, બન૦
ગાવત ગારી ફારી ચુંનર સારી;
ફુઇ છતીયાં મગ આવત હે. બન૦ ૧

પકરી પીયારી નારી ગીરધારી,
તા સંગ નેહ જનાવત હે. બન૦ ૨
રસબસ કરી કે રસીક મન હરીકે;
પ્રેમ સુધારસ પાવત હે. બન૦ ૩
રૂપ છટા લખી શામ પીયાકી,
અવિનાશાનંદ બજાવત હે. બનવારી૦ ૪

પદ ૧૩૮-રાગ કાફી.

કાંનકું કુબરી કછુ કીનો. સખી કાંન૦
કછુ કીનો કાંનકું કુબરી કુવારી, નારી ધુતારી નવીનો;
ચંદન ચરચીકે શામ ચતુરકું, ઘસી ઘસીકે અતી ઝીનો;
લાલન નિજવશ કરી લીનો. કાંન૦ ૧
નેન સેંન મુખ બેનમે ટોનાં, ચંદનમે ઘસી દીનો;
જબહી અંગ ધારે જદુનાયક, તબહી તુરત ભયે તીનો;
બહુત બલ વાકી બુદ્ધિનો. કાંન૦ ૨
નિજ બસ કરીકે રખે નટનાગર, નચવત નાચ નવીનો;
જ્યુંહી કહત ત્યુંહી કરત હે જીવન, ઘસી ઘસી દીન આધીનો;
પીયા પ્રેમકો રસ પીનો. કાંન૦ ૩
એહી બિના મોહે કલ ન પરત હે, માનહુ જલ બિના મીનો;
અવિનાશાનંદકે શામ પીયા બિનું, જાવત પલ જુગ છીનો;
ભેટત આઇ કબ રંગભીનો. કાંન૦ ૪

પદ ૧૩૯.

સાંવરો અજહું નહી આયે આલીરી. સાંવરો૦
અજહું ન આયે પ્રીતમ પીયા પ્યારે, નેનન નીર ન માયે;
જબહી ભેટું ભૂજ અંક ભરીકે, તબહી આનંદ ઉર છાયે;
અનલ બિરહા તો બુઝાયે. સાંવરો ૧
આ વસંત વસંતી બસન પેરી, નરત્રીય ખેલ મચાયે;
અરસપરસ છિરકત રંગ અંગપર, હોરી હોરી કહી ધાયે;
પીયા બિના કછું ન સોહાયે. સાંવરો૦ ૨

બોલત કોયલ બહુત બપૈયા, બિરહા સુંનત તન તાયે;
હોરી હરી બિનું હીયરે જરતહે, ધીરજ ન ધીયરા ધરાયે;
બાલમ મેરે કહાં બિલમાયે. સાંવરો૦ ૩
બસંત રિતુ બિતિ જાતહે સજની, રજનીમેં નીંદ ન આયે;
અવિનાશાનંદ પાયા બિનું પ્યારી, કલ્પત મન સકુચાયે;
પ્રીતમ બિના તનવા તપાયે. સાંવરો૦ ૪

પદ ૧૪૦.

આઇ પીયા દુસરી હોરી હોરીવે. આઈ૦
દુસરી હોરી આઇ દેખીં દીલમે, ઉપજત દૂખ નચોરી;
બિરહાનલસેં મે બહુત જરૂંગી, મરૂંગી મે માદુર ઘોરી;
દરશકો દાન દયોરી. આઈ૦ ૧
ફાગુન માસમે ફાગ રમત હે, ભ્રમત હે નરત્રીયા દોરી;
હોરી હોરી કહી ઝોરી ચલાવે, ગાવે તાનન તોરી;
પરસપર ખેલ મચોરી. આઇ૦ ૨
બરહી રટત જેસે જલધર બનમે, ચંદકું જૈસે ચકોરી;
તૈસે મે તુમકું રટહું નિસિવાસર, પુનિપુનિ કહુ કરજોરી;
બાલમ બિનતી સુનો મોરી. આઇ૦ ૩
તુમતો દયાનિધિ દીલકે કહાવા, કયું અસ ભયે હો નિઠોરી;
અવિનાશાનંદકી બિનતી બિહારી, શ્રવન સુનીકે લિયોરી;
બાલમ આય મિલહું બહોરી. આઇ૦ ૪

પદ ૧૪૧.

લંગરવાસે બિનતી હમારી ઉધોરે. લંગર૦
બિનતી હમારી દિલમે બિચારી, કહોરે ઉધો સુખકારી;
શ્રવન નિ સુસહસા ચલિ આવે. ગોપી પતી ગોરધારી;
પ્રાંન દાંન દેત નિહારી. લંગ૦ ૧
હોરિ બિતિ પીયા અજહું ન આયે, કોન મિલિ હે ઠગારી;
જાસેં મધુપુરી છાઈ રચેહે, નટવર નવલવિહારી;
બિનું વ્યાકુલ વ્રજનારી. લંગ૦ ૨

પંથ હેરી હેરી શામ પીયાકો, વહતે નૈનસેં વારી;
ખાંન પાંન તન ભાંન ન સુઝત, રટત હે સબહી કુમારી;
રસીક બિનુ મનમેં દુખારી. લંગ૦ ૩
એક બેર આઇ દરસ દીયો વ્રજમે, વ્રજપતી દેવમોરારી:
અવિનાશાનંદકે નાથ દયાનિધી, પુનિ પુનિ કહહું પુકારી;
જીયા બિરહા દેત જારી. લંગ૦ ૪

પદ ૧૪૨—રાગ હોરી ભૈરવી.

ચલો ચલોરી ઝપટરે, સખરી કયા વિલંમ કરો;
રમે રંગસે રસીક. ચલો૦
ચલહું ચપલ ચંચળ મૃગનયની,
કરત ખેલ નાં કરનાં કપટરે. સખીરી૦
કરહું અજબ અજ ખેલ કુંજનમે,
લલના લાલ લિયો રંગમેં લપટ. ચલો૦ ૧
મૃગમદ કુંકુંમ લીયો સબ કરમે,
દેખી નાથકું દીયો દપટરે. સખી૦
પીછી ન ધરહું કબહું પગપેની,
થટ થટ ગ્વાલકું દીયોરિ થપટ. ચલો૦ ૨
ખેલમે ખડો હે ખેલારી સાંવરો,
છલલલ છીરકત છેલ છપટરે. સખી૦
સુંનહો સબે કહું બાત સીખનકી,
નિરખી ગારી દેહું મુખસેં નિપટ. ચલો૦ ૩
રસીક લાલ લિયો ઘેરી રંગમે,
અપની ઝીત અજ કરહું અપટરે. સખી૦
અવિનાશાનંદકે અજબ ખેલમે,
સબહી સખી લિયો શામકું શપટ. ચલો૦ ૪

પદ ૧૪૩.

તે તો ચલિકે ચટક તે તો ચલિકે ચટકરે,
કનૈયા કયા ગુલાલ છટક, મેરી અંખીઆ ખટક. તે તો૦

છટક ગુલાલ છેલ તુમ છકિકે,
લૈ સંગ ગ્વાલ બાલકી થટકરે. કનૈયા૦
હમકાં તું રોકત એકલી બનમેં,
મનમે મસ્ત લેઈ રંગ કો મટક. તે તો૦ ૧

ભયે બૌર હા બનમે બનવારી.
કરમે પેરો તુમ કનક કટકરે. કનૈયા૦
કરત જેલ તુમ બહુ બન બિચરન,
*અટવી બીચ અબ રોકી અટક તે તો૦ ૨

હોહું નીરલજ તોકું લાજ ન લાલન,
ઘેરત પરાઇ નારિ જમુના ઘટકરે. કનૈયા૦
છેલ છુવત છતીયાં છકી બનમે,
કહુંગી જાઇ અબ કંસકું સટક. તે તો૦ ૩

મૈં બડ ઘરકી નારી બિહારી,
નચવત કયા માનુ નૃતકિ નટકરે. કનયા૦
અવિનાશાનંદ કે નાથ અજબ પીયા
માંનો બચન મમ તજીકે હટક. તે તો૦ ૪

પદ ૧૬૪.

છાંટે રંગ ઝરી ઝર છાંટે રંગ ઝરી ઝરરે સાંવરીયો.
કયા વિલમ કરો ચલો ચલોરે દેખન૦ છાંટે૦
ઝરી લાઇ છોરકત રંગભર રસીયો,
લૈકે કંચન પીચકારી કરકરરે; સાંવરીયો૦
ખેલત ખેલ અખીલ અવતારી
ભ્રમત રમત રંગ અંગ ભર ભર; છાંટે૦ ૧
તરૂન તરૂલ તન કાંન કુંવર વર,
ધમ ધમ ધમ કુમ ધરે ધર ધર રે. સાં૦
મચ્યો હે અલોકીક ખેલ મનોહર,
ખેહર દેખન આઈ ખડે હર હર, છાં૦ ૨

* વનમાં.

લુંબ ઝુંબ હરી ગ્વાલનકે સંગ,
છિ[illegible] અતિ છેલ રંગ છરછર રે; સાં૰
હોરી હોરી મુખ બહત બિહારી,
થરકત હે દેખિ જન થર થર રે; છાં૰ ૩
રંગ ઉમંગ સખા સંગ છિરકત,
માનું આવત ભાદો ઘન ઘર ઘર રે; સાં૰
અવિનાશાનંદકે નાથકું લખીકે,
કથન કલુષ કલીમલ જર જર છાં૰ ૪

પદ ૧૪૫

ખેલે રંગ હોરી હોરી, ખેલે રંગ હોરી હોરી રે બિહારી૰
લઈ ગ્વાલન થટક સખિ જમુના ત્રટક, ખેલે૰
જમુનાં ત્રટક ખેલે ગ્વાલ થટનમે,
ભરી ભરી રંગ પીચકારી દોરી દોરી રે, બિહારી૰
એસી હોરી ધુંમ મચી નહીં કબહી,
અબહી ખેલત ખેલત એસી હોરો જોરી જોરી ખેલે૰ ૧
જીનકું દેખત તીનકું નહી છોરત,
પરત ગેલ તાકે રંગ ઘોરી ઘોરી રે બિહારી૰
બોરી રંગનમે કરે અ હાંની,
ચુંબતહે મુખ કંચુ કલ તોરી તોરી, ખેલે૰ ૨
જમુના પુલીન આજ નિકસ ન પાવે,
સુનો સખિ સબે બાત મોરી મોરી રે બિહારી૰
બહોરિ સુનહુ એક બાત સયાંની,
લેવત લાજ લખી ત્રીયા ગોરી ગોરી ખેલે૰ ૩
અજબ ખેલ ખેલત અવિનાશી,
લૈકે ગુલાલકી કર ઝોરી ઝોરી રે બિહારી
અવિનાશાનંદ કે નાથકી કરણી,
ધરત ધ્યાંન મુની જગ છોરી છોરી ખેલે૰ ૪

પદ ૧૪૬—દુમેલા સિંઘાવલો.

હસની મુખમંદ હસે વિકસે, છબિ કુંદન દંત કળી લસની;
લસની મુછરેખ વિશેખ બની તની, બંક કટી પટસે કસની;
કસની મન ઈંદ્રિય ધ્યાંન ધરે, ધરિ ધીર મુની પતની ધસની;
ધસની ગતિ હંસ ગયંદનકી, અવિનાશ બસો ઉરમે હસની ૧
કરતે નખછેદ કિયો છતિમાં, છતિયાં છુઇ છેલ લખિ છરતે;
છરતે કર લાલન ચૂંબનકો, બલભ્રાત સુગાત કરી બરતે;
બરતેહિ બુઝાવત હે બિરહા, અગની ગમ અંગ પિયા અરતે;
અરતે મમ અંતર નાશ કરો, અવિનાશ કહે બિનતી કરતે. ૨
પિયરા પરદેશ વિશેશ રહે, મન સંભવ શત્રુ દહે હિયરા;
હિયરા હલખે નહિ આત સખે, દિલ હોત દખે જલપે જીયરા;
જિયરા જનરંજન ભેટ જબે, તબહી સુખકો દિલમે હિયરા;
હિયરા ડરતે અવિનાશ કહે, ભગ પંડ પિયા બિનહી પિયરા. ૩

પદ ૧૪૭—રાગ હોરી

અનિહાંરે વિરજ રહી હારીરે,
એજી નાગર નંદકુમાર; બિ૦
અબહિ લીની લાલા સારી બહારી,
રંગમે ભિંજોઇ બિગારીરે બિ૦ ૧
નિરખતહે સબ નગર ડગરમે,
ઔરન નનંદિ બિહારીરે; બિ૦ ૨
માંજનહો મુખ કુરંગ સારસે,
પીચકારી ભરી મારીરે; બિ૦ ૩
અવિનાશાનંદ એ અજબ લાલનકી,
બાનકપર બલહારીરે. બિ૦ ૪

પદ ૧૪૮

અનિહાંરે પ્રીતમ પીયા પ્યારે રે,
એજી રાજીવલોચન નાથ; પ્રી૦

છિરકત હો રંગ છેલ છવિલે,
મનમોહન મતવારે રે; પ્રી૰ ૧
મારત મુખ પીચકારી મનોહર,
ભરભર રંગ ભયહારે રે પ્રી૰ ૨
મુખ ચુંબત મન મોહન મગમે,
લોકકી લાજ બિસારેરે; પ્રી૰ ૩
અવિનાશાનંદકે નાથ બિહારી,
તુમ જીતે હમ હારેરે પ્રી૰

પદ ૧૪૯

અનિહાંરે આવરે બનમારી રે, ભયે ભૂધર રંગભરેલ; આ૰
ફાગુનમે જોબન મદમાતો, પકરી રોકત પરનારી રે આ૰ ૧
નિકસ ન પાવે નારી નગરમે, ડગરમે રમત બિહારી રે, આ૰ ૨
જે જાવે તાકું રંગમે રોળત, બોલત બાત નઠારી રે; આ૰ ૩
અવિનાશાનંદકે નાથ બિહારી, લોક વેદ હદ ટારી રે. આ૰ ૪

પદ ૧૫૦

અનિહારે બિરજ રહી તુંમકું રે,
એજી અપની ગરજ કે યાર; બિ૰
અબિર ગુલાલસેં બાદર છાયે,
પીચકારી મારી હમકું રે. બિ૰ ૧
ભ્રમત ઘુંમત ભર ભર પીચકારી,
રંગમે રમત રૂંમ રૂંમકું રે; બિ૰ ૨
બજતહે ચંગ ઉપંગ ઝાંઝ ડફ,
મૃદંગ બજત ગુંમ ગુમકું રે. બિ૰ ૩
અવિનાશાનંદ નાથ અવિનાસી,
ગાવત તીલાનો તુંમ તુંમકું રે; બિ૰ ૪

પદ. ૧૫૧.

અનિહાંરે ખેલત રંગ હોરી રે, સહજાનંદ જગવંદ; ખે૦
બસન બસંતી લસંતિ બિહારી, ધારે ધરમ ધુર ધોરીરે. ખે૦ ૧
કેસર કુંમ કુમ અંગ અરગજા, છિરકત રંગ બરજોરીરે. ખે૦ ૨
રંગમે રોરત રંગ રેલ રસિલે, કેસર આગર ઘોરીરે. ખે૦ ૩
અવિનાશાનંદ ગરક કિયે રંગમે, ચંચલ જન ચીત ચોરીરે. ખે૦ ૪

પદ ૧૫૨.

અનિહાંરે સંતન સંગ ખેલેરે, એજી ધરમતનય સુખધામ; સં૦
કસન કસી કટી બસન કમલ દ્રગ, ધસન આત રંગ રેલે. સં૦ ૧
હોરી હોરી કહી ઝોરી ચલાવત, છિરકત રંગ છકેલેરે. સં૦ ૨
સંત સહિત રસબસ હરિ સોહત, માનુ પલાસ પુલેલેરે. સં૦ ૩
અવિનાશાનંદ કે ધુમ મચાઇ, અવિનાસી અલબેલેરે. સં૦ ૪

પદ ૧૫૩

હોરિ ધુંમ મચાવત આજ, પ્રગટ પ્રભુ આઈરે; અનિહાંરે પ્ર૦
જિનકું છુવે રંગ અંગ ઉમંગભર, પાપ સંતાપ બિલાઇરે. પ્ર૦ ૧
ધારત ધ્યાંનમે ધર્મકુંવર ધરિ, પરમાનંદ સુખપાઈરે. પ્ર૦ ૨
સહજાનંદ એ નવીન નામપર, કોટિ નામ બલજાઈ રે. પ્ર૦ ૩
અવિનાશાનંદ કે ઇષ્ટ અનોપમ, સહજાનંદ સુખદાઈરે. પ્ર૦ ૪

પદ ૧૫૪.

પ્રગટ પદ પાયે રે, ભજી પ્રગટ પ્રભુ જગવંદ પ્રગ૦
ધ્રુ પેહેલાદ ભભિખન પાંડવ, ગુનકા તારી ગોહરાયેરે. પ્રગ૦ ૧
ગોપી ગોપ તારે ગજ વાંનર, નિગમાગમ ગુન ગાયેરે. પ્રગ૦ ૨
પ્રગટ પ્રભુ બિનું પ્યાસ ન જાવત, કર મર કોટિ ઉપાયેરે. પ્રગ૦ ૩
અવિનાશાનંદ પ્રગટ પ્રભુ સબહી, સહજાનંદ સુખદાયેરે. પ્રગ૦ ૪

પદ ૧૫૫—રાગ ગરબી.

(અલબેલાજી મારે ઓરડેરે આવોને અલબેલા એ ઢાલ છે.)

કાંના કોરે રો મારે ઘેર કાંમ છે રે, જાવાદો મુજને;
મારૂં રાધાગોરી એવું નામ છે રે. જાવાદો૦ ૧
આ વાટે અમે નિત ચાલીયે રે; જાવાદો૦
દાડી ઉઠીને દાણ કયાંથી આલીયે રે. જાવાદો૦ ૨

વાલા વેતાં ન રોકો વાટમાંરે; જાવાદો૦
મારે જાવું છે જમુનાના ઘાટમાંરે. જાવાદો૦ ૩
જાણો વાર ઝાઝી થઇ અમનેરે; જાવાદો૦
ઘણું કાના શું કૈયે તમનેરે. જાવાદો૦ ૪
માનો અવિનાશાનંદના નાથજીરે; જાવાદો૦
હરી કહું છું જોડી બેઉ હાથજીરે. જાવાદો૦ ૫

પદ ૧૫૬

કર કોટી ઉપાય કહુ કામનીરે, નહી જાવા દેઉ૦
તારે ઘાંખના ઘણી છે ઘાંમનીરે. નહી૦ ૧
ઘણે દાડે આવી છુ હાથમાંરે, નહી૦
એકાએકી નથી કોઇ સાથમાંરે. નહી૦ ૨
રાધાગોરી ચોરી દાણ જાવતીરે, નહી૦
કોઈ દાડે હાથે મારે નાવતીરે. નહી૦ ૩
આજ આવી તું વનમાં એકલી રે, નહી૦
મનગમતી તું મુજને મલીરે. નહી૦ ૪
કેછે અવિનાશાનંદ એમ વાતડી રે, નહી૦
આજ શીથલ કરીશ તારી છાતડી રે. નહી૦ ૫

પદ ૧૫૭.

અમે રાખી મલાજો બોલીયે રે. મનગમતા માવા૦
છેલા છકી ન વનમાં ડોલીયે રે. મન૦ ૧
આવી ટેવ પડી શી તમને રે, મન૦
આવી શીદ સંતાપો અમને રે. મન૦ ૨
તમે દાંણી થયા કયાંથી કારમારે, મન૦
કાના દાણ શોભે દરબારમાંરે. મન૦ ૩
આ કંશ રાજા વાત જાણશેરે, મન૦
તતકાલ તેડાવી તાણશે રે. મન૦ ૪
એવા અવિનાશાનંદના શામ છે રે, મન૦
મુને જાવા દો મારે ઘેર કાંમ છે રે. મન૦ ૫

પદ ૧૫૮

અલી ડોડ ધણો દરબારનો રે; માનની માનીલે.
હું તો ભય ન રાખું સરકારનોરે. માનની૦ ૧
હું તો રાજા તણો મહારાજ છું રે, માન૦
હું તો દાણી અનાદિનો આજ છું રે. માન૦ ૨
કાંઈ બીક નથી મારે કંશનીરે; માન૦
હું તો જડ કાઢીશ એના વંશનીરે. માન૦ ૩
આજ કાલમાં નિશ્ચે જાણજેરે, માન૦
પછે માહાતમ મારૂં વખાણજે રે. માન૦ ૪
જાણી અવિનાશાનંદ કે પ્રતાપનેરે માન૦
આજ દાણ ચુકાવીને આપને રે. માન૦ ૫

પદ ૧૫૯

ઠાલુ ખોટું મુખે નવ ભાખીયે રે, કળીઆળા કાના.
કાંઇ રીત માણસ કેરી રાખીયે રે. કળીઆળા૦ ૧
તમે કંસ રાજાની બીકથીરે, કળીઆલા૦
મધરાતે ભાગી આવ્યા ત્યાં થકી રે. કળીઆળા૦ ૨
બંધીખાને તમારા માતતાતછે રે, કળીઆળા૦
આખા વિશ્વમાં વિખ્યાત વાત છે રે. કળીઆળા૦ ૩
તે તમે ન રાખો બીક કંશની રે, કળીઆળા૦
કાગ શીખવા જાય ચાલ હંશનીરે. કળીઆળા૦ ૪
માટે એલફેલ મુખથી ન બોલીયે રે, કળીઆળા૦
ઠાલા અવિનાશાનંદકે ન ડોલીયે રે. કળીઆળા૦ ૫

પદ ૧૬૦

તું તો બલમાં બોલે બહુ બોલકી રે, નિરલજ હે નારી૦
કુટયા વિના સમી ન થાય ઢોલકીરે. નિરલજ૦ ૧
નાની વેમાં શિખી મોટી વાતડીરે, નિરલજ૦
ઘણી દાઢમાં ભરી છે તારે ઘાટડીરે. નિરલજ૦ ૨
મુને મોટા મોટા જાણે હરી રે, નિરલજ૦
તું ગાંડી શું જાણે ગુજરીરે. નિરલજ૦ ૩

શિવ બ્રહ્મા જાણે મને ઉરમાં રે, નિરલજ૦
તુંતો બોલે છકી બલપુરમાં રે. નિરલજ૦ ૪
કેછે અવિનાશાનંદ એ વાદમાંરે, નિરલજ૦
મુકો* શું જાણે રસના સ્વાદમાં રે. નિરલજ૦ ૫

પદ ૧૬૧

અલ્યા રીત માંણસનીમાં રીજીયે રે, આહીરના છોરા.
નીજ મુખે વખાંણ નવ કીજીયે રે. આહીરના૦ ૧
હોય માપ જણાઇ જાય પોતમાં રે, આહીરના૦
ગુણ આચાર જણાય ગોત[1]માં રે. આહીરના૦ ૨
પ્રભુ હોય જણાઇ જાય પંડમાં રે, આહીરના૦
પરનારી પરાણે દંડ મારે. આહીરના૦ ૩
મોટી વાત કરી નવ રીઝીએરે, આહીરના૦
બહુ ફેલ કરતાં બીજીયે રે. આહીરના૦ ૪
કે છે અવિનાશાનંદ દીલ ધારજો રે, આહીરના૦
વાલા લક્ષણ ખોટાં વીસરજો રે. આહીરના૦ ૫

પદ ૧૬૨

તું તો ગર્વે ભરાણી ગુજરીરે; ગુણવંતી ગોરી
મુને દે છે શીખામણ સુંદરી રે. ગુણ૦ ૧
હું તો માપ રાખી કહું તુજને રે, ગુણ૦
મદમાતી ગણે નહી મુજને રે. ગુણ૦ ૨
આવ્ય ઓરી ચુકાવી દે દાંણનેરે, ગુણ૦
નહી તો ફુટશે મટુકી તારી જાણજે રે. ગુણ૦ ૩
દીધા વિના જાવે જો દાંણ છે રે, ગુણ૦
નંદ બાવાની તુજને આંણ છે રે. ગુણ૦ ૪
કે છે અવીનાશાનંદ નથી બોલતી રે, ગુણ૦
ચાળાદાર ચતુરા આંખ્યો ચોળતી રે. ગુણ૦ ૫

પદ ૧૬૩

કેમ જોર જણાવે છે કારમારે; કાનુડા કાળા
દાણ લેવા ઉભો છું સવારમાં રે. કાનુડા૦ ૧

* બોબડો ૧ ગોત્ર.

રીતે પ્રીતે રહી દાંણુ માગજે રે; કાનુડા૦
રખે મહીની મટુકી મારી ભાગજે રે. કાનુડા૦ ૨
નથી લાજ નીરલજ તારા અંગમાંરે, કાનુડા૦
છકયો છોરા તું બોલે કુઢંગમાંરે. કાનુડા૦ ૩
દાડી ઉભો લેવા દોડી દાંણુને રે, કાનુડા૦
કુબ્ઝુ માને છે નંદની આંણુને રે. કાનુડા૦ ૪
હોય રાજા તો આંણુ મનાય છે રે, કાનુડા૦
કવિ અવિનાશાનંદ કહી ગાય છે રે. કાનુડા૦ ૫

'દ ૧૬૪

મદમાતી મુખે બોલે માનનીરે; ગુજરી ગોકુલની
નથી વાત જાંણુતી કાળા કાંનનીરે. ગુજ૦ ૧
તું તો આંણુ ન માને નંદનીરે, ગુજ૦
ફેલ રીત શિખિ ઘણા ફંદનીરે. ગુજ૦ ૨
જાણી જોઈ બોલે છે જોરમાં રે, ગુજ૦
તું છકી જવાનોના તોરમાં રે. ગુજ૦ ૩
આજ ગર્વ હરૂં તારા મનનોરે, ગુજ૦
કરૂં શીથલ રંગ તારા તનનો રે. ગુજ૦ ૪
તારે રૂપ ઘણું લાજતો નથી રે, ગુજ૦
એમ અવિનાશાનંદ કે છે કથી રે. ગુજ૦ ૫

પદ ૧૬૫.

આવ્ય ઓરો ચુકાવિ આપુ દાણુનેરે, કપટી કાનુડા.
બ્રકુભાંણુની બેટી મુને જાંણુનેરે. કપટી૦ ૧
દાંણુ લીધાની આશા રાખ મારે, કપટી૦
તું જેવા દાણી રાખું કાખમાંરે. કપટી૦ ૨
તારા જેવી જે હોય જગ નારનેરે. કપટી૦
તેની સાથે તું કરજે પ્યારનેરે. કપટી૦ ૩
મારે તારે બને નહી બાતમાંરે, કપટી૦
જાણે ફેર ઘણો નાત જાતમાંરે. કપટી૦ ૪
તારે માથે મોટી ખોટી છાપ છેરે, કપટી૦
કે છે અવિનાશાનંદ બે બાપ છેરે. કપટી૦ ૫

પદ ૧૬૬.

સુંણી રીસ ચઢી વૃજરાજનેરે, કોપ્યા કાનુડો૦
જ્યારે બોલી રાધા મેલી લાજનેરે. કોપ્યા૦ ૧
જોર કરી મટુકી મેં માથથીરે, કોપ્યા૦
હરી ઉપાડી લીધી હાથથીરે. કોપ્યા૦ ૨
મેં પીધું પાયું નીજ દાસનેરે, કોપ્યા૦
અતી પુરી અંતરની આશનેરે. કોપ્યા૦ ૩
છલ કરી માર્યો નખ છાતડીરે, કોપ્યા૦
કાંધી ન કરવાની વાતડીરે. કોપ્યા૦ ૪
લાગ ફાવ્યો નહીં રાધા જોવતીરે, કોપ્યા૦
કે છે અવિનાશાનંદ રહી રોવતીરે. કોપ્યા૦ ૫

પદ ૧૬૭.

ગઇ રાવ કરવાને કારણેરે, કે રાધા ગોરી૦
આવી ઉભી જસોદાને બારણેરે. કે રાધા૦ ૧
વાત સાંભલો જશોદા માવડીરે, કે રાધા૦
કાનો અનીત કરે કેમ અવડીરે. કે રાધા૦ ૨
આજ ફોડી મટુકી રોકી ઘાટમાંરે, કે રાધા૦
તારો પુત્ર ચાલ્યો બારે વાટમાંરે. કે રાધા૦ ૩
ફાડિ કંચુકી નખ માર્યો છાતીયેરે, કે રાધા૦
બિજિ વાત નથી કેવાતિ મેરે. કે રાધા૦ ૪
નીત કેડે પડયો કરી તાંનનેરે, કે રાધા૦
કે છે અવિનાશાનંદ વારો કાંનનેરે. કે રાધા૦ ૫

પદ ૧૬૮.

નીત ઉઠી એ મારગે જાવુંરે, જશોદાજિ માતા૦
એને ખુંચી જોરે મેં ખાવુંરે. જશો૦ ૧
કોને ગોકુલમાં કેમ રેયેરે, જશો૦
એના દુઃખથી કયાં અમો જઇએરે. જશો૦ ૨
આવો લાડવાયો કેમ કીધોરે, જશો૦
એને રાખજ્યો આજથી સીધોરે. જશો૦ ૩

નેતો કરશું રાજાને જઇ જાંણુનેરે, જશો૦
પીલી લેશે તમારા પ્રાંણુનેરે. જશો૦ ૪
કે છે અવિનાશાનંદ ઉર આંણુજોરે, જશો૦
કૌણુ વાત જુઠી નવ જાંણુજ્યોરે. જશો૦ ૫

પદ ૧૬૯

સાંઝે મોરલી વાતા મરમાલોરે, આવ્યા અલબેલો૦
કોડીલો કાંનવર કાલોરે. આવ્યા૦ ૧
પોતે ખોલે બેસારી કરી ખાંતેરે, આવ્યા૦
પુછે હેતે જશોદાજી માતેરે. આવ્યા૦ ૨
કેમ લુંટે કાના મૈયારીરે, આવ્યા૦
આવી શી પડી ટેવ નઠારીરે. આવ્યા૦ ૩
ઘેર દુઝે છે નવ લાખ ગાવડીરે, આવ્યા૦
શી ખોટી પડી ટેવ આવડીરે. આવ્યા૦ ૪
કૌણુ અવિનાશાનંદના વાલમારે, આવ્યા૦
હવે ચાલ કુચાલ તું ચાલમારે. આવ્યા૦ ૫

પદ ૧૭૦.

ને રાજા ગાયું ચારી જીવીયેરે, છેલવર છોગાલા૦
પાયે પ્રીતે તો મૈ તેનું પીવીયેરે, છેલ૦ ૧
ઝાઝી છેડ ન કીજે પરનારનીરે, છેલ૦
માથે બીક મોટી દરબારનીરે છેલ૦ ૨
રીત રાખી રૈયતમાં રીઝીએરે, છેલ૦
કાના આળું કેની નવ કીજયેરે. છેલ૦ ૩
બહુ વેર છે આપણા વંશનેરે, છેલ૦
કોઈ જાઇ કેશે વાત કંશનેરે. છેલ૦ ૪
પાપી રાજા દેશે પીડા પંડનેરે. છેલ૦
લુંટી ઘર લેશે દેશે દંડનેરે, છેલ૦ ૫
કે છે અવિનાશાનંદ સત્ય જાણુજોરે, છેલ૦
પ્યારા ખોટું નથી પરમાણુજોરે. છેલ૦ ૬

પદ ૧૭૧.

હસી બોલ્યા મનોહર માવજીરે, માતાજી સુંણીએ૦
એને મનમાં ભેટયાનો ભાવજીરે. માતા૦ ૧
દાંત ચાવવાના બીજા દેખાડવારે, માતા૦
મન લોકનો ભરમ મટાડવારે. માતા૦ ૨
એને મારે પૂરવની પ્રીત છેરે, માતા૦
મારૂં એના સ્વરૂપમાં ચીત છેરે, માતા૦ ૩
એના સારૂ ધાર્યો મેંતો દેહ છેરે, માતા૦
નીત નવો એને મારે નેહ છેરે. માતા૦ ૪
એમ અવિનાશાનંદ કે ઉમંગમાંરે, માતા૦
સુંણી રાધા પાંમી સુખ અંગમાંરે. માતા૦ ૫

પદ ૧૭૨.

રીસ ટલી ને રીઝ થઇ અંગમાંરે. પ્રીતમ પ્યારીને૦
સુખ પામ્યા પરસસર સંગમાંરે, પ્રીતમ૦ ૧
આવિ પૂરવની વારતા સાંભળીરે. પ્રીતમ૦
રીસ શાડ હતી સરવે ટલીરે. પ્રીતમ૦ ૨
દોષ બુદ્ધિ લીલામાં ધારશેરે. પ્રીતમ૦
તેને જરૂર જમદુત મારશેરે. પ્રીતમ૦ ૩
જાણી નિર્ગુંણ લીલા ગાવશેરે, પ્રીતમ૦
તે તો જરૂર ધામમાં જાવશેરે. પ્રીતમ૦ ૪
કે છે અવિનાશાનંદ પુરો આશનેરે, પ્રીતમ૦
દીન જાણી તમારા દાસનેરે. પ્રીતમ૦ ૫

હિંડોળાનાં પદ.

પદ ૧૭૩.–રાગ સારંગ હીંડોરો ડોલનો ભાવ છે.

ઝુલત ધરમ કુમાર હિંડોલામે ઝુલત૦
પુરૂષોત્તમ પરિબ્રહ્મ પુરાતન,
અખિલ જકત આધાર; હિંડોરા૦ ૧

અજ અદ્વૈત નીરંજન અચ્યુત,
અગુણુ સગુણુ નીરધાર;
શેશ મહેશ શારદ શ્રુતિ સેવત,
સરજત સકળ સંસાર. હિંડારા૦ ૨
હિરા માંણેક જડિત્ર હિંડારે,
શોભાકો નહી પાર;
કંચન દાડિમ લટકત બહુ બિધિ,
ઝલકત તેજ અપાર. હિંડારા ૩
ચિત્ર વિચિત્ર સો ચહુ દીશી સોહત,
મન મોહત નરનાર;
ચહુકોર ચિતવત શામ ચતુરવર,
શિરપર કિરીટ સુધાર. હિંડારા૦ ૪
મુકત મુનિ કર ગ્રહિકે ઝુલાવત,
ગાવત સારંગ સાર;
અજબ અલોકીક શાંમ છબિપર,
અવિનાશાનંદ બલહાર. હિંડારા૦ ૫

પદ ૧૭૪.

ઝુલત આનંદ કંદ હિંડારામે, ઝુલત૦
બસન બસંતી ધારી બિહારી, શ્રીહરી સહજાનંદ; હિંડાલે૦ ૧
બાર દ્વાર દરશન પ્રભુ દેવત, કરૂનાનિધિ સુખકંદ;
રતન જડીત્ર સો કનક હિંડાલો, દેખિ લજત સુરચંદ. હિંડાલે૦ ૨
ઝુલત શામ ઝુલાવત મુનિગન, જય જય કરત આનંદ;
ભવ બ્રહ્માસુર રાજ કાજ તજિ, નિરખત છબિ વૃષનંદ. હિંડાલે૦ ૩
કુંજ પૂંજ મહી ઝુલત સુંદર, શોભા ધામ સ્વચ્છંદ;
છિરકત રંગ ઉમંગસે છેલો, અલબેલો જગવંદ. હિંડાલે૦ ૪
લાલ ગુલાલ અબિર ઉડાવત, માનહુ મસ્ત ગયંદ;
બખંત રંગ હખંત મન બહુ બિધિ, કવિ અવિનાશાનંદ. હિંડાલે૦ ૫

પદ ૧૭૫.

ઝુલત જનસુખકારી હિંડોરેમેં૦
શોભા ધામ કામ મદ ભંજન, જન રંજન જયકારી. હિંડો૦ ૧
પીચકારી ભરી મારત પ્રીતમ, ઝુલત છેલ બિહારી;
લાલ ગુલાલકી ઝોરી ચલાવત, ગાવત તાંન દે તારી. હિંડો૦ ૨
મસ્ત ભઇ રંગ ખેલત મોહન, કીચ મચાયો ભારી;
માનહુ ભાદો ઘનઝરી લાઇ, બરખત હરખ બધારી. હિંડો૦ ૩
એકહી શામ અનેકસે ખેલત, પ્રીતમ ગ્રહી પીચકારી;
માનહુ રૂપ અનેક ધરી હરી, ખેલત ખેલ ખેલારી. હિંડો૦ ૪
ચકીત હોત લખિ શામ ચતુરકું, બ્રહ્મા ભવ ભયહારી;
અવિનાશાનંદ એ અજબ પીયાકી, બાનકપર બલહારી. હિંડો૦ ૫

પદ ૧૭૬

ધુંમ મચાવત ધાઇ હિંડોરામેં૦
ઝુલત શામ સો કુંજ ગલીનમેં, સંતન સંગ સુખદાઇ. હિંડો૦ ૧
બજત હે તાલ પખાજ ઝાંઝ ડફ, દુંદુંભિ દેવ બજાઇ;
બરખત સુમન ઝરી નહુ હરખત, નભ પથ મોદ ન માંઇ હિંડો૦ ૨
રંગ રંગ રંગચોળ કીયે હે, લાલ ગુલાલ ઉડાઇ;
ગરક કીયે હરીજન બહુ રંગમેં, અંગમે હરખ બઢાઇ. હિંડો૦ ૩
અતિ સુખ દીનો શામ અલોકીક, લૌકીક આશ મીટાઇ;
ખેલ પૂરન કરી ખળદળ ખંડન, જનરંજન કરવાઇ. હિંડો૦ ૪
બહુત બેર યું રમી કે બિહારી, મગન કીયે બાઇ ભાઇ;
અવિનાશાનંદ વૃષનંદ છટા પર, બારબાર બલ જાઇ. હિંડો૦ ૫

પદ. ૧૭૭. રાગ સોરઠ હિંડોરા.

ઝુલે ફુલન હિંડોલે ઘનશામ હો શામ ઝુલે૦
ફુલનકે હિંડોલે ઝુલે, અંગ અંગ તન બસન અમુલ્યે;
નિરખત છબી મન ફુલે, નરને ભામ. ઝુલે૦ ૧
સંત ઝુલાવે શામ સુહાગી, લગન મગન લાલનસે લાગી;
ભાવટ ભવકી ભાગી, ભયે નિષ્કામ ઝુલે૦ ૨

કુલનમે ગરકાવ ભયે હે, અંગો અંગ આનંદ છયે હે;
જય જય દેવન વૃંદ કયે હે, નિરખિ શોભા ધામ. ઝુલે૦ ૩
કવિ અવિનાશાનંદ કહાવે, ગુન પ્રગટકે નીશદીન ગાવે;
આનંદ અંગ ન માવે આઠુ જામ. ઝુલે૦ ૪

પદ ૧૭૮.

ઝુલે રતન હિંડોલે વૃષલાલ હો લાલ ઝુલે૦
રતન હિંડોલે રસીક રસીલો, ઝુલે નવ ઘન છેલ છબીલો;
રૂચીર રસીલો ધારી મોહન માળ. ઝુલે૦ ૧
ઈંદ્રાદીક દેખન સુર આવે, પરમાનંદ નવીન સુખ પાવે;
ગુણસાગર ગુણ ગાવે, રસીક રસાળ. ઝુલે૦ ૨
જય જયકાર હોત જગમાંઇ, ઝુલત રતન હિંડોલે ઝુલાઈ,
જન સંતન સુખદાઇ, કરતે ખ્યાલ. ઝુલે૦ ૩
મોર મરાલ હિંડોળે શોભે, અવિનાશાનંદ લખિ મન લોભે,
પ્રાણ પ્રીતમ છબી થોભે, મન પ્રતિપાલ ઝુલે૦ ૪

પદ ૧૭૯

ઝુલે કનક હિંડોળે સુખકંદ હો કંદ ઝુલે૦
કનક હિંડોલે જન સુખકારી,
ઝુલે ભવભંજન ભયહારી;
બસન ભુખણ તન ધારી;
સહજાનંદ હાંરે હાં પ્યારી સહજાનંદ. ઝુલે૦ ૧
પ્રેમી ઝુલાવે પ્રેમ કરીને,
રેશમ દોરી હાથ ધરીને:
હરીજન હેતે હેરે હરીને;
જેમ ચકોરને ચંદ હાંરે હો; ઝુલે૦ ૨
ઝાંઝ મૃદંગ ઝાલરી બાજે;
શબ્દ સુનત શુભ ત્રિલોવન ગાજે;
દર્શન કાજે આવે દેવન વૃંદ હાંરે હાં; ઝુલે૦ ૩

કોટિક કામ ધામ છબી ધારિ;
અવિનાશાનંદ કે બ્રહ્મચારી;
તન મન ધન સબ વારી;
લખિ જગવંદ હાંરે હાં ઝુલે૦ ૪

પદ ૧૮૦

ઝુલે હિંડોળે પ્રીતમ પીયા પ્રાંણુ હો પ્રાંણુ. ઝુલે૦
શોભા ધામ કામ મદ ગંજન, રાજીવ લોચન જન મનરંજન;
ભક્તનકે ભયભંજન, શામ સુજાણુ. ઝુલે૦ ૧
હરખત બરખત હે બાદુરવા, દાદુર મોર નચાવત શોરવા;
બિરહિ કાળજ કોરવા, પ્રગટ પ્રમાંન. ઝુલે૦ ૨
હિંડોલે હરખિ હરી ઝુલે, પ્રેમી જન મનમે લખી ફુલે;
દરશનને મન ભૂલે, કરત વખાંણુ. ઝુલે૦ ૩
હરી હિંડોળાની છબિ નિરખી, અવિનાશાનંદ નિજ મન હરખિ;
શોભા નહી એહિ સરખી, કહું નિરવાણુ. ઝુલે૦ ૪

પદ ૧૮૧—રાગ હીંડોલા.

નવલ હિંડોળે ઝુલે નવલ વિહારી નવલ૦
છેલ છપૈયામેં નવલ હિંડોળે, ઝુલે અતિ પ્રેમ વધારી. ઝુલે૦ ૧
ગરજત ગગન બાદુરવા બરખત, હરખત લખી નરનારી. ઝુલે૦ ૨
ઝુલત શામ ઝુલાવત મુનિગન, વિદીત વૃહદ વ્રતધારી. ઝુલે૦ ૩
અવિનાશાનંદ એ શામ છબી પર, તનમન પ્રાન લે વારી. ઝુલે૦ ૪

પદ ૧૮૨.

ઝુલત હિંડોળે બેની ધર્મદુલારો, ઝુલ૦
કનક હિંડોળામેં ઝુલે કમળદ્રગ;
કટી કસી બાંકો કટારો. બેની૦ ૧
ગાવત ગુણી જન મુનિ જન સબહી;
નવઘન નાથ નિહારો. બેની૦ ૨
સુમન બસન તન સોહત સુંદર,
પ્રીતમ પ્રાણુસે પ્યારો. બેની૦ ૩
અવિનાશાનંદ એ આનંદઘન છબિ,
અંતર માંહી ઉતારો. બેની૦ ૪

પદ ૧૮૩.

રતન હીંડોરે ઝુલે રસીક રસીલો રતન૦
રાજીવ દ્રગ ઝુલે રતન હીંડોરે, દાસન ત્રાસ નસીલો. ઝુલે૦ ૧
લોલ વિલોચન કુંડળ લલકત, ઝલકત જામેઃ લસીલો. ઝુલે૦ ૨
અનંગ વિમોહન અંગ અનોપમ, મંદ મુખ મધુર હસીલો.ઝુલે૦૩
અવિનાશાનંદ કે શ્યામ મનોહર, વાલમ ઉરમાં બસીલો. ઝુલે૦ ૪

પદ ૧૮૪.

આજ તો અનોખી છબિ બને બનવારી. આજ૦
ચિત્તરંજન અંજન જુત લોચન,
મોચન ભવભયહારી. છબિ૦ ૧
કર કંચન ગ્રહી ડાંડિ મનોહર,
શિરપર મુગટ સુધારી. છબિ૦ ૨
ચિત્રવિચિત્રહિ ચારૂ હિંડોળે,
ઝુલત નવલબિહારી. છબિ૦ ૩
અવિનાશાનંદ એ પ્રાંનપીયાકી,
મુરતી ઉરમે ઉતારી. છબિ૦ ૪

પદ ૧૮૫—રાગ હીંડોળા.

રતન હિંડોળે ઝુલાવે, જસોદા મૈયા રતન૦
માતા ઝુલાવે ને મોહન ઝુલે, હેત અધીક જણાવે જસોદા૦ ૧
ગોરી ઝુલાવવા આવિ ગોકુળની,
પ્રેમમગન ગુણ ગાવે. જસોદા૦ ૨
નવઘન મુરતી નાથની જોઇને,
નેણાં ત્રપત નવ થાવે. જસોદા૦ ૩
અવિનાશાનંદ દેખિ અવિનાશી,
આનંદ ઉર ન સમાવે. જસોદા૦ ૪

પદ ૧૮૬.

હિંડોળાની છબી ભારી, શોભે અતી. હિંડો૦
કનક તણી શોભે ડાંડી મનોહર, નંગજડીત્ર અપારી. શોભે૦ ૧
મખમલની માંહી ગાદી મનોહર, કનક છડી સુખકારી. શોભે૦ ૨

સોના રૂપાના મોર શોભે છે, આનંદકારી અપારી. શોભે૦ ૩
અવિનાશાનંદ દેખિ અવિનાશી, પ્રેમ મગન જાય વારી. શોભે૦ ૪

પદ ૧૮૭.

ઝુલત શ્યામ સોહાગી હિંડોળામે ઝુલત૦
રેસમદોરી હાથમાં લૈને, ઝુલાવે જન બડભાગી. ઝુલે૦ ૧
તાલ પખાજ બજાવત તાનસેં, અંતર કરી અનુરાગી. ઝુલે૦ ૨
છત્ર ચમર છડીદાર છકીને, જય જય વદે વર માગી. ઝુલે૦ ૩
અવિનાશાનંદ દેખી અવિનાશી, લગન લાલન સંગ લાગી. ઝુલે૦ ૪

પદ ૧૮૮.

ઝુલે છે છેલ છોગાળો હીંડોરામે ઝુલે૦
મુગટ મણીમય માથે મનોહર,
ઓઢયો છે નવલ દુસાલો. હિંડોરા૦ ૧
ઝુલત હાર બાજુબંધ ગજરા;
પેરીને ધર્મનો લાલો. હિંડોરા૦ ૨
દરસન દેવે છે દાસને દેખી,
મોહનવર મરમાળો; હિંડોરા૦ ૩
અવિનાશાનંદ દેખી ઉર અંતર,
રાજી નેણ રૂપાળો. હિંડોરા૦ ૪

પદ ૧૮૯–રાગ પ્રભાતી.

આજ પ્રીતમ પીયા આનંદકારી;
ભવભયહારી મોહન મોહોલે પધાર્યા;
આવતા જોઇને આનંદદાતારે;
પેખીને ચરણ પખાળા રે. આજ૦ ૧
નિરખ્યા નવલપીયા નેણાં ભરીનેરે;
પલંગ ઉપર પધરાવ્યા રે; આજ૦ ૨
ભાવતાં ભોજન ભાવ ભરીને રે;
ભુધરને મે જમાડ્યારે. આજ૦ ૩
જમી જન રંજન શામ પીયાજીરે:
આલીંગન અતી આપ્યુ રે; આજ૦ ૪

અવિનાશાનંદના નાથ વિહારી રે;
જનમ મરણુ દુઃખ કાપ્યું રે. આજ૦ ૫

પદ ૧૯૦

ધર્મકુંવર ઘનશામ મનોહર,
પૂરણુ બ્રહ્મ સુખરાશી;
શેષ મહેષ શ્રુતિ શારદા સેવેરે;
અખંડ અજીત અવિનાશીરે; ધર્મ૦ ૧
ધારણુ કરવા ધર્મ ધરામેં રે,
આનંદ કંદ પ્રભુ આવ્યારે;
પ્રેમીજનના પ્રીત કરીને રે;
પાપ સંતાપને સમાવ્યા રે. ધર્મ૦ ૨
જે જન આવ્યા જીવન શરણે રે,
આનંદ આપો અપારીરે;
અવિનાશાનંદ જોઇ છબિ અવિનાશીરે;
તન મન પ્રાણુ બલિહારીરે; ધર્મ૦ ૩

પદ ૧૯૧.

ધર્મકુંવર છબિ ધ્યાનમાં ધારો રે;
જન્મ મરણુ દુઃખ જાવે. ધર્મ૦
ભવચોરાશી જમ દુખ ભાગે રે;
પરમાનંદ સુખ પાવે રે; ધર્મ૦ ૧
દયાનિધિ ધારિ દયા ને દીલમાં રે;
ધરા ઉપર તનુ ધારી રે. ધર્મ૦ ૨
કામ ક્રોધાદીક કર્મ કઠીન કલી;
નાશ તે કરતા નિહારીરે. ધર્મ૦ ૩
જે રીપુ મરે નહી સતજુગમાંઇ રે;
માર્યો તેને કલી માંઇ રે; ધર્મ૦ ૪
અધિક પ્રતાપ જણાવ્યો આ ફેરે રે;
શામ સુંદર સુખદાઇ રે. ધર્મ૦ ૫

અનંત પ્રતાપ જણાવિને અવનિરે;
દાસને બહુ સુખ દીધું રે. ધર્મ૦ ૬
અવિનાશાનંદ કહે અવતારિરે;
કોટિ જનનું કામ કીધું રે. ધર્મ૦ ૭

પદ ૧૯૨

સતસંગી હોય તેને વેલા સવારમાંરે,
ધ્યાન પ્રભુનુ ઉરમે ધરવું;
શોચ ક્રિયા કરી સ્નાન કરીને રે,
કામ વેપારનું કરવું રે સત૦ ૧
ચારૂ ચરણ ચિતવીયે ચિતમાં રે,
સોલે ચિન્હ સહોતરે;
પાની ઘુંટી પીંડી સાથલ પેખીરે,
ચિતવીયે ધારી ચીત રે. સત૦ ૨
શામ કટી નાભિ ઉદર શોભતું રે,
ત્રિવલિ સહિત વિરાજે રે;
જુગલ ભુજ છબી ગજ સૂંઢ જેવારે.
સંભારો જન સુખ કાજેરે સત૦ ૩
વદનકમલ સમ દશન વિલોકીરે
ભાલ ભમર દ્રગ ભારીરે;
ધારવું નિશદિન ધ્યાનમાં ધારી .
અવિનાશાનંદ કે નિહારીરે, સત૦ ૪

પદ ૧૯૩.

જાગો જગતપતી જીવન મારારે, ભોર ભયો ભય હારી;
ચિડિયાં બોલે ચહુ દિશમાંઇરે,
કાગ કપોત સુખકારીરે. જાગો૦ ૧
મોતી જોતી જુવો મલીન થઇ છેરે,
નિરખો મથે મૈ નારીરે. જાગો૦ ૨

પ્રેમીજન ગાવે રાગ પ્રભાતીરે,
પ્રીતમ પ્રીત વધારી રે. જાગો૦ ૩
ગાયોના ગાલા તો છુટયા મારા વાલારે,
જુવોને નેણું ઉઘારીરે, જાગો૦ ૪
ગોકુલ ગામની આવિ ગોવાલણિરે,
પ્યારા બોલાવવા પ્યારીરે, જાગો૦ ૫
દાણુ તમારૂં લ્યોને તમે દાંણીરે,
બોલે છે વારે પોકારી રે. જાગો૦ ૬
આલસ મોડીને ઉઠયા અલબેલો રે,
ગુણુસાગર ગિરધારી રે. જાગો૦ ૭
દંતધાવન કરી દુધને પીધું રે,
પ્યારે બદન પસારી રે. જાગો૦ ૮
અવિનાશાનંદ એહુ કાંન કુંવરને રે,
ધારે છે ઉર માંઈ ધારી રે. જાગો૦ ૯

પદ ૧૯૪. રાગ સોરઠા ગરબી.

આજ મારા ઓરડીઆમાં રે, આવ્યા અલબેલો અવતારી;
સખા ને સંગે ને અતી ઉછરંગે, શામ સુંદર સુખકારી. આજ૦ ૧
દૂધથી પાવ પખાલ્યા મેં દેખી, પલંગ ઉપર પધરાવ્યા;
આનંદઘન અવલોકીને અંતર, વિરહોના તાપ સમાવ્યા. આજ૦ ૨
પુછી પરસ્પર સ્વાગત પ્રીતથી, દુખ હરીયા દૂર કીધા;
આલીંગન કરી અંગ મેલાવી, લાવ અલૌકીક લીધા. આજ૦ ૩
સમજાવી મુને સાંનમે સજની, રજનીમેં સુખ આપ્યું;
અવિનાશાનંદને નાથ અમારૂં, જન્મમરણુ દુઃખ કાપ્યું. આજ૦ ૪

પદ ૧૯૫

આજ મારા અંતરમાંઇ રે, આલી આનંદઓઘ ન માયે;
જક્તના કારણુ જીવન જગના, હસી હસી કંઠ લગાયે. આજ૦ ૧
સ્નેહભરી મુને વાત સુણાવે, તનની ત્રપત મીટાવે;
વાલપ કરી હરી વાલ વધારે, વાત કહી નવ જાયે. આજ૦ ૨

નેણુ વેણુમાં નાથ નીહારી, પરમાનંદ પમાયે;
વિરહ વ્યથા કહિ કથા વિહારી, પ્રીતમ દૂર પલાયે. આજ૦ ૩
રસીક બિહારી કહી રસ બતીયાં, છતિયાંમે છેદ કરાયે;
અવિનાશાનંદને નાથ આવિને, આનંદઘન વરસાયે. આજ૦ ૪

પદ ૧૯૬.

આજ મારા મંદરિયામાં રે, વાલો રમઝમ કરતા રે આવ્યા;
કનક થાલ માંઈ ભરી સગ મોતી, વાલમને મેં વધાવ્યા. આ૦ ૧
મનગમતા મનહર નીજ મોહન, સાથીરાને સાથે લાવ્યા;
સુજને નિરખિને મનમોહન, અમૃતઘન વરસાવ્યા. આજ૦ ૨
મનની સાથે મંન મેલાવી, પૂરણ હરખ પમાવ્યા;
ભાળીને હું તો થઈ બડભાગી, ત્રીવિધિ તાપ સમાવ્યા. આજ૦ ૩
રહસ્ય વાત કરી રસ રીત્યે, પ્રીત્યેથી મોહ પમાવ્યા;
અવિનાશાનંદને નાથ આવિને, બહુ હેતેથી બોલાવ્યા. આજ૦ ૪

પદ ૧૯૭

સુણો મારી સજની રે, કહું વાલપણાની રીતિ;
ધર્મનીમ પાળે દ્રઢ ધારી, અંતર ટાળે અનીતી. સુણો૦ ૧
મન વશ રાખે અસત્ય ન ભાંખે, નાવે ધોવે શુભ નીતી;
ધ્યાંનમાં ધારે મૂરતી હમારી, મન ઈંદ્રિયોને જીતી. સુણો૦ ૨
પરપુરૂષ પરસંગ ન રાખે, ભાળીને ભવમાં ભીતી;
ફેલ ફંદ ત્યાગે ફરે પુલી, ચરણકમળ મારે પ્રીતી, સુણો૦ ૩
આવિ સમઝણ જેના અંતરમાં, અતી પ્રીય મોહી કહીતી;
અવિનાશાનંદનો નાથ કહે છે, સીખની વાત સહીતી. સુણો૦ ૪

પદ ૧૯૮—રાગ પરજ

પ્યારા છે રે પ્યારા છે ઉદ્ધવ
ભક્ત અમને પ્યારા છે. ઉદ્ધવ૦ ૧
ઘરમાં રહે તો એહી [illegible]ત રહવે,
જેમ પરૂણા ઘરદ્વારા છે. ઉદ્ધવ૦ ૨
મસ્ત ફરે જગમાંહી મનોહર,
વરજીત સકલ વિકારા છે રે. ઉદ્ધવ૦ ૩

ફેલ કરે નહી ફંદ તજીને,
શાંત દાંત જગ સારા છે રે. ઉદ્ધવ૦ ૪

અવિનાશાનંદનો નાથ કહે એમ,
પ્રેમી નેમી મતવારા છે રે. ઉદ્ધવ૦ ૫

પદ ૧૯૯.

સાચા છે રે સાચા છે રે ઉદ્ધવ સત્સંગી એ તો સાચા છે.

દારૂ માટી ચોરી ત્યાગે અવેરી,
ચરણ કમલ મારે રાચા છે રે. ઉદ્ધવ૦ ૧

જનમોજનમ મારૂં જતન કરે છે,
જાણી સનેહી મુને જાચા છે રે. ઉદ્ધવ૦ ૨

ભક્ત થઈને ભવનાં સુખ ઇચ્છે,
કહું છું તે તો જન કાચા છે રે, ઉદ્ધવ૦ ૩

માયામાં સુખ લેશ ન માંને,
નરપતી સુરપતી નાચા છે રે. ઉદ્ધવ૦ ૪

શ્રીમુખથી એમ શ્રીહરી કીધું,
અવિનાશાનંદ એમ સત્ય વાચા છે રે. ઉદ્ધવ૦ ૫

પદ ૨૦૦

આવ્યા છે રે આવ્યા છે રે સજની અલબેલો ઘેર આવ્યા છે.

મોટા મોટા રે લેઈ મુનિજન સંગે,
ભાળીને અમને ભાવ્યા છે રે. સજની૦ ૧

ઉઠી ઉતાવળી ઉમંગ ભરીને રે,
ગજ મોતીથી વધાવ્યા છે રે. સજની૦ ૨

ભાત ભાતનાં રે ભોજન ભાવેથિ,
જીવનને મેં જમાવ્યા છે રે. સજની૦ ૩

અવિનાશાનંદના નાથને આલી,
નિરખિ તાપ સમાયા છે રે. સજની૦ ૪

પદ ૨૦૧.

ધન્ય ઘડી છે રે ધન્ય ઘડી છે રે,
આજની તો વાલમ આવ્યા મારે ધન્ય ઘડી છે.
શીવ સનકાદી જેનું ધ્યાંન ધરે છે રે,
જોતાં તે મુને વસ્તુ જડી છે રે. આજ૦ ૧
અમૃતઘન વરસાવિયા આવી,
ફાવિ તેવિ વાલે કીધી ઝડી છે રે. આજ૦ ૨
ચટક મટકતી તો ચાલ ચાલે છે,
છેલ રંગિલિ કર લિધિ છડી છે રે. આજ૦ ૩
પ્રાંણપતી પુરૂષોતમ પૂરણ,
પેખવાનિ મારે ટેવ પડી છે રે. આજ૦ ૪
અવિનાશાનંદ કહે જોઇને અંતરમે,
ચારૂ ખુમારી મારે ચીત ચડી છે રે. આજ૦ ૫

પદ ૨૦૨. રાગ ગરબી.

કેમ કરીએ સાહેલી, કાનુડો કેડે પડયો રે;
મોહન છોગાં મેલી. કાનુડો૦ ૧
આવે અચાનક આલું કરંતો,
ફંદ કરંતો ફેલી. કાનુડો૦ ૨
હેતે કરી નાંખે હાથ હૈયામાં,
બળવંત બળભદ્ર બેલી. કાનુડો૦ ૩
અવિનાશાનંદનો નાથ મનોહર,
છકયો છે છકમાં છેલી. કાનુડો૦ ૪

પદ ૨૦૩

લાજ લેવે છે મારી આલી કાનુડો કોડે કરીરે;
લોક વેદની હદ ટાળી. કાનુડો૦ ૧
ચુંનડ નવરંગ ફાડી ચતુરવર,
ભુધર ભાવેથી ભાળી. કાનુડો૦ ૨
ગોરી ગોરી ગુજરી જોઈ ગોકુળની,
છાંનો આવે કેડે ચાલી. કાનુડો૦ ૩

અવિનાશાનંદનો નાથ આવિને,
મોહની નાંખે છે મરમાળી. કાનુડો૦ ૪

પદ ૨૦૪.

છેલવર છકયો છોગાળો, જમુનાંને કાંઠે ઉભોરે;
મોરલી વાય છે મરમાળો. જમુ૦ ૧
ગ્વાલ બાલ પાસે લઇને ગોવિંદજી,
રાગ આલાપે રૂપાળો. જમુ૦ ૨
હેલ ભરીને હું જાતીતી હેલી,
કેડે પડયો કાંન વર કાળો. જમુ૦ ૩
અવિનાશાનંદનો નાથ મુખ મારૂં,
ચુંબન કરે કરી ચાલો. જમુ૦ ૪

પદ ૨૦૫.

જોને સખી નંદલાલો, આવ્યું મારી આવિ કરે રે;
મોહન મોરલીવાળો. આવ્યું૦ ૧
લોકલાજ ઉરમાંઈ લેશ નવ રાખે,
ભુધર છકીયો ભાળો. આવ્યું૦ ૨
માલા મોતિની આવિ તોડી મનોહર,
ઠેકડી કરીને મારી ઠાલો. આવ્યું૦ ૩
અવિનાશાનંદના નાથને કોને,
ટેવ તમારી ભુંડિ ટાળો. આવ્યું૦ ૪

પદ ૨૦૬.—રાગ ધોળ.

એક દીન સભા કરી શ્રી હરી;
બોલ્યા વાણી પોતે બલવીર, થઇ દલગીર. શ્રીજી કહે સંતને. ૧
સર્વે સંત હરીજન સાંભલો;
મારે કેવાની છે એક વાત, સાચી સાક્ષાત. શ્રીજી૦ ૨
સર્વે કરવાનું કામ કરી રહ્યો,
નથી બાકી હવે લવલેશ, સુંણો ઉપદેશ. શ્રીજી૦ ૩
ધ્યાન ધારણા જોગની જુગતી;
સૌને શીખાવી મેં કરી પ્રીત, પરમ પુનીત. શ્રીજી૦ ૪

મોટા મોટા મારૂદ્ર ઘણા કર્યા;
દીધાં બ્રાહ્મણને ઘણાં દાન, કરી સનમાન. શ્રીજી૦ ૫
નર નારાયણાદીક દેવનાં;
કીધાં મંદીર મોટાં અપાર, કરી અતી પ્યાર. શ્રીજી૦ ૬
દેશો દેશમાં ડંકો વગાડીઓ;
સ્વામીનારાયણ રટે નામ, જન આઠુ જામ. શ્રીજી૦ ૭
મત પંથી મોટા મોટા જીતીયા;
લીધા છોડી તેના શીષ્યજન, મુમુક્ષુ પાવન. શ્રીજી૦ ૮
આપ્યા પરચા ઘણાને મે આસમે;
નોતા દીઠા નોતા સુણ્યા કાન, ધરે મુનિ ધ્યાન. શ્રીજી૦ ૯
સર્વે અધરમ ભુમીનો ટાલીયો;
થાપ્યો ધર્મ ધરાપર શુદ્ધ, વખાણે વિબુદ્ધ. શ્રીજી ૧૦
સૌને મોક્ષનો પંથ દેખાડીયો;
આંખ્યુ મીંચી સૌ ચાલ્યા જાય, સુખી અતી થાય. શ્રીજી૦ ૧૧
મારી મુર્તીઓ મેં સ્થાપન કરી;
તેમાં અખંડ રહું કરી વાસ, ટાલું જમત્રાસ. શ્રીજી૦ ૧૨
વળી ધર્મનું કુલ તેડાવીયું;
મોટા બંધવ રામપ્રતાપ. ઇચ્છારામ આપ. શ્રીજી૦ ૧૩
બેઉ ભ્રાતના પુત્રને લેઇને;
કીધા દત્તપુત્ર કરી પ્યાર. નિશ્ચે નીરધાર. શ્રીજી૦ ૧૪
મોટા ભ્રાતના અવધપ્રસાદજી;
નાના ભ્રાતના શ્રી રઘુવીર, માહા દ્રઢ ધીર. શ્રીજી૦ ૧૫
તે બન્ને સુપુત્રને લઇને;
થાપ્યા ગાદી ઉપર કરી પ્યાર, અધિક ઉદાર. શ્રીજી૦ ૧૬
દેશ સંત સહુ વ્હેંચી આપીયા;
મારા તુલ્ય જાણી તતખેવ, કરો સહુ સેવ. શ્રીજી૦ ૧૭
રહેજો વચન પ્રમાણે સહુ મળી;
જેમ કે તેમ કરજો જરૂર, કરી માન દુર. શ્રીજી૦ ૧૮

શિક્ષાપત્રી જાંણો મારી મૂરતી;
વાંચી વર્તજો સહુ નરનાર, લોપો મા લગાર. શ્રીજી૦ ૧૯
મોટા મોટા ગયા તજી દેહને;
રામકૃષ્ણાદીક અવતાર, અનંત અપાર. શ્રીજી૦ ૨૦
તેમ હું પણ આ તન ત્યાગીને;
જાણો જાઇશ અક્ષરધામ, તજીને આ ઠામ. શ્રીજી૦ ૨૧
લેશ કલેશ વાંસે કરશો નહીં;
રહું સત્સંગ માંઇ સદાય, કરીને ઉચ્છાય. શ્રીજી૦ ૨૨
કોઇ સ્નેહ કરી તન ત્યાગશે;
તો તે પામશે કષ્ટ અપાર, વચન લોપનાર. શ્રીજી૦ ૨૩
સૌ સંપ રાખી સત્સંગમાં;
કરો કરાવો સૌ સતસંગ, કરીને ઉમંગ. શ્રીજી૦ ૨૪
મુકી સત્સંગ દુર જાવું નહીં,
રહું પાસ કરી નીત વાસ, જાંણી મારા દાસ. શ્રીજી૦ ૨૫
થોડા દીન પછે તમને વલી.
તેડી રાખીશ હું મારી પાસ, થાશો ન ઉદાસ. શ્રીજી૦ ૨૬
એમ અવિનાશાનંદનો નાથજી:
બોલ્યા વાણી તે વજ્ર સમાન, ભુલ્યાં સુણી ભાંન. શ્રીજી૦ ૨૭

પદ ૨૮૭.

સુણી વાણી તે શ્રી ઘનશામની; સૌ સંત થઇને ઉદાસ,
કે છે લઇ લઇ શ્વાસ, શ્રીજી તમે સાંભલો. ૧
તમે જીવના જીવન જગપતી;
શરણાગત પાલક શામ, સદા સુખધામ. શ્રીજી૦ ૨
પેલું અમરત પાઇને પ્રીતથી;
હવે ઝેર ન પાશો જરૂર, દયા કરી દુર. શ્રીજી૦ ૩
તમ વિના જે જગમાં જીવવું;
તેથી મરવું ભલું મારા નાથ, કૈયે જોડી હાથ. શ્રીજી૦ ૪
વાલા હસવું તમારૂં ને હેરવું;
તે તો વિસરે નહીં પલ એક, કરીને વિવેક. શ્રીજી૦ ૫

જોઇ તમને દિવસ વાલા જાય છે;
દીલ થાય છે સુખ અપાર, પ્રાણના આધાર. શ્રીજી૦ ૬
જેહ વાત કરી તમે વાલમા;
તેને સુણી તપે ઘણું તન, મુંઝાય છે મન. શ્રીજી૦ ૭
નિશ્ચે મેલીને જાશો જો નાથજી;
ઝુરી ઝુરીને પડશે તન, વિના દરશન. શ્રીજી૦ ૮
જલ વિના નોખી પડી માછલી;
તેને દુધમાં સુખ ન થાય, જરૂર જીવ જાય. શ્રીજી૦ ૯
વાલા પતિ વિના સતી વિનતા;
તેને દુખના દીવસ જાય, શાન્તી નવ થાય. શ્રીજી૦ ૧૦
જેમ ચંદ વિજોગી ચકોરને;
જાણો ચોગણી ચીંતા તે ચીત્ત, કૈયે કરી પ્રીત. શ્રીજી૦ ૧૧
જેમ *કર વિના કરી[1] દુખીઓ;
વલિ પાંખ વિના પંખી દીન, મનમે મલીન. શ્રીજી૦ ૧૨
જેમ આંખ વિના જન આંધળો;
તેમ તેને સુખ નહિ લવલેશ, કાયા પામે કલેશ. શ્રીજી૦ ૧૩
જેમ ચક્રવર્તી ભૂપાલને;
એક પુત્ર હોય મરી જાય, તેને કેવું થાય. શ્રીજી૦ ૧૪
જેમ સરીતા નીર વિના વલી;
જન દેખી પામે મન ત્રાસ, હોય અતિ પ્યાસ. શ્રીજી૦ ૧૫
જેમ વેલી દઝાણી દાહમાં;
પાછી લીલી કે દી નવ થાય, જોઈ નવ જાય. શ્રીજી૦ ૧૬
જેમ ચંદ વિના જાણો જામની;
વલી દીપક વિનાનું ઘર, દેખી લાગે ડર. શ્રીજી૦ ૧૭
જેમ રવિ વિના દીન જાણીએ;
તેમ તમ વિના અમે નાથ, દુખી સહુ સાથ. શ્રીજી૦ ૧૮
તમ વિનાનુ સુખ ત્રીલોકમાં;
થાય ઝેર તે શ્યામ સુજાણ, પ્યારા જન પ્રાણ. શ્રીજી૦ ૧૯

* સૂંઢ ૧ હાથી,

તમેં મુકીને જાવો જો ધામમાં,
તજીએ અમે તરત પ્રાંણુ, ધરમકુલ ભાણુ શ્રીજી૦ ૨૦
પણુ આજ્ઞા અહી ઓલંઘતાં,
બહુ લાગે છે મનમાં બીક, કહીએ ઠીકઠીક. શ્રીજી૦ ૨૧
આવું ના ઘટે તમને આ સમે,
શરણાગત મુકીને શામ, જાવું નીજ ધામ. શ્રીજી૦ ૨૨
વાલા વિરહ અમે કેમ વેઠીએ,
કયારે લેશો આવીને સંભાળ, દીનના દયાળ. શ્રીજી૦ ૨૩
તમે તરણુ તારણુ ત્રીભુવનતણુા,
સર્વે સુખના સાગર શામ, અતિ અભીરામ. શ્રીજી૦ ૨૪
તમે કરતા અકરતા છો નાથજી,
નથી તમારા ઉપર કોઇ, કહીએ ચીત પ્રોઈ. શ્રીજી૦ ૨૫
જેમ સુખ થાય સૌ સાથને,
તેમ કરજો વેલો ઉપાય, કહીએ લાગી પાય. શ્રીજી૦ ૨૬
ઘણું શું કઇએ તમને નાથજી,
તમે અંતરજામી અનુપ, સદા સુખરૂપ. શ્રીજી૦ ૨૭
સુંણી અરજી તે નિર્મોહી સંતની,
પછે અવિનાશાનંદનો નાથ, મુકી સંતસાથ શ્રીજી ગયા ધામમાં૨૮

પદ ૨૦૮–પુર વિખ્યાલ.

જાયકે લે આવો કોઇ પ્રાંન સનેહી,
સુંદર ધરમકુમાર રે સૈયાં;
પલપલ છીનછીન જુગ સમ જાવે,
જાવે તજી તન પ્રાંણુ રે સૈયાં,
રેનાં દીનાં મોહે કછુ ન સોહાવે,
ભાવે ન ભોજન પાંન રે સૈયાં. જાયકે૦ ૧
જરત હે જયરા બીજોગસે પીયરા,
હીયરા ધરત ન ધીર રે સૈયાં.
કઠીન ભઇ અબહી નહીં કુટહી,

છતીયાં બીનુ બલવીર રે સૈયાં. જાયકે૦ ૨
મની વીના જ્યું ફ્ની નીશદીન ઝુરે,
ઝુરે મીન બીના નીર રે સૈયાં;
કર વિના જ્યું કરીરાજ ઝુરત હી,
ત્યું બીના શામ શરીર રે સૈયાં જાયકે૦ ૩
ઘર ઘર મે પુર બનિતા રોવે.
ગલીમે રોવે પુર બાલ રે સૈયાં;
નગર ડગરમે સબહી જન રોવે,
પુર પશુ રોવે બેહાલ રે સૈયાં. જાયકે૦ ૪
બહોત વિલાપ કરત બડે ભાઇ,
મેઘ બિના માનું મોર રે સૈયાં;
છોટે ઇચ્છારામ વિલખત છીનછીન,
ચંદ બીના જ્યું ચકોર રે સૈયાં. જાયકે૦ ૫
બીરહવ્યથા તન બહુત સંતાપે,
આવે ન દુખકો અંતરે સયાં;
અવિનાશાનંદ નાથ કબ ઐહે,
ભક્તવચ્છલ ભગવંત રે સૈયાં. જાયકે૦ ૬

પદ ૨૦૯.

બીલમે બીદેશ બાલમ અબ ન એહે,
બીરહ વ્યથા તન ભર રે. સૈયાં.
બરસ એકાદશકે ભયે જબહી,
તબહી કીયો ગ્રહત્યાગરે;
નાહન મીશ તજી ગ્રહસે નીકસે,
અંતર કરી અનુરાગ રે. સૈયાં બીલ૦ ૧
હમકાં ન કીન ખબરી બન જાવન,
મન ભાવન માહારાજ રે. સૈયાં૦
નહીં તો મેં ચલતી હું સંગ શામકે,
પાઉ પલોટન કાજ રે. સૈયાં બીલ૦ ૨

દુર બસે હમસે દુખભંજન,
જનરંજન જગદીશ રે; સૈયાં૦
કૌન ચુક હમસે પરી ઐસી,
બન ઘન બસે બરનીશ× રે. સૈયાં બીલ૦ ૩
કોમલ ચરન શરન જન અશરન,
હરન સકલ ભવફંદરે; સૈયાં૦
અવઘટ ઘાટ સરીત બન પર્વત,
ક્યોં ફીરહી સુખકંદ રે. સૈયાં બીલ૦ ૪
ભુખ લગત તબ કૌનસે માગત,
પ્રીતમ ભોજન પાન રે; સૈયાં૦
બહુત ઝાડ બહુ ધામહે બનમે,
બન દુખ સુનવે ન કાન રે. સૈયાં બીલ૦ ૫
બીલખી બીલખી તન બહુત ઝુરાયો,
આયો ન દુઃખકો અંતરે. સૈયાં૦
અવિનાશાનંદ નાથ કૈબહે;
ભક્તવચ્છલ ભગવંત રે. સૈયાં બીલ૦ ૬

પદ ૨૧૦.

જાઈકે કહો કોઈ ઇતના સંદેશવા,
શ્રી ઘનશામ હજુર રે. સૈયાં૦
પહીલો મુકામ જાઇ કીયો પ્રીતમ,
સરજુ નીકટ એક ગામ રે;
લાલાં હલવૈયા હટીયાંમે રજની રચેહે,
પ્રીતમ પુરનકાંમ રે. લાલા જાઇકે૦ ૧
દુસરો મુકામ કીયો માહાબનમે,
બન પશુપક્ષી અપાર રે; લાલા૦
તીસરો મુકામ પુલહાશ્રમ કરીકે,
તપ કીયો ધરમકુમાર રે. લાલા જાઇકે૦ ૨

× બ્રહ્મચારીમાં શ્રેષ્ઠ.

ચોથો મુકામ કીયો દ્રગચંચલ,
અંચલ કોપીન પાશ રે; લાલા૦
ફીરત ફીરત બન તરૂતર રહહી,
અંતર અધીક ઉદાસ રે. લાલા જાઇકે૦ ૩
પંચમ કીન મુકામ પીયાને,
સીધવલ્લભ નૃપદ્વાર રે; લાલા૦
સીધ નવલખ પરવત નવલખમે,
દરશન કીયો ઉદાર રે, લાલા જાઇકે૦ ૪
તહાંસે મુકામ કીયો તપ વલ્લભ,
ગંગાસાગર તીર રે; લાલા૦
કપીલ મુનીનકું દરશન દે ગયેઉ,
પુરૂષોત્તમ પુરી ધીર રે. લાલા જાઇકે૦ ૫
દછીન દેશકે સબહી તીરથ ફીરી,
આયે તાપી મહીપાર રે; લાલા૦
સાબર તરી ભીમનાથમે આયેઉ,
રયેઉ લોજ કીરતાર રે. લાલા જાઇકે૦ ૬
મીલે તાંહા મુની મહદ રામાનંદ,
ઉધવકો અવતાર રે; લાલા૦
લે દીક્ષા ગુરૂકીન દયાકર,
પતીત કરન ભવપાર રે. લાલા જાઇકે૦ ૭
ધ્યાન ધારણા કી રીત ધરાપર,
વિદીત કીયે વૃષનંદ રે; લાલા૦
અવિનાશાનંદ કહે અવતારી,
શ્રી હરી સહજાનંદ રે. લાલા જાઇકે૦ ૮

પદ ૨૧૧.

ગયેઉ જબહી મુની મહદ રામાનંદ,
તા પીછે નીજ પરતાપ રે. સંતો૦
જનવાયો જનકુ જગતપતી જગમેં,
પુરૂષોત્તમપનો આપ રે. સંતો ગયેઉ૦ ૧

જીન જીનકે જેહી ઇષ્ટ જગતમે,
જનવાયે જગદીશ રે; સંતો૦
લીન કીયે સબહી નીજ તનમેં,
દેખાવત પરમીશ રે. સંતો ગયે૦ ૨

માહારૂદ્ર અતીરૂદ્ર મહીપર,
કીન કરૂણાકંદ રે; સંતો૦
હીજ જીમાયે દાંન દીન દેખી,
શ્રી ગુરૂ સહજાનંદ રે. સંતો ગયે૦ ૩

ખડે ખડે બહુ ધામ બનાયે,
મહીપર શ્રી મહારાજ રે. સંતો૦
શ્રીપુર ગઢપુર ભુજનગરમે,
સુલીમે જનસુખકાજ રે. સંતો ગયે૦ ૪

ધામ ધવલપુર પુર વિરાટમે,
બરતાલયમે બીશાલ રે; સંતો૦
જેતલપુર મહી કીનો જગતગુરૂ,
દીનજન તારક દયાલ રે. સંતો ગયે૦ ૫

દેશવિદેશ મેં અતિ દરશાયો,
પુરૂષોત્તમ પરતાપ રે. સંતો૦
અમીત નારી નર આશ્રીત કીને,
ટારી સકલ પરીતાપ રે; સંતો ગયે૦ ૬

નીજ કુલકું નીજ સમીપ તેરાયે,
આયે સકલ પરીવાર રે; સંતો૦
આપી ગાદી નીજ ભ્રાતતનયકું,
કરન કોટી ભવપાર રે. સંતો ગયે૦ ૭

ઉભય તનય મહી અધીક પ્રતાપી,
અવધગુરૂ સુખકંદ રે; સંતો૦
નીજ સમીપમે રાખે નીરંતર,
કવિ અવિનાશાનંદ રે. સંતો ગયે૦ ૮

પદ ૨૧૨—રાગ સીતાજીના મહીનાનો.

કારતક સહીને રે કયાં ગયા, મેલી ધર્મકુમારજી;
વ્યાકુલ વિલખે વાલા વિના, નરનારી અપારજી. કાર૦ ૧
આવી પ્રબોધની આ સમે, આવે જાત્રાયે જંનજી;
સુનીરે દેખીને સેજ શાંમની, શોચે વ્યાકુલ મનજી. કાર૦ ૨
હાર પ્રસાદી રે હેતથી, દેતા જાંણીને દાસજી;
ત્રાસ હરી સુખ આપતા, પ્રીતે રાખીને પાસજી. કાર૦ ૩
ખાન પાન જમી ખેલતા, રંગે રેલતા રાસજી;
દુઃખના દિવસ હવે જાય છે, કવિ કહે અવિનાશજી. કાર૦ ૪

પદ ૨૧૩.

માગશરે મહાદુખ માનમાં, મેલી ગયા મહારાજજી;
દરશન વિનારે દીલમાં, દુખ વિરહની દાસજી. માગ૦ ૧
પાસે બેસી સુખ આપતા, કલિ કાપતા કલેશજી;
તે રે દીવસ ઘણા સાંભરે, હૈયે દુખ હમેશજી. માગ૦ ૨
નીર વીના જેમ માંછલી, મેઘ વિનાનો મોરજી;
તેમ દુખી અમે તમ વિના, જાણો ધર્મકિશોરજી. માગ૦ ૩
દાસ જાણી દુખ કાપવા, સુખ આપવા શાંમજી;
અવિનાશાનંદ કે આ સમે, આવો પૂરણકામજી. માગ૦ ૪

પદ ૨૧૪.

પોષે રોસે સર્વે પ્રેમદા, સોષે શીતે શરીરજી;
શ્યામ વિના સુની સેજડી, ધરૂં કેમ કરી ધીરજી. પોષે૦ ૧
શીત લાગે જાગે સામટી, વિના શામ શરીરજી;
કુંણુરે લેઇને સુને બાથમાં, સુવે પાસે સુધીરજી. પોષે૦ ૨
તેલ કુલેલ તન ચોલતા, નાતા નૌતમ નાથજી;
પ્રીતે કરી ઓઢી પામરી, તાપતા સખા સાથજી. પોષે૦ ૩
પાક કરાવી પ્રીતથી, હુંના હુંના હુલાસજી;
જમતા જીવન ક્યારે જોઇશું, કવિ કે અવિનાશજી. પોષે૦ ૪

પદ ૨૧૫.

માહા મહીનો માહા દુખનો, આવે વાર ન પારજી;
કેને આગલ કેયે કાનમાં, નથી ધર્મકુમારજી. માહા૦ ૧
રંગ પતંગ બણાવીને, કેસુ કેસર રોજજી;
વસંત જાણી રમે વાલમો, હેતે ભરાવી હોજજી માહા૦ ૨
ગરદી ઉડાડે ગુલાલની, થાય અંબર લાલજી;
ઘન વરસે ઘનશાંમજી, રંગ રસીક રશાલજી. માહા૦ ૩
તે રે દીવસ અતિ સાંભરે, ઉર વારમવારજી;
અવિનાશાનંદનો નાથજી, નાવ્યા વિશ્વ આધારજી. માહા૦ ૪

પદ ૨૧૬

ફાગણ ફુલ્યો રે ફુલડે, મોચી આંબાયે મોરજી;
ફુલ્યાં પલાસનાં ફુલડાં, જાણે કેસરી નોરજી. ફાગણ૦ ૧
ફુલડોલ માંઇ ઝુલતા, ગાતા સંત વસંતજી;
રંગ રમત રસીયો અતી, આંણી હેત અતંતજી. ફાગણ૦ ૨
દેશ વિદેશથી આવતા, દાસ કરી હુલાસજી;
દેતા દયાનિધિ દેખીને, સુખ સુખના નીવાસજી. ફાગણ૦ ૩
તે રે લીલા મારા લાલની, મુંને સાંભરે મનજી;
અવિનાશાનંદ કે આ સમે, કેમ નાવ્યા જીવનજી. ફાગણ૦ ૪

પદ ૨૧૭

ચૈતરે થાય છે ચિત્તમાં, દુખ ચીંતા અપારજી;
કેમરે દિવસ મોટા કાપશું, વિના પ્રાણ આધારજી. ચૈતર૦ ૧
જન્મતિથિ જાંણી જીવમાં જંન લાખ હજારજી;
જંખે જીવન વિના જાંણીયે, પતિ વિનાની નારજી. ચૈતર૦ ૨
કરતાં ચરિત્ર કોડાંમણાં, કોમલ ધર્મકુમારજી;
સાંભરી ઉઠે છે સર્વને, ઉર દાઝ અપારજી. ચૈતર ૩
ક્યારે આવી કરૂણા કરી, દેશે દરશન દાનજી;
અવિનાશાનંદનો નાથજી, સુખસિંધુ સુજાનજી. ચૈતર૦ ૪

પદ ૨૧૮.

વૈશાકે વાલમ ના વળ્યા, વળ્યાં વેલી ને વનજી;
સરવે તરૂ તો લીલાં થયાં, અમે સુકાણાં તનજી. વૈશા૦ ૧
વાય ઉના બહુ વાયરા, પડે લુક અપારજી;
કોણરે શીતલ કરે આવિને, વિના ભક્તિ કુમારજી. વૈશા૦ ૨
તાલ કુવા સરીતા તણાં, નીર નીત સુકાયજી;
વિના ઘન જલ ના વલે, જાણે સૌ જગમાંયજી. વૈશા૦ ૩
અરજ સુંણી હવે આવીયે, વાલા વાલવા વાતજી;
અવિનાશાનંદના નાથજી, દેવા દરશન દાનજી. વૈશા૦ ૪

પદ ૨૧૯.

જેઠે જીવન ચાલી ગયા, નીરમોહી નેહાનજી;
દશમીયે દુખ દીધું દાસને, આવી પુતના સમાનજી. જેઠ૦ ૧
ઘન ઘામે ઘરમાં અતી, રયું ન જાયે લેશજી;
તલકે તન તરૂણી તણાં, હરિ વિના હમેશજી. જેઠ૦ ૨
હરતાં ફરતાં રે હેતથી, ધરતાં છતર છાંયજી,
તેરે સુરત જ્યારે સાંભરે, દીલ દાઝે સદાયજી. જેઠ૦ ૩
આવિ વિજોગની વેદના, દુર કરો દયાલજી;
અવિનાશાનંદ કે આ સમે, કૃપાનીધી કૃપાલજી. જેઠ૦ ૪

પદ ૨૨૦.

અસાડ આવ્યો નાવ્યા હરી, ગાજે ઘન ઘનઘોરજી;
*દામની દમકે રે દેખીને, મોહ પામે છે મોરજી. અશાડ૦ ૧
અબલા અંધારી રાતમાં, સુંણી તમરાંનો શોરજી;
ડરપે વાલા વિના દીલમાં, જાય જુગસમ જોરજી. અશાડ૦ ૨
આવ્યો ઘન નાવ્યા નાથજી, ઠેરા ઠાઉકે ઠામજી;
કામ ન સૂઝે રે કોઇને, નામ રટે છે વામજી. અશાડ૦ ૩
બુંદ પડે તન ઉપરે, જાણે તપાવ્યું તેલજી;
અવિનાશાનંદ કે આવીયે, છોગાં મેલીને છેલજી. અશાડ૦ ૪

---

* વીજળી.

પદ ૨૨૧.

શ્રાવણ વરસેરે સરવડે, નીર નદીયે ન માયજી;
બોલે બપૈયારે બંનમાં પીયુ પીયુ સદાયજી. શ્રાવણ૦ ૧
જનમાષ્ટમી આવી જાંણીને, જાતા જીવન પાસજી;
દરશન કરી પરસન થઇ, પ્રીત્યે બેસતા પાસજી. શ્રાવણ૦ ૨
સભા મધ્યે બેસી સહુને દેતા સુખ દયાળજી;
તે દીન સાંભરી તંનમાં, કઠે વિરહનો ઝાળજી. શ્રાવણ૦ ૩
બહુનામી જ્યાં જ્યાં બેસતા, ખાંતે કરતા તે ખ્યાલજી;
અવિનાશાનંદ કે સાંભરે, વલિ ખટકે વિશાલજી. શ્રાવણ૦ ૪

પદ ૨૨૨.

ભાદરવો ભર્યો ગાજીયો, પાકયાં અન્ન અપારજી;
જમાડી જીવન પ્રાંણને, થાલ જમતાં તૈયારજી. ભાદ૦ ૧
વાટ જોઇને વાલા તણી, આશા થઇ છે નિરાશજી;
ઉંમરે નાવ્યા હરી કયાં ગયા, દાસ કરી ઉદાસજી. ભાદ૦ ૨
એકે દિશા કયાંઇ ન જડે, નડે વિરહ અપારજી;
અવિનાશાનંદના વાલા વિના, મારે મનમથ મારજી ભાદ૦ ૩

પદ ૨૨૩.

આસો માસે અલબેલડો, નાવ્યા પ્રાંણ આધારજી;
આસ તજી વિસવાસની, નેણે નીર નીરધારજી. આસો૦ ૧
શરદ રૂતુ સોહાંમણી, ફુલ્યાં ફુલ અપારજી;
પચરંગી પદ્મની પંગતી, અમે કરમાંણી નારીજી. આસો૦ ૨
રાસ પુરણ રચી પ્રીતથી, દેતાં સુખ સુખદેણજી;
હસતા રમતા હેતે હરિ, નાથ રાજીવ નેણજી. આસો૦ ૩
દીપ કર્યો દીપમાલમાં, દીવાલીએ ઉદારજી;
અવિનાશાનંદના વાલા વિના, લાગે ભડકા અપારજી. આસો૦ ૪

પદ ૨૨૪.

અધિક માસ આવ્યો નાવીયા, અલબેલો આ વારજી;
પુંન્ય દાંન કરે પ્રેમથી, નરનારી અપારજી. અધિક૦ ૧

નાય નારી નર નીરમાં, સર સરીતા માંયજી;
મળવા કારણ માહારાજને, નેમ રાખી સદાયજી. અધિક૦ ૨
બારે માસ પૂરા થયા, વિત્યો માસ અધિકજી;
ધરમકુંવર નીજધાંમમાં, દૈયો હાઉકા ઠીકજી. અ૦ ૩
અરજ સુંણી અલબેલડા, જાંણી પોતાનો દાસજી;
અંત્યે વાસ પાસ આપજો, કવિ કે અવિનાશજી. અધિક૦ ૪

પદ ૨૨૫-રાગ કલીયુગનો ગરબો.

કોણું આ ચોરે કલિ કોપતો, કપટી કુટીલ કઠોર;
કટક લઇ સંગે કાંમનું, કારસું ચ્યારે કોર. કોણું૦ ૧
ચ્યારે વરણ ચ્યારે આશ્રમીરે, લોપી ધર્મ લબાડ;
ભ્રષ્ટ થયા જોગી ભોગીયા, પાપી પાપના પાડ. કોણું૦ ૨
ભ્રષ્ટ ભુંડા ભવમાં ભમેરે, બ્રમચારી ભયાંન;
લોટે ભાલી ભાવે ભાંમની, ભોગવે ભૂલી ભાંન. કોણું૦ ૩
ભ્રષ્ટ નષ્ટ મતી ભાલીરે, ભાંગ્ય દારૂમાં ભાવ;
ભક્તિભાવ તો ભાવે નહીં, ભુંડા ભાલો સ્વભાવ. કોણું૦ ૪
ગૃહસ્થ થયા ઘણા લોભીયારે, કાંમી કપટી કુટીલ;
કુટીલ કાછડી ફરે છેતરે, ખેલે ખેલ ખુટીલ. કોણું૦ ૫
પ્રભુ સાથે નહીં પ્રીતડીરે, પ્રેમદા સંગ પ્યાર;
પીયે પાવે હોકા મળી, પાંમે નહી ભવપાર. કોણું૦ ૬
ધર્મ ન ધારે દ્દઢપણેરે, અતી અધરમ અંગ;
સંગ કુસંગ કરે સદા, ગમે નહી સતસંગ. કોણું૦ ૭
તાંના તરૂણી તમાકુમાંરે, મદે આંધલા મંદ;
ફંદે ફસ્યા ફેલી ફેલમાં, છેદે છલમતી છંદ. કોણું૦ ૮
સાર અસાર સમજે નહીરે, જ્યાં ત્યાં માને અજાંણ;
જાંણ સુજાંણ જુવે નહીં, પાપી છેક પ્રમાંણ. કોણું૦ ૯
વાનપ્રસ્થાશ્રમી વિશ્વમાંરે, નથી આશ્રમ આજ;
ભોગવે ભોગ રહી ભુવનમાં, લોભી છેક ન લાજ. કોણું૦ ૧
વેશ લીધો વિતરાગિનોરે, સન્યાસી સંસાર;

સાર અસાર ન સમજે, વાલ્હા વિષય વિકાર. કોણુ૦ ૧૧
ભોગવે ભોગ તે ભોગિનારે, જોગી થઇને અજાણુ;
જાણે નહી નિજ જીવને, બ્રહ્મમુખે વખાંણુ. કોણુ૦ ૧૨
સંગ કરે પરસંગથીરે, કાંમી કાંમની કેર;
વિષય સારૂ વિકલ અતી, મતીમંદ ન મેર. કોણુ૦ ૧૩
વિષય વિવશ વશ વ્યસનમાંરે, વાંમ દાંમમાં વાલ;
ચાલ કુચાલ ચાલે ચીતે, પ્રીતે ઇંદ્રીના પાલ. કોણુ૦ ૧૪
નેમ નહી કોઇ નીતનુંરે, કશું રીતનું કાંઇ;
માંને નહી મતીમંદ તે, ફેલી ફંદે ફસાઈ. કોણુ૦ ૧૫
બ્રહ્મજ્ઞાન કથે મુખથીરે, બ્રહ્મ જાણે ન લેશ;
કલેશ કાયાને આપે નહીં, ધર્મધારીથી દ્વેશ. કોણુ૦ ૧૬
ચાવા આવા ચ્યારે થયારે, આશ્રમી આ વાર;
પ્રગટ પ્રભુને પેખે નહીં, અતિ અસુર અપાર. કોણુ૦ ૧૭
વિષય વિવશ વરતે વલીરે, મલી ચારે ગમાર;
કાંમ વિકલવશ કાંમ, દાંમની સમ દાર. કોણુ૦ ૧૮
દયા નહી દીલ દેખીયેરે, દુષ્ટબુદ્ધિ ઉદાર;
સતસંગ દ્વેષી સંસારમાં, પીડે પરને અપાર. કોણુ૦ ૧૯
આશ્રમી ચ્યારે અતી ઘણારે, પાપી પાપમાં પ્યાર;
અવિનાશાનંદ કે આ સમે, નીરખી નીરધાર. કોણુ૦ ૨૦

પદ ૨૨૬.

કે વરણવું વરણની વારતા, વળી કરીને વિસ્તાર;
પ્રથક પ્રથક કરી પ્રીતથી, ભ્રષ્ટ ભારે ભુભાર. કોણુ૦ ૧
બ્રાહ્મણ વેદ ભણે નહીંરે, ભેદ જાંણે ન ભૂર;
કુર કરમ કરે કપટથી, સેવે સરવે અસૂર. કોણુ૦ ૨
સ્નાંન સંધ્યા શિક્ષ શૌચનેરે, જાંણે નાંહી અજાંણ;
નાસ્તિક મતી આસ્તિક નહી, કેમ કરશે કલ્યાણ. કોણુ૦ ૩
શુદ્ર સેવા કરે સૌ મલીરે, કરે શુદ્રીનો સંગ;
અંગમે રંગ અનંગનો, સાચો ન ગમે સંગ કોણુ૦ ૪

ભાંગ્ય દારૂ પીયે ભાવથી, ભાલતાં ભલી ભાત;
વાત વખાંણે વિષય તણી, વાંમી સરવે વિખ્યાત. કૌશું૦ ૫
જપ તપ જાપ જાંણે નહીરે, જાણે તર્ક જરૂર;
સરવે ખોટાં કહે શાસ્ત્રને, દયા ધર્મથી દૂર. " ૦ ૬
ખાવુંપીવું ખૂબિ ખેલવુંરે, ખુશિ થૈ ખરે ખાંત;
વાત વખાંણે વિશ્વમાં, ઘણી કરે છે ઘાત. કૌશું૦ ૭
ચાવે તાંણે દ્વિજ ચોપથીરે, તમાંકુને તમામ;
ગુણીયલ થઇને ગાંજા પીયે, બીયે નાંહી નકામ. કૌશું૦ ૮
જનોઇ માત્ર દ્વીજ જાંણીયેરે, નાંહી ધર્મનો લેશ;
કલેશ કરે નીજ કુલમાં, અભિમાની હમેશ. કૌશું૦ ૯
ક્ષત્રી કરે ક્ષય ધર્મનોરે, પ્રજા પાલે ન પ્રીત;
રીત ન ચાલેરે રાજની, વરતે વિપરીત. કૌશું૦ ૧૦
મસ્ત ફરે મદ્યપાંનમાંરે, કરે મૃગીયા કઠોર;
ભોરનિશિ ભેટે ભાંમની, પાપી પારકી જોર. કૌશું૦ ૧૧
દંડા જોગ્ય દંડે નહીંરે, દંડે પ્રજા અદંડ;
ખંડ ન કરે ખલ ધર્મનો, પાપી અધિક પ્રચંડ. કૌશું૦ ૧૨
શિવ શક્તિને પૂજે સહીરે, નહી સતસંગ નેમ;
પ્રેમ નહી પ્રભુ પ્રગટમાં, સૂખ પામશે કેમ. કૌશું૦ ૧૩
પ્રજા પીડે અતી પાપીયારે, કર લઇને કઠોર;
ભ્રષ્ટમતી ભજે ભાવથી, ભામનિ નિશિ ભોર. કૌશું૦ ૧૪
સદાચાર સમજે નહીરે, સેવે સંગ કુસંગ;
અંગમાં રંગ અડે નહીં, સાચા સંતનો સંગ. કૌશું૦ ૧૫
વૈશ્ય ધરમ વશ્યનો વળીરે, પાળે નાંહી પતીત;
પાલે પોખે પ્રીતે પ્રેમદા, પાપી પાપમાં પ્રીત. કૌશું૦ ૧૬
કુડાં રાખે ઘણાં કાટલાંરે, કાંમી કુટીલ નકાંમ;
દામ પેદા કરે દેખતાં, વાંમી વરતેછે વાંમ. કૌશું૦ ૧૭
જુઠાં કરે ખત જોકનેરે, જુલમી વશ જાર;
જુઠું બોલે દેવે જાંણીને, આળ જૂઠી અપાર. કૌશું૦ ૧૮

પીયેરે હોકાં ગાંજા પ્રેમથીરે, પ્રેમદા સંગ પ્યાર;
મસ્ત મદીરા માનમાં, માંસ ખાવે ગમાર. કૌહુ઼ં૦ ૧૯
દ્વિજાતી વરણ ત્રણ વિશ્વમાંરે, વરતે વીપરીત;
અવિનાશાનંદ કવિ ઓચરે, હવે શુદ્રની રીત કૌહુ઼ં૦ ૨૦

પદ ૨૨૭.

શુદ્ર ઘાતી જીવના સદા રે, કદા માને ન કેણ;
વેણ વદે કટુ વદનથી, દુષ્ટમતી દુખદેણ. કૌહુ઼ં૦ ૧
સેવ કરે નહીં સર્વનીરે, ગર્વવંતા ગમાર;
મોટા કરમમાં મોરે થયા, અભીમાની અપાર. કૌહુ઼ં૦ ૨
દોષ ગણે નહીં દીલમાં રે, નીચ જાતી નેદાંત;
સારાને સમઝાવે સાંનમાં, ભ્રષ્ટ ભારે ભયાંન. કૌહુ઼ં૦ ૩
વિહિન વરણ એવા થયા રે, ચારે જાતી ચમાર;
આશ્રમી પણ થયા આ સમે, અતિ અસૂર અપાર. કૌહુ઼ં૦ ૪
ભાર વધ્યો તેણે ભોમીમાં રે, ધ્રુજે તજીને ધીર;
અલ્પ મેઘ અવનિ થયા, થરકે થીર અથીર. કૌહુ઼ં૦ ૫
દેખિ એવું દયા દીલમાં રે, આંણીને અલબેલ;
છેલ છપૈયામાં પ્રગટયા, મન ટાળવા મેલ. કૌહુ઼ં૦ ૬
કટક સહીત કલિ કાઢવા રે, કામ કરવા અકાંમ;
શાંમ સુંદર સરવારમાં, પ્રગટયા પૂરણકાંમ. કૌહુ઼ં૦ ૭
સત્યજુગ કીધો શ્રીહરી રે, કલિ કાઢી કઠોર;
ધર્મ ધરાપર ધારીયો, દ્રઢ ધર્મકીશોર. કૌહુ઼ં૦ ૮
દર્પ હર્યો કંદર્પનો રે, શિલ શૌચ સંસાર;
નેમ પલાવીયાં નાથજી, પાંચ કરીને પ્યાર. કૌહુ઼ં૦ ૯
કાડી કોલી કેક કાંમની રે, કણબી કાછા કુંભાર;
કકારાદીક કલીયુગમાં, આજ તાર્યા અપાર; કૌહુ઼ં૦ ૧૦
ચારે વરણ ચારે આશ્રમી રે, શુદ્ધ કીધાં સંસાર;
અધરમ અવનિનો આ સમે, નાશ કર્યો નિરધાર. કૌહુ઼ં૦ ૧૧
જીજ્ઞાસુ જીવન જોઇને રે, જીવ જાંણી સુજાંણ;

સતસંગી સૌ થયા શાંમના, કરવાને કલ્યાંણ. કૌણું૦ ૧૨
શાસ્ત્ર પ્રમાણે સૌ મલી રે, પાલે નેમ પ્રમાંણ;
દારૂ માટી ચોરી હારીને, તજે ભજે સુજાંણ. કૌણું૦ ૧૩
વસ્યા વારમાં તેને વાલિયા રે, મોક્ષ મારગ માંય;
કટક કરી સુખ કાલથી, બલે ઝાલીને બાંય. કૌણું૦ ૧૪
ભાંણુ ઉદે થયા ભોમીમાં રે, પ્રભુ પ્રગટ પ્રતાપ;
ઘુર અસુર ઘણાં ઘુઘવે, કષ્ટ પામ્યા કલાપ. કૌણું૦ ૧૫
ભેખ પંડીત ભુંડા ભ્રષ્ટતેરે, ભાલી ભુમીના ભાર;
દુનિયાંને દોષ દેખાડતા, ઉલુક અસુર અપાર. કૌણું૦ ૧૬
નિજ ઉદ્યમ જાણે નાશીયો રે, એમ જાણી અસંત;
સંત સાચા સતસંગમાં, માંને નાંહી માહંત. કૌણું૦ ૧૭
સાચો સમાગમ સંતનો રે, સાચા પ્રગટ તે શાંમ;
અસુર હોય તેને આ સમે, કાંઇ આવે ન કાંમ. કૌણું૦ ૧૮
નાગ પાંચમ દને નાગનો રે, પૂજે લીંટો પ્રમાંણ;
પ્રગટ આવે તારે પાપીયા, જાંણે નાહી અજાંણ. કૌણું૦ ૧૯
મોક્ષ ભજે તજે પ્રગટને રે, ફેલી ફસીને ફંદ;
જરૂર અસુર તેને જાણવા, કેછે અવિનાશાનંદ. કૌણું૦ ૨૦

પદ ૨૨૮

કે વરણવું વિકિત કરી વલી રે, સતસંગ કુસંગ;
સતસંગ સંગ તે સંતનો, કુડો સંગ કુસંગ. વરણુ૦ ૧
અષ્ટ પ્રકારે તજે અતીરે, અબલાને અભંગ;
ભંગ તમાકુ ભાવે નહીં, ગાવે પ્રગટ ઉમંગ. વરણુ૦ ૨
દામ વામ દેખી દીલમાં રે, ડરી રહે છે દુર;
સુર ઈંદ્રીઝીત સર્વદા, ધન જાંણે છે ધૂર. વરણુ૦ ૩
વિષય વ્યસન વાલું નહી રે, વાલા વિશ્વ આધાર;
અપશબ્દ મુખે ન એ ચરે, ઉર શુદ્ધ ઉદાર. વરણુ૦ ૪
પ્રીત પ્રભુપદ પ્રગટમાં રે, પાળે નેમ પ્રમાંણ;
પર ઉપકારી પવીત્રતા, પ્રેમી પરમ સુજાણ. વરણુ૦ ૫

દીલ દયાવંત દેખીએ રે, શીલ સાંતી સ્વભાવ;
દાવપેચ નહીં દીલમાં, ભાંમનીનો અભાવ. વરણુ૰
સાધુતા શોભા શરીરમાં રે, ઓપે આભ્રણુ અંગ;
આભ્રણુ કનકના અંગમાં, પેરે નાહી પ્રસંગ વરણુ૰ ૭
ગ્રાંમકથા કેદી નાં કરેરે, કથા વાત પ્રસંગ;
સંગ એવો સતસંગ તે, હવે કૈયે કુસંગ. વરણુ૰ ૮
ભંગી જંગી ભોગી ભાંમની રે, વાલા વિષયવિકાર;
કાલ જેવા લાગે કારમાં, ભુંડા બોમીના ભાર. વરણુ૰ ૯
વાંમ દાંમ વાલું વલી રે, વાલાં વ્યસન વિશાલ;
તાંન તમાકુ ગાંજાતણું, તરૂણી સંગ તાલ. વરણુ૰ ૧૦
ભ્રષ્ટ ભુંડા ભવમાં ભમે રે, ભયદાયક ભૂત;
ભાંમની ભેટવા ભાવ છે, કલીરૂપ કપૂત. વરણુ૰ ૧૧
શમદમ શાંતી શરીરમાં રે, પેખી આવે ન પાસ;
વાસ કુવાસ વસે વળી દીલ દામનાં દાસ. વરણુ૰ ૧૨
કથે પૂરાંણુ પૂરાંણીયો રે, પ્રેમદા સંગ પ્યાર;
તાંણે તમાકુ ને તાંનમાં, ચાવે ચોપે ઉચાર. વરણુ૰ ૧૩
પંડીત પાપી પ્રસીદ્ધ છે રે, બ્રહ્મજ્ઞાંની વિશેષ;
ભાંગ દારૂ પીયે ભાલતાં, ધર્મધારીથી દ્વેશ. વરણુ૰ ૧૪
સતસંગ નિંદે સંસારમાં રે, કૈએ સરવે કુસંગ;
સંગ તેનો કરશો નહીં, ભક્તિમાં કરે ભંગ. વરણુ૰ ૧૫
ધર્મવાલા જન જે ધરા રે, કરે નાંહી કુસંગ;
સતસંગ પાળે સોચાંમણો, રૂડો રાખીને રંગ વરણુ૰ ૧૬
ચ્યારે વરણુ ચ્યારે આશ્રમી રે, ત્યાગી ગૃહસ્થ તમામ;
દ્વેશ કરે સાચા સંતનો, તેજ અસુર નકામ. વરણુ૰ ૧૭
વરણુ ચારે આશ્રમ વલિરે, સેવે સંત સુજાણુ;
સતસંગી તે જ સંસારમાં વેદશાસ્ત્ર વખાંણુ. વરણુ૰ ૧૮
સતસંગ ત્યાં રહે શ્રી હરી રે, પોતે પ્રગટ પ્રમાંણુ;
માન શ્રીવરમરાળ ત્યાં ત્યાં સંગે રહે સુજાણુ. વરણુ૰ ૧૯
કાંમ તીયાં નહીં રામજી રે રામ તીયાં ન કાંમ;

દિવસ રજની નોય દેખિયે, ભેળા રહે નરભાંમ. વરણુ૦ ૨૦
શાસ્ત્ર સાર સર્વે સોધીને રે, સારાં પદ સુખકંદ;
અવધ ગુરૂના પ્રતાપથી, કીધાં અવિનાશાનંદ. વરણુ૦ ૨૧

પદ ૨૯ બત્રીશાના કોપને બગાડ.

બત્રીશે બગાડ બહુ કર્યો રે, દુનીઆમાં નેહાંન;
કીધાં મેહાંન કૈક ગાંમને, હાંરે કહું સાંભળો કાંન. બત્રીશે૦ ૧
પૂરી નાંખ્યાં કૈક પૂરને રે, પાડી કીધાં સપાટ;
કાલું પાંણી આવ્યું કોપતું, હાંરે ઘણા પાડીયા ઘાટ. બત્રીશે૦ ૨
રેલ તણાંણી રેલમાં રે, મુલમાંથી મંડાણ;
બેઠાં રયાં કૈક બારણાં, હાંરે મુકી માઝા મેરાંણ. બત્રીશે૦ ૩
ઝાડ તોડયાં કૈક ઝપટે રે, પૂર આવી પ્રચંડ;
ખંડ કીધા કૈક ખંડના, હાંરે તાણ્યા દેરાના દંડ. બત્રીશે૦ ૪
હદ મુકીને આવ્યું હેરતાં રે, કાળું પાણી કઠોર;
કીધો કાલે કોપ કારમો, હાંરે હલકીને હિલોર, બત્રીશે૦ ૫
સેહેર બજારમાં સાંભલ્યું રે, નાત્ર ચાલ્યાં નેહાંન;
ભર્યા ભુવન મુકી ભાગીયા, હાંરે ભય પામ્યા ભયાંન. બત્રીશે૦ ૬
નગરવાસી નરનારીયોરે, પિડા પામ્યા અપાર;
ધાંમ ધરા ધન ધીરતા, હાંરે નામ પામી નિકાર. બત્રીશે૦ ૭
એક દશે કૈક નીકલ્યાં રે, જીવ રાખી સુજાંણ;
ભર્યા ભૂવન મુકી ભાગીયાં, હાંરે પેખી પ્રાંણી પ્રમાંણ. બત્રીશે૦ ૮
ભાદરવા વદિ આઠમે રે, આવ્યું પાંણી અપાર;
બાર વાગ્યા સમે બારથી, હાંરે સેહેર બીચ બજાર. બત્રીશે૦ ૯
મધ્ય રાત સુધી આવિયું રે, પાછું હઠયું પ્રમાંણ;
નોમે નવું પાણી આવિયું, હાંરે જકત બોળવા જાંણ. બત્રીશે૦ ૧૦
કાલુ પાંણી અતી કોપતું રે, આવ્યું જાણો અજાંણ;
માઝા મુકી ચાલ્યું મારગે, હાંરે વેગવંતુ વખાંણુ. બત્રીશે૦ ૧૧
ઘુંમરી ખાઈ ઘણું ઘુઘવે રે, છોલું મારે છકેલ;
વેગ અતી ભમરા વળે, હાંરે ભારે પાડી તેને ભેળ. બત્રીશે૦ ૧૨
જુલંમ કીધો જુગમાં રે, જોર કરીને જાંણુ;

પાણીએ કેંક પુર પાડીયાં, હાંરે નવાં કેંક નવાણુ. બત્રી૦ ૧૩
દેરાં પાડ્યાં કૈક દેવનાંરે, શિવ શક્તિનાં સાર;
પુરાયા દેવ જાણો પુરમાં, હાંરે શોક વાધ્યો અપાર. બત્રી૦ ૧૪
જીવ તણાણા જીવતારે, પશુ પક્ષી અપાર;
જાય તણાંણા જાણીએ, હાંરે માળા મેડા મંડાણ. બત્રી૦ ૧૫
કેંક જુનાં કામ કોટનાંરે, કેલબંધી કહાય;
ધકા મારીને ધસાવીયાં, હાંરે ધનધામ તણાય. બત્રી૦ ૧૬
જોઇ જુલમી જલ જાણીએરે, પ્રલય કરવા પ્રસીદ્ધ;
આયું અચાનક આ સમેરે, હાંરે કારમો કોપ કીદ્ધ. બત્રી૦ ૧૭
દ્વાર દુટસાં કૈક દેખતાંરે, પાણી તાણ્યાં કબાટ;
ઘાટ કુઘાટ ઘણા થયા, હાંરે સામટા તે સપાટ. બત્રી૦ ૧૮
બાગ બગીચા ને બંગલારે, મોટી કેચે મોહ્લાત;
કાંપ તણાણો કોપથી, હાંરે વલી જાણો વિખ્યાત. બત્રી૦ ૧૯
પાણી પરમાં પેસીયું રે, તાંણ્યા માલ તમામ;
ખાંડ સાકર ઘૃત ખારેકું, હાંરે ધામલી ધનધામ. બત્રી૦ ૨૦
કાપડ કેક કપાટનારે, હાટમાંથી હજાર;
જાય તણાણાં જોઇને, હાંરે વિલખે નરનાર. બત્રી૦ ૨૧
જલથી રેલો જોરે જાણીયે રે, મુકીને મરજાદ;
કોપ કરીને કારમો, હાંરે બોળ્યું અમદાવાદ. બત્રી૦ ૨૨
ભાટ બ્રાહ્મણ ભલા ભાટીયારે, ભાડભુંજા ને ભાંડ;
ભોજક ભવેયા ને ભીલડા, હાંરે કેંક કુવે છે રાંડ. બત્રી૦ ૨૩
ભલાં ભુવન ભાવસારનાં રે, ભટ પંડિત ભેખ;
જોગી ભોગી રાગી જાણીએ, હાંરે દુઃખ પામ્યાં અનેક. બત્રી૦ ૨૪
વાળંદ વૈદ વેશ્યા વલીરે, ગુણવંતા ગંભીર;
ગોલાં ઢાલાં ને ગોવાળીયાં, હાંરે કીધાં ફીર અધીર. બત્રી૦ ૨૫
વણીક વેપારી વાણીયારે, કંસારા કંદોઇ;
કણબી કોલી ને કલાલ તે, હાંરે બેતી બેઠા છે બોઈ. બત્રી૦ ૨૬
કંક રાજા રૂવે રાતમાંરે, જાણી કોપ જરૂર;
ભેર પામ્યા દુખ દેખીયે, હાંરે અતી થયાં આતુર. બત્રી૦ ૨૭

આવક ચોની ને સેવડારે, સઈ જાણે સુતાર;
કાછા વોરા ને કુંભાર તે, હાંરે બહુ પાડે પોકાર. બત્રી૦ ૨૮
જીનવાદી જગમાં અતીરે, દીનવાદી અપાર;
પીડા પામ્યાં નીજ પંડમાં, હાંરે જુવે નેણે નીહાર. બત્રી૦ ૨૯
તેલી તંબોળી ને તે શમેરે, ચામઠા ને ચમાર;
દુઃખ પામ્યા ઘણું દીલમાં, હાંરે સર્વ વરણ સંસાર. બત્રી૦ ૩૦
ધર્મદ્વેશી ધરા ઉપરે રે, થયા પાપી અપાર;
પીડા પામે પૃથ્વી વળી, હાંરે કરવા એકાકાર. બત્રી૦ ૩૧
સત્સંગ સારૂ સંસારમાં રે, હદ રાખી સહેત;
બાધુ જગત બોળ્યું નહીં, હાંરે ચીત જાણો સચેત. બત્રી૦ ૩૨
ચતુરને ચેતાવવા રે, અતીવૃષ્ટી અપાર;
કીધી કમલદ્રગ કારમી, હાંરે જુવો નેણે નીહાર. બત્રી૦ ૩૩
જોઇ ઉપદ્રવ જીવમાંરે, ગુરૂ નાઠા ગમાર;
દૂર વસ્યા જાઇ દેખતાં, હાંરે ભ્રષ્ટ ભુમીના ભાર. બત્રી૦ ૩૪
સાચા ગુરૂ સંસારમાં રે, બહુ રાખી બરદાસ;
ખાનપાંને કરી ખાંતથી, હાંરે વલી આપી સુવાશ. બત્રી૦ ૩૫
થોડા આપદમાં થીરતારે, રાખી નાંહી લગાર;
ભક્તને કેમ ભવ તારશે, હાંરે મહાસિંધુ અપાર. બત્રી૦ ૩૬
હોય ચતુરજન ચેતજોરે, જોઇ જાંણુ સુજાંણુ;
સમજી સાચા ગુરૂ સેવજો, હાંરે પેખી પ્રગટ પ્રમાણ. બત્રી૦ ૩૭
રાખે ખબર રૂડી રીતથીરે, સાચા ગુરૂ સંસાર;
ભાગે ખોટા ગુરૂ ભાલજો, હાંરે મનમાં નરનાર. બત્રી૦ ૩૮
જોઇ ઉપદ્રવ જીવમાં રે, આવો અવની અપાર;
પાલો ધરમ નરપ્રેમદા, હાંરે પ્રીત્યે કરીને પ્યાર. ત્રી૦ ૩૯
અનાવૃષ્ટિ અવની અતિરે, અતીવૃષ્ટી અપાર;
દેવદંડ દુનીઆમેં દેખજો, હાંરે ઉપદેશ ઉધાર. બત્રી૦ ૪૦
થયો નથી થાશે નહીં રે, આવો કોપ અપાર;
એવો થયો જાણો આ સમે, હાંરે કર્યો લેશ લગાર. બત્રી૦ ૪૧
જેઠી ક.ને વાત સાંભળીરે, તેવી વરણવિ ભાર;

ધર્મકુંવર ઉરમાં ધરી, હાંરે કરી ઉરમાં વિચાર. બત્રી૦ ૪૨
કેપ બત્રોશાનો કર્યોરે, દુઃખદાયક દ્વંદ;
વરણ્યો બહુ વિકતી કરી, હાંરે કવિ અવિનાશાનંદ. બત્રી૦ ૪૩

ઉપાસનાનાં કિર્તનો.

પદ ૨૩૦. દશ અવતારની આરતી.

જય મંગળ કરતા (૨) આદિ પુરૂષ અવતારી,
જુગ જુગ તનુ ધરતા, જય દેવ જય દેવ૦ ૧
પ્રથમ મચ્છતનુ ધારી, શંખાસુર માર્યો (૨);
વારિધિ વાસ કરીને, સત્યવ્રત નૃપ તાર્યો. જય૦ ૨
દ્વિતીય કચ્છતનુ ધારી, દેવા સુરરાજા (૨);
મંદરાચલ ગીરી ધાર્યો, શ્રી લેવન કાજા. જય૦ ૩
વપુ વરાહ વિશ્વંભર, ધાર્યો ધરકાજા (૨);
જગ્નમુર્તિ જયકારી, માર્યો રીપુરાજા. જય૦ ૪
નીગમરૂપ નરહર પ્રભુ, ધાર્યો ધીર ધારી (૨);
પ્રેહેલાદ જનપ્રતિપાલક, હીરણ્યકસીપુ હારી. જય૦ ૫
પંચમ તનુ પરમેશ્વર, વામનવપુ ધાર્યો (૨);
બળી છળી લીધી ત્રીલોકી, ત્રણ્ય પગલે તાર્યો. જય૦ ૬
ભ્રગુપતી ધરી રૂપ સ્વામી, નક્ષત્રી કીધી (૨);
સપ્તત્રીવાર અસુરનૃપ, લખી શીક્ષા દીધી. જય૦ ૭
રામરૂપ પ્રભુ ધારી, રાવણ રીપુ માર્યો (૨);
અનંત લીલા કરી અવની, વિભિષણ ભવ તાર્યો. જય૦ ૮
કૃષ્ણ કમળદળલોચન, ભવલોચન વારી (૨);
કંસાદિક રીપુમરદન, અષ્ટમ તનુ ધારી. જય૦ ૯
બુધ સુધ વપુ ધાર્યો, નવમો નવરંગી (૨);
અસુરવિમોહન કારણ, જનતારણ સંગી. જય૦ ૧૦
અકળ રૂપ અવનીપર, સહજાનંદ સ્વામી (૨);
મનમથ ગર્વ વિમર્દન, જય અંતરજામી. જય૦ ૧૧

અનંતરૂપ ધર અવની, આપે અવતારી (૨);
કલિ કાલિદત્ત કારન, તારન નરનારી. જય૦ ૧૨
કલિઅંત કલકીકે, વપુ ધરી વૃષનંદ (૨);
હય ચઢી રીપુ હરી હણશે, ભણશે ગુણછંદ. જય૦ ૧૩
દશ અવતારની આરતી, નરનારી ગાશે (૨);
અવિનાશાનંદ કહે છે, સુખશાંતી થાશે. જય૦ ૧૪

પદ ૨૩૧ રાગ કરાઇડો.

મેં હું સ્વામિ તિહારો, પાર ભવથી ઉતારો;
વાલા રખે વિસારો, દાસ જાંણી નકારો. મેં હું૦ ૧
અનંત જન્મ મેં ધરીયા આગે, ભૂલી ભવમેં ભટકયો;
જન્મમરણ પામ્યો દુઃખ જાણી. પકડી કાલે પટકયો. મેં હું૦ ૨
અગનાંની અડબંગ અતીસે, વિષે વાસનાવાલો;
લોભી કામી ક્રોધી લંપટ, કપટી અંતર કાળો. મેં હું૦ ૩
એવો તથાપિ શરણે આવ્યો, અધમઓધારણ જાણી;
પુરૂષોત્તમ તમે પાર ઉતારો, પતીત પાવન પ્રાણી. મેં હું૦ ૪
અન્ય આસ વિસવાસ તજીને, એક ટેક ઊર ઝાલી;
શામ તમારે શરણે આવ્યો, બહુનામી બળશાળી. મેં હું૦ ૫
બાંહ ગ્રહેકી લાજ બીહારી, પ્રાંણસનેહી પ્યારા;
અવગુણ જાંણી માં વિસારો, મોહન જીવન મારા. મેં હું૦ ૬
છોરૂ કછોરૂ હોય કદાપી, તોએ માત ને તાત;
અવગુણ અંતર લેશ ન આંણે, વાત જકતવિખ્યાત. મેં હું૦ ૭
કૈંક અધંમ ઓધાર્યાં આગે, ગીધ ગુણીકા જેવા;
અજામેલ આદિકજન અગણીત, કો શી કરી'તી સેવા. મેં હું૦ ૮
અમૃતને જે જાંણે અજાંણે, પાંન કરે નર પ્રીતે;
અમર કરે આનંદ પમાડે, જગમાં થાય અજીતે. મેં હું૦ ૯
તેમ તમારે શરણે સ્વામી. જાંણે અજાંણે આવે;
પાર પામે ભવસાગર પ્રાંણી, ફેરો સુફળ થાવે. મેં હું૦ ૧૦
દાસ જાંણીને દર્શન દેજ્યો, ફોગટ ટાળી ફંદ;
અરજી સાંભળો આનંદકારી, કે અવિનાશાનંદ. મેં હું૦ ૧૧

પદ ૨૩૨ મું.

કરૂણાસીંધુ કૃપાળુ, દાસ તારો દયાળુ;
દેખી દીલનો દયાળુ, શાંમ કરજો સુખાળુ. કરૂ૦ ૧
ગુનેગાર મેં અતી ગુલાંમી, લુંણહરાંમી કાંમી;
કમળનયણ કરૂણા કરી મુજને, નાથ કરો નિશકાંમી. કરૂ૦ ૨
વચનભંગી મેં સદા વિરોધી, ક્રોધી કલમલવાળો;
દીનબંધુ નીજ દાસ દેખીને, દીલના દોષ પ્રજાળો. કરૂ૦ ૩
છીન છીન મેં અપરાધી તિહારો, પતીત પાંમર પેખી;
શરણે રાખી શામ સનેહી, આવ્યો સુખ અલેખી. કરૂ૦ ૪
ભવચોરાસી ભટકી ભટકી, ચટકી લાગી ચીતે;
માનુસ જન્મ ધરીને મોહન, શરણે આવ્યો સહીતે. કરૂ૦ ૫
સંતસમાગમ કરી શામળા, ચીતમાં ચાનક લાગી;
કરી પોતાનો કષ્ટ નિવારો, ભાવટ ભવની ભાગી. કરૂ૦ ૬
ક્ષર અક્ષરથી પર પુરૂષોત્તમ, આજ પ્રગટ અવતારી;
સ્વામિ સહજાનંદ સ્વરૂપે, ધર વિચરો તન ધારી. કરૂ૦ ૭
અતી પ્રતાપી જાણી અંતર, આવ્યો શરણે આજે;
જેવો તેવો તારો જાણી, બાંહે ગ્રહેજો લાજે. કરૂ૦ ૮
સદા મૂજને સંત સમાગમ, દયા કરીને દેજો;
અંત સમે આવિ અલબેલા, બાંહ ઝાલીને લેજો. કરૂ૦ ૯
અવગુણ અંતર લેશ ન આણો, મનમોહન તમે મારો;
બહુનાંમી નીજ બાંનુ વિલોકી, તારો ભક્ત તમારો. કરૂ૦ ૧૦
કોટી કોટી અપરાધ ક્ષમા કરો, દીલના દોષ વિદારી;
અવીનાશાનંદને અવીનાશી, રાખો પાસ તમારી. કરૂ૦ ૧૧

પદ ૨૩૩ મું.

જીવ આદી અનાદીરે, માયાવાદી પ્રમાદી;
મોટા કે બહ્મવાદીરે, આત્મા જાંણ્યો ન આદી. જીવ૦ ૧
હૃદયવાસ સુક્ષમ અણું જ્ઞાતા, નખશીખ વ્યાપી રહાવે,
ચૈતન રૂપ સચીદ પ્રકાશક, વેદ પરાંન બતાવેરે. જીવ૦ ૨

અનંત જન્મ અભ્યાસ કરીને, વિશય સુખમે વળગો;
અગનાંને અવરાંણુ અંતર, લેશ રહે નહીં અલગોરે. જીવ૦ ૩
જીવ દેહને જેગે કરીને, કર્મ શુભાશુભ કરતા;
સદ્ગુરૂ સંત મળ્યા વિના સરવે, ફેરા ભવમાં ફરતા. જીવ૦ ૪
નીજ રૂપ ભુલિને નિશ્ચે, દેહરૂપ દરશાવે;
રાજા રંક થયો સ્વપનામે, ભીખ માગીને ખાવે. જીવ૦ ૫
એમ અમર ને અજર આત્મા, છેદ ભેદમાં નાવે;
તેહ દેહને જેગે કરીને, જન્મ મરણ દુખ પાવેરે. જીવ૦ ૬
ઘણ એરણને વચ્ચે આવી, લોહું જેમ ઘડાયે;
તેમ દેહમાં રહીને દ્રષ્ટા, જમના માર જ ખાયેરે. જીવ૦ ૭
નીજ રૂપને જ્યારે જાંણે, પૂરણકાંમ કહાવે;
બ્રહ્મરૂપ થઇને આ ભવમાં, ભૂલે ન ભરમાવેરે. જીવ૦ ૮
શાલ માથેથી ફોતરૂં જ્યારે, ઉતરે ચોખા થાયે;
ફેર ક્યારે ઉગે નહીં ભવમાં, વ્યાસાદિક મુની ગાયેરે. જીવ૦ ૯
પ્રગટ પ્રભુ કાં સંત પ્રગટના, જ્યારે જીવને મળશે;
અવિનાશાનંદ કે છે ત્યારે, ફેરા ભવના ટલશેરે. જીવ૦ ૧૦

પદ ૨૩૪ મું.

માયા ઇશ અનાદીરે, વરણી કોંણુ વીવાદી;
નિશ્ચે કરી ઇઆદીરે, સુંણજ્યો સર્વે સુવાદીરે. માયા૦ ૧
ત્રિગુણ રૂપ ને શક્તિ હરીની, તમ સ્વરૂપ તમાંમ;
અહંતા મમતાની કરનારી, જીવને આડું જામરે. માયા૦ ૨
દેહ સંબંધી જે જે પદારથ, ધન ધરણી ને ધામ;
માત ભ્રાતને તાત ભગની, ભાભી ભાંણેજ ભાંમરે. માયા૦ ૩
કુલ કુટુંબી જે જે કહાવે, હું તુંની કરનારી;
પુત્ર પશુ પરિવાર સ્વરૂપે, માયારૂપ અપારીરે. માયા૦ ૪
જીવ અનાદીનો જેને વશ, યેને બંધ રહાવે;
તે માયાના પ્રેરક કરતા, ઇશ્વર આપ કહાવેરે. માયા૦ ૫
જીવ જીવ પ્રત્યે જનરંજન, અંતરજામી જાણો;

કર્મ શુભાશુભના ફલદાતા, અધીક ન્યુન પરમાંણેરે. માયા૦ ૬
સદા સ્વતંતર શામ સર્વના, કોટિ બ્રહ્માંડના કરતા;
ધર્મનું રક્ષણ કરવા ધરપર, જુગ જુગ નરતનુ ધરતારે. માયા૦ ૭
કોટિ જીવ ને માયા કેશ, પ્રેરક કરતા પોતે;
પ્રગટ્યા સહજાનંદ સ્વરૂપે, જીવ તારવા જોતેરે. માયા૦ ૮
અક્ષરધામ નિવાશી આવ્યા, આજ પ્રગટ અવતારી;
સ્વામિનારાયણ નામજ પાળી, તાર્યાં નર ને નારીરે. માયા૦ ૯
અપાર મહીમા જાંણી આવ્યો, અવીનાશાનંદ શરણે;
જેવો તેવો ઘરનો કીંકર, જાણી રાખો ચરણે. માયા૦ ૧૦

પદ ૨૩૫ રાગ ગરબી.

ભક્ત થઇ પ્રભુ ભજીયે, પ્રભુ કેમ થૈયે;
દગા કપટ છલ તજીયે. પ્રભુ૦ ૧
હોય અસુર હરીવેશ ધારે, તેથી ડરી દુરૈયે. પ્રભુ૦ ૨
જાણ્યા પ્રભુ હોય અંતરજામી, ગુણ તેના મુખ ગૈયે. પ્રભુ૦ ૩
માંખી જેવો થૈને જન મુરખ, ખગપતી સમતા ન લૈયે. પ્રભુ૦ ૪
આડંબર રાખી અંતરમે, પ્રભુ થૈ ન પૂજૈયે. પ્રભુ૦ ૫
મહીષ જેવો થૈ માતંગ પદની, ચીતમે લેવા નવ ચૈયે. પ્રભુ૦ ૬
શ્વાન જેવો થઇને શઠ સાચો, સિંઘ થાવા નવ જૈયે. પ્રભુ૦ ૭
ખાબોચીયું થઈને ખળ ખાંતે, સિંધુની સમતા ન ગ્રૈયે. પ્રભુ૦ ૮
કામધેનુ સમ થાવા ગધેડી, હુલસાંણી ઘણું હૈયે. પ્રભુ૦ ૯
નામ પાડીને પ્રભુ નિજ મનમે, લાલચે નવ લલચૈયે. પ્રભુ૦ ૧૦
દાસ થઇ દીલદોષ વિદારી, પરમાનંદ સુખ પૈયે. પ્રભુ૦ ૧૧
અવિનાશાનંદ કે બોધ અનુપમ, ખોટો નથી સમ ખૈયે. પ્રભુ૦ ૧૨

પદ ૨૩૬.

દુઃખ ભક્તનાં ભાગે, પ્રભુ એને કૈયે;
રિદ્ધિ સિદ્ધી જેને આગે. પ્રભુ૦
જગની ઉત્પતી પ્રલયને જાંણે, સર્વના કારણ લૈયે. પ્રભુ૦
શ્રી માત્રની ગતિ અગતિને, જાણે જથારથ જૈયે. પ્રભુ૦

વિદ્યા અવિદ્યાના વેત્તા અક્ષરથી, સદા સ્વતંત્ર કહૈયે. પ્રભુ૦
કરતા પ્રેરક સર્વના કહીયે, આવે અવનીમાં એયે. પ્રભુ૦
જેને જાણે તેનાં પાપ પ્રજાળે, હરખી આપે સુખ હૈયે. પ્રભુ૦
નરનારિનાં તાંણે પ્રાણ નાડિને, જ્યારે પાસે એની જૈયે. પ્રભુ૦
ધ્યાન ધરાવીને ધામ દેખાડે, છબી દેહે છકી રૈયે. પ્રભુ૦
લૌકીકમાંહી અલૌકિક લીલા, દેખાડે સુખને ગૈયે. પ્રભુ૦
ભગ ઐશ્વર્ય યુક્ત છબિ ભાજે, દાસને દેખાડી દૈયે. પ્રભુ૦
સોળ ચિન્હ જેના ચરણમાં શોભે, અવિનાશાનંદ રાજી થૈયે. પ્રભુ૦

પદ ૨૩૭ રાગ ગરબી ઠુમરી.

સ્વામિનારાયન સ્વામિનારાયન, નામ રટો જન નેન નીહાર. સ્વામિ૦
સિંધુસુતા સમ કોટિ યશ મિલિ, ચરન ચાંપત ચિત્ત ધાર. સ્વામિ૦ ૧
વાલિસુત[1] વૃષવાહન[2] સુરવસુ, રટત હે નાંઉ ઉચાર સ્વામિ૦ ૨
સિંધુસુતાસુત[3] હાર હિયાપર, લટકત લલીત અપાર. સ્વામિ૦ ૩
માણુમતી પીયા પ્રગટ છબીપર, અવિનાશાનંદ બલહાર સ્વામિ૦ ૪

પદ ૨૩૮.

સ્વામિનારાયન શામ પીયા જીયા જીવંન દોર. સ્વામિ૦
કામનીકંદન સુરવૃષનંદન, છંદન ગાત નિહોર. સ્વામિ૦ ૧
ધવલ નવલ શિર પાગ સુધારત, લટકત સુમનકે તોર. સ્વામિ૦ ૨
ચંચલ ચલની ચિતવની ચંચલ, લેવત ચીતતવા ચોર. સ્વામિ૦ ૩
અવિનાશાનંદ અધિક લખી અંતર, પાવત સુખ અતોર. સ્વામિ૦ ૪

પદ ૨૩૯.

સ્વામિનારાયન પ્રગટ ભયે, કરનેકું કલ્યાન. સ્વામિ૦
જગકરતા હરતા જગભરતા, જીવન શાંમ સુજાંન. સ્વામિ૦ ૧
અધમ ઉધારનકારન અવનિ, પ્રીતમ પ્રગટ પ્રમાન. સ્વામિ૦ ૨
શરન ગ્રહે સુખ પાવત સબજન, મનવશ કરન મહાન. સ્વામિ૦ ૩
અવિનાશાનંદ અચલ ટેક અંતર, ધારત તારત ધીમાન. સ્વામિ૦ ૪

---

૧ વાલ. ૨ શંકર. ૩ મોતી.

*પદ ૨૪૦

સ્વામિનારાયન શ્યામ પીયા, સુખધામી હુમાર. સ્વામિ૰
વિધિનંદનનંદન વિધિનંદન, નાશ કલિ નીરધાર. સ્વામિ૰ ૧
વિધિનંદન નંદન નંદન દુત, પેખત ભાગે અપાર. સ્વામિ૰ ૨
વિધિનંદન સ્થાપત વસુધામે, પ્રગટ ભયે કરી પ્યાર. સ્વામિ૰ ૩
અવિનાશાનંદ વિધિનંદન નંદન, ધ્યાનમે નિશદિન ધાર. સ્વામિ૰ ૪

પદ ૨૪૧—રાગ કહરવા.

સ્વામિ શ્રીસહજાનંદ, ભજ મનસ્વામિ૰
સર્વાધાર સકલ સુખરાશી, અવિનાશી આનંદ. ભજ મન૰ ૧
જનરંજન ભંજન ભવતારન, કારન કરૂનાકંદ. ભજ મન૰ ૨
ધર્મનંદ સબ ધામકે ધામી, સ્વામિ સબ જગવંદ. ભજ મન૰ ૩
અવિનાશાનંદ કે અવતારી, સુખકારી સુખકંદ. ભજ મન૰ ૪

પદ ૨૪૨.

સહજાનંદ સુખધામી, ભજ મન૰
શરનાગતવત્સલ સુખદાયક, નાયક નામકે નામી. ભજ૰ ૧
કાલકે કાલ હે ઈશ ઈશનકે, નૌતમ નાથ નમામી. ભજ૰ ૨
પૂરન કામ અકામ પૂરાતન, જનવશકર જગસ્વામિ. ભજ૰ ૩
અવિનાશાનંદ કે અવનીપર, હરિજન પૂરન હાંમી. ભજ૰ ૪

પદ ૨૪૩.

સહજાનંદ સુખકારી, ભજ મન૰
અકલ અનંત કલાજુત આયે, અજીત અનુપ અવતારી. ભજ૰ ૧
કામ કલિ કાલિદત્ત કપટી, નાશ કરે સો નીહારી. ભજ૰ ૨
બન બિચરે તારે નરવિનતા, દીનતા દાસ નીવારી. ભજ૰ ૩
અવિનાશાનંદ આનંદ પાયો, ધર્મકુંવર ઉર ધારી. ભજ૰ ૪

---

* અર્થ—વિધિ જે બ્રહ્મા તેના પુત્ર નારદ તેને આનંદ આપનાર એવો, વિધિનંદન-ધર્મ, જેનો કલિમાં નાશ થયો છે તથા વિધિનંદન જે નારદ તેને આનંદ આપનાર ધર્મ તેના દુત જે જમ તે જે ધર્મને દેખીને બહુ દૂર નાસી જાય છે તે ધર્મને પૃથ્વીમાં સ્થાપન કરવાને પ્યાર કરીને પ્રકટ થયા એવા વિધિના નંદન-ધર્મ દેવ તેના નંદન જે દયાળુ સ્વામી-નારાયણ તેને રાત્રિ દિવસ ધ્યાનમાં ધારો.

પદ ૨૪૪.

સહજાનંદ સુખદાઈ ભજ મન૦
પ્રગટ ભયે છુપીઆપુર પ્રીતમ, અવધપુરી ઢીગ જાઈ. ભજ૦ ૧
બાલખ્યાલ કીને બહુનામી, જનરંજન જગમાંઇ. ભજ૦ ૨
નરનારી આશ્રીત કીયે નિરખિ, અનંત અવનીપર આઇ. ભજ૦ ૩
અવિનાશાનંદ આનંદદાયક પ્રગટ લીલા ગુન ગાઈ. ભજ૦ ૪

પદ ૨૪૫ રાગ ગરબી.

શ્રી સહજાનંદ શાંમળો, બ્રહ્મમોહોલના વાસી;
પુરૂષોત્તમ પરમાતમા, પૂરણ સુખરાશી. ૧

અનંત કોટિ અવતારના, આપે અવતારી;
પ્રેરક સર્વેના શ્રીહરી, પોતે સુખકારી. ૨

ચતુરવ્યુહ ઉપાસના, કરે નીશદીન ભારી;
માહ વિશ્નુ ધ્યાન ધરે, નીત પ્રેમ વધારી. ૩

સર્વ નિયંતા શ્રીહરી, સર્વે સૂખના ધામ;
તે પ્રગટયા દયા કરી, પોતે છપૈએ ગામ. ૪

અઢારસો સાડત્રીસનો, શુભ ચૈતર માસ;
રામનોમી સોમવાસરે, પ્રગટયા અવિનાશ. ૫

તે સમે કોટી બ્રહ્માંડમાં, થયો ઓછવ ભારી;
પુરૂષોત્તમ સઉના પતી, તેણે નરતનુ ધારી. ૬

જય જય શબ્દ કરી રયા, ગણુદેવ ગગંન;
ઇશ્વર કોટી બ્રહ્માંડના, થયા મન મગંન. ૭

સ્વયં પોતે નથી આવીયા, પુરૂષોત્તમ આપ;
તે આ ફેરે પધારીઆ, લેઇ મુક્ત અમાપ. ૮

એમ જાંણી સઉ જીવમાં, લેઇ વિમાંન સાર;
અગણીત કોટીક આવિયા, છપૈયા મોઝાર. ૯

પુષ્પ ચંદન વૃષ્ટી કરે, ધરે ભેટયું અપાર;
અવિનાશાનંદના નાથને, જુવે વારમવાર. ૧૦

પદ ૨૪૬.

દરશન કરી દયાલનાં, પામ્યા અતી આનંદ;
નિજ નિજ લોકમાં સૌ ગયા, ધારી મુર્તિ સ્વચ્છંદ. ૧
છપૈઆના મહીમાતણું, નીશદીન કરે ગાંન;
નથી કોટી બ્રહ્માંડમાં, આને તૂલ્ય નેદાંન. ૨
અગણીત ધાંમ આગે થયાં, થાશે અનંત અપાર;
છપૈઆના કોટી ભાગમાં, નાવે કોઇ લગાર. ૩
અવતારને જોગે કરી, કેવાયછે ધામ;
આ તો અવતારિ આવીયા, પ્રભુ પૂરણકાંમ. ૪
તે માટે એ સરવોપરી, ધામ વિખ્યાત જાણો;
છપૈઆના પાસંગમાં, નાવે કોઇ પ્રમાણો. ૫
કોટી તીરથ કરે જઇને, જન કોટીક વાર;
એકવાર છપૈએ જાય તો, તેનું ફલ અપાર. ૬
સાત પુરી ચાર ધામથી, છપૈઆ અધીક;
ખોટું લગારે કેતો નથી, કીધું ઠીકાઠીક. ૭
સત્સંગમાં વલી આ સમે, જાણો ધામ છે બહુ;
તેથી છપૈઆ અધીક છે, વાત સાચી હું કહું. ૮
દેહ ધરી એકવાર જે, જંન છપૈએ જાશે;
પાપ મહા નાશ પામશે, માહામુક્ત કેવાશે. ૯
એ પુરમાં લીલા કરે, લાલ બાલસ્વરૂપ;
અવિનાશાનંદ ઉરમાં રહો, આવી મૂર્તી અનૂપ. ૧૦

પદ ૨૪૭.

બાલલીલા વાલો બહુ કરે, બાલક અનુસાર;
તે જોઇને રાજી થાય છે, માત તાત અપાર. ૧
નીત હરી વધતા જાય છે, જેમ બીજનો ચંદ;
સામરથી જોઇ શ્યાંમની, અતી પામે આનંદ. ૨
એક સમે સુતા પારણે, પુરૂષોત્તમ નાથ:
ઝાલ્યો રમવા કારણે, ચંદ વધારી હાથ. ૩
ભિન ભિન આપે ભક્તને, અતી સુખ અપાર;

કાલું કાલું બોલે મુખથી, પોતે પ્રાંણઆધાર; ૪
ચોવિશ દશ અનંત તે, આવે દરશન કાજ;
ઊભા ઊભા સ્તુતિ કરે, રાજી કરવા મહારાજ. ૫
એમ છપૈયાપુરમાં, અતિ ઓછવ થાય;
અનંત કોટી બ્રહ્માંડના, પતી આવે ને જાય. ૬
પુરૂષોત્તમ જ્યાં વિચરે, તિયાં એ સહુ આવે;
તે આશ્ચર્ય ન જાણજો, વેદપૂરાણ ગાવે. ૭
બાલલીલા વાલો બહુ કરે, પુર છપૈયામાય;
સહસ્ર કોટી શેશ ગાય તો, પણ પાર ન થાય. ૮
એક સમે રૂષી આવિયા, મારકંડેય નામ;
સુંદર નામને પાડીઆં, સુણતાં સુખધામ. ૯
હરિકૃષ્ન કૃષ્ન હરી, નીલકંઠ ઉદાર;
અવિનાશાનંદ કે એ આદી, પાડયાં નામ અપાર. ૧૦

પદ ૨૪૮.

નામ પાડીને રૂષી ગયા, આપ્યાં દાન અપાર;
ધર્મભક્તિ સુણી નામને, બોલાવે કરી પ્યાર. ૧
એમ કરતાં મોટા થયા, આઠ વર્ષના હરી;
જનોઈ દેવા કારણે, સામગ્રીઓ કરી. ૨
મંડપ મોટો બણાવીયો, કરી વેદીકા સાર;
વેદ ભણેલા બોલાવિયા, દ્વિજ લાખ હજાર. ૩
યજ્ઞોપવિત ધરાવિયું, હરિને તેહ વાર;
પુષ્પવૃષ્ટી અતિશે કરે, આદિ દેવ અપાર. ૪
અસંખ્ય કોટિ બ્રહ્માંડથી, આવ્યા ઇશ્વર ત્યાંય;
ભેટયું ધરે હરી આગલે, જોઇને રાજી થાય. ૫
દરશન કરીને નાથના, ગયા સઉ નિજ લોક;
માતપીતા સુખ પામીયાં, અતી થયાં અશોક. ૬
વરણી વેશ વાલે ધારીયો, ભણ્યા શાસ્ત્ર અપાર;
સાર કાઢી સરવે તણું, કર્યો ગુટકો સાર. ૭

જ્ઞાન આપી પછે માતને, આપ્યું દિવ્ય સ્વરૂપ;
દેહક્રીયા સરવે કરી, વેદવિધી અનૂપ. ૮
તે કેડે તનને ત્યાગીયું, દેવ ધર્મ ઉદાર;
દેહક્રીયા આપે કરી, ચાલ્યા પ્રાંણઆધાર. ૯
સરવે કુટુંબને ત્યાગિને, ચાલ્યા વને મોઝાર;
અવિનાશાનંદ કે તારવા, જીવ અનંત અપાર. ૧૦

પદ ૨૪૯

મહાવનમાં હરિ વિચર્યા, પૂરણ સુખરાશી;
જળ થળ નભના જીવને, કીધા ધામના વાસી. ૧
પુરૂષોત્તમ જોઇ નાથને, રાજી પૃથ્વિ અપાર;
કોઇ વાલો નથી વિચર્યો, મૂજપર નીરધાર. ૨
તે હરી ફરે મુજ ઉપરે, છે મારાં મોટાં ભાગ;
એમ તે મહીમા જાણીને, કરે અતી અનુરાગ. ૩
એવિ રિત્યે મહિ ઉપર્યે, ફર્યા તિર્થ અપાર;
તિર્થને તિર્થરૂપ કર્યાં, પોતે ધર્મકુમાર. ૪
અધરમ ભૂમીનાં ટાલીયાં, નીજ સામૃથ જોર;
મુમુક્ષુને ઉધારીયા, માર્યા દૈત્ય કઠોર. ૫
કર્તા પવિત્ર સહુ દેશને, આવ્યા લોજ ગામ;
રામાનંદ સ્વામીને મલ્યા, પોતે શ્રી ઘનસ્યામ. ૬
સ્વામી જોઇ હરીમૂરતી, પામ્યા અતિ આનંદ;
પુરૂષોત્તમ પોતે આવિયા, દયા કરી સ્વચ્છંદ. ૭
અવતારી સહુ અવતારના, જાંણી કર્યા સાર,
ધર્મધુર સોંપી નાથને, ગયા ધામ મોઝાર. ૮
તે કેડે સામૃથ વાવર્યું, પૂરણ સુખકારી;
ઇષ્ટ રૂપે સઉ જનને, આપ્યું દરશન ભારી. ૯
મુકી મત્ત શરણે થયાં, અગણીત નરનારી;
અવિનાશાનંદના નાથને, જાણીને અવતારી. ૧૦

પદ ૨૫૦

તાર પછીની વાર્તા, કહું સુણજ્યો ભાઇ;
પુરૂષોત્તમ ઘનશામની, અતીશે પ્રીત બાઇ. ૧
પછે પૃકણ ચલાવિયું, સમાધીનું સાર;
અગણીત કોટિક તારવા, ભવ નર ને નાર. ૨
દેખે જે નજરે નાથને, તેને સમાધી થાય;
તર્ત ભૂમી ઢલી પડે, નાડી પ્રાંણ તણાય. ૩
જાય પછે તેહ ધામમાં, દેખે મુર્તિ અનૂપ;
દિવ્ય સિંઘાસન ઉપરેં, બેઠા નમે સુરભૂપ. ૪
અનંત અનંત અવતાર તે, તિયાં સ્તુતી કરે છે;
ચરણ સેવે મહારાજનાં, મુખે જશ ઉચરે છે. ૫
અનંત કોટી બ્રહ્માંડના, પતી દરશને આવે;
પુજા સાજ લેઇ પ્રીતથી, ઉભારે કરી ભાવે. ૬
દૃષ્ટી કરે જ્યારે શ્રીહરી, તારે દરશન થાય;
નહિં તો ઉભા ઉભા તેજમાં, ખાંતે ધકા રે ખાય. ૭
એમ એ અક્ષરધામમાં, સામર્થિ અપાર;
દેખાડે પોતાના દાસને, પોતે ધર્મકુમાર. ૮
સમાધીમાં નરનારને, નીત દરશન આપે;
આવી પછે દેહમાં કહે, સુણી સંશય કાપે. ૯
એવ સામર્થિને સાંભળી, ધારી કરે ધારણ;
અવિનાશાનંદના નાથને, જાણી સઉના કારણ. ૧૦

પદ ૨૫૧

એવા ચમત્કાર જીવને, પોતે દેખાડે બહુ;
એકમુખે માહારાજનો, કથી કેટલો કહું. ૧
સહસ્ર કોટિ શેશ ગાય છે. પણ ન પામે પાર;
અનંત મહીમા નાથનો, થાય નહિં નીરધાર. ૨
લેશનો લેશ તેનો લેશ, તેનો લેશ લગાર;
મહીમા કહ્યો માહારાજનો, સાંભળો નરનાર; ૩

અવતારી સઉ અવતારના, પોતે આવ્યા છે આજ;
તે માટે સામૃથી જંનને, દેખાડે છે મારાજ. ૪
આગે અવતારે કરી, કર્યાં પ્રાક્રમ ભારી;
ભક્તદ્વારે તેવાં કરે, માટે આ અવતારી. ૫
જેવા તેવા હોય જીવને, ધારણા તે ધરાવે;
દેખાડે અક્ષરધામને, માટે અવતારી કાવે. ૬
કેટલાક ભક્તને આ દેહે, ગતી સ્વતંત્ર આપી;
કોટિ બ્રહ્માંડમાં જાય તે, અષ્ટ આવ્રણ કાપી. ૭
અવતાર ને અવતારીની, રીત બીજી તે કહું;
ચીત દઈ સૌ સાંભળો, એક દ્રષ્ટાંત દઉં. ૮
અનળ વ્યાપે જ્યારે લોહમાં, તારે અનળ તે કેયે;
તેથી જ્યારે નોખો પડે, તારે લોહુંજ કેયે. ૯
તેમ પુરૂષોત્તમ જેહમાં, આવે તે અવતાર;
અવિનાશાનંદના વાલમા, પોતે અવતારી. ૧૦

પદ ૨૫૨

અવતાર ને અવતારીનો, જેને વિવેક થાય;
તે જાય અક્ષરધામમાં, મહામુકત કેવાય. ૧
અવતારી અવતારને, સરખા જેહ જાણે;
તેને વિવેકી ન જાણવો, કહું શાસ્ત્ર પ્રમાણે. ૨
ચક્રવર્તિ ભૂપાલને, કેવો ખંડીયો રાજા;
તે તો વિવેકિ કહે નહીં, કહે મુર્ખસમાજા. ૩
સમુદ્ર ને સરોવરને, કેમ સરખું લેવાય;
અવતાર ને અવતારીને, તુલ્ય નવ કેવાય. ૪
તારાના ગણ છે નભમાં, વલી જાણ્યો ત્યાં ચંદ;
તેને બરોબર લઇ કહે, કેંયે મતીના મંદ. ૫
વડવાનલ વલી વહનીને, કહે તુલ્ય મસાલ;
જાણે તેમ અવતારી ને, હોય બુદ્ધિના બાલ. ૬
ચીંતામણીને હિરામણી, તેને એક જે જાણે.
તેને મંદમતી જાણવો, કહું શાસ્ત્ર પ્રમાણે. ૭

અવતાર ને અવતારીમાં, છેક અનંત અપાર;
દ્રષ્ટાંત પ્રમાણે જાણજ્યો, ખોટું નથી લગાર. ૮
અપાર મહીમા નાથનો, તે તો નવ કેવાય;,
જેવા જાણે માહારાજને, તેવો તે થાય. ૯
અગણીત મહીમા જુક્ત છે, સ્વામી સહજાનંદ;
અવિનાશાનંદ નિશ્ચે કહે, ધારી પ્રભુ સુખકંદ. ૧૦

પદ ૨૫૩.

એવા જાણી માહારાજને, સેવે નરનારી;
અવર ગુરૂ અલગા કરી, ઘનશાંમ વિહારી. ૧
સમૃથ જાણી શામને, દ્રઢ ધર્મને ધારી;
પાલે પ્રીતે વર્તમાનને, માન મોહ નીવારી. ૨
સર્વના કારણ શામને, ધારી ધ્યાનમાં ધારે;
કામ ક્રોધાદીક શત્રુને, ઉરમાંથી નીવારે. ૩
અજીત શત્રુ જીતીયા, અલબેલે આ વારે;
મનમથ મરાવ્યો માહાપ્રભુ, નિજ નીકલતે દ્વારે. ૪
રામા અવતારમાં રામજી, રાવણને માર્યો;
સિંધુ બાંધ્યો સૈન્યા કરી, બિભિક્ષણને તાર્યો. ૫
રાવણ ત્રિલોકી ઝીતીયો, કામથી પામ્યો હાર;
તેને ઝીત્યો આ સમે, કલીમાં નરનાર. ૬
પ્રગટ પ્રભુના પ્રતાપથી, જવાનિમાંહિ જંન;
એથી પ્રતાપ મોટો કીયો, મૂઢ માનજ્યો મંન. ૭
અપાર સંસાર આ સમે, તાર્યા નરનાર;
પાલ બાંધી વૃતમાનની, નિરભે નીરધાર. ૮
પડે નહીં આખડે નહીં, આંખ્યુ મીંચીને જાય;
બાલ વૃદ્ધ આદિ બહુ, કેતાં પાર ન પાય. ૯
આગે અવતારે કરી, માર્યો અસુરવૃંદ;
અંતરશત્રુને આ સમે, માર્યો અવિનાશાનંદ. ૧૦

પદ ૨૫૪.

એવા સહજાનંદ શ્રી હરી, લેઇ સંતસમાજ;
દેશ વિદેશમાં વિચર્યા, કરવા જનકાજ. ૧

પાશ વિનાશ કરે પ્રભુ, મૂળ માયાના મોટા;
ભેખ કર્યો ભવ તારવા, કરવા બિજા ખોટા. ૨
શાસ્ત્ર પ્રમાણે સંતની, રૂડી રીત ચલાવી;
નોતી દીઠી નોતી સાંભલી, કલીમાં કરી આવી. ૩
અષ્ટ પ્રકારે આ સમે, ધનનારીના ત્યાગી;
કીધા વાલે કરૂણા કરી, ભવમાં બડભાગી. ૪
અગણીત જીવ ઓધારવા, ફરે દેશ વિદેશ;
સંતમંડલ સાથે લઈ, વાલો વરણીવેશ. ૫
સૌભીર સોરઠ દેશમાં, કચ્છ કાઠીઆવાર;
ચડોત્તર ગુજરાતમાં, ફર્યો વારમવાર. ૬
દેશ દંઢાવ્યમાં વિચર્યો, નલકંઠામાં નાથ;
દરશન આપી દાસને, કીધા ભક્ત સનાથ. ૭
મોટા મોટા કર્યા મહાપ્રભુ, માહારૂદ્ર અપાર;
જેતલપુર ડભાણમાં, તારવા નરનાર. ૮
પ્રીત્યે કરી પરચા બહુ, આપ્યા પ્રાણઆધાર;
મણ ઘ્રત માંહી જમાડીઆ, દ્વિજ લાખહજાર. ૯
અંત સમે અલબેલડો, તેડવા જન આવે;
ભક્ત અભક્ત ભાલે સહુ, અવિનાશ કહાવે. ૧૦

પદ ૨૫૫

ગાંમોગામ ફરે શ્રીહરી, કરવા જનકાજ;
સતમંડલ લે સંગમાં, રાજ રાજાધીરાજ. ૧
અન્નફલજલ જમા જંનના, ભવબંધન કાપે;
આપે સુખ અલબેલડો, પોતે આપ પ્રતાપે. ૨
ધામ દેખાડે ધ્યાનમાં, શ્વેત દ્વિપ ગોલોક;
જોઈ આવી નજરે કહે, સાંભલે સઉ લોક. ૩
નરનારીના નાથજી, નાડીપ્રાંણને તાણે;
એવો પ્રતાપ પ્રગટનો, હરીજન વખાણે. ૪

આસુરી જીવને અંતરે, વાત નવ મનાય;
સામા પાપી નંધા કરે, પછે વાંસેથી ગાય. ૫
સીદ્ધ ગતી સતસંગીને, આપી અલબેલે;
જાય આવે નર જુવતી, છકમાંહી છકેલે. ૬
ફંદ કાપે ભવનાં ફરી, સહજાનંદ સ્વામી;
સુખ આપે નરનારને, નટવર બહુનામી. ૭
મંદીર મોટાં માહાપ્રભુ, ગામોગામ કીધાં;
તે દ્વારે હરીભકતને, સુખ અગણિત દીધાં. ૮
સામ્રથ અદભુત વાવર્યું, આવિ અલબેલે;
અનંત જીવ ઓધારીયા, છોગાલે છેલે. ૯
ઘરોઘર ઘનશામજી, જંનને સુખ આપે;
અવિનાશાનંદનો નાથજી, માહા સંકટ કાપે. ૧૦

પદ ૨૫૬

એક સમે ઘનશાંમજી, અમદાવાદ માંઇ;
સભા કરી સહુ સંતની, બોલ્યા બલભાઇ. ૧
વાત કહું સહુ સાંભલો, અતી પ્રેમ કરીને;
રીત કહુ સતસંગીની, ધીર ઉર ધરીને. ૨
ચોરી અવેરી નાં કરે, દારૂ માટી ન ખાચે;
વટલાવે વટલે નહીં, મધ પીવે ન પાચે. ૩
ભાંગ્ય પીચે નહીં ભાવથી, હોકા ગાંજા ન પીચે;
તમાકુ ચાવે તાણે નહીં, બહુ ભાલીને બીચે. ૪
અફીણ બિડી પીયે નહીં, ભાંડરાંડ ન ભાલે;
વેશધારી નરવીનતા, તેથી છેટેજ ચાલે. ૫
વિધવા જો હોય વિનતા, તેને અડે ન અંગે;
એકાંત્યમાં કેદી ન રહે, સુતા માતાની સંગે. ૬
આતમઘાત કરે નહીં, સતસંગી જે હોય;
વિમુખના મુખથી વદી, કથા સુંણે ન કોય. ૭

મીથ્યા કલંક નાંખે નહીં, કોઈ ઉપરેં કેદી;
દગાકપટ રાખે નહીં, રેવું ભવમાં બે દી. ૮
હોલીના ખેલ કરે નહીં, હરખી નરનારી;
કોઇના દેવની ના કરે, નિંદા સુમતી વિચારી. ૯
કયા એ આદીક નીમને, પાલશે કરી પ્રીતી;
અવિનાશાનંદ કે ધામમાં, જાશે જગ ઝીતી. ૧૦

પદ ૨૫૭.

એમ તે અમદાવાદમાં, સુખ આપે છે સ્વામી;
વાતું કરી નરનારને, ધામ સર્વેના ધામી. ૧
સમૈયા બહુ સેહેરમાં, કરે આનંદકારી;
રામનૌમી એકાદશી, પરબોધની પ્યારી. ૨
જીરણુગઢ ગઢપુરમાં, વરતાલ વિલોકી;
જેતલપુર ભુજનગ્રમાં, ધામ મુલી અલોકી. ૩
ધોલેરા બંદર ધોલકા, વટપત્તન માંઈ;
શુંડલ સુરત સહેરમાં, ગઢ ઇડર જાઇ. ૪
ધામ છપૈયા શીરોમણી, ધામ સર્વેનું મૂલ;
વાસ કરી વાલો વસ્યા, કાપવા કલીકૂલ. ૫
પોતાનું કુલ તેડાવિયું, પ્રભુ પૂરણકામ;
જ્યેષ્ટ છોટા બેઉ ભાઈને, કરવા જનકામ. ૬
દત્ત કીધા બેઉ ભાઈના, પૂત્રને કરી પ્રીત;
નીજ ગાદીપર નાથજી, પધરાવ્યા પુનીત. ૭
નામ અવધપ્રસાદજી, બીજા શ્રી રઘુવીર;
ઈશ્વિર સરખા ઓપતા, મહાગુણગંભીર. ૮
સતસંગ સરવે સોંપીયો, સંતશાસ્ત્ર સહીત;
અગણીત જીવને તારવા, પુરૂષોત્તમ પ્રીત. ૯
જયજયકાર થયો ભુવી, સુખ પામ્યા અપાર;
અવિનાશાનંદ અલબેલની, છબિપર બલહાર. ૧૦

પદ ૨૫૮

અનંત લીલા કરી હરી, આપી સૂખ અપાર;
ભાર ઉતારી ભુમિતણો, તાર્યા નર ને નાર. ૧
સર્વે માથે મારી મેખને, નીજમત્ત અનૂપ;
ચલાવ્યો સર્વોપરી હરી, સુંદર સુખરૂપ. ૨
મચ્છરૂપ ધરી માવજી, સત્યવ્રત ઉગાર્યો;
કચ્છાવતાર ધરી કરી, મંદરાચલ ધાર્યો. ૩
વારાહરૂપ ધરી હરી, વસુધા ગોતી લાવ્યા;
માર્યો રીપુ હીરણાક્ષને, માહાપ્રાક્રમી કાવ્ય. ૪
રૂપ ધરી નરસીંઘનું, પ્રેહેલાદ ઉગાર્યો;
સ્થંભ ફાડી પ્રગટયા પ્રભુ, માહા અસુર માર્યો. ૫
વામનરૂપ ધરી વલી, બલી છલ્યો વિહારી;
નક્ષત્રી પૃથ્વી કરી, ફરસી કર ધારી. ૬
રામરૂપ ધારી મારીયો, માહારાવણરાજ;
કૃષ્ણાવતાર ધરી કરી, કર્યાં કૈકનાં કાજ. ૭
મોહ પમાડયા દૈત્યને, ધરી બુદ્ધસ્વરૂપ;
કલિ અંત્યે કલકી થશે, હય ચઢી અનૂપ. ૮
જ્યાં જેવું કામ તેવું કર્યું, ધર્યું રૂપ ધરાપે;
અગણીત જીવને તારવા, આવ્યા અવતારી આપે. ૯
થયો નથી થાશે નહીં, આવો અવતાર;
અવિનાશાનંદનો નાથજી, અવતારી આ વાર. ૧૦

પદ ૨૫૯

મોક્ષનો મારગ માહાપ્રભુ, રાખી ચાલતો સ્વામી,
ધામ જેવા ઈચ્છા ધરી, જગ અંતરજામી. ૧
કલ્યાંણુસકુકો આપીયો, નીજ પૂત્રને હાથ;
ગોચરરૂપ અગોચર, કીધું નરનાથ. ૨
સત્સંગમુર્તિમાં સર્વદા, રયા સંતમાં શામ;
કામ કરવાને કારણે, પોતે પૂરણુકામ. ૩

ભાલે છે ભાવ કુભાવને, ભક્તના ભગવાન;
આપે છે એકાંતીક દાસને, દીલ દર્શન દાન. ૪
અંત સમે અલબેલડો, આવે તેડવા આપ;
પોતાના ભક્તને પ્રીતથી, દેખાડે પરતાપ. ૫
અવગુણ ચીત આંણે નહીં, દાસનાં દુખ કાપે;
ગુણવંત વિચારી ગુણને, આવિ સુખ આપે. ૬
માતાપીતા નીજપૂત્રના, ગુણ અવગુણ જાણે;
ગુણ ગ્રહે નીજ બાલના, ઉર અવગુણ નાંણે. ૭
માઈક જનની ચાકરી, કરે માઇક જંન;
ખાલી કેદી જાવે નહીં, માનજો જન મંન. ૮
પુરૂષોત્તમ પ્રભુ જાણીને, સેવા જેટલી કીધી;
તેટલી પ્રાપતી તેહને, પ્રભુ આપે પ્રસિદ્ધિ. ૯
નરનારી એમ જાણીને, સેવો આનંદકંદ;
અવિનાશાનંદ કે આ સમે, સ્વામી સહજાનંદ. ૧૦

પદ ૨૬૦–વિરહનાં પદો.

મુને મેલિ ગયારે માહરાજ, કોને કેને કીજીયે; મુને૦
કમરે કરીને દીન કાપશું, કરશે કુંણ હવે કાજ કોને કેને કીજીયે. ૧
પાટે બેસી સુખ આપતા, કાપતા કષ્ટ કલેશ;
રમુજ કરીને બોલાવતા, હેતે હરખી હમેશ. કોને૦ ૨
આધિ વ્યાધી ઉપાધીને, નાશ કરતા નેદાન;
ખાંનપાંન સનમાંનને, દેતા થૈ ગુલતાન. કોને૦ ૩
કરી આવતાં કાંઈ કામને, જ્યારે જન સુજાણ;
બહુ હેતે ભરી બાથમાં, મલતાં કરતા વખાણ. કોને૦ ૪
પ્રીત કરીને પુછતા, સરવે સૂખસમાચાર;
તેરે દીવસ ગણા સાંભરે, ઉરમાં વારમવાર. કોને૦ ૫
જ્યારે જ્યારે મુને જીવમાં, સૂરત સાંભરે શામ;
આવે હૈયું ઉભરાઇને, જંપ નહીં આઠુ જામ. કોને૦ ૬

સુખ સરવે સંસારમાં, ઉરથી થયાંરે ઉદાસ;
અવિનાશાનંદ કે આ સમે, સુખ છે શ્રીહરી પાસ. કોને૦ ૭

પદ ૨૬૧-રાગ ગરબી.

શ્રી ઘનશામ વિનારે છપૈયાપૂરમાં;
વ્યાકુળ વિલખે નરનારી સહુ ઊર જો;
આંસુની ધારારે ચાલે આંખમાં,
જાણે વરસે ભાદરવો ભરપૂર જો. શ્રી ઘનશામ૦ ૧

નાવું ને ધોવુંરે સર્વે વિસર્યા,
ભુલ્યાં સર્વે અંગરાગઅનુરાગ જો;
નામ રટે કાંઈ કામ ન સુઝે કોઇને,
મણી વિના જેમ ઝુરે મણીધર નાગજો. શ્રી ઘન૦ ૨

ભાઇ ભાઇ કહીને ઇચ્છારામજી,
શોચ કરે છે મનમાં તનમાં તાપજો;
દીન થઇને નામ સુવાસની સુંદરી,
રોવે વ્યાકુલ વિલખે રામપ્રતાપજો. શ્રી ઘન૦ ૩

કોમલ વયમાં ધર્મકુંવર વનમાં ગયા,
છેદ તે દૈને છેલ છબીલો છેક જો;
ન કહી કોઇને વાતલડી જાવા તણી,
ચાલ્યાં ચોંપે પોતે એકાએક જો. શ્રી ઘન૦ ૪

કાંટા ને કાંકરડા પગમાં ખુંચશે,
તાપ ને તડકો લાગશે તનમાં ભૂખજો;
વાંસેહું નાવા વલીયા વનમાં વળી,
કેને આગલ કેશો જૈને દુખજો. શ્રી ઘન૦ ૫

મનુષ્યજાતી એ વનમાં મલશે નહીં,
વાઘ વારાહ અને વાનરવૃંદ અપાર જો;
બીશો તેથી બાલ તમે વનમાં વલી,
પાછા આવો પ્રીતમ પ્રાણઆધાર જો. શ્રી ઘન૦ ૬

ભાઇ ને ભોજાઈ એમ તો ટળવળે,
નેણુંમાંથી નીર ચોધારે જાયજો;
ખાનપાન સૌ ભુલ્યાં ભયહારી વીના,
એ દુખની તે કેને વાત કેવાયજો. શ્રી ઘન૦ ૭
પ્રીતમને વિજોગે પશુપક્ષી સહુ,
ભુલ્યાં ચારો ચરવા તનનું ભાનજો;
થકીત થૈને ઉભાં જાંણે ચિત્રમાં,
ચિતારાએ ચિતરીયાં વિના પ્રાણજો. શ્રી ઘન૦ ૮
પ્રાણજીવન વિનાના ઝુરે પાંજરે,
મેના પોપટ ચાતક ચકવા મોર જો;
કોયલ ટોકા શોકાતુર થઈને કરે,
શુણી શુણીને કાલજ કંપે શોરજો. શ્રી ઘન૦ ૯
દુખદરીઆમાં પુરવાસી ડુબ્યાં સહુ,
પ્રીતમ વિના જુગ જેવી પલ જાયજો;
અવિનાશાનંદનો સ્વામી આવી મલે,
તારે સુખ ને શાંતી મનમાં થાય જો. શ્રી ઘન૦ ૧૦

પદ ૨૬૨.

કેજો જાઇને કોઈરે ધરમકુમારને,
તમ વિના તો તલખે નર ને નારજો;
દયા કરીને દયાસિંધુ દાસને,
દરશન દેજો પાછા પ્રાણઆધારજો. કેજો૦ ૧
આવું નોતું કરવું અમપર નાથજી,
સુખ દઈને દીધું દુખ ભરપુર જો;
છેટે છેલા છેક જાઈ છાના રહ્યા,
વાલમ મારી વિરહકટારી ઉરજો. કેજો૦ ૨
કેમ કરીને દુખના દાડા કાપીએ,
દીધો નહી કાંઈ અવધીનો આધારજો;
નીરાધાર વિલખે છે નરનારી સહુ,
પાંખવિના જેમ પંખીગણ નીરધારજો. કેજો૦ ૩

ખાવુંને પીવું કાંઈ ગમતું નથી,
રહે છે ભમતું મન તમારી પાસજો;
આસ પુરો અલબેલા આવી આ સમે,
ઘણી ન કીજે દાસ ઉપર અવિનાશજો. કેજો૦ ૪

શોચ કરે છે દાસ તમારાં શ્રીહરી,
વ્યાકુલ મનમાં બાળક મીત્ર અપારજો;
ભાઈ ને લોજાઇ પુરની ભાંમની,
વાટ જુવે છે વાલમ વારમવારજો. કેજો૦ ૫

રોઈ રોઈને આંખુ તો રાતી થઈ,
થોડી ગઇ ને ઘણી રહી ઘનશામજો;
સંદેશો મોકલજો સુખનો શામળા,
પોતાનાં જાણીને પુરણકામજો. કેજો. ૬

એવી આશા અંતરમાંરે છે અતી,
મળશે ફરીને આ દેહે માહારાજજો;
દયાળુ દયા કરીને તેડાવશે
કરશે પુરણ, પ્રાણનાથ જનકાજજો. કેજો. ૭

દ્રઢ ભરૂંસો અંતરમાં મલવાતણો,
તે આધારે રાખ્યા સઉવે પ્રાંણજો;
નૈ તો પળ એકમાં આ પંડ જાતું પડી,
જાણો છો એ જીવન શામ સુજાંણજો. કેજો. ૮

સંદેશો એ જઈને કહ્યો શાંમને,
પ્રાણજીવને સાંભળીઓ કરી પ્રીતજો કરી;
દયાનિધી એ દાસ જાણી દયા;
તેડી રાખ્યાં પાસે પ્રીત સહીતજો કેજો૦ ૯

વિજોગની વેદના નિવારી વાલમે,
સૌને આપ્યું સુખ તો અપરંમપારજો;
ગાશે સુણશે તેના ભવદુખ કાપશે,
અવિનાશાનંદકે છે ધરમ કુમારજો. કેજો૦ ૧૦

પદ ૨૬૩.

સમંધી આવ્યારે સર્વે પાસલે,
રાજી થયા જોઇને રાજીવનેણુજો;
પ્રીત કરીને રાખ્યાં પોતા–પાસલે,
વાલપ કરીને વાલો અમૃત વેણુજો. સમંધી૦ ૧

સમાચાર સર્વેને પુછયા સુખના,
દુખના દીવસ મટાડયા મહારાજજો;
રામપ્રતાપ ને ઇચ્છારામ બેઉ ભાઇનો,
આવ્યો સર્વે પરીવાર તે આપજો. સમંધી૦ ૨

સંત હરીજન સર્વે મલીને સાંભલો,
કુલ અમારૂં પાવન છે કલીમાંયજો;
સૌને પુજવા કારણુ આ સત્સંગમાં,
અમે હેત કરી તેડાવ્યું આંહીજો. સમંધી૦ ૩

નિષ્કપટી ને નિષ્કામી નરનાર છે,
ધર્મકુલમાં અધર્મનો નહિ લેશ જો;
માટે સર્વે પુજા કરવા જોગ છે,
હેત કરી હું રહ્યો છું હમેશજો. સમંધી૦ ૪

મારા મમ જાંણીને સર્વે સેવજો,
શુદ્ધ ભાવ રાખીને મારા સંતજો;
મારા કુલમાં પદ મારૂં સ્થાપન કરૂં,
જરૂર જાણુજો તારવા જગમાં જંનજો. સમંધી૦ ૫

એમ કહીને ગાદી ઉપર સ્થાપન કર્યા,
આચાર્યની પદવી આપી અલબેલજો;
વેદશાસ્ત્રની વીધી પ્રમાણે કરી,
છેલ છબીલા છોગાળા છેલ જો સમંધી૦ ૬

દત્તપુત્ર કરી ગાદી આપી દેખતાં,
વેંચી લીધા દેશ વિભાગ વિશેષજો;

સંત મહીતે વેંચ્યો સર્વે સત્સંગને,
કસર ન રાખી કરવા કાજ કલેશજો. સમંધી૦ ૭

માહા પ્રતાપી મોટા જાંણી મહાપ્રભુ,
ધર્મધુરંધર ધરનારા માહાધીરજો;
ધર્મકુલમાં સર્વેથી સર્વોપરી,
અવધપ્રસાદ ને બીજા શ્રી રઘુવીરજો. સમંધી૦ ૮

અપાર સાંમૃથ આપ્યું જાણી પુત્રને,
ભવજલ તારવા નરનારી હરીભકતજો;
પાસે બેસારી પુજાવ્યા પ્રેમે કરી,
જરૂર વાતો જાણો સર્વે જકતજો. સમંધી૦ ૯

અપાર સુખ આપ્યું અલબેલે એ સમે,
સત્સંગ માંહી સ્વામી સહજાનંદજો;
સંતમંડલ બ્રહ્મચારી સો સત્સંગીને,
નિરખી નક્કિ કે અવિનાશાનંદજો. સમંધી૦ ૧૦

પદ ૨૬૪.

સત્સંગમાં શોભે છે સુંદર સામલો,
સંતસભામાં પુરણકામ સ્વછંદજો;
આપે છે નીજજનને આનંદ તે ઘણો,
જાણો સર્વે તારામાં જેમ ચંદજો. સત્સંગ૦ ૧

બાજુ ને કાજુરે બાંયે બાંધીયા,
હીંડલતો પેચી છે હૈયે હારજો;
નેણુકમલ શોભે છે નૌતમ નાથના,
કાને કુંડલ ઝલકે તેજ અપારજો. સત્સંગ૦ ૨

ભાલ વિશાલમાં રેખા શોભે છે વળી,
જાણે ઉભી તીલક કેરે આકારજો;
ઝીણી ઝીણી કરચલીઓ પડે વળી,
પાંપણોને હેઠે ઉપર નીરધારજો. સત્સંગ૦ ૩

દીપશીખા સમ નાસા નમણી દીપતી,
ગોળ કપાળમાં ટીબકડી ગુણવંતજો;
દાડમકળી સમ શોભે છે દશનાવલી,
ધ્યાન ધરીને ઉરમાં ધારે સંતજો. સત્સંગ૦ ૪

લાલ અધર પ્રવાલા જેવા શોભતા,
ઊપડતી ઓપે છે મુછની રેખજો;
હાસ્ય કરીને હસે જ્યારે શ્રીહરી,
ત્યારે ગોલ ખાડા પડે વિશેશજો. સત્સંગ૦ ૫

ચીબુકની શોભા ધારે જેમ ચીતમાં,
કંબુ સમ છબી કંઠ તણી કહેવાયજો;
કૌસ્તુભમણિને શોભાવે કાન્તી કરી,
શ્રીવત્સ ચિન્હ તે શોભે છાતી માંયજો. સત્સંગ૦ ૬

ભયહારી ભુજા શોભે ભગવાનના,
વેઢ વેંટી ને કડાં કુંચી સહીતજો;
આંગલીયું જાણે શોભે ચોરાફળી,
કાન્તી મણીમય નખની પાંતી કહીતજો. સત્સંગ૦ ૭

શીતલ કોમલ સરખું ઉદર શોભતું,
ત્રીવલી જુક્ત ને જાંણો અધીક ઉદારજો;
ગંભીર નાભી ગોલ છે કમલ સરીખડી,
શામ કટી છે શોભાનો નહી પારજો. સત્સંગ૦ ૮

કેલને કર્ણ સરીખા ઊરૂ ઓપતા,
જાનુ જુગલ જોઇને જમદુખ જાયજો;
પીંડી પાની ગોલ શોભે ઘનશામની,
ચરણકમલની શોભા નવ કેવાયજો. સત્સંગ૦ ૯

જવ જાંબુ ધ્વજ અંકુશ અંબુજ ચંદ્રમા,
એ આદીક પદ સોલે ચીન્હે મુકંદજો.
નખશીખ મુર્તિ એવી નોતમ નાથની,
આવી રહો ઉર કે અવીનાશાનંદજો. સત્સંગ૦ ૧૦

પદ ૨૬૫–પદ રાગ ગરબિ.

તમે એક વાર છપૈએ આવોરે, ગઢપુરના વાશી;
વાલા વાટ જુવે સુવાશીરે, ગઢ૦ ૧

જીવન જનમ્યા જે સમેરે, જણાણા તેજઅંબાર;
જોઈ મનોહર મુરતી, માયે સ્તુતી કરી પ્યારરે. ગઢ૦ ૨

જનમી દીવસ છના થયારે, આવી કોટરા નામ;
મારી તેને નાથજી તમે, આપ્યું પોતાનું ધામરે. ગઢ૦ ૩

બાલલીલા કરી શ્રીહરીરે, નિત નિત દેતા સુખ;
તે સુખ તો સુપને થયાં, હવે દીલમાંહી ભરપુર દુખરે. ગઢ૦ ૪

ઝુરી ઝુરી આંખાં થયાંરે, તમ વિના ત્રીભુવન નાથ;
પુરવાસી નર પ્રેમદા, સૌ બાલલાલ જનસાથરે. ગઢ૦ ૫

ઘરનો ધંધો ગમતો નથીરે, ભુલ્યાં ભાન શરીર;
વ્યાકુલ વિલખે વિનતા, તેણુ ચાલે ચોધારે નિરરે. ગઢ૦ ૬

જે દીથી જીવનજી ગયારે, તે દીથી તનમે તાપ;
શાંતી કરો આવી શ્રીહરી, ભેટી ભુજ ભરી આપોઆપરે. ગઢ૦ ૭

જ્યાં જ્યાં રમતા જમતારે, ફરતા કરતા કામ;
તે તે સંભારી ઉરમાં, થયું ઘેલું છપૈઆ ગામરે. ગઢ૦ ૮

એક વાર આવી અમનેરે, આપો દરશન દાન;
નહીં તો જાશે નાથજી, પુરવાશી સર્વેના પ્રાંણરે. ગઢ૦ ૯

મોટા બંધવ વલવલેરે, વલવલે ઇચ્છારામ;
અવિનાશાનંદના નાથજી, તમે પાછા આવો ઘનશામરે ગઢ૦ ૧૦

પદ ૨૬૬.

તમે એકવાર દરશન દેજોરે, શ્રી નગરના વાસી;
વાલા દાસ તમારા ઉદાસીરે, શ્રી નગરના વાસી. શ્રી૦ ૧

નાના હતા મોટા કર્યારે, પ્રીતમ પ્રાંણઆધાર;
જાણ્યું જે અમને પાલશે, થઇ મોટા ધરમકુમારરે. શ્રી૦ ૨

પાળો એવા થયા પ્રીતથીરે, છોડી ગયા દઈ છેહ;
તેવું તો તમને નવ ઘટે, મારા નાથ નીભાવન નેહરે. શ્રી૦ ૩
સુખના સાગર તમે શાંમળારે, દીનના બંધુ દયાળ;
તેના તે નામને તમે ત્યાગીયું, ધાર્યું નિર્દય નામ આ કાલરે. શ્રી૦ ૪
પલ જાય તમ વિના પુરમાંરે, જુગ સમ શામસુજાણ;
રોઇ રોઇ આંખ્યું ગઈ, થયા પરવશ સર્વના પ્રાણરે. શ્રી૦ ૫
મણી વિના ફણી જાણીએ રે, જલ વિના જાણીએ મીન;
પંખ વિના જાણી પંખણી, તેમ તમ વિના સૌ દીન રે. શ્રી૦ ૬
એકે આધાર જગમાં નથી રે, તમ વિના ભક્તિકુમાર;
જીવન અંતર જાણજો, નથી અજાણ્યું તે નીરધાર રે. શ્રી૦ ૭
જેમ સારૂં લાગે તમને રે, કરજો તેમ ઉપાય;
ગુણગ્રાહક ગોવિંદજી, જાણી દાસી કરો જન સાચ રે. શ્રી૦ ૮
અંતરજામીએ જાણીયું રે, વ્યાકુલ છપૈઆ ગામ;
દયા કરી દુત મોકલ્યો, લખ્યો પત્ર માયાજીત નામ રે. શ્રી૦ ૯
પત્ર વાંચી પુર પ્રેમા રે, વાધ્યો હરખ અપાર;
દયાનિધિ જાણી દાસીયું, લીધી ખબર ગુણભંડાર રે. શ્રી૦ ૧૦
સર્વે સમંધી શામનાં રે, પાસે આવ્યા સુખકંદ;
આનંદ ઓચ્છવ થૈ રહ્યો, કવી કે છે અવિનાશાનંદ રે. શ્રી૦ ૧૧

પદ ૨૬૭—રાગ વસંત. થાળ.

થાલ જમો ઘનશ્યામ મનોહર, ધર્મકુંવર સુખધામી;
પ્રીત કરી પીરસુ પાતળીઆ, પાક શાક સુખ પામી. થાળ૦ ૧
મોદક મરકી મગજ મેતૈયા, માખણ મીસરી માવા;
સુખડી સાટાં સેવ સેવૈયા, ખાજાં ચુરમા ખાવા. થાળ૦ ૨
કઢી વડી કારેલાં કંકોડાં, પરવર પાપડી પ્યારા;
વંતાક ને વાલોર વઘારી, મોહનજી જીવન મારા. થાળ૦ ૩
આંબલાં કેરી કેર અથાણા, લીંબુ મરચાં ને આદુ;
ગરમ વાંસ ખીલા ગુણકારી, સુંદર શામ છે સ્વાદુ. થાળ૦ ૪

ભાત દાળ ભાજી ભજીયાં, પુરી ભાવે છે લયહારી;
ભાવીક ભક્ત ભાલે છે ભુદર, નીરમલ મન નરનારી. થાળ૦ ૫
દુધ ને ભાત આગેગો દયા કરી, ઘોએલ સાકર નાંખું;
પાણી પીયો પુરૂષોત્તમ પ્રીતે, પ્રાણ વારી વારી નાંખું. થાળ૦ ૬
ચલુ કરો ચંચલ ચિત્તરંજન, દુખભંજન સુખદાઇ;
કાથો ચુનો ને પાન સોપારી, બીડું હું આપું બનાઇ. થાળ૦ ૭
જમી જમાડો જીવન જનને, પાક શાક કરી પ્રીતે;
અબીલ ગુલાલ પતંગ ઉકાલી, ત્યાર કર્યો રૂડી રીતે. થાળ૦ ૮
કમર કસી કસી હશી હરિવર, પીચકારી કર ધારો;
ખેલ કરો ખાંતે ખાંતીલા, શામળા જનમ સુધારો. થાળ૦ ૯
રૂમ ઝુમ રમો લાલ રંગમે, ઝાલી ગુલાલની ઝોરી;
આશ પુરો આવી અલબેલા, હેતે રમાડીને હોલી. થાળ૦ ૧૦
રસ બસ કરી રંગમે રંગ રસીયા, એકાંતમેં સુખ આપો;
અવિનાશાનંદના નાથ અમારૂં, જનમ મરણ દુખ કાપો. થાળ૦૧૧

પદ ૨૬૮—રાગ ગર્બી. શરીરનું વર્ણન.

વાત સર્વે કહું વિસ્તારીરે, તમે સાંભલ્યજ્યો નરનારી. કહું વિસ્તારીરે
દેહવિકતી કરાને દેખાવુંરે, જેમ છે તેમ સહુને જણાવું. કહું૦
સ્થુલ સુક્ષ્મ કારણ દેહરે, ત્રણ નામ અવસ્થાના તેહ. કહું૦
કહું જાગૃત સ્વપ્ન સુષુપ્તીરે, ચોથી તુરીયા અવસ્થા કહીતી. કહું૦
સ્થુલ દેહમાં નેત્ર છે સ્થાનરે, જાગૃત અવસ્થા સુજાન. કહું૦
દેહ સુક્ષ્મ કંઠ છે સ્થાંનરે, તેમાં સ્વપ્ન અવસ્થા પ્રધાંન. કહું૦
દેહ કારણ હૃદય ધામરે, તેની અવસ્થા સુષુપ્તી નામ. કહું૦
મહા કારણ તુરીયા જાણોરે, બ્રહ્મ રહ્યું તે સ્થાન પ્રમાણો. કહું૦
દેહ અવસ્થા સ્થાનનાં નામરે, જાંણવાને કયા આઠું જામ. કહું૦
કહે અવિનાશાનંદ વાતરે, સૌનો સાક્ષી જીવ સાક્ષાત. કહું૦

પદ ૨૬૯

કહું વાત હવે સુણો બિજીરે, રૂડી રીતથી મનમાં રીઝી. હવે કહું૦

પંચ ભૂતનાં નામ સપ્રીતરે, સરવે કહું શાસ્ત્રની રીત. હવે૦ ૧
પૃથ્વી જલ તેજ પ્રમાણોરે, વળિ વાયુ આકાશ વખાણો. હવે૦ ૨
પંચ ભુતનાં નામ પુનીતરે, જાણવાને કયાં રૂડી રીત. હવે૦ ૩
શબ્દ સ્પર્શ રૂપ રસ ગંધરે, સદા જીવને તેનો સમંધ. હવે૦૪
એતો પંચ વિષે પરમાણુરે, ચાર અંતસકરણ વખાંણું. હવે૦ ૫
મન બુદ્ધિ ચિત્ત અહંકારરે, દશ ઇંદ્રીઓજુકત ઉદાર. હવે૦ ૬
શ્રૌત્ર ત્વક ચક્ષુ ને ઘ્રાંણુરે, રસના વાક પાણિ પ્રમાણુ. હવે૦ ૭
પાદ પાયુ ઉપસ્થ તે લૈયેરે, ઇંદ્રીઓનાં નામ કૈયે. હવે૦ ૮
કે છે વાત અવિનાશાનંદરે, સૌનો શાક્ષી જીવ સુખકંદ. હવે૦ ૯

પદ ૨૭૦

ચૌદ ઇંદ્રીઓના કહું દેવરે,

ભલા ભક્ત હોય જાંણો ભેવ, કહું નામ દેવરે.

જાણો નેત્રના સુરજ દેવરે, કાનના દીકપાલ કહેવ. કહું૦ ૧
વાયુ ત્વચાના દેવ વખાંણોરે, જીંહાના દેવ વરૂણ જાણો. કહું૦ ૨
નાસિકાના અશ્વનિકુમારરે, વાકના વહનિ વિસ્તાર. કહું૦ ૩
હાથના દેવ ઇંદ્ર કહાવેરે, પગના દેવ વિશ્નુ સુહાવે. કહું૦ ૪
દેવશિશ્નુના છે પ્રજાપતીરે, ગુદાના જમ ઘોર છે અતી. કહું૦ ૫
દશ ઈંદ્રિઓના કહ્યા દેવરે, કહુ અંતઃકરણુના દેવ. કહું૦ ૬
મનના શશી દેવ કેવાયરે, બુદ્ધિના દેવ જાણો બ્રહ્માય. કહું૦ ૭
અહંકારના રૂદ્ર કહેવાયરે, ચિત્તના વાસુદેવ લેવાય. કહું૦ ૮
ચૌદે ઈંદ્રીઓના દેવ જાંણોરે, અવિનાશાનંદ કે પ્રમાણો. કહું૦ ૯

પદ ૨૭૧

હવે ચૌદે ભુવનનાં નામરે, વિસ્તારી કહું નરવામ. ભુવનનાં નામરે,
અત્તલ વિત્તલ સુત્તલ કૈયેરે, તલાતલ રસાતલ લૈયે. ભુવ૦
મહાતાલ પાતાલ એ સાતરે, કહ્યાં અધો ઉરધ કહું વાત. ભુવ૦
ભુર ભુવર સ્વર મહરરે, જનતપ સત્ય મનહર. ભુવ૦
સાત અધો ઉર્ધ્વ કહ્યાં સાતરે, મલી ચૌદે લોક સાક્ષાત, ભુવ૦

ત્રણ્ય અધોમાં અસુર રેછેરે, તેથી ત્રણ્યમાં શક્ષસ કેછે. ભુવ૦
સાતમામાં સરપનો વાસરે, ભુર લોકમાં મનુષ્ય નિવાસ. ભુવ૦
લોક ભુવરમાં મલીન દેવરે, સ્વર્ગ લોકમાં સુર કહેવ. ભુવ૦
તેથિ ઉર્ધ રૂષી પીત્રી વાસરે, સત્ય લોકમાં બ્રહ્મા નીવાસ. ભુવ૦
કહી બ્રહ્માંડ એકની વાતરે, અવિનાશાનંદે સાક્ષાત. ભુવ૦

પદ ૨૭૨

એવા અનંત બ્રહ્માંડ કેછેરે, દેવ અદેવ સરવેમાં રેછે. બ્રહ્માં૦
બ્રહ્મા વિષ્ણુ શિવ ત્રણુ દેવરે, સર્વે બ્રહ્માંડમાં કરે સેવરે. બ્રહ્માં૦
નારાયણુની નાભી થકી પદ્મરે, થયું જાણો તે બ્રહ્માનું સદ્મ.બ્રહ્માં૦
ભાલ નારાયણુ થકી ભવરે, ભયહારી થયા ઉદભવ. બ્રહ્માં૦
નારાયણુના રૂદે થકી જાણોરે, થયા વિષ્ણુ પ્રગટ વખાણો. બ્રહ્માં૦
બ્રહ્મા સૃષ્ટી કરે ઉત્પન્નરે, વિષ્ણુ પાલે છે સરવેજન. બ્રહ્માં૦
શિવ કરે છે સકલ સંહારરે, તેના પુરૂષોત્તમ કરનાર. બ્રહ્માં૦
બ્રહ્મા વિષ્ણુ શીવ ત્રણુ જાણોરે, તેના ઈષ્ટ છે ત્રણુ પ્રમાણો.બ્રહ્માં૦
અનિરૂદ્ધ પ્રધુમ્ન કૈયેરે, તિજા શંકર ત્રણુ નામ લૈયે. બ્રહ્માં૦
ખટરૂપ સગુણુ કેવાયરે, અવિનાશાનંદ ગુણુ ગાય. બ્રહ્માં૦

પદ ૨૭૩

પુરૂષોતમ શ્રીઘનશ્યામરે, સૌના પ્રેરક કરતા અકામ; છે શ્રી૦
કલિમાંહી કરૂણા કરીનેરે, ભયહારી તે ભાવ ભરીને. છે શ્રી૦
ધરા ઉપર્ય નૌતમ ધામરે, ગુણુવંત છપૈયા ગામ. છે શ્રી૦
તાત ધર્મ ને ભક્તિ માતરે, શાંમવેદ જાણો સાક્ષાત. છે શ્રી૦
સરવરીયા કૌથમી શાખારે, પાંડે ગામ ઇટારના ભાંખા. છે શ્રી૦
સંવત અઢાર સાડત્રીસો સારોરે, માસ ચૈતર જગ ઉજીઆરો.શ્રી૦
રામનૌમી ને સોમવારેરે, જામની ગઈ દશ ઘડી જ્યારે. છે શ્રી૦
જનમ્યા જનરંજન જ્યારેરે, થયો આનંદ ઓછવ ત્યારે. છે શ્રી૦
રૂપ અદભુત દેખાડ્યું એવુંરે, તેજોમય અલોકીક તેવું. છે શ્રી૦
માત તાત પામ્યા સુખ ભારીરે, કે છે અવિનાશાનંદ બ્રહ્મચારી૦

પદ ૨૭૪.

બાળલીલા કરે બહુનામીરે, વાલો અક્ષરધામના ધાંમી, કરે૦
એક દીન લીલા કરી એવીરે, જોઈને સઉ વખાંણવા જેવી. કરે૦ ૧
ગ્રશી આંવ્યોજ્યારે નીજ માથરે, હરી ઝાલીયો રમવા હાથે. કરે૦ ૨
તેજે ભુવન પ્રકાસી રમે છે રે, મન માત પીતાને ગમે છે. કરે૦ ૩
બાળ લાલનો ભાળી પ્રતાપરે, જાણ્યા પુરૂષોત્તમ પ્રભુ આપ. કરે૦૪
રમતાં રમતાં મુ ખમાંઈરે, બાલ લાલ પ્રભુ સુખદાઇ. કરે૦ ૫
સુતાં ખોળામાં બગાસુ ખાધુંરે, દેખાડયું મુખમાં ઈંડ બાધું. કરે૦ ૬
પામ્યાં અચરજ પેખીને માતરે, તે તો વર્ણવિ ન જાયે વાત. કરે૦ ૭
સાત સિંધુ ભુગોળ ખગોળરે, ઝાડ પાડ આદિક અતોલ. કરે૦ ૮
નર નાગ અસુર સુરવૃંદરે, દેખ્યાં સર્વે કે અવિનાશાનંદ. કરે૦ ૯

પદ ૨૭૫.

એમ કરે લીલા અલબેલોરે, છોગાંવાળો મનોહર છેલો. લીલા૦
સખા સાથ લઇ જગસ્વામીરે, જલક્રીડા કરે બહુનાંમીરે. લીલા૦ ૧
જલ ખેલ કરે જલ માંઈરે, બાલવૃંદ લઇ બલભાઇ. લીલા૦ ૨
જલ છાંટે સખાપર જોઇરે, મોટા સુરનર મુની રે મોઈ. લીલા૦ ૩
મારી ડુબકી દુર દુરાયરે, જોઇ સખા પાસે જોરે જાય. લીલા૦ ૪
નવ પાસે જાવે પાછા આવેરે, ગુણ ગોવિંદના ઉભા ગાવે. લીલા૦ ૫
દેવવૃંદ કરે જયકારરે, ફુલવૃષ્ટી કરે વારંવાર. લીલા૦ ૬
એહ અવતારના અવતારીરે, પુરૂષોત્તમ પ્રીત વધારી. લીલા૦ ૭
કરી ખેલને આનંદ આપેરે, કલી પાપ સંતાપને કાપે. લીલા૦ ૮
પદ ગાવે સુણે ટલે ફંદરે, કવિ કે છે અવિનાશાનંદ. લીલા૦ ૯

પદ ૨૭૬. રાગ ટોડી.

ધર્મકુંવર ઘનશ્યામ લાડિલે, કહા બરનું છબિ તેરી; ધર્મ૦
મરકત મનીસમ તન દ્યુતી માનું, કીની ચંદનખોરી. ધર્મ૦ ૧
જનરંજન અંજનજુત નેનાં, બેનાં અમૃત બોરી;
બંકી ચીતોનિમે લેવત ચિતવા, અવિનાશાનંદ કે ચોરી. ધર્મ૦ ૨

પદ ૨૭૭.

ધર્મદેવસુત છેલછબિલે, અછે લગે અવિનાસી ધર્મ૦
જટીત મુગટ શિર કંનુમે કુંડલ, ઝલકત તેજકી રાસી ધર્મ૦ ૧
મની મુક્તા ઉર હાર મનોહર, બસન કસન બનવાસી;
અવિનાશાનંદ કહે શામ ચરનકું, સેવત સહસ્ર અઠ્યાસી ધર્મ૦ ૨

પદ ૨૭૮.

વૃષનંદન જગવંદ વીહારી, ભક્તવશ્યલ ભયહારી, વૃષ૦
જહાં જહાં ભીર પરત ભક્તનકું, સાય કરત સુખકારી વૃષ૦ ૧
પ્રેહેલાદ પાંડવ દ્રોપદી ગજકું, ભયો જબે ભયહારી;
અવિનાશાનંદ કહે આયકે, છિનમે લિયે ઉગારી. વૃષ૦ ૨

પદ ૨૭૯.

સહજાનંદ મનોહર મુરતી, આઈ બસો દીલ મોરે; સહજા૦
સ્વેત બસન કટી કસન સાંવરે, દસન હસન ચિત ચોરે સહજા૦ ૧
પંકજ પત્રાયત ઇવ લોચન, ભયમોચનકું નિહારે;
અવિનાશાનંદ જાની નીજ કિંકર, રખહું ચરન ઢીગ તોરે. સહજા૦ ૨

પદ ૨૮૦. રાગ રામગ્રી.

અધમ ઓધારણ આ સમે, સહજાનંદ સ્વામી;
પ્રગટયા પૂરવ દેશમે, જન અંતરજામી. અધ૦ ૧
કાઠી કોલી કલીકાલમાં, મહાપાપી અપાર;
તેને તાર્યો આ સમે, ગણતાં નાવે પાર. અધ૦ ૨
કણબિં વરણ કોઈ કાલમાં, નથી પાંમ્યા કલ્યાંણ;
તેવા અગણીત તારીયા, આજ શામ સુજાંણ. અધ૦ ૩
ભ્રષ્ટમતી બહુ બાંમની, વેદકર્મવિહીણ;
ઓધારી અગણીતને, પ્રભુ પરમ પ્રવીણ. અધ૦ ૪
એ આદીક કલીકાલમાં, નીચ જાતી અપાર;
અવિનાશાનંદ કે તારીયાં, આજ ધર્મકુમાર. અધ૦ ૫

પતીતપાવન પ્રભુ આવિયા, નીજ બરદ વિચારી;
ભવસાગરથી તારવા, અગણીત નર–નારી. પતી૦ ૧
પ્રીત કરી બાંધી મહાપ્રભુ, પાંચ વરતની પાલ;
આંખ્યું મીચી ચાલ્યાં જાય છે, વૃદ્ધ તરૂણ ને બાલ. પતી૦ ૨
સ્વામીનારાયણ નામને, જપે જાંણે અજાંણે;
પુંજ બલે તેના પાપના, કવિ મુખથી વખાંણે. પતી૦ ૩
ગણીકા અજામેલ ગીધને, ગજ ગોપી ગોવાળ;
તાર્યાં પૂર્વે તેહને, પ્રભુ પરમ કૃપાલ. પતી૦ ૪
એવું વિચારીને આ સમે, દાસ પોતાનો જાંણી;
તારો અવિનાશાનંદને, મતીમંદ પ્રમાંણી. પતી૦ ૪

પદ ૨૮૧.

હું બલહારી શ્રીહરી, તારા બરદને જોઈ;
થયો નહી થાશે નહી, આવો અવતાર કોઈ. હું૦ ૧
કરણી ન જુવો કોઈની, ગુણ ગ્રહો ગોપાલ;
દાસ ત્રાસ હરો દેખતાં, દયાસિંધુ દયાલ. હું૦ ૨
પરવતસમ પાપ દાસનાં, તેને અણુસમ જાંણો;
અણુસમ દાસના ગુંણને, પરવત પરમાંણો. હું૦ ૩
અમૃત નીજ ગુણ ના તજે, પીયે જાંણે અજાંણે;
અમર કરે અગણીતને, વેદશાસ્ત્ર વખાંણે. હું૦ ૪
પ્રભુતા પ્રભુ તેમ નાં તજે, દીનબંધુ કહાવે;
અવિનાશાનંદના નાથને, ભજે ભવ દુઃખ જાવે. હું૦ ૫

પદ ૨૮૨.

ગુણનિધિ ગરિબનિવાજ છો, ગુણસાગર સ્વામી;
ગુણ ગાવે નીત ગણપતી, અગણીત બહુનામી. ગુણ૦ ૧
દાસ સુદામાને તારીયો, જમી તાંદુલ મેવા;
સુખ આપ્યું સૌ દેખતાં, મોલ કંચન રેવા. ગુણ૦ ૨
પુત્ર પ્રથાના[1] પાંચને, દેખી ગરીબ ઉદાસી;

[1] કુંતી.

છત્રપતી જગમાં છતા, કીધા કમલાનિવાસી. ગુણ૦ ૩
વિદુર વિભીષણ વિશ્વમાં, આવા કીધા છે આરૂ;
ગુણવંત ગરીબને તારવા, એવું બરદ તમારૂં. ગુણ૦ ૪
અગણીત ગરિબ ઓધારીયા, કેતાં પારજ નાવે;
અવિનાશાનંદ અલબેલના, ગુણ નિશદીન ગાવે. ગુણ૦ ૫

પદ ૨૮૩. રાગ ખમાચી.

મારા મોહનજી મરમાલા મન મારે ભાવતારે; મારા૦
મનમોહન સુંદર મરમાલા, રસિયા રાજીવનેણ રૂપાલા;
ચંચલ લોચન ચાલા, સુખ ઉપજાવતારે, મારા૦ ૧
લટક રહી શીર લાલ કલંગી, અંગ અનોપમ ઓપત અંગી;
ગુણવંતા નવરંગી ગુણ મુખ ગાવતારે, મારા૦ ૨
વંસી વજાવો સુખ ઉપજાવો, દાસ જાણી દુખ દુર નસાવો;
રાગ ખમાચી ગાવો ચિત લલચાવતારે, મારા૦ ૩
નંદનંદન જગવંદ અકામી, અલવંતા બાલમ બહુનામી;
અવિનાશાનંદના સ્વામી ઘરૂં મારે આવતારે, મારા૦ ૪

પદ ૨૮૪.

રસીયા રાજીવનેણ રૂપાળા, ચીતને ચોરતારે, રસી૦
બંકી ભ્રુહ વિલોકની વાલા, નટવર નવરંગી નંદલાલા;
કાંન કોડીલા કાલા કાલજ કોરતારે, રસી૦ ૧
જોબન મદમાતા જનરંજન, ભૂધર ભકત તણા ભયભંજન;
ગંજન કરતા અંજન નેણ નિહોરતારે, રસી૦ ૨
જુવતિ જોઇ રૂપાલી જીવન, પ્રેમ કરી પીતમ રસપીવન;
જોર કરીને જીવન નેણાં જોરતારે, રસી૦ ૩
અવિનાશાનંદ કે અવિનાસી, સુંદર શાંમ કાંમ સુખરાસી;
દેખી દાસી આપો સુખને દોરતારે, રસી૦ ૪

પદ ૨૮૫.

જીવત જુઠું છે જન જાણો, કોણું જાણીનેરે, જીવ૦
મમતા માયા બાદલ છાયા, જોબન ધન સુત મંદીર જાયા;

કાંમ ન આવે કાયા અંત્યે પ્રાણીનેરે, જીવ૦ ૧
કર્યાં કરમ કાંમનીસંગ રૈને, જાંણ્યાં નહી સાચાં પ્રભુ જૈને;
તુરત જાશે તમને જમરા તણીનેરે, જીવ૦ ૨
રાઇ રાઈ લેખું જમ લેશે, પાપ પ્રમાંણે ડંડજ દેશે;
ભોગવશે દુખ કેશે વાંચી વાંણીનેરે, જીવ૦ ૩
રેમાં વિષય સુખમાં રાચી, સોબત સંતની કરજ્યો સાચી;
કે અવિનાશાનંદ જાચી દયા આંણીનેરે, જીવ૦ ૪

પદ ૨૮૬.

મિથ્યા મમતામે ભરમાયો, ખોયો દેહુનેરે, મિથ્યા૦
દુરલભ નરતન દેવને જાંણો, પ્રીત કરી પંચ્યો પરમાંણો;
ભોગમાં શું ભરમાંણો ભાલી ગેહુનેરે, મિથ્યા૦ ૧
કાંમની સંગે મોયો કામી, વિષયવાસના ઉરમાં વાંમી;
હરિજન સંગ હરાંમી ન કિધો નેહુનેરે મિથ્યા૦ ૨
અસત્ય દેહ અંત્યે દુખ આપે, પ્રભુ ભજ્યો નહી પૂરણ પાપે;
અધિક કુણ સુખ આપે કૈયે તેહુનેરે મિથ્યા૦ ૩
અવિનાશાનંદ કહે છે વાંણી, જરૂર જીવમાં લેજ્યો જાંણી;
સારંગપાંણી સાથે કરજો સ્નેહુનેરે મિથ્યા૦ ૪

પદ ૨૮૭. રાગ સવૈયા.

અક્ષરધામ સુધામિ મનોહર, શાંમ સદા સુખધાંમ નમામી,
નામિ સદા સબ નામનકે, સબ ઇશ અનીશકે અંતરજામી;
મુક્ત અનંત ઉપાસતહે નિત ભક્તએકાંતિક ભાવ ભજાંમી;
નામ સદા નિગમાગમકે પુરૂષોત્તમ પૂરનકાંમ અકાંમી. ૧
સો પુરશોત્તમ પૂરનબ્રહ્મ અગંમ નિગંમ ન ગંમ લહાવે,
દિવ્ય સદા વિલસંત કિશોર, વયં અદભૂત અનૂપ રહાવે;
પ્રેરક મુકત અનંતનકે સબ કારન તારન શાંમ સુહાવે,
સૃષ્ટિ સબે ઉતપંન કરે નિજ સંમૂથ સો અવિનાશ કહાવે. ૨
શ્રી પુરૂષોત્તમ કૃષ્ણ મનોહર એક સબે જગ વ્યાપ રહાવે,
અક્ષર પૂરષ દ્વારનસો પુરૂષોત્તમ પ્રકૃતિ આપ જગાવે;

મૂલ આજા જુત પૂરૂષ સો બહુ કાલ બિહાર કરે સુખ પાવે,
ગર્ભ ધરે અગનીત પ્રધાંન પુરૂષ કવી અવિનાશ કહાવે. ૩

પદ ૨૮૮.

એક બ્રહ્માંડકી બાત કહું સુનિયો સુમતી જન મોઢ બઢાઇ,
શ્રી પુરૂષોત્તમ પૂરષમે પરવેશ કરી નિજ રેત ધરાઇ;
ધાર પ્રધાન સુધીર ધરી તબ હોત મહાંન મહા સુખદાઈ,
સો મહતત્વ સુહોવત હે અહંકાર સુતીન પ્રકાર સુહાંઇ. ૪
રાજસ તામસ સાત્વિક સો મન ઇંદ્રિયદેવ સબે ઉપજાયો,
રાજસસે દશ ઈંદ્રિયસા પુનિ બુદ્ધિ રૂ પ્રાંણુ ભયે મન ભાયો;
તામસસે ભુત પંચ ભયે અરૂ વીષય પંચ મુનીવર ગાયો,
ચોવિસ તત્વ ભયે એહિ રીત કવી અવિનાસ કહી સમુઝાયો. ૫

પદ ૨૮૯. કવિત.

ઇશ્વરકી ઇછાયે સો પ્રેરે થકે તત્વ સોઇ, જીવ અગણિત ઇશ
દેહકું સજાયોહે;
ઇશ્વરકે દેહનકો સુનો કહું નામ સબે, વિરાટહી સુત્રાત્મા
અવ્યાકૃત કહાયો હે;
જીવનકે દેહનકો નામ કહું જાંની લીયો, સ્થુળ રૂ સુક્ષમ
પુનિ કારન સુહાયોહે;
દ્વિપરાર્ધકાળ દેહ આયુષ વિરાટ જાંનો, કવિ અવિનાશાનંદ
સબહી સુનાયો હે. ૬
ચોદ મનવતર વિરાટકે એક દીનમે, જાવત કહાવે વેદ ભેદહી
બતાયો હે;
ઐસો જે દીન તેસી જાંમની જરૂર જાંનો, દીન રહે ત્યાંહ લગી
જકત ઠહરાયો હે;
જબે હોત રાતી તબે નાસ હોત દશે લોક, તાકેહે સો નામ
પ્રલે નીમીત કહાયોહે;
દ્વિ પરાર્દ્ધ કાળ પુરો વિરાટકે હોવે જબે, સત્યાદીક લોક જુત
નાસહી લખાયો હે. ૭

મહદાદીક ચહું વીસ તત્ત્વરૂ પ્રધાંનસો, પુરૂષ સહીત માહામાયા
હોત લીન હે;
પ્રાકૃત પ્રલેય વાકો નામ કહે સબે પુની, બડે બડે મુનીગુની
સુંની કહી દીનહે;
બ્રહ્માંડ અનંત જુકત માયા માહા લીન હોત, અક્ષરકે તેજ
માંનું રાવી દાન લીન હે;
આત્યંતીક પ્રલે વાકો નામ કહુ ગીત પ્રલે, દેવ દૈત્ય મને વાકો
નાસ છીન છાનહે; ૮

સવૈયા. ૨૯૦.

ચાર પ્રકાર કહે જગનાથ કવી અવિનાશ કહી સમુઝાયો,
અનંત જાંન સુજાંન હરીજન સો સબ ભોગ તજે મન ભાયો;
પાવત સો નિરવેદ પુની હરિભક્તિ કરે મહિમા ઉર છાયો;
સો હરિભક્ત એકાંતિ કહાવત વેદ પુરાંન મુનીશન ગાયો. ૯
સો વઇરાજનરાયનકે સુત તીન ભયે પરવીન પુનીતા,
નાભિપકંજ વિધી મનરંજ, ભય અતિ સુંદર પત્નિ સહીતા;
ભાલનસેં ભવ ભાંમ ભયે ભયહારિ ભુવી ભયકારિ વિદીતા,
સંત ભયે મુરતી જગ સુંદર ઊરસુ શ્રીભુત વિષ્નું સુચીતા; ૧૦
અંબુજ જન્મ સુ હોવતહી મરિચ્યાદિક કશ્યપ નામ અનૂપા.
સોઇ પ્રજાપતિસે સબ શ્રષ્ટી ભયે સુખદાયક જાનહુ ભૂપા;
સ્થાવર જંગમ જીવ અનંત ન અંત લહે કવિવૃંદ નિરૂપા,
સો રચના મુખ એક કવી અવિનાશ કહે સુમતી સુખરૂપા. ૧૧
પાંન અપાંન ઉદાંન રૂ બ્યાંન સમાંન સુનાગ કુરંમ સુહાવે,
કર્કલ દેવદત્તંહિ ધનંજય સો દશ પ્રાનહિ નામ બતાવે;
ઉર્ધ હિ પ્રાંન અપાંન અધોદિસિ પાંનિ રૂ અંન ઉદાંન પચાવે,
બ્યાંન તનં સબ ગ્રંથિ રહાવત નામ કવિ અવીનાશ કરાવે. ૧૨
બ્હેંચત ભાગ સમાંન સમાંનહિ નાગકટી ત્રટ વાસ કરાયો,
કુર્મહિ ધારત ધર્નિ સબે, પુનિ સંધિ સબે કરકલ ફિરાયો;
લાગિતુ ચારહ દેવદત્તંહિ ધનંજય દેહ સબંધિ કરાયો,
સ્થાંન સબે દશ પ્રાંનન નામ કવિ અવિનાશ કહી સમુઝાયો. ૧૩

છપ્પય છંદ. ૨૯૧.

ધાર પ્રથમ તનુ મચ્છ, રચ્છ સતવ્રતકી કીની,
દ્વિતિય કચ્છતનુ સ્વચ્છ, ધાર સુરપચ્છ તે લીની;
ત્રતિય ડઢાં વીચ ધાર, ધર રૂપ વારાહ ધરીકે,
ચતુરરૂપ નરહરી, ધરી હન્યો દૈત્ય લરીકે;
પંચમસું વામન રૂપ ભયો, કહે વેદ બલી ધર લહી,
અવિનાશાનંદ મન ઇષ્ટકી, સબમે પ્રેરકતા સહી.
બ્રગુપતિ રૂપ ધર ષષ્ટ, કષ્ટ સબ સૃષ્ટી નિવાર્યો,
ધાર્યો રૂપ અનૂપ, રામ દધિરાવણુ માર્યો;
અષ્ટમ ધરે તન કૃષ્ણ, પ્રશ્ન જન દ્રષ્ણ દીયોહે,
કંસ નાસ કિયો કુલ, કરમે ગિરીરાજ લિયો હે;
ધર નૌમે બુધ તનુ સુદ્ધધર, બોધ દીન હર અસુર ધર,
દિશિરૂપ ધરહી નિકલંક હરી, અસુર નાસ કર અવનિપર.
ઇન આદી અવતાર, ધરહી ધરપર ધિરધારી,
સહજાનંદ સુખધાંમ, કાંમ પૂરન અવતારી;
સબે રૂપ અવતાર, નીજતનું માંહી જનાયે,
આશ્રીત કીન અનેક, ટેક ધર ધર્મ ધરાયે;
અઘવંત અસુર અવની અતી, નાશ કીયો નેદાંનહી:
અવિનાશાનંદ કે અવનિમે, સહજાનંદ ભગવાનહી.

પદ ૨૯૨.

કુમુદા ચંડિ કહાય, કન્યકા નામ કહાવે,
દૂર્ગા જનદુઃખહરણ, વૈષ્ણવિ વિદિત સુહાવે;
વિજિયા જયકર વિજય, માધવી માયા મનહર,
નારાયણિ નીરધાર, કહુ કૃષ્ણા અતિ સુખકર;
ઇશાનિ શારદા અંબિકા, ભદ્રકાલિ ભવભયહરન;
કવી અવિનાશાનંદ કહે, શકતી નાસ જગ સુખકરન.
એ આદીક તવ નામ, હોવહી જગ વિસ્તારા,
કલિ મહિ કહવત લોક, શોકહર સબ સંસારા;

પૂજન બહુત પ્રકાર, કરહિ નરનાર નિહારી,
માંનહુ વચન હમાર, ધીર અંતર દ્રઢ ધારી;
શું કહી કૃષ્ણ કરૂના કરી, પ્રેરિત માયા પૃથ્વીપર,
આકર્ષણ શંકરષણ કરી, ધર ગર્ભ રોહિણિ ઉદર ધર.
કંસવંસ કર નાસ, દાસ પરસંસ અપારી,
અંસકલા અવતાર, ધાર ધર નરતનુધારી;
હંસ પાપ તમ હરણ, કરણ સાંતી સુખકારી,
ધર્મદ્વેષી હર ધર્મ, કર્મ કરનાર નિહારી;
વિધ્વંસ કરણ ધર ધર્મધરણ, હરણ સકલ મહિભારહી,
ભય કૃષ્ણ પ્રગટ ભુવિ ભયહરન, ધરણ કરણ ઓધારહી.

છપૈયામાં હરિની લીલા.

પદ. ૨૯૩–રાગ ગરબી (લાધ્યો હરીવર હીરલો એ રાગ.)

છેલ છપૈયા પુરમાંજીરે, પ્રગટ થયા કરી પ્યારરે છેલ૦
અધમ જન ઓધારવાજીરે, ધર્મકુંવર નીરધારરે. છેલ૦ ૧
બાલલીલા બહુ ભાતનીજીરે, સખા સહીત કરે શાંમરે છેલ૦
સુખ આપે અતી શંમળાજીરે, પ્રીતમ પૂરણકામરે. છેલ૦ ૨
આનંદ આપે અતિ ઘણોજીરે, ધામ દેખાડિ સુખધામરે. છેલ૦
ભવ બ્રહ્માદિક ભાવથીજીરે, ગુણ ગાવે અભીરામરે. છેલ૦ ૩
નારાયણસરમાં નાયછેજીરે, ગાય છે સુંદર ગીતરે, છેલ૦
અવિનાશાનંદ નીત ગાય છે જીરે, પ્રગટ લીલા કરી પ્રીતરે. છેલ૦ ૪

પદ. ૨૯૪

સુંદર શ્રી ઘનશામલોજીરે, શરણાગત પ્રતીપાલરે, સુંદર૦
સખાસમુહ લે સંગમાંજીરે, ગેલ કરે કરી ખ્યાલરે. સુંદર૦ ૧
જાંબુતણાં ફળ જોઈનેજીરે, ખાવા ગયા કરી ખાંતરે; સુંદર૦
પાકાં પાડેલ ફળ પ્રોતથીજીરે, ભાવે જમે ભલી ભાતરે. સુંદર૦ ૨
જોઈ અસુર આવ્યો જુલમીજીરે, ભવાનીબકસ નામરે, સુંદર૦
ક્રોધ કરી બોલ્યો કારમોજીરે, મત્ત લે ફળ ઘનશામરે. સુંદર૦ ૩

સૂણી વાંણી તે અસુરનીજીરે, બોલ્યા ધરમકુમારરે; સુંદર૦
અવિનાશાનંદ કવિ શામનીજીરે, છબી ઉપર બલહારરે. સુંદર૦ ૪

પદ. ૨૯૫

હરી બોલ્યા અતિ હેતથીજીરે, દુષ્ટ પ્રત્યે તેહવારરે, હરી૦
ફલ તરૂનાં ફાવતાંજીરે, અમે લેયે આ ઠારરે. હરી૦ ૧
નથી લેતા ફળ તાહેરાંજીરે, સૂંણીને કોપ્યો અપારરે; હરી૦
હાક મારીને હેઠે ઉતર્યોજીરે, બાલ ભાગ્યા તેહ વારરે. હરી૦ ૨
પાછા વાલ્યા પોતે પ્રીતથીજીરે, બોલાવી શ્રી ઘનશામરે; હરી૦
મદ હરૂં મતીમંદનોજીરે, જુવો ઉભા એહ ઠાંમરે. હરી૦ ૩
આવ્યો અસુર સાંમો કોપતોજીરે, મારવા કાજ નકામરે; હરી૦
અવિનાશાનંદ કે તે સમેજીરે, શામા થયા ઘનશામરે. હરી૦ ૪

પદ. ૨૯૬

જુદ્ધ કરે રીપુ જોઇનેજીરે, કોમલ ધરમકુમારરે; જુદ્ધ૦
પરવત જેવો પાપીયોજીરે, અસુર બલીયો અપારરે. જુદ્ધ૦ ૧
દાવપેચ કરે દેખતાંજીરે, મારે પરસ્પર મારરે; જુદ્ધ૦
દેવ આવ્યા સહુ દેખવાજીરે, આકાશ માર્ગે અપારરે. જુદ્ધ૦ ૨
વિશમ જુદ્ધ વિલોકતાંજીરે, કરે મુખે હાહાકારરે; જુદ્ધ૦
સૂર સભય જોઈ શામળોજીરે, કલ કરી કીરતારરે. જુદ્ધ૦ ૩
હાથ ભાગ્યો હરિ હેતમાંજીરે, અસુર તણો તેહ વારરે; જુદ્ધ૦
અવિનાશાનંદ કહે શામનીજીરે, લીલા ઉપર્ય બલહારરે. જુદ્ધ૦ ૪

અમદાવાદમાં શ્રી હરીની લીલા.

પદ. ૨૯૭

એક સમે અલબેલડોજીરે, છેલડો શ્રી ઘનશામરે; એક૦
સંત હરીજન સંઘમાંજીરે, લેને પૂરણકાંમરે. એક૦ ૧
આવ્યો તે અમદાવાદમાંજીરે, આનંદકંદ અનૂપરે; એક૦
સંવત અઢાર બ્યાસીયોજીરે, માસ ફાગણ સુખરૂપરે. એક૦ ૨
ખેલ હોરીનો ખેલવાજીરે, ભાલીને ભક્તનો ભાવરે; એક૦
આવ્યા જાંણી અવિનાશનેજીરે, ઉરમાં કરી ઉછાવરે. એક૦ ૩

સામા ગયા ઘનશામનીજીરે, હેતે કરી હરીજંનરે; એક૦
અવિનાશાનંદના નાથનેજીરે, મગન થયાં જોઈ મંનરે. એક૦ ૪

પદ. ૨૯૮

ભાવે ભરી ભગવાનનેજીરે, ભાલે છે નર ને ભામરે; ભાવે૦
ભેટયું ધરી હરી આગળે જીરે, કલ્યાંણ કરવા કાંમરે. ભાવે૦ ૧
બેસી મોહનવર માંણકીજીરે, સંત હરીજન સંગરે; ભાવે૦
પ્રીતમ પૂરમાં પધારીયાજીરે, નિરખિ લાજે અનંગરે ભાવે૦ ૨
સેહેર થકીત થયું જોઈનેજીરે, શ્રી હરી સહજાનંદરે; ભાવે૦
પુષ્પે વધાવે પ્રેમદાજીરે, દેખીને આનંદ કંદરે. ભાવે૦ ૩
ફરી હરી સઉ પૂરમાંજીરે, આવ્યા તે મંદીરમાંયરે; ભાવે૦
અવિનાશાનંદ અલબેલનીજીરે, છબી ઉપર બલ જાયરે. ભાવે૦ ૪

પદ. ૨૯૯

હોરી હરીવર જોઈનેજીરે, ધુમાર ફાગને ગાયરે; હોરી૦
તાલ પખાવજ તાનમંજીરે, વજાડે ઓછવ થાયરે. હોરી૦ ૧
કેસુર કેસુનો કારમોજીરે, ઉકાલ્યો રંગ ઉમંગરે; હોરી૦
ઠગ ગુલાલ અબિલનાજીરે, જોઇ ચઢયો ચીત રંગરે; હોરી૦ ૨
સજ્જ થયા જોઈ શામળોજીરે, વસંતી પેરી વસંનરે; હોરી૦
ભરી કનક પીચકારીયુંજીરે, મોહન મારે મગંનરે. હોરી૦ ૩
ગરદી ઉડાડે ગુલાલની જીરે, અબીલ નાંખે અપારરે; હોરી૦
રસ બસ જન કર્યાં રંગમાંજીરે, અવિનાશાનંદ બલહારરે. હોરી૦ ૪

પદ. ૩૦૦

નાવાને કાજે નાથજીરે, પધાર્યા નારાયણઘાટરે; નાવા૦ ૧
નિરમલ નીર નિહાલીનેજીરે, પેઠા કરી પ્રભુ પ્રીતરે; નાવા૦
ખાંતીલો જલમાં ખેલતાજીરે, ગોવિંદ ગાતા ગીતરે. નાવા૦ ૨
ગંગાજી આવ્યાં તે સમેજીરે, કરે સ્તવન કર જોડરે; નાવા૦
પાપ હરો પ્રભુ પેખતાંજીરે, કરોને પૂરણ કોડરે. નાવા૦ ૩
સુણી અરજ ઘનશાંમનીજીરે, ગંગાને આપ્યો નિવાસરે; નાવા૦
રહો નારાયણ ઘાટમાંજીરે, એમ બોલ્યા અવિનાશરે. નાવા૦ ૪

પદ. ૩૦૧

નાઈ ધોઈ પછી નિકળ્યાજીરે, પ્રભુ આવ્યા પુર માયરે નાઈ૦
વાજતે ગાજતે વાલમોજીરે, સંત હરીજન ગાયરે. નાઈ૦ ૧
પાવન કરી સૌ પૂરનેજીરે, મોહન મંદીર માંયરે; નાઈ૦
આવિ બિરાજ્યા આસનેજીરે, આનંદ ઓછવ થાયરે. નાઈ૦ ૨
થાળ જમી કરી થીરતાજીરે, પુર્ષોત્તમ કરી પ્રીતરે; નાઈ૦
પંગત કરી પર્મહંસનીજીરે, પીરસે પાક પુનીતરે. નાઈ૦ ૩
પછે ગયા પ્રભુ પોઢીનેજીરે, પ્રીતમ કરીને પ્યારરે; નાઈ૦
અવિનાશાનંદ અવિનાશનીજીરે, લીલા ઉપર્ય બલહારરે. નાઈ૦ ૪

પદ. ૩૦૨

સભા કરી હરી સાંઝનીજીરે, આપ બિરાજ્યા અનંતરે; સભા૦
આવિ બેઠા સઉ આગલેજીરે, સરવે હરીજન સંતરે સભા૦ ૧
માથે સોનેરી મોળીયુંજીરે, શોભે છે શોભાધામરે; સભા૦
કુંડલ મણીમય કાંનમાંજીરે, ભારે આભા અભિરામરે. સભા૦ ૨
હાર હૈયાપર હિંડલેજીરે, તેજ તણા અંબારરે; સભા૦
અંગો અંગે ઘનશામનેજીરે, સોના તણા સણગારરે. સભા૦ ૩
નવલ છબી જોઈ નાથનીજીરે, લાજે કોટી અનંગરે; સભા૦
અવિનાશાનંદ એ મૂરતીજીરે, સદા રહો મારે સંગરે. સભા૦ ૪

મૂળીમાં કરેલી લીલા.

પદ. ૩૦૩ રાગ ગરબિ.

મુળિમાંરે મુળિમાંરે મુળિમાંરે માહારાજ, આવ્યા જન કાજરે.
માવ મુળિમાં૦
મુળિમાંરે મુળિમાંરે, સ્વામિ શ્રી ગુરૂસંગે, લૈને ઉમંગે
માવ મુળિમાં૦ ૧
મુળિમાંરે મુળિમાંરે, આવી અરલક વાવે, નાયા કરી ભાવેરે;
માવ૦ ૨
મુળિમાંરે (૨) નાયા બહુ બલભાઇ, ભોગવતી માંઈરે. માવ૦ ૩
મુળિમાંરે (૨) કે અવિનાશાનંદ, વરયા જગવંદરે; માવ૦ ૪

પદ. ૩૦૪

મુળિમાંરે મુળિમાંરે દાજીભાઈને ઘેર, જમ્યા કરી લેરરે; માવ૦ ૧
મુળિમાંરે (૨) રાજમારગ માંઇ, ચાલ્યા સુખદાઇરે. માવ૦ ૨
મુળિમાંરે (૨) તાર્યાં નર ને નારી, ભાળી ભયહારીરે માવ૦ ૩
મુળિમાંરે (૨) લિંબડાની ડાળી ઝાલી, ઉભા વનમાળીરે. માવ૦ ૪
મુળિમાંરે (૨) કે અવિનાશાનંદ, બોલ્યા સુખકંદરે. માવ૦ ૫

પદ. ૩૦૫

મુળિમાંરે (૨) શ્રી ગુરૂ સુણજ્યો વાત, સાચી સાક્ષાતરે; માવ૦ ૧
મુળિમાંરે (૨) ભોમી નૌતમ એવી, ધાંમ કર્યા જેવીરે. માવ૦ ૨
મુળિમાંરે (૨) રેશે બ્રહ્મમુનિ આવી, છાવણી બિછાવીરે. માવ૦ ૩
મુળિમાંરે (૨) મંદીર થાશે એવું, જાણો મેરૂ જેવુંરે. માવ૦ ૪
મુળિમાંરે (૨) રેશું કરી નીત વાસ, બોલ્યા અવિનાસરે. માવ૦ ૫

પદ. ૩૦૬

મુળિમાંરે (૨) ગ્યંની ધ્યાંની સંત, રેશે અનંતરે. માવ૦ ૧
મુળિમાંરે (૨) સમૈયા બહુ થાશે, ભક્ત ભરાશેરે. માવ૦ ૨
મુળિમાંરે (૨) જે કોઇ દરશને આવે, પાપ બળી જાવેરે. માવ૦ ૩
મુળિમાંરે (૨) આવે સરવે દેવ, કરવા સેવરે. માવ૦ ૪
મુળિમાંરે (૨) ગાવે જસ સુખ છંદ, અવિનાશાનંદરે. માવ૦ ૫

પદ. ૩૦૭

મુળિમાંરે (૨) તીરથ રેશે સઉ, સત્ય વાત કહુંરે માવ૦ ૧
મુળિમાંરે (૨) સરવે ધામના વાસી, આવે સુખરાસીરે. માવ૦ ૨
મુળિમાંરે (૨) શ્રી મુખ વાંણી, લેજો સાચી જાંણીરે. માવ૦ ૩
મુળિમાંરે (૨) હેતે રહ્યા નીત હરી, ભાળી ભવ ભરીરે. માવ૦ ૪
મુળિમાંરે (૨) કે અવિનાશાનંદ, જાય જમફંદરે. માવ૦ ૫

પદ ૩૦૮—રાગ ગરબી.

એક સમે અલબેલો વાલો, મુળિમાં આવીયાજો;
લૈને સાથે મહા સંત, બ્રહ્મ મુનિ મન ભાવીયા જો. ૧

થૈ અશ્વે અસવાર, પ્રીત્યે પ્રીતમ પધારીયા જો;
ત્યાંના વાસી નરનાર, તેને આનંદ વધારીયા જો. ૨
આપી આનંદ અનૂપ, મુળીવાસી નરનારને જો;
જોવા આવ્યા અરલક વાવ્ય, કરીને પ્યારને જો. ૩
નાયા તેમાં નરનાથ, સાથ લઇને સૈ સંગમાં જો;
પેરી અંબર અલબેલ, ત્યાંથી ચાલ્યા ઉમંગમાં જો. ૪
આવિ બેઠા બલવીર, વૃક્ષ લીંબતળે હરી જો;
કે અવિનાશાનંદ, કવિ મહિમા હેતે કરી જો. ૫

પદ. ૩૦૯

બોલ્યા સુંદર સુખધામ, પૂરણકામ કરૂણા કરી જો;
સુંણો મુનિ બ્રહ્મરૂપ, બ્રહ્માનંદ ભાવે ભરીજો. ૧
આ છે ધરણી અનૂપ, સુખરૂપ સરવે થકીજો;
સાત દ્વીપ નવ ખંડ, તેમાં ભોમી આવી નથી જો. ૨
મોટા મોટા મુનિવૃંદ, હરીજન રેશે વલિ જો;
ગંગા આદિક અપાર, તીરથ સર્વે રેશે મળી જો. ૩
પરમ પાવન અભિરાંમ, ગાંમ મુલી આ જાંણજો જો;
મારે રેવાનું ધાંમ, સૌથી શ્રેષ્ઠ પરમાંણજો જો. ૪
માટે કરજ્યો વિશાળ મંદીર, મૂળી આ ગામમાં જો;
કે છે અવિનાશાનંદ, નાવે તોલે કોઇ ધાંમમાં જો. ૫

પદ. ૩૧૦

કર્યું સુંદર અભિરાંમ, ધામ મુળી સરવોપરી જો;
જીયાં રાજે જગદીશ, રાધાકૃષ્ણ હરી જો. ૧
શોભા અધીક અપાર, પાર પામે ન શેષજી જો;
ગુણ ગાવે ગણનાથ, મુખ ગાવે મહેશજી જો. ૨
ધન્ય ધરણીના ભાગ, ધન્ય મુલી એ ધાંમને જો;
સાત પુરી ચાર ધામ, તેથી વાલું ઘનશામને જો. ૩
મુકી ગઢપુર નિજ દેહ, દાસ કરી ઉદાસને જો;
મુલી આવિ માહારાજ, રહ્યા કરી નીવાસને જો. ૪

સર્વે ધાંમનું મૂલ, માટે મૂલી એ નાંમ છે જો;
કે છે અવિનાશાનંદ, પ્રભુ પ્રગટનું ધાંમ છે જો. ૫

પદ. ૩૧૧

પોતે પ્રગટ પરીબ્રહ્મ, પુરણ પુરષોત્તમ શ્રી હરી જો;
સ્વામી સહજાનંદ નામ, સુખધામ હેતે કરી જો. ૧
કરી રહ્યા નીત વાસ, ત્રાસ દાસના કાપવા જો;
અતી આનંદ અનૂપ, નીજ ભક્તને આપવા જો. ૨
કરે દરશન કોઇ જંન, આવિ મૂલિયે ધાંમનું જો;
થાય પરમ પાવંન, પાપ બલે નર વાંમનું જો. ૩
સરવે ધરણીના દેવ, તીરથ મુલિ આવિ રહે જો;
છેટે ભાગે જમદુત, નામ મુલિ મુખે કહે જો. ૪
સરવે તિરથનું ફળ, જંન મૂળીમાં પાંમશે જો;
કે છે અવિનાશાનંદ, દુઃખ સરવેનાં વામશે જો. ૫

પદ. ૩૧૨—રાગ વસંત

મન મોહન ઘનશામ મનોહર, મુલિમાં ખેલ મચાયો;
અબીલ ગુલાલકી ધુમ મચાવત, ગાવત ફાગ સુહાયો. મન. ૧
દાસ દયાનિધિ પાસ દેખીકે, નૌતમ સુખ ઉપજાયો;
પીચકારી મારત ધરી પ્રીતમ, રીત અલૌકીક લાયો. મન. ૨
અરસ પરસ ખેલત અલબેલો, ભક્ત ભુધર મન ભાયો;
હાસ કરી હરી હસત નીહારી, સુરથાટ દેખન આયો. મન. ૩
લાલ ગુલાલ ઝોરી ભરી લાલન, ઝલન ગુલછા લગાયો;
અવિનાશાનંદ દેખી અવિનાશી, આનંદ ઉર ન સમાયો. ૪

અમદાવાદમાં શ્રી હરિની લીલા.

પદ. ૩૧૩

અસવારી લે અલબેલડો, પોતે આવ્યા માંણેકચોકમાં;
ચઢિ અટારિ અગાશિયે, જુએ નર ત્રીયા હરી શોખમાં. ૧
ઉછવિયા ઉચ્છવ કરે, વગાડે ઝાંઝ ઉમંગમાં;
મૃદંગ વાગે અતિ ઘણી, શોભે સખા હરીના સંગમાં. ૨

અવાજ થાય બંદુક તણા, કરે પાલા પ્રભુના હેતથી;
એ શોભા દીઠી નજરે, તે તો તર્યા કુટુંબ સમેતથી. ૩
કનકછડી લૈ કરમાં, છડિદાર બોલે છડી સાદમાં;
એવિ શોભા થકા ફરતા હવા, અલબેલો અમદાવાદમાં. ૪
એવી રીત્યે ફરતા હરી, કરતા અનેકનાં કાજને;
અવિનાશાનંદ જાય વારણે, વારે વારે શ્રી માહારાજને. ૫

પદ. ૩૧૪

એમ દેતા દરશંન જંનને, કર્યું ચરણાંકિત સો સહેરને;
પછે મંદીરમાં પધારીયા, હરી કરી જનપર મહેરને. ૧
મંદિરનિ શોભા મનમાં, જોઈ રાજી થયા પોતે હરી;
નેણે નિરખિ નરનાથને, વખાંણે વાલો ફરી ફરી. ૨
આવિ શોભા મંદિર તણી, જાંણો ચોદ લોકમાં નથી;
હરિ ઇચ્છાએ આવું થયું, ઘણું ઘણું શું કહીએ કથી. ૩
જાંણે અજાંણે નર ત્રીયા, દરશન કરે ભાવે ભરી;
જાય જરૂર બ્રહ્મમોહોલમાં, નાવે જન્મમરણ તેને ફરી. ૪
એવિ શ્રી મુખનિ વાંણી સાંભળી, થશે આનંદ હરિજનને ઘણો;
અવિનાશાનંદ નિત ગાય છે, મહીમા તે મુખ મુરલી તણો. ૫

પદ. ૩૧૫

એવા તે શ્રી ઘનશામને, જોઈ રાજી થયા જંન મંનમં;
શોભા જોઈ સુખધામની, સુખ પાંમ્યાં સો નીજ તંનમાં. ૧
ગવૈયા સાધુ ગાય છે, થાય છે શોભા અતી ઘણી;
તેના ભેળી ચપટી વગાડી, ગાવે વાલો ત્રીભુવનધણી. ૨
એમ આનંદ અતી ઘણો, દિન દિન પ્રત્યે થાય છે;
જોઇ હુતાસણી ઢુકડી, સંત ધુમાર ફાગને ગાય છે. ૩
પછે આવી હુતાસણી પાસલે, વાલો રાજી થયા મનમાં વલી;
ગ્રાંમાંન રમવા કારણુ સરવે, ભેલો કર્યો ભક્તે મલી. ૪
કસ્તુરી કેસર કેસુ કેરો, રંગ ભર્યો ભાવન ભરી;
અવિનાશાનંદ કે જોઇને, હરી રાજી થયા હેતે કરી. ૫

પદ. ૩૧૬

ગુલાલનાં ગાડાં ભરી, અને અબિલ લાવ્યા અતિ ઘણો;
ઢગ્ગ કીધા મોટા વળી, કેતાં પાર ન આવે તે તણો. ૧
રંગપતંગનો બનાવિયો, કર્યો કેસર કેસુનો વળી;
જોઇને જીવન નજરે, કે થાઓ ત્યાર સઉ મળી. ૨
ભેટયું બાંધી ભલી ભાતથી, આજે રંગ રમવો છે અતી;
એવી સુણી વાલાની વારતા, સઉ ત્યાર થયા જન શુભમતી. ૩
પછે તે સુંદર શામળે, અંગ થકી તે વસ્ત્ર ઉતારીયાં;
વસંતી વસ્ત્ર તે અંગ સરવે, વેદી ઉપર્ય રહી ધારીયાં. ૪
કટીપટ કસીયું પ્રીતથી, ફેંટો બાંધ્યો મસ્તક ઉપર્યે;
છબિ જોઇ છબિલા તણી, અવિનાશાનંદ મુખ ઊચરે. ૫

પદ. ૩૧૭

પ્રીતે લઇ પીચકારી સુંદર, કનકની કરમે હરી;
રંગ નાંખે રંગરસીયો, ભક્ત પર ભાવે ભરી. ૧
ખલક્ષ ખલકે રંગ નાંખે, રંગ રસીયો રીતથી;
ભક્ત નાંખે ભાવે ભરી, પ્રભુ ઉપર્ય પૂરણુ પ્રીતથી. ૨
ગુલાલની ઝોરી ભરી, નાથ નાખે છે નિજ જનમાં;
તેણે રંગાણા રંગમાં, તેની ગરદ ઉડી ગગનમાં. ૩
ગરદ ઉડી ગગનમાં, તેણે અંબર તે રાતો થયો;
છટા જોઇ રંગ છેલની, નભે શબ્દ જય જય થઇ રયો. ૪
અનંત ધામના દેવતા, ભવ બ્રહ્મા ને વિશ્નુ વળી;
અવીનાશાનંદના નાથના, આવ્યા દરશન કારણુ સૌ મળી. ૫

પદ. ૩૧૮ રેણુકી છંદ.

કર કર વર રંગ અમીત ફિર ફર કર, ભિન્ન ભિન્ન કર કર પાત્ર ભરે.
ભર ભર ઘટ અભર સભર ભર ભર ભર, ધરધર સબકર ધરનિધરે;
ઘર ઘર નર અમર સવર તજિ ઘર ઘર, ખેહર હરિહર જનક ખડે,
કર કર અહુરંગ કનક પિચકારિય, ખેલ કરન જન મધ્ય ખડે. ૧

ખલલલલલ ખલલ ખલલ રંગ ખલલલ, ઢલલલ જનપર નીક ઢલે;
ઝલ ઝલ કલ અઝલ અઝલ ઝક ઝોરત, છલલલ છિરકત છેલ છલે;
ચલ ચલ રંગ અચલ અચલ થલ ચલવત, લલકત રંગભર છેલ લટે.

કર કર ગ્રહ કનક૦—

પટપટ છટ અછટ અછટ પટ ઝટપટ, સટકત મટમટ ઝટક સટે.
કટ કટ ચટ નિકટ નિકટ થટ અટકત, પટપટ ઘટ ઘટ ગટઠ પટે;
ઝટ ઝટ ભર દુપટ દુપટ રંગ ઝટકત, અંબર વટવટ અરૂન અટે

કર કર૦—

ભણુણુણુણુ ભણુણુ ભણુણુ નભ ભેરિય, કણુણુણુણુણુણુ દુકડ કણે.
ઝણુણુણુણુ ઝણુગુ ઝણુણુ ઝઝઝાલર, તણુગુણુણુણુણુ ત્રશગુ તણે,
ધણુણુણુણુ ધણુગુ ધણુણુ ધણુધોશા, શણુણુણુણુ શરણાઈ સટે:

કર કર રંગ૦—

સુજ સુજ અજ અલજ અલજ રજ કજ સજ, અજજ અજજ
રજ શિરજ અજે,
રજ રજ પદ કરજ કરજ હરિજન રજ, સૂરજ વજર ધર નિરજ સજે.
ભજ ભજ હરિ સજન સજન રજ ભજ ભજ, લૂટત રંગ રજ નિરજ
લડે; કર૦—

ધમધમ ક્રમ ધમકધમક ક્રમ ધમધમ, શ્રમશ્રમ રંગ શ્રમ બિંદુ શ્રમે.
રમરમ જમ રમતગમત રંગત ભર મત, તમતમ રમતકિ ચાહ ત્રમે:
ભ્રમ ભ્રમ લખિ વિભ્રમ વિભ્રમ રંગભર ભ્રમ, પરબ્રહ્મ માનત
પદમ પડે; કર૦—

જન જન સુર સજન સજન રંગભર જન, ધન ધન માનત ભાગ ધને,
બનનનનન બ્રહ્મા ભવ ધોપ ભન, તનનન તાંડવ ધુરજટિય તિને:
સન સન ભન બચન સુરગન સન, જન ધન સહજાનંદ જડે,
કર કર૦—

લસ લસ રસ વસન વસન સબ લસબસ, હસ હસ હેરત દ્રગત હસે.
કસ કસ વસઉ કસઉકસ કટિ કસકસ, ઘસ ઘસ જન પર રંગ ઘસે,
જસ જસ અસ પરસપરસ રંગ રસ જસ, ચસક ચસક ચિત
વિષ્ણુ ચડે; કર૦—

નારાયણઘાટમાં શ્રી હરિના લિલા.

પદ. ૩૧૯ રાગ ગરબી.

દુંદુંભી વગાડે દેવતા, દેખી ગંધ્રવ હેતે ગાય છે;
જોઈ છબી રંગ છેલની, કોટી કમ મંનમે લજાય છે. ૧
મેઘાડંબર ધરી રહ્યા, સુર હેતે શ્રી હરિ ઉપર્યે;
શોભા જોઈ સુખધામની, જય જય શબ્દ તે ઉચર્યે. ૨
એવી શોભા થકા નાથજી, પોતે આવ્યા સાભર તીરમાં;
સંત વરણી શોભે સંગમાં, જાંણે રૂપી શોભે નરવીરમાં. ૩
છટા તે ગંગા ઘાટની, જોઈ શેષાદિક પાર નવ લહે;
અશોક એલ કદંબ નિગ્રોધ, વૃક્ષભર ઝુકી રહે ૪
દ્રાક્ષ પારીજાત પીપર, આદિક વૃક્ષ અનંત છે;
અવિનાશાનંદ નિશ્ચ કહે, કોણ ગણવા એવો બુદ્ધિવંત છે. ૫

પદ ૩૨૦

શોભા ગંગા ઘાટની, મુખ કયામાં નાવે વળી;
જળ કમળ બહુ થલ કમળ, એ આદિક ફુલી રહ્યાં વળી. ૧
વન ઉપવન બાગ બગીચા, તેણે શોભે સુંદર ઘાટ તે;
દેખે જે જંન નજરે, તેના ટળે સરવે ઉચાટને. ૨
એવી છટા ઘટા વૃક્ષની, જોતા આવ્યા સરીતા પાસમે;
છબિ તરંગની જોઇને, છેલો ઉતરીયા નીજ દાસમેં. ૩
ગેહેરી ગંગા લેહેરી સુંદર, વમલ મોટા મોટા માંહી વળે;
અથાહનીર ચાલે અતી, કોઇ પાર ન પામે નીજ બળે. ૪
એવી જળ નિધી ગંગા જોઈ, મહી નાવા પધાર્યા ઉમંગમાં;
અવિનાશાનંદનો નાથજી, લેઇ સંત સખા નીજ સંગમાં. ૫

પદ ૩૨૧.

સખા લઇ સઉ સાથમં, જલક્રીડા કરે વાલો બહુ;
સામા સામી છાંટે જળને, તે લીલા મુખથી શું કહું.
એમ જળમાં જળક્રીડા, વાલો કરે અતી ભાવે ભરી;
તેણે કરીને પ્રવાહ સર્વે, રંગાણો રંગે કરી. ૨

શેશ સાગર નીરની, કેતાં કવી ન પાંમે પારને;
અક્ષરપતી અલબેલડો, જીયાં નીયા કરી બહુ પ્યારને. ૩
જલક્રીડા જગદીશની, જોઈ રાજી થયા સૌ મનમાં;
વિબુધ વગાડે દુંદુભી, રાજી થઈને ગગનમાં. ૪
એમ નાય છે નાથજી, ત્યાં સૂરસરી પોતે આવીયાં;
અવિનાશાનંદના નાથને, જોઇ મનમાં અતિ રાજી થયાં. ૫

પદ ૩૨૨.

દરશન કીધાં દયાળનાં, આવી ગંગાયે ભાવે ભરી;
પ્રીત્યે પુજ્યા પરીબ્રહ્મને, વિધિ-પુજા જાતે બહુ કરી. ૧
જોઈને જીવન જગપતી, ગંગાજી મુખ એમ ઓચરે;
જીવન જગતના પાપીઆ, નાઇ મુજમાં પાતક ધરે. ૨
તે પાતક પાંમે નાશ મારાં, એવો વર મુજને દીજીયે;
પતિત પાવન છો તમે, પ્રભુ કૃપાળુ કૃપા કીજીયે. ૩
એવાં વચન સુણી ગંગા તણાં, વાલો બોલ્યા અતીશે ઉમંગમાં;
હું નાયો તુજમાં વળી, લઇ સંત સખા સઉ સંગમાં. ૪
તે માટે મોટાં ભાગ્ય તારાં, કે'વા સમૃથ કોઈ નથી;
અવિનાશાનંદનો નાથ કે છે, શેશ નીગમ શારદા કથી. ૫

પદ ૩૨૩.

જાંણે અજાંણે જીવ જકતમાં, સ્નાંન કરે તુજમાં સહી;
પાંમે તે મારા ધામને, એમાં સંશે મળે નહીં. ૧
જલચર થલચર જીવ જે, વળી વ્યોમચર જે કહેવાય છે;
સ્નાન કરી તુજમાં સહુ, સુરપતી સરખા થાય છે. ૨
એમ શ્રી મુખે આપે કહ્યું, ભાળી ગંગાજીને ભાવે ભરી;
તમે રહો નારાયણ ઘાટમાં, નિત નિત અતિ હેતે કરી. ૩
એમ ગંગાજીને વર આપીઓ, શ્રી હરીએ દયા કરી;
નાઈ નીકળ્યા પછે બારણે, પેર્યાં શ્વેત વસ્ત્ર ભાવે ભરી. ૪
પછે ત્યાર થઈ ત્યાંથી હરી, ગામ મોટેરા માંહી ગયા;
અવિનાશાનંદના નાથને, જોઇ જંન બહુ રાજી થયા. ૫

પદ ૩૨૪.

મોઢેરા ગામમાં મલપતા, ભયહારી ફર્યા ભાવે ભરી;
દીધાં દરશન દાસને, દયાળુ થાલ જમી કરી. ૧

ચાંપે પછે ત્યાંથી ચાલીયા, ચતુર ચંચલ શ્રી હરી;
અસવારી સંગે ઓપતી, લે આવ્યા શ્રી પુરમાં હરી. ૨

શ્રી નગરમાં શ્રી હરી, શ્રી પતી આવ્યા પ્રેમે કરી;
હેતે હેરી હરીજંનને, ભવપાર કર્યા ભાવે ભરી. ૩

જોઇ છટા સૌ સહેરની, અલબેલો ઉતારે આવીઆ;
અસવારીથી ઉતરી હરી, પોતે સભા મધ્ય વિરાજીઆ. ૪

સભામાં સુખ દઇ સર્વેને, આપી આગન્યા કરી બહુ હેતમાં;
અવિનાશાનંદનો નાથ જમવા, પધાર્યા નીજ નીકેતમાં. ૫

પદ ૩૨૫.

જમવા જીવન આવીઆ, ભાવીયા ભક્તના મનમાં;
કરપદ જોઇ કરૂણાનીધી, બેઠા જડીત બાજોઠ રતનમાં. ૧

ભાત ભાતનાં ભોજન ભાવી, ભક્ત લાવ્યા ભાવે કરી;
છત્રિસાં વિંજત ભોગ છપ્પન્ન, જમ્યા ભાવે જગદીશ હરી. ૨

જમીને જીવન જગપતી, ચળું કર્યું ચંચલ થઇ;
મુખવાસ લઇ હરી મુખમાં, પછે પોઢયા સજ્યામાં જઇ. ૩

પ્રસાદી પુરૂષોત્તમ તણી, સૌ ભક્ત જમ્યા ભેગા મળી;
એમ આનંદ ઉચ્છવ થાય છે, શ્રીપુરમાં નીત નીત વળી. ૪

પોઢિ જાગ્યા પ્રભુ પ્રીતથી, કીધી સભા સાંજની બખતે;
નટ રમાડયા નાથજી, સૌ સભાસદને દેખતે. ૫

જોઇ રમત એ નટ તણી, વાલો રાજી થયા હેતે કરી;
અમુલ્ય દ્રવ્ય તેને આપીયું, નવ બીજે માગે આગે ફરી. ૬

એવું આપે સુખ જનને હરી, પ્રતિદિન શ્રીપુર શહેરમાં;
એવી પ્રગટ લીલા નીત ગાય છે, અવિનાશાનંદ કવિ લેહેરમાં. ૭

પદ ૩૨૬.

આ ચાતુરીઓ ચોવીસ છે, તેમ પ્રગટની લીલા કઈ;
જથારથ કેવા કારણે, નથી શેશ શારદ તે સહીં. ૧
અલ્પમતિ કવી છે અતી, હરી લીલા અપરંપારને;
પિંગલ કાવ્ય જોયા વિના, કવિ શું કરે ઉચારને. ૨
પણ નીજ મતી અનુસારથી, કહી પ્રગટની લીલા કથી;
જથારથ કેવા કવી, કોટિ બ્રહ્માંડમ કોઇ નથી ૩
પુરૂષોત્તમ અક્ષરપતિ, અવતારના અવતારી છે;
કારણ પ્રેરક સર્વના કાળે, તેની લીલા વિસ્તારી છે. ૪
એમ જાણી મહારાજને, આ ચાતુરીઓ જે મુખ ગાય છે;
માયા માથે પગ દઇ, તે જરૂર ધામમાં જાય છે. ૫
દૈવી સંપત્તિ જીવ જક્તમાં, તે ગાવે ભાવે ભરી;
આસુરી સંપત્તિ અસુરને, નાવે અરથમાં આ જરી ૬
દૈવી જીવ જે જક્તમ, અને પ્રગટ ના કૈયે વળી;
તેને આ મલતી આવશે, જેમ પયમ. સાકર ભળી. ૭
પય સાકરને જે પીયે, તે સૂખી થાય બહૂ તનમાં;
તેમ ચાતુરીઓ શીખે સંભળે, થાય સુખી બહુ તનમાં ૮
પણ નાવે આસૂરીને અરથમાં, તે ઉપર દ્રષ્ટાંત દીજીયે;
જેમ મીસરી ઘ્રત ખાય કીટ તો, તે તરત પ્રાંણ તજી દીયે. ૯
સાકર શત્રુ છે ખરને, અને ગોલ ગીગો તે નવ જમે;
જવાસો સૂકે જળથી, તેમ આસૂરીને આ નવ ગમે. ૧૦
એમ હરીજંન જાણીને, નવ આપો આસુરીના હાથમાં;
સત્સંગની મર્યાદમાં રહી, સીખો સુંણો સંત સાથમાં. ૧૧
સંવત ઓગણીસ સત્તરો, માસ અશાઢ તે જાંણો સહી;
કૃષ્ણપક્ષે ગુરુવાસરે, આ ચાતુરીઓ પુરી થઈ. ૧૨
સાભર તીરં સોયામણું, શ્રી નગર નૌતમ ધામ છે;
નર વિરની સમીપે કરી, અવિનાશાનંદ નામ છે. ૧૩

જેતલપુરમાં કરેલી લીલાનું વર્ણન.

પદ ૩૨૭ રાગ ગરબી

ચાલ સખી જોવા જઈએ જગદીશને,
જેતલપુરમાં રાજે છે મારાજ જો;
મોડોલ મનોહર ભાળી મન મોહન રહ્યા.
કરુણા કરીને કરવા જનનાં કાજ જો. ચાલ૦ ૧
સંત સભામા શોભે સુંદર શામળો,
વાતું કરીને આપે સુખ વૃષનંદ જો;
જ્ઞાન આપીને ગાળે જંનન. માનને,
ફોગટ ટાળે ભવસાગરનો ફંદ જો. ચાલ૦ ૨
અલબેલો આપે છે સૂખ અતી ઘણું,
માપ ન થાયે તેનું કેહ્યું અપાર જો;
ધ્યાંન કરાવિ દેખાડે નિજ ધામને,
પૂરણ પુર્ષોત્તમ પોતાનો પ્રતાપ જો. ચાલ૦ ૩
સિદ્ધ દશામાં સ્વતંતર કીધા સહુ,
નિજ ઇચ્છાએ આવે ને વલિ જાય જો;
અવિનાશાનંદનો વાલો એમ આ સમે,
જેતલપુરમાં સુખ આપે હરખાય જો. ચાલ૦ ૪

પદ ૩૨૮.

એક સમે અલબેલો જેતલપુરમાં,
રાજે છે જનરજંન રાજીવનેણ જો;
સંત હરીજન સર્વેને લઇ સંગમાં,
દેખાડયો નિજ મહિમા અતિ સુખદેણ જો. એક૦ ૧
આથમણી દીશામાંથી આકાશમાં,
આવ્યો રાતો ગોળો તેજ અંબાર જો;
તેજોમય સરવે થયાં તેણે કરી,
તાલ તરૂવર પૃથ્વી અપરમપાર જો. એક૦ ૨
એક ગોળાના જોતાં ત્રણ ગોળા થયા,

મોલમાં પેઠા આવીને નીરધાર જો;
ઘણીવાર તે પાસે રહ્યા ઘનશામને,
પાછા વળિયા ગોલ કરીને પ્યાર જો. એક૦ ૩
પ્રેમીજન પુછે છે પ્રભુની પાસલે,
કોણ હતા તે વાત કહો સુખકંદ જો;
વાત કહી વિસ્તારી સુંદર વાલમે,
સુણો સર્વે કે અવિનાશાનંદ જો. એક૦ ૪

પદ ૩૨૯.

સુમતી સરવે વાત કહું સાંભળો,
દરશન કરવા આવે છે નીત દેવ જો,
ભવ બ્રહ્મા વિષ્નુ બેસી વેમાનમાં,
ભાવ ધરીને કરવા આવે સેવ જો સુમતી૦ ૧
વાસી અગણીત બ્રહ્માંડના આવે વળી,
નીશ દીન દર્શન કારણ નામે માથ જો;
હરીઇચ્છાએ આજ દેખાયો હેતથી,
ગોળારૂપે જગ ઇશ્વર સમરાથ જો. સુમતી૦ ૨
સ્તુતી કરીને સર્વે ગયા નીજ લોકમાં,
ગાતા મહીમા અમારો ગુણવંત જો;
સર્વોપરી જાણીને આવે સર્વદા,
સાચી વારતા માનો મારા સંત જો. સુમતી૦ ૩
એમ તે જેતલપુરમાં અતિ સુખ આપતા,
સુંદર મૂર્તિ સ્વામી સહજાનંદ જો;
હેવી જીવ તે સાંભળી રાજી થશે,
નિરખિ હરખિ કે' અવિનાશાનંદ જો સુમતી૦ ૪

પદ ૩૩૦.

પ્રતિદિન ખેલે શ્રી હરી જેતલપુરમાં,
સંતસમાજને સાથે લઇને શામ જો;
નાય મનોહર નીરમલ નીરમાં નાથજી,
કરવા કાજે કોટી જીવનાં કામ જો પ્રતિ૦ ૧

ખાંત કરી ખાંતીલો જળમાં ખેલતા,
સખા સમૂહમાં સુંદરવર ઘનશામજો;
જળ ઉછાળે જીવન નીજજન જોઇને,
ડુબકી મારે જળમાં પૂરણકાંમજો. પ્રતી૦ ૨
જળ લીલા જોવાને ઝાંખે જુવતી,
ઇંદ્રાદીક જોવાને મન લલચાયજો;
વધાવે ફુલે આવે ભાવે ભરી,
એમ તે જેતલપુરમાં નિશદીન થાયજો. પ્રતી૦ ૩
મોટા મોટા માહારૂદ્ર ત્યાં માહાપ્રભુ,
કીધા કોટી જનનાં કરવા કાજજો;
અવિનાશાનંદ જાવે નિશદિન વારણે,
વારે વારે નિરખી શ્રીમહારાજજો. પ્રતી૦ ૪

પરાંતીજનું વર્ણન.

પદ ૩૩૦ રાગ ભુજંગી.

પરાંતી રૂડું પૂર દીશે રૂપાળું, નરાં નારિયો તેજવંતા નિહાળું;
બજારે બજારે વણીકો બિરાજે,
તને પુષ્ટ તેજી જમે માલ તાજે. ૧
કમાંણી કરે કાંમ કોટી કરાવે, ગુણી ગુણ ગોવિંદના મૂખ ગાવે;
ભલી ભાવવાલી વસે વસ્તિ ભાળું પરાંતી૦ ૨
પતીવ્રત્ત પાળે પતી સંગ પ્યારી,
ન નેણે જુવે અન્ય પૂષી નિહારી;
કરે ભક્તિભાવે પ્રભૂની કૃપાળું. પરાંતી૦ ૩
દયાવંત દીશે દિલે દાંન દાતા, વદે વેદ પૂરાણની મૂખવાતા;
રસીકો વસે લોક પાકે રસાળું, પરાંતી૦ ૪
બજારે બજારે દિશે છે દિવાની, ભમે છે રમે છે જનો ભાગ્યશાળો;
અતી મોદ પાંમે લખી અંજવાળું. પરાંતી૦ ૫
વસે છે વણીકો વિશેષે વિચારી, વળી બ્રાહ્મણો વેદ બોલે પ્રચારી;
ખરા જોષવંકા નિશંકા કૃપાળું. પરાંતી૦ ૬

સહું સંતપાસે સુણે વાત સારી, કરે ધુન્ય મંદીરમાં સુખકારી;
કથા વાત સૂણી તજે કમ કાજૂં. પરાંતી૦ ૭
પરીબ્રહ્મ આપે પ્રિતે આપ ચાલી,
ભલા ભક્તની ભાવ ભક્તી નિહાળી;
વિભીચાર ચોરી નિવારી વટાળૂ. પરાંતી૦ ૮
ચહું પૂર પાસે તરૂવૃંદ જૂટે, ભરી બોખ ભારી અખૂટી ના ખૂટે;
પ્રફુલીત પણ્ણો સદાયે પ્રભાળૂં. પરાંતી૦ ૯
ત્રટે મારકંડેશ્વરં શીવ રાજે, કરે સેવ આવી જનો સુખકાજે;
ચતુરાઇ ચાલે ચિતે સારિ ચાલું. પરાંતી૦ ૧૦
કુવા ખૂબ પાંણીભર્યા બોખ કાંઠે, કદીયે ન ખૂટે બહૂ વર્ષ આઠે;
પિયે સંત પ્રીતે નહીં પંકવાળું. પરાંતી૦ ૧૧
ખરા ખેડુ ખેડે ખુબી ખૂબ ખાસી,
રસાળુ વિશાળું બને છે સુખાસી;
જમે છે જનો ઇચ્છી ચિણુ સુખાળું. પરાંતી૦ ૧૨
સુધારો થવા શુદ્ધ વિદ્યા વધારી,
ભણે બાળકો બાલ ખેલો વિચારી;
નવીનો પ્રવીનો યે કિધી નિશાળું. પરાંતી૦ ૧૩
વસે છે સદા વસ્તિ તે સાહુકારી, પડી વસ્તુ લેવે નહીં પ્રેમ ધારી;
કદી ના કરે કોઈ ચોરી ચુગાળું. પરાંતી૦ ૧૪
વસે દીનનો જીનનો બ્રહ્મવાડો, વળી વૈશ્નવોનો દિસે છે ઉપાડો;
વસે સ્વામિનારાયનંના વિશાળું. પરાંતી૦ ૧૫
ફસે નાહિ કોઇ કદી ફેલ ફંદે, રચ્યા છંદ રૂડા અવિનાશાનંદે;
વસી વાસ કીધો અતી મંનવાળું. પરાંતી૦ ૧૬

દોહા.

પુર પરાંતિ અની પુનીત, ભલા ઘણા જન ભક્ત;
નીમધારી નરનાર છે, જાણે જન સહુ જક્ત. ૧૭
પુરૂષોત્તમ પૂરન પ્રભુ, અક્ષરધામાધાર;
સહજાનંદ સુખકંદ પ્રભુ, પ્રીત સહીત પધાર. ૧૮

ભૂજમાં કરેલી લીલાનુ વર્ણન.

પદ ૩૩૧ રાગ લાવણી.

ભૂજમે આયે ભયહારીરે (૨)
ભક્તાનંદ જગવંદ છંદ ગુણ ગાવે અતી ભારીરે. ભૂજ. ૧
પ્રીત કરી પુરૂષોત્તમ આયેરે (૨),
પહિલે પ્રીતમ, પ્રાંન ભાંન સમય કિતિ મન ભાયેરે. ભૂજ૦ ૨
વાજતે ગાજતે જન ધાયેરે (૨),
કરી ડંડ પરણામ પ્રીતસો પુરમે પધરાયેરે. ભૂજ૦ ૩
નારી નર દેખનકું આયેરે (૨),
નિરખી નોત્તમ, નાથ માથ નાઈ પદમે હરખાયેરે. ભૂજ૦ ૪
લાવ સબ લોચનકો લીનોરે (૨),
અવિનાશાનંદ કે આયે ઉતારે જગાડંકો દીનોરે. ભૂજ૦ ૫

પદ. ૩૩૨

હીરજી સુંદરજી ભાઈરે (૨),
નિજસદન વૃષનંદ, રાખે સુખકંદન સુખદાઈરે હીરજી૦ ૧
ભક્તકો ભાવ જાની ભારીરે (૨),
આપ રહે ધનશાંમ ધામ તેહી સંતત સુખકારીરે હીરજી૦ ૨
કરે નિત લીલા રંગલેરીરે (૨),
ચાહ ચપલ ચિત્તચોર દેખનકું આયો જન શહેરીરે હીરજી૦ ૩
મહેરી દો આયે હરી પાસેરે (૨),
ગેહેરી બાંની ધનશામ સુંની તેહો તન કંપે ત્રાસેરે હીરજી૦ ૪
પ્રેમમે પુલકીત ભયે ભારીરે (૨),
શામ છબી લખી સંતત અવિનાશાનંદ બલીહારીરે હીરજી૦ ૫

પદ. ૩૩૩

કહું એક બાત તે બીસ્તારીરે (૨),
અસુર નામ જગજીત ઉપદ્રવ કરત હે અતિભારીરે કહું૦ ૧
એક દીન સુંદરજી પાસેરે (૨),
આયે સો મતીમંદ ફંદમે દુષ્ટ મલીન આસેરે કહું૦ ૨

આયકે પુછત સો બાંનીરે (૨),
કવન ઠોર ઘનશામ રહતહે અસુરન દુખદાનીરે કહું૦ ૩
મુની તેહી બાની સુખકારીરે (૨),
આઇ બેઠ સનમુખ હીગ તેહી ભકતન ભયહારીરે કહું૦ ૪
કોન તું કહવતહો સ્વામીરે (૨),
અવિનાશાનંદ કે નાથ કહતહે બાંની સુખધામીરે કહું૦ ૫

પદ. ૩૩૪

સુનહું મંદ મુરખ વામીરે (૨),
સબ સુખદાયક નાયક મેહું સબહી નામ નામીરે સુન૦ ૧
શાધીકા રમા આદી કોટીરે (૨),
સંતત મમ પદ સેવત અગણીત સો ઉપમા છોટીરે સુન૦ ૨
કે કારણ સબકો મે કાવુંરે (૨),
જુગ જુગમેં જન હીતધરી તન ધરણીપર આવુંરે સુન૦ ૩
દુષ્ટકે મદગંજન કરહુંરે (૨),
તુમ જેસે કે જગમે તેહી કારણ મૈં તનુ ધરહુંરે સુન૦ ૪
બાંની સુની દુખદાંની ભારીરે (૨),
અવિનાશાનંદ કે ગયો દુષ્ટ ગ્રહ ક્રોધ ઉર આંનીરે સુન૦ ૫

પદ. ૩૩૫

ઉપદ્રવ જાની જગસ્વામીરે (૨),
વિદા માગી સુંદરસેં ચલે જન મન પુરન કાંમીરે ઉપ૦ ૧
મહાગ્રહ આયે મહારાજારે (૨),
નામ હે ગંગારામ ધામ નીજ રાખે સીરતાજારે ઉપ૦ ૨
રાખે હરી થીર ચાટે સોઇરે (૨),
ગિનત ન મનમે શંક આવે મર છત્રપતી કોઇરે ઉપ૦ ૩
હલાં અરી ભેજી હરી પાસેરે (૨),
મહાય ભયે સનમુખ ગહન દલ દહન કરન આસેરે ઉપ૦ ૪
મહા લખી વંક વીર ભારીરે (૨),
અવિનાશાનંદ કે ભાગે ભયજુત અસુર ભયે ખ્વારીરે ઉપ૦ ૫

પદ. ૩૩૬

કછુક દિન ગયે જાની જબહીરે (૨),
નીજ કૃત પાચો ફ્લ સો પાપી બાત કહું સબહીરે કછુ૦ ૧
અડર મન ડરત નહીં સોઈરે (૨),
ચતુર રાહ બીચ હુટીયાં તાપર બેઠો ખુશ હોઈરે કછુ૦ ૨
આરબકી બેરખ ત્યાં આઈરે (૨),
લેન દેનકે કારન ધમકી ધાવ મારે ધાઈરે કછુ૦ ૩
ટુકટુક કટકાહી કીનારે (૨),
તલ તલ સમ સબ તનકા પાની હોકાકા પીનારે કછુ૦ ૪
મુદીત ભયે સબજન મન જોઇરે (૨),
અવિનાશાનંદ કે નીરખી હરખી દેવ મગન હોઈરે કછુ૦ ૫

પદ. ૩૩૭ લાવણી.

ભયહારી ભૂજમે આય, રાજ અધીરાજા;
સુખસાગર સુંદર શામ, કામકર કાજા. ભય૦
સહજાનંદ સ્વામિ નામ, ધામકે ધામી;
કલી હરન કરન કલ્યાન, ચરાચર સ્વામિ. ભય૦ ૧
જીન મરજીમે અજઇશ, શીશ પદ નાવે;
ગુન ગાવે શારદ શેશ, પાર નહી પાવે, ભય૦ ૨
કારન જગ કરતા એક, ધરા ધ્રમ ધરતા;
ભય હરતા ભરતા ભક્ત, જકત અઘ જરતા. ભય૦ ૩
અવતારી આપ અનંત, સંતસંગ ફરતા;
અવિનાશાનંદ કે સાર, કામમદ હરતા. ભય૦ ૪

પદ. ૩૩૮

ભયભંજન ભુજમે ભાજ, આજ અવતારી;
વૃશનંદન ફંદન હરન, કરન સુખ ભારી. ભય૦
અંજન બીજું અંજીત નેન, મને મદહારી;
સુખ દેન સેન સંતાપ, હરન નરનારી. ભય૦ ૧
જરી જાત સકલ પરીતાપ, પાપ અવિલોકી;
સુખ પાવત સંત સયાંન, ભાંન જીમી કોકી. ભય૦ ૨

ભયદાયક સાયક સંત, અંત અવતારી;
જન તેરન કારન જાત, બાત બિસ્તારી. ભય૦ ૩
જન સદન સદન જગનાથ, સાથ લઈ સંતા;
અવિનાશાનંદ કે આઇ, પ્રીરત ભગવંતા. ભય૦ ૪

ગેરીતામાં લીલા.

પદ ૩૩૯ રાગ મારૂ

ગુણુવંત ગેરીતે, આવ્યા પ્રભુ ગુણુવંત ગેરીતે;
પ્રેમી પદાતીને પાસે લઇને, સંત સહુ સહીતે. આવ્યા૦ ૧
સખાની સંગે ને અતી ઉમંગે, પ્રાંણુપતી પ્રીતે; આવ્યા૦ ૨
ભક્ત ભાવસાર ભાવિક ભાલી, ચારૂ ચપલ ચીતે. આવ્યા૦ ૩
અવિનાશાનંદ કે આનંદ દેવા, ગાતા ગુણુ ગીતે. આવ્યા૦ ૪

પદ. ૩૪૦

પુરૂષોત્તમ સ્વાંમી, ગેરીતામાં પુરૂષોત્તમ૦
ભક્ત સાંમા જૈ ભાવ ભરીને, લાવ્યા બહુનામી. ગેરી૦ ૧
ગાતાવાતા ગાંમમાં ગુણુસાગર, ભાગવા ભવ ખામી ગેરી૦ ૨
નિરમલ મન નરનાર નિહાળી, પૂરવા મનહાંમી. ગેરી૦ ૩
અવિનાશાનંદ કે આનંદકારી, જગ અંતરજામી. ગેરી૦ ૪

પદ. ૩૪૧

ધર્મનંદન આવ્યા ગેરીતામાં, ધર્મ૦
સ્વામી સહજાનંદ શાંમ મનોહર, ભક્તમને ભાવ્યા. ગેરી૦ ૧
ભક્ત ભૂવન માહીં ભાવ ભરીને, સંત સહુ લાવ્યા. ગેરી૦ ૨
લાડુ જમાડીયા સંત સહુને, હેતેથી બોલાવ્યા. ગેરી૦ ૩
અવિશાનાનંદ કે આસમે અમને, મોહન મન ફાવ્યા. ગેરી૦ ૪

પદ. ૩૪૨

ભક્તવસ્યલ ભારી ગેરીતામાં ભક્ત૦
ખેલ કરે રસીયો રંગભીનો, ભૂધર ભયહારી; ગેરી૦ ૧
સંતમંડળને શાંમ જમાંડે, કેરીયો સુખકારી. ગેરી૦ ૨
કુવાવમાં કરૂણા કરી નાવે, ખેલ કરે ભારી. ગેરી૦ ૩
અવિનાશાનંદ કે ભવ જલ તાર્યા, અગણીત નરનારી. ગેરી૦ ૪

સિદ્ધપુરમાં કરેલી લીલા.

પદ ૩૪૩ રાગ નારાચ.

પ્રસીધ સિધપુર મે, વિવિધ સિધ પેખીએ,
દયા વિશુદ્ધ શીલધાર, શાંત દાંત દેખીએ;
અશોક લોક શોકનાશ, પાસ પાસ આસનં,
ત્રસંત દીન તાપ પાપ, દાપ ત્રાસ ત્રાસનં.
સમીપમેં સરીતસો, પુનીત પ્રીતસે સદા,
વહંતીહી કુમારીકા કટંત કષ્ટ આપદા;
ભુદેવ સેવ ભાવસે કરંત, સંત ભકતકિ,
સરોત તીર ભીર, નીત આત જાત જકત કિ.
કરંત સ્નાંન કાજ દ્વિજ રાજ કૈક રાજહી,
સદા વસંત સેરમે સહીત સંત સાજહી.
પુનીત લોક પૂરમે પ્રસંત પુર્ણ પ્રેમદા,
અનંત સુખ અંતરે ન લેશ કષ્ટ આપદા.
ધરંમ નીજ ધાર સાર વર્ણું ચાર ધી રહે,
રહંત સંત સેવહી હરંત પાપ પીરહે.
ધનાઢ લોક નગ્રમે ધનંદ સંમ ધાંમ હે,
પુરાતનં પુનીત પૂર સિદ્ધપુર નાંમહે.
પ્રસિદ્ધ તિર્થં જાંન જંનવૃંદ કોટી આવહી,
પુનિત પર્વ ઊપરે અનુપરે સુવાવહી;
જીમાત જોગીવૃંદ દ્વિજવૃંદ સિદ્ધ જાંનકે,
સુપાત્ર જાત્રકાર જાંન મોક્ષદાંન માનકે. ૫
અનંત સિદ્ધપુર પાસ આસપાસ આસનં,
કપિલ સિદ્ધકો કૃપાલ જાંનીકે નિવાસનં;
રહંત દીવ રાત સો પ્રભાત ગૂંન ગાતહી,
ધરંત ધ્યાંન ધીરધાર ધર્મ કર્મ વાતહી. ૬
કિયો કૃપાલ કર્દમે કઠીન કાય તપ્યસો,
જપંત જાંન જકતનાથ રાજી કાજ જપ્યસો;

રૂધીર આમિષં રહીત દેહ એહ સોં ભયો,
અનંત વર્ષ કાલ મૂનીરાજકું બિતી ગયો. ૭

ભયે પ્રસંન ભકત જાંનકેત ભાંન ભાસકે,
ઉદાર દીલ દોષ કોષ રોશ નાશ દાસકે;
વિલોકીકે વિલોચનં વિશેષ તપ્ય વાજહી,
ઝરંત આંસુ પ્રેમકે ભયે પ્રભૂ નિવાજહી. ૮

વરં દદામી માગુ માગુ મૂનીરાજ આજહી,
મુની કહે હમાર હોઉ પૂત્ર માહરાજહી;
મુનીપતી મુનીશકે વચંન માન મંનહી,
કપીલરૂપ ધારસાર દેવહુતી તંનહી. ૯

કરી મુગ્યાંન માતકોં વિદેહ મુકત કીનસો,
દયાસુ દિલ ધાર માત તાત મોહ દીનસો;
પુનીત વાપી જ્ઞાંનકી પ્રસિદ્ધ સિદ્ધપૂરમેં,
ઉમંગ ધાર નાત આત જકત ભકત ઉરમે. ૧૦

સરોવરંસુ બીંદુસાર સ્વચ્છ નીર શોભનં,
પ્રભો નયંન ઉદ્દવં સુનિંદ મંન લોભનં;
અનંત માતમં અપાર ઓપહી અનુપહી,
ભનંત જકત ભકત ગુંન ભાવ લઇ ભૂપહી. ૧૧

ધરાસુ ધર્મ ધારસાર ધર્મનંદ ધીરહી,
પધાર પ્રીત ધાર આપ પાપ કાપ પીરહી;
અનંત સંત સંગમે અપાર ભકતવૃંદહી,
પધાર લેઈ પ્રીતધાર નાથ ધર્મનંદહી. ૧૨

કુમારિકા સરીતમે કરંત સ્નાંન સાવરો,
અનંત મુકત જુકત સિદ્ધપુરમે ઉતાવરો;
પુનિત વાપી ગ્યાનકી સુજાંન શાંમ નાવહી,
સરોવરંસુ બિંદુ માંહી તાત સો સુહાવહી. ૧૩

પુરાતનં પુનીત પૂર સિદ્ધપૂર પેખહી,
ધરંમ ભક્તિ જુકત કીન વાસ દાસ લેખહી;

કરંત ભક્ત કાજ મ્હારાજ સો બિરાજહી,
કરી સુધામ સિદ્ધપુરમે પ્રસિદ્ધ આજહી. ૧૪

ધગ ? થાલ આત ગુનતાન ભેટ ધારહી,
અમાપ પાપ તાપકે કલાપ આપ ટારહી;
સમીપ ઘનશામકી રહંત ઘંનશાંમસો,
ઉદાર દીલ ઉત્તમં પુરૂષ મોદ નામસો. ૧૫

કરંત સેવ શામકી સમીપ વાસ કીનહી,
પ્રવીન હે અપાર સારધાર ભક્તિ પીનહી;
પ્રસિદ્ધ છંદ ગાવહી અપાર સુખ પાવહી,
ઝટીતિ સિદ્ધપુરમે ત્રિવિધ તાપ જાવહી. ૧૬

રચેઉ છંદ સો સ્વચ્છંદ સિદ્ધપુર ધામમે,
ઉમંગ ધાર ઉરમે કવિ નવીન ઠાંમમે;
કવિ અવીહિ નામસો કહાત સુખકંદહી,
છલં વિનાશ છેક સો નરાચ કીન છંદહી ૧૭

પદ ૩૮૪ દોહા.

વિલસિત દીન દિવાળીકો, જાનો ઉત્તમ જંન,
રૂચીર છંદ તા દિન રચે, મહીમા જુક્ત વચંન; ૧૮

સિંધુ હિરી સંખ્યા સુભગ, સિદ્ધપુરકે છંદ,
દુહાતીન દરશાયેઉ, કવિ અવિનાશાનંદ. ૧૯

પુર પ્રસિદ્ધ સિદ્ધપુરમે, અનકુટ છબી અથાક,
પાક વિવિધ પ્રકાર કે, સરસ મનોહર શાક. ૨૦

પુરૂષોત્તમ પૂરન પ્રભુ, જીમતહાર જગવંદ,
કરનહર અનકુટકે, પુરૂષોત્તમ વરનંદ. ૨૧

સિદ્ધપુર પ્રસિદ્ધમે, વાસ કરી અવીનાશ,
રચે છંદ નારાચ યહ, હરન સકલ ભવત્રાસ. ૨૨

પદ ૩૮૫. શંકરનો આરતી

સાંઝ સદા જગસ્વામ નહાશિવ સાંબ૦
નિગમાગમ ગુણ ગાવત [illegible] શાંતિન,
જકતકે અંતરજામી. સદાશિવ ૧

ગંગાધર ગૌરીધર શુલધર,
વિખધર નાથ વદામી. સદાશિવ ૨
ભોલાનાથ ભક્ત ભવતારણુ,
નિર્ગુણરૂપ નમામી. સદાશિવ ૩
ચિદાનંદ ઘન ચારૂ વિલોચન,
અવિનાશાનંદ શિરનામી. સદાશિવ ૪

આનંદ કંદ અવિનાશી ભોલાનાથ, આનંદકં૦ ૧
સુર અસુર સકલ દુખપ્રદ વિખ,
હર કિયો પાન હુલાસી ભોલાનાથ. આનંદકં૦ ૨
ભજન પ્રતાપ રાખ્યું કંઠમાંઇ,
કૈલાસધામ નિવાસી ભોલાનાથ આનંદકં૦ ૩
વરદાયક સુરનાયક શિવજી,
સુરમુની સકલ ઉપાસી ભોલાનાથ આનંદકં૦ ૪
અશિવ વેશ ધારક શીવ મૂરતી,
વરણી કહત અવિનાશી. ભોલાનાથ આનંદકં૦ ૫

પદ ૩૪૬ રાગ કલ્યાણ.

હર હર હર હર હર સુખકારી, ભવ ભંજન ભયહારી હર૦
સકલશ્રષ્ટી હરતા શિવ સુંદર, ધર્મ ધ્વજાવૃતધારી. હર૦ ૧
મનમથ મદમર્દન મલહારી, પન્નંગધરણુ મૂરારી,
ગૌર કાંત શાંતધર ગુણનિધિ, ભકતનહર ભયહારી. હર૦ ૨
વામવપુ વૃષવાહન વિલસત, વપુધર વેદ વિચારી,
ગાવત ગુણગણુ પાર ન પાવત, અગમ સુગમ અવિકારી. હર૦ ૩
સકલ દેવ શિર સાંબ સદા શીવ, પરવત તનુજા પ્યારી,
અવિનાશાનંદ કહે અનલોકી, શીવ ઉપાસના સારી. હર૦ ૪

પદ ૩૪૭ છપય.

જીનમતમે જાન, તિર્થંગર હૈ ચૌહુવિશા,
સુનહુ નામ સુખધામ, કહુ તાકે મુનિ ઈશા,
રૂષભદેવ શુભ નામ, નામ પુનિ નાથ અજીતા;
ત્રીજા સંભવનાથ, નાથ અભિનંદ પુનીતા.

સૂમતીનાથ પંચમ સુનો, પદ્મ પ્રભુ પરમાંનિયે;
સૂપારસનાથ સો સાતમે, ચંદન પ્રભુ અઠ જાંનિયે. ૧
સુધીનાથ સુખકંદ, ફંદહર સીતલનાથા;
હંસનાથ અઘહરન, વ્યાસ પૂજનાથ સનાથા;
વમલનાથ મન વિમલ, અમલ મુનિનાથ અનંતા;
ધર્મનાથ પ્રઢધીર, શાંતિ મુનિનાથ કહંતા;
કંથનાથ અરનાથ કહું મુનિ, મલ્લિનાથ મન મલહરન,
નેમીનાથ નૌતમ મુની, સુવ્રતમુનિ જન સુખકરન. ૨
નેમીનાથ કહું નામ, નામહે પારસનામા;
ચોવિશમા ચિતચોર, સ્વામિ માવિર સમરાથા;
કહત સુનત યહ નામ, ચોવિ તિર્થંગર જેહા,
સઘ તરત સંસાર, નારિ નર નહિ સંદેહા;
જે પઢત પઢાવત પ્રેમીજન, ધીર શીલવ્રત ઉર ધરી,
અવિનાશ વજે કવિ ઓચરે, સિદ્ધસીલા પહુચે મરી. ૩

પદ ૩૪૮ રાગ ગરબી.

સખિ ગવરીનો પૂત્ર ગણેશ, ગણુપતી ગાઇયેરે,
જેના દરશનથી તતકાળ, સુખીયાં થાઇયેરે સખી૦ ૧
ભાદરવા સુદી ચોથનેરે, દીવસે ગણુપતી દેવ,
સ્થાપન કરી શુભસ્થાનમાં, સારી રીતેથી કરવી સેવ. ગણુપતી૦ ૨
પુષ્પ વિવિધ પ્રકારનાંરે, ફૂળ દળનો નહી પાર;
ધુપ દીપ જુત આરતી પુજા, કરવી વિવિધ પ્રકાર. ગણુપતી૦ ૩
મનવાંછીત સુખ મનમાંરે, આપશે આનંદકંદ;
દુંદાળો દુખભંજણો, કવિ કે અવિનાશાનંદ ગણુપતી૦ ૪

પદ ૩૪૯.

સખી દુંદાળો જગદેવ, ગણુપતી શોભેરે,
સુદ્ધિ બુદ્ધિ કરે નીત સેવ, જન મન લોભેરે. સખી૦ ૧
ભાલ શશિ શોભે ભલોરે, સુંઢાળો સંસાર,
વિઘન વિનાયક વિશ્વમાં, નીત મોદકનો જમનાર. ગણુપતી૦ ૨
ગૌરવર્ણ ગુણુનો નિધિરે, ગૌરીપૂત્ર ગણેશ;

પરથમ પેલો પૂજીયે, હૈયે ધારીને હરખ હમેશ   ગણુપતી૦ ૩
સકળ સુરાસુર સેવતારે, વિધવિધ લઈ ઉપચાર,
શંકર સુત છબિ ઉપરેરે, અવિનાશાનંદ બલહાર.   ગણુપતી૦ ૪

પદ. ૩૫૦

સખી વિધન વિનાયક દેવ, ગણુપતી રાજેરે,
જેને ભાળીને વાધે છે ભાવ, ભવદુખ ભાજેરે   સખી૦ ૧
રત્નકીરીટ શીર શોભતોરે, ઉપર મોતીની માળ;
પુચી કડાં કર ઓપતાં, કાને કુંડળ મકરાકાર   ગણુ૦ ૨
વિશુદ્ધ અંબર વિલસેરે, જરકસી તેજ અપાર;
સર્પનું ઉપવીત શોભતુ, જોઇ મોહ પામે નરનાર   ગણુ૦ ૩
એકદંત શોભે અતીરે, ફરસીધર ફરફંદ
વાહન મુશકનુ વિલસે, કાવ કે અવિનાશાનંદ   ગણુ૦ ૪

પદ. ૩૫૧

આજ ગણુપતી દેવ દયાળ, વિધન વિનાસેરે,
કરે સકળ મનોરથ સીદ્ધ, સેવતાં પાસેરે.   આજ૦ ૧
અતી અલોકિક આકૃતીરે, શોભાના ભંડાર;
સુખદાયક સંસારમાં, ભવ ભક્તતણુા ભયહાર   સેવતાં૦ ૨
ખટમુખના બંધુ ખરારે, શંકર સુત સંસાર;
ગૌરીતનય ગુણવંત છે, જેને સેવે છે સંત અપાર સેવતાં૦ ૩
શોભાના સમુદ્ર છો રે, દાસના ટાળણુ ત્રાસ,
વાસ આપે વકુડમાં, કવિ ગુણ ગાવે અવનાશ   સેવતાં૦ ૪

પદ ૩૫૨.

જનમ્યા જગમાં જન જાણુજો, હનુમંતારે,
સુત વાયુનણુા સુખધામ, મહા બલવંતારે.
નૈષ્ટીકમાં મુખ્ય અતીઘણા; હ૦ કરે પૂરણુ જનનાં કામ મહા૦ ૧
વલિ વજાંગનુ વિતરાંગ છે; હનુ૦
અતી નીતિપ્રવીણુ અનૂપ   મહા૦
નિગમાગમ બુદ્ધી શાસ્રની; હનૂ૦ સરવેને છે સૂખરૂપ   મહા૦ ૨

રઘુનંદનના મંત્રી વડા, હ૦ અતીહાસપણું દીલશુદ્ધ મ૦
ભયભંજન ભક્તતણા ભુવિ હ૦ બલીયા છલીયામાં બુદ્ધ મ૦ ૩
સીતાની લેવા શુદ્ધને હ૦; મોકલીયા શ્રી માહારાજ મ૦
અવિનાશાનંદ કે આ સમે હ૦; કરે કલજુગમાં જનકાજ મ૦ ૪

પદ ૩૫૩.

મારૂતી મોટા માહાજતી, ભયભંજન છો;
સીતાની લેવા સાર, જનના રંજન છો.
આગન્યા ધરિ રામની સિધાવિયા; ભયભંજન છો.
તરકયા અરણુવ તે વાર, જનના રંજન છો. ૧
જાતાં જલધીમાં જોઇને ભ૦; સુરસા ભેજી સુરરાજ. જ૦
છળી તેને ચાલ્યા છેતરી ભ૦; લીધી સુરસાની લાજ જ૦ ૨
મળી રાક્ષસી જાતાં વાટમાં ભ૦; ઝાલી ક્યાંય ગમનચર થાય જ૦
મુષ્ટીકા મારી માથમાં ભ૦; તતકાલ પછાડી ત્યાંય જ૦ ૩
એવાં પ્રાક્રમ સિંધુમાં કરી ભ૦; પછે પોત્યાં સામે પાર જ૦
અવિનાશાનંદ કે લંકમાં; ભ૦; જે જોયાં નરને નાર જ૦ ૪

પદ ૩૫૪.

સીતાં નવ ભાળ્યાં શેરમાં; બજરંગીરે,
વળી કરવા લાગ્યા વિચાર આનંદ અંગીરે.
ભેટયા મધરાતે ભકતને બ૦; વિભિખણને તેહવાર આ૦ ૧
જાણી ભક્તને ભેદ બતાવીઓ બ૦; પછે પોત્યા સીતાપાસ આ૦
મુદ્રીકા દીધી રામની બ૦; હૈયામાં કરી હુલાસ આ૦ ૨
જાંણી સેવક સાચા રામના બ૦; સીતાએ પૂછી વાત આ૦
રૂડા કીધા સમાચાર રામના બ૦; સુણી સીતા થયા રલીયાત આ૦ ૩
એમ કરતાં રજની વઇ ગઇ બ૦; પેખ્યાં ફળ પાકયાં પ્રીત આ૦
અવિનાશાનંદ કે અશોકનાં, બ૦ ફળ ખાધાં રાક્ષસજીત આ૦ ૪

પદ ૩૫૫.

જુદ્ધ કીધો રાક્ષસ જોઇને હનુમંતારે,
માર્યો બલિયો અક્ષકુમાર પ્રાક્રમવંતારે.
મેઘનાદ પમાડયો મુરછા હ૦; માર્યો રાક્ષસ ઘોર અપાર પ્રા૦ ૧

લંકાને બાળી નીશંકથી હ૦; હલકીને મારી હાક. પ્રા૦
સુણી ગર્ભ ખસ્યા રાક્ષસીતણા હ૦; સિંધુમાં બેચો થાક પ્રા૦ ૨
સુધ લઇ સીતાની સિધાવિયા હ૦; ચારૂ ચૂડામણી હાથ પ્રા૦
રઘુનંદન આગે જૈ કઈ હ૦; ગુણવંત સીતાની ગાથ પ્રા૦ ૩
ભુત પ્રેત ભયાનક ભૂમીમાં હ૦; સૂણી ભાગે તમારૂં નામ પ્રા૦
અવિનાશાનંદ વૃષનંદના હ૦; કુલદેવ છો પૂરણકાંમ પ્રા૦ ૪

આચાર્યોને ઉપદેશ. હરિ લિ૦ રત્ન ૧૪ ત. ૩૯.

સોરઠા.

અશલાલી અવિનાશ, વાસ કરી હરિ ત્રાસહર;
પ્રીતમ રહિ જનપાસ, હાસ કાસહર હાસકર. ૧
કવન ચરીત્ર કૃપાલ, કીંન કમલલોચન કહો;
મમગુરૂ અવધવિશાલ, બુદ્ધિરાસિ દિલ દુખદહો. ૨
ગુરૂ કહે છે—રાજન મતિ તવરાજ, કાજકરન જન કષ્ટહર;
પૂછિ સહીત સમાજ, લીલા નૌતમ લાલકી. ૩

ચોપાઇ.

સંત જિમાઇ શામસુખસદના, મનરંજન મોહન જિતમદના;
કૂંપ અવાડાકી પાસ કૃપાલા, સકટાસનપર પરમ રસાલા. ૪
રાજત રંજત રાજીવ લોચન, પાપતાપ સંતાપ વિલોચન;
બહુત બેર સદસી બિચ બાતા, કહત હરત જનમન મુસુકાતા. ૫
પ્રભુ સયન કીનો પુનિ પ્રીતે, સકટાસનપર શામ સહીતે;
યોગનિંદમે ગયે પતિયોગી, ભક્ત રટન ત્યાગિ મુનિ ભોગી. ૬
પ્રાત ભયે જાગે પતિપ્રાંના, શૌચ ક્રિયા કીન શાંમ સયાંના;
નિત્ય વિધી પૂરણ સબ કીનો, સભાબીચ બૈઠી સુખ દીનો. ૭

દોહા.

સંતસમાજ વિરાજસબ, આઈપાસ મહારાજ;
મુદિત ભયે લખિ મહાપ્રભુ, બદન આનિ શિરતાજ. ૮
સુનહું સંતસબ સરલમતિ, અતિતન ત્યાગ અનૂપ;
માનહું બચન ઉમંગ મન, સુંદર અતિ સુખરૂપ. ૯

નરનારાયન નાથકે, દેશકે સંત દયાળ;
જિતને હો તિતને સબે, ઉત્તર દીશ ઉતાલ. ૧૦
બૈઠા સબ હમ કહત અબ, દછીન દેશમે દેવ;
દેવ શ્રીપતીકે દેશકે, સંત સબે તતખેવ. ૧૧

પદ્ધરી.

ધરી શામ આગન્યા સંત ધીર, વરવૃહદવ્રતધર સંતવીર;
જ્યું કહ્યો કિયો ત્યું સંતજાંન, દિશ ઉભય કોર બૈઠેનિદાંન. ૧૨
વાકો વિદીત વિકતી વિચાર, સુનહું કહહું નૃપવર્યસાર;
બ્રહ્માનંદ મુનિ ગોપાળ નામ, આદીક સંત અદિસે અકાંમ. ૧૩
નરનારાયણકી પાસ આય, ઉત્તર દિશમે બૈઠઉરાય;
મુકતાનદ નિત્યાનંદ આદિ, દિશ દછીન બૈઠે બ્રહ્મવાદિ. ૧૪
લક્ષ્મિનારાયન પાસ લેખ, દિનબંધુ મુદીત મનભયઉ દેખ;
કરિચરીત પુનિત કરૂનાનિધાંન, ગુનતાંન કીન મુનિજંન સુજાન. ૧૫
મુનિ બ્રહ્માનંદકું મહદમાંન, નરનારાયન મંદિર નિદાંન;
સોહેઉ શાંમ સુખધામસોય, પુનિ ચલે પ્રભુજન ચીતપ્રોય. ૧૬
જેતલપુર આયે જકતપ્રાંન, પુરૂષોત્તમ પૂરન પ્રભુ પ્રમાંન;
સબ ભકતઆયે સનમૂખ શામ, બાજન જુતરાજત પુરૂષવામ. ૧૭
ધરી ભેટ ધર્મસુત પાસધીર, વિરહાનલ ટારત સકલપીર;
સ્વાગત પૂછત પતિ સંત સોય, હરિહેરિ મુદિતમન ભકતહોય. ૧૮
સબકાં દર્શન દૈકે સયાંન, જીવનપાવન કરિ ગામ જાનં;
પુરઆર આય પ્રીતમ પરેશ, નટનાગરનૌતમ છબિનરેશ. ૧૯
નિગ્રોધ પંક્તિ પહિલે નિહાર, ઉત્તરમે મગ જુગબીત્તસાર;
વરસુભગ અંબલિ સઘન છાય, તાતર બૈઠે પ્રભુ આઇરાય. ૨૦
પરિયંક ઉપર પરમેશ ઇશ, જિનગાતજોગિમહિમા જવીશ,
સબ સંતશામ સનમૂખ આય, બૈઠંત ગુનગન લલિત ગાય. ૨૧
સતસંગિ સબે બૈઠેસુહાય, મનરંજ બદત બાની બનાય;
ઉત્તરમે બૈઠા મુનિ ઉતંગ, નરનારાયનકે ધર ઉમંગ. ૨૨
મમપૂત્રદત્ત ઓધ્યાપ્રસાદ, ગંભીર ધીર ઉર બ્રહ્મવાદ;

મમતુલ્ય અણું નહિ અણું ન્યુન્યમાંન,
પૂજા કરહુ સબ સંત જાન. ૨૩
લક્ષ્મિનારાયનકે જુ સંત, દિશદક્ષીન મે બૈઠો મહંત;
મમપૂત્ર ધર્મધારી સુધીર, રજંનજન કહવત રઘુવીર. ૨૪
તાકી પૂજા સબ કરહું સંત, મમતુલ્ય જાંનીમહિમા અતંત;
સબધર્મવંસ અવતંસ હંસ, કુલકમલ પ્રકાશક કર પ્રશંસ. ૨૫
હય ઉભયસૂત કીને હમાર, દુનિયાંમે દત્ત જાંનો ઉદાર;
બડાભ્રાત રામ પરતાપસાર, યોધ્યાપ્રસાદ તાકે ઉદાર. ૨૬
મમ છોટભ્રાત ઈછાસુરામ, રઘુવીર સુત તાકે અકાંમ;
હમ એક ઉભયરૂપ ધરસહેત, અગણીત જીવ તારન અચેત. ૨૭
વામે નહી કછુ નંશય કરાત, મમ આગ્યા માંનહુ સંતવ્રાત;
અસ કહી આય ગાદિ અનંત, દીન ઉભય પૂત્રકું મોદવંત. ૨૮
પૂજા કરાય પર્મહંસપાસ, હરિ પેખત પાસે રહિ હુલાસ;
ધરા આગ્યા શામકી સંત ધીર. જયું કહ્યો કિયો ત્યું હરનપીર. ૨૯
મુનિ કહવત સબકું પ્રગટખાત, સુનહું રાજન કહહું સુહાત;
સબ સુનહુ સંત હરિભકત સોય, હમકહત આયસુ મુદીત હોય. ૩૦

દોહા.

જયું પૂજા સબસંતજન, હનકું કરિકે હેત;
ચંદન પુષ્પે સુદ્ધ ચીત, ત્યુ પૂજહું કરિ ચેત. ૩૧
આચાર્ય યહ ઉભયકું, મમ સમ જાનિ મહંત;
ભેદભાવ મતિ ભાલહું, સબ જાને સીધંત. ૩૨
સબે સંત હરિભકત, સબ બરની સમુદાય;
પૂનિ પદાતી પ્રેમદા, સુનહુ બચન સુહાય. ૩૩
હમરી ગાદીપર હમે, બૈઠાયે બે ભ્રાત;
દત્તપૂત્ર કરી દેખહું, સેવહું સબ સાક્ષાત. ૩૪
આગ્યા તુમ સબ ઉભયકી, પાલહુ પ્રેમ સમેત;
બચન લોપ કબુ નાં કરો, ચિતમે ધરકે ચેત. ૩૫
જયું કહે ત્યું સબ જકતમે, બરતહું બચન પ્રમાંન;
જુકત ધર્મ નર જૂવતી, ગુરૂ માંની ગુણતાન. ૩૬

હું તું કરી ગુરૂ સન્મુખે, બોલત શિશ્ય લબાર;
નિરબિન બન નરનાર સો, બ્રહ્મભુત ભુવિભાર. ૩૭
હોત કહતહું હેતસેં, સુનહું સંત સયાંન;
યું જાંની મમપૂત્રકે, માનહું બચન પ્રમાંન. ૩૮
ઇન સેવે સેવાય હમ, ઇન રાજિ હમ રાજિ;
ઇન દુખવે દૂખી હમે, મનમે હોત કુરાજિ. ૩૯
ધર્મજુક્ત આગ્યા ધરા, પાલહું સંત સપ્રીત;
કહત ગુરૂ કરૂના કરી, અધરમ ધરહુ ન ચીત. ૪૦

છપય.

ધર્મભંગ કછુ બચન, કહે ગુરૂ ઉન્મત્ત ભેકે;
માનહુ નાહિ મહંત, બચન મમ અંતર લૈકે;
સંપ્રદાય અનુસાર, રહે ગુરૂ આપ સદાઇ;
બચન કહે સુખરૂપ, માનહું સંત સુહાઇ;
યહ આગ્યા સબકું અચલહે, સંત સબે નરનારસો;
માનહુ પ્રઠ નિમ મન કરી, ધર્મજુક્ત નિરધારસો. ૪૧
ધર્મવંસી ધરમાંહિ, ધર્મ ધારત ધિર ધારી,
સેવન જોગ સદાય, બચન હમ કીન બિચારી;
ધર્મ તજે ધરમાંહિ, ધર્મવંસી નર નાંહી,
અધરમવંસી જાનુ, માનુ તાકું મનમાંહી;
જો કરન શ્રેય ઇછિત કહું, યહ કલિકાલ કઠોરમેં;
ગુરૂ ધર્મવંસી સેવહુ સદા, નકી કરત નિહોરકે. ૪૨
બિકતી કહી બતાય, જક્તમે જાનન કાજા,
પરંપરા કરી પ્રીત, માનહું સંત સમાજા;
બહુત ગુરૂ જગમાંહી, શિષ્યબિત લેત ઠગાઇ,
જાંનહુ લચ્છન જંન, ગુરૂકિ ક્રિયા લખાઇ;
સો દુલ્લભ ગુરૂ જગ દેખહું, હરે પાપ સંતાપહી;
નરનારીકે આશ્રિત કરિ, પ્રબલ પ્રગટ પરતાપહી. ૪૩
ગ્નાંન જુક્ત બીગ્યાંન, ધ્યાંનમે નર ત્રિયધારી,
સેવહું ગુરૂ સદાય, કીન હમ ઉભય બિચારી;

કરેન મોક્ષ અગનિત, ગુરૂપદવી હમ આપી,
અવધ નામ રઘુવીર, ઉભય સુત અધિક પ્રતાપી;
મમતુલ્ય અણું નહિ ન્યુંનસો, જાંનહું મુનિનરનાર સબ,
હમ ઉભય મૂર્તિ ધર હેતસે, ભક્તતાર નરનાર ભવ. ૪૪

દોહા.

કરિ ઉપદેશહિ કમલદ્રગ, સબે સંતહું શાંમ;
પુનિ શિક્ષા નીજ પૂત્રકું, કરતહિ કરન અકાંમ. ૪૫
સુનહું ઉભય સૂત સુભગ, શીક્ષાપત્રી પ્રમાંન;
સદા બરતો સંસારમે, જનભવ તાર સુજાંન. ૪૬
ધર્મ સદા પાલો સદા, ધર્મ પ્રવર્ત્તક ધીર;
ધર્મે સબ બરતાવહું, ધાર્મિક સંત સુધીર. ૪૭
ધર્મ કરીકે ધરનિમે, સબ પુરૂષારથ સાર;
પ્રાપ્ત હોવહિ પ્રીતસેં, ધર્મ નિરંતર ધાર. ૪૮
ધર્મ બિનુ નર ધરનીમે, જીવત મૃતક જનાય;
ધર્મધારી વલ્લભ ધરા, મોકું અતિ મનમાય. ૪૯
શ્રીકિર્તિ સંસારમે, ધર્મ કરી નિરધાર;
બઢતહિ અતિ તબ બલ કરી, માનહુ બચન હમાર. ૫૦

છપય.

ધર્મ કરી સબ ધરા, થીર હોવત હધ્રિથીશ;
ધર્મ કરી સબ લોક, શોકહર સંત પ્રવીશ;
ધર્મ કરી અજઈશ, સુજત પાલત કરનાશા,
ધર્મ કરી સબ ધાર, શેશ બ્રહ્માંડ પ્રકાશા;
સબ ધર્મસે પાવત સકલ સુખ, ધર્મબિનૂં સુરનારિનર;
દુખ પાવતહે નિજદેહમે, સબે શાસ્ત્રમુનિ કહત હર. ૫૧
ધર્મ ધારધરમાંહિ, જુગોજુગ હમ તન ધારત;
ધર્મવર્મ સુખધાંમ, નામ અધર્મ ઉખારત;
ધર્મદ્વેષી ધરમાય, પાપ પરિવાર અપારા,
કરહુ નાશ જન ત્રાસ, દેહુ સુખવાસ ઉદારા;

ધાર્મિક ભક્ત વલ્લભ ધરા, ધર્મવંસ તહાં વસતઇં;
જહાં પાપરૂપ પાપિય જન, નિરખિ સઘ હમ નસતહું. ૫૨
યું જાની મનમાંઇ, પૂત્ર મમ ઉભય પુનીતા,
ધારહુ ધર્મ સહાય, ધીરધર પ્રેમ સહીતા;
ક્ષમા દયા પુન સત્ય, રાખહુ સંતત ઉરમે,
ધર્મસર્ગ નિરધાર, પ્રગટ કરહુ બલપૂરમે;
નહિ કછુ પરાભવ હોંહિ તબ, દિનદિન બઢત પ્રતાપહી;
મમ પાલડું બચન સપ્રેમભર, અતી સુખ હોત અમાપહી. ૫૩
સબઅંત હરિભક્ત, પાલહું પૂત્ર પ્રમાંના,
કરહું હિતકર દયા, ક્રૂર નહિ હોહું કહાંના;
અન ધન બસન એ આદિ, પૂજહિ પ્રીત કરીકે,
મમ સમ તુમકું માંન, બચન હમરે અનુસરીકે;
તુમ રખહુ પૂજ્યબુદ્ધિ પ્રબલ, સંતવરનિ સબ માહિસો;
આજ્ઞાપ્રમાન વરતહુ સદા, બરતાવહુ હિત લાઇસો. ૫૪
ભવજલ તારન ભક્ત, જકતમે હમ તનુધારી,
કરન કોટિ જિયકાજ, આજ અવનિ અવતારી;
જાંનહું મહિમા જાંન, પૂત્ર હમરો કરિ પ્રીતી,
પ્રેરક સબકો પેખ, મોકું મનરંજ કહીતી;
કારન સબકો જન સુખકરન, હરન પાપ સંતાપ હરન;
મે પુરૂષોત્તમ પૃથ્વિી પ્રગટ, અભરનભર અશરન શરન. ૫૫
મમ પ્રતાપ જગમાય, વાયુ અતિ વાત સુહાવત,
મમ પ્રતાપ જગમાય, તરનિ આ તપત કહાવત;
મમ પ્રતાપ જગમાય, વૃષ્ટિ સુરપતિ અતિ કરહી,
મમપ્રતાપ જગમાય, અગનિ અનકો સબ જરહી;
મૈં પ્રેરક સબ જગમે સદા, કારનતારન નાહિનર;
મમ ઇછા સબહી માનહું, સુખ પાવત સબ મોદભર. ૫૬

દોહા.

અતી શિક્ષા કીની પ્રભુ, મહિમા કીન અમાપ;
ઉભય પૂત્રકું ઉમંગભર, પુરૂષોત્તમ પરતાપ. ૫૭

માની શિક્ષા શાંમકી, મહિમાસહિત મહંત;
સ્તુતી કીની શામકી, ઉભય જાન ભગવંત. ૫૮

રાજકોટમાં સરમાલકમ સાથેનો મેળાપ. હ. સિ.

રત્ન ૧૪ ત. ૪૭.

દોહા.

રાજકોટસેં રાજકો, પત્ર આયે જુતપ્રીત;
આવહુ તુમ હુમ અયનમે, હિતકર કર અતિહીત. ૧૫
નતુ તમ આવહુ નાથ તવ, પાસસહીત સમાજ;
જસ મરજિ તસ જાંનકે, પ્રતિ ઉત્તર મહુરાજ. ૧૬
ભેજહુ ભક્તવસ્યલ પ્રભુ, દાસજાનિ તવ દીન;
દર્શન દેવહુ આયકે, પ્રીતમ પ્રગટ પ્રવીન. ૧૭
અસ આયો અબ પત્રસો, ઉત્તર કવન લખાય;
કહો સબે તસ કીજિયે, મુનિમંડલ મુદપાય. ૧૮

છંદ અર્ધનારાચ.

કહત સંત બાતસો, સબેહિસો વિક્ષાતસો,
સુનો સુજાંન સાંવરે, ઉમંગસે ઉતાવરેં; ૧૯
ભુવીપ ભ્રતખંડહી, પ્રતાપિસો પ્રચંડહી;
તિરાય નીજ પાસમે, હરીજની હુલાસમે. ૨૦
જરૂર નાથ જાવહું, પ્રમોદસો પમાવહું,
સુની સુસંત બેનહી, વિશાલપદ્મ નેનહી. ૨૧
સજી સમાજ સજહી, મુનીપતી મરાજહી,
સવારિ કીન સજ્જહી, ધરા ધમંક ઢજ્જહી. ૨૨
હયં હજાર હે દલં, પ્રવીન પાસ પેદલં;
ઉદંત સો ઉડંડરે, પ્રસિદ્ધ સો પ્રચંડરે. ૨૩
સમીર વેગ સોહહી, હરીન હેરિ મોહહી;
કમાંન છૂટ તીરહી, ખગેશ વેગ વીરહી. ૨૪
વહંત વેગ નાવહી, હયંચલં સુહાવહી;
વિશાલ હાલ છત્તિયં, ગગંનકીન ગતિયં. ૨૫

પ્રસાદ થંભ પાવહી, કવીશ સો કહાવહી;
લલીત કેશવાલિહે, છલંત છાંય ભાલિહે. ૨૬
લલીત માનુ લેખની, સમાન કાંન દેખની;
નિહાર મૂખ નાજુકં, સઔહિસાજ સાજુકં. ૨૭
હયં હજાર હેરહી, એહી સુરીત ફેરહી;
ચલંત જાત શામસો, અકામ મોહ ધામસો. ૨૮
સમીપ પૂર સામહી, ગવેંદ્ર જાન નામહી;
નશાન મૂનિ નાથસો, ભયે સહીત સાથસો. ૨૯
ભયે સવારિ સાજહી, ધરી સુભેટ રાજહી;
નિહારિ નાથ નેનસે, બહંત મૂખ બેનસેં. ૩૦
કરંત ડંડવત્તસો, ધરાપતી ધિમત્તસો;
પ્રનામ કીન પ્રીતસે, રૂચીર રાજ રીતસે. ૩૧
ભુવાલ ભેટ ભાવસે, અર્ધાંક સો ઉછાવસે;
બખાત ખુબ બાજનં, છટા અનંત છાજનં. ૩૨
ધમંક તોપ ધજ્જહી, ગગંન ભોમિ ગજ્જહી,
અનંત રાજ આયહે, ગવેંદ્ર ગુન ગાયહે. ૩૩
નિહાર ઠાડ નાથહી, હસંત જોર હાથહી;
ભરે સુભાવ ભક્તસો, જનંત ઇશ જક્તસો. ૩૪
કરંત સો પ્રનામહી, ભુવાલ પુર્ષ ભાંમહી,
ફિરાય શામ પૂરમે, ઉમંગ ધાર ઊરમેં. ૩૫
સવારિ જૂત શામસો, ધિમંત લાય ધામસો;
બહુત બંગલો બનાય, સુભગ્ગ બેઠકો સુહાય. ૩૬
ભલેચ બાંધ ઉત્તમં, નિહારસો નવૌત્તમં;
ચતૂર કીન ચીતરં, ભુવાલ રંગ ભીતરં. ૩૭
અતીય સ્વચ્છ ઓપનં, નૃપાલ સો અનોપનં;
વશાસને વિરાજહી, સહીત શામ રાજહી. ૩૮

દોહા.

બેઠે મુનિ ગન મહતસો, સનમુખ આઇ શામ;
સાહેબ સનમૂખ ઠાડસો, ગવંહર જીન નામ. ૩૯

સકળ ભૂમિકે ભૂપતી, ભુપત મન સબ પાય;
સો ઠાડો રચો શ્યામહિગ, કરજોરિ કહુ રાય. ૪૦
પૂછત પ્રશ્ન સપ્રીતસે, પુનિપુનિ પ્રેમ સમેત;
ઉત્તર દેત ઉતાવરે, શ્રીહરિ કૃપાનિકેત. ૪૧
અગમ બાત કહ્‌ત અતી, નીજ દેશકી નાથ;
સુનત ભયો સંભ્રમ કહું, જાંને પ્રભુ સમશથ. ૪૨
હમરે દેશમે મનુજ કોઉ, જાવત નહિ કહુજાન;
બાત કિન બિસ્તારે સબ, સ્વામિ સત્ય ખાવાન. ૪૩
સ્વામિનારાયન શ્યામસો, સબ જગકે હમજાન;
માનત નહિ સો દુરમતિ, પ્રગટ બાત પરમાંન. ૪૪
અસ કહી સબ નૃપ દેખતે, પૂજત પ્રભુકે પાય;
સુમન સુભગ ચંદન સહિત, ગદગદ સ્તવન કરાય. ૪૫
બસનાભૂષન બહુબિધિ, ભેટકીન ભૂપાલ;
સંત જુક્ત પૂજન સબે, નમ્રભઇ નરપાલ. ૪૬
પ્રેમ સહીત પેરાંમની, કીન કહું કર જોર;
સ્તુતી કરત સબ સુનત નૃપ, મહિમા જુક્ત નિહોર. ૪૭
ગાહા—શામ સભા મે જાંની, બાતકીન બિલસીત બહુનામી;
સૌબિરદેશ બખાંની, શ્રીમુખ કહવત પૂરન સુખ પામી. ૪૮
શોભા સહિત સયાંનં, રાજકોટ આયે શુભ સહરં;
સમ ચતુર અભિધાનં, પુર્ન હરિલિલા સિંધુ લહરં. ૪૯

સોરઠા:

આનંદરાજા—નૃપસ્તુતિ નિરધાર, મોચ કહો અવધેશ ગુરૂ;
પ્રગટ બાતકરિ પ્યાર, સાર સકલ શુભ શાસ્ત્રર. ૧
સાહેબ જગ સબ શામ, તાકી સાહેબ આયસો,
સ્તુતીકીન સુખધામ, કહો સબ બાત સુહાયસો. ૨
ગુરૂ—વસુધાપતિ મતિ વિપુલ તવ, પુછત બાત સપ્રીત,
પુનિપુનિ પુરૂષોત્તમકી, બિલસિત પરમપુનીત. ૩
સુનત હરત સંતાપ સબ, કરત સાંતી સુખકંદ;
ધરત ધ્યાનમે ધિર ધર, પરત ન સો ભવફંદ. ૪

જન્મ મરન દુખ જરત જન, હરત પાપ સુખ ભરત;
સરત સદા કરિ અનુસરત, કાલ કર્મ લખ ડરત. ૫
સિદ્ધ હોત સંસારમે, ફિરત હરત ભવફંદ,
પ્રગટ સુનત લિલા પ્રભુ, પાવન પરમાનંદ. ૬
અતિ અપાર મહિંમા અનુપ, થાહ ન પાવત થીર,
મતી ગતી પોચત નહી, એસે ચરિત્ર રૂચીર. ૭
સો કહુ અબ કછુ સુભાગસો, સુનહુ આનંદ સાર,
ભર્તખંડકે ભૂપતિ, સ્તુતિ પરમ ઉદાર. ૮
ભાવિક ભુપતી ભાવભર, કરકર વિનય કરોર,
પૂજત પ્રેમ સહિત પ્રભુ, ચરન કમલ ચિત ચોર. ૯
બસના ભૂખન બહુ બિધિ, પેરાયે નૃપપ્રીત,
કુસુમહાર સેખર કહું, ચંદન ચરત ચીત. ૧૦
સ્તવન કરત ગદગદ ગિરા, ધિરા રહિ ધરિધીર,
સરવોપરી મહિમા સહિત, સુનહુ નૃપતિ સુધીર. ૧૧

છંદ મોતીદામ

જયં જગકારન તારન જંન, ધરાધર ધર્મસુનંદન તંન;
પિતા નિજ માતકુ સૂખ અમિત, દિયોવપુ દિવ્ય દિખાઈ પુનીત.
કિયે કુટરા ગ્રહ બાલવિનાશ, પમાય નિજંપદ મોહ નિવાસ.
જયં જુવતીજંન પ્રીત પિછાંન, ચહું ધર રૂપ અનુપ સુજાન. ૧૩
જયં રિપુ કાલિયદત્ત અજીત, વિનાશ હુલાસ સહીત વિદીત;
સુરાધિશ મોદ કિયો સુખધામ, પ્રભો અપ્રમેય પ્રતાપ અકામ ૧૪
લિલાકૃત બાલ બિશાલ લલીત, પમાય પ્રમોદ સુબાલન ચીત;
જયં મહિ ભાર ઉતાર નિહાર, બિનુ અસ્ર નાશ કિયો નિરધાર ૧૫
પ્રભો ઉપવીત પુનીત પમાય, તનં નિજ માત ન તાત તજાય;
ધરી વપુ દિવ્ય રહે નિજ પાસ, તજી ગ્રહ બંન ગયે હર ત્રાસ. ૧૬
કરી સબ પાવન તિર્થ કૃપાલ, દયા ધર ભક્ત ઉદાર દયાલ;
ધરી નર નાટક રૂપ સુધીર, નરં જુત નાર અમીત અમીર ૧૭
ભવંદધિપાર કિયે ભગવાંન, જયં જગદીશન જીવન પ્રાન;
અમીત પ્રતાપ જપાય અનંત, સુખાકર શામ સુસેવત સંત. ૧૮

ધરા મહિ ધ્યાંન સમાધિય ધીર, કરાઈ કિયે ભવપાર પ્રવીર;
જયં જનકે જગઇષ્ટ કરાય, જનાય સમાધિય માહિ સુહાય. ૧૯
કહું ભય રામ સુકૃષ્ણુ કૃપાલ, પ્રભો અવતાર અગે પ્રતિપાલ;
સબેકત લીનહિ નીજ સ્વરૂપ, અમાપ પ્રતાપ અનુપ અનૂપ. ૨૦
કહા બરને મૂખ શેશ કહાય, અથાહ અનંત ન પાવત થાહ;
જયં જગદીશ મુનીશ જુગીશ. વિધિવર વામ વિભુજગદીશ. ૨૧
વિરાટ સ્વરાટ નિરાટ વિશેશ, અજામુલ સ્વામિ સહીત અશેશ;
સદા પદ સેવત શામ તિહાર, ન આદિ અનાદિય આપઅપાર. ૨૨
ચહું તવ સેવન વ્યુહ વિચારૂ, યદાં અંબુજ પ્રીતસહીત વિચારૂ;
ધરો અવતાર ધરાપર ધીર, વિભંજનભાર ભુવિ બલવીર. ૨૩
અયે અબ આપ પ્રભો અવતારિ, ભગંજુત ભક્તભવં ભયહારિ;
કરો કરૂનારસ વૃષ્ટિકપાલ, વિશુદ્ધ દયા ઉર ધાર વિશાળ. ૨૪
પતીત ઉધારન કારન પ્રીત, કિયેમખ કોટિય શામ કહીત;
જિતે તિત જાવત જીવનમાંન, ઉધારન પાપિય જીવ અજાંન. ૨૫
કહાં તવ સાંમૃથ શામ અનંત, કહાં મતિમંદ મે પાપચિજંત;
કપાલ અયે કરિ પ્રોઢ પ્રતાપ, અમાપ લઇ મુનિ મુક્ત કલાપ. ૨૬
સબે જગ આશ વિનાશ વિશેશ, અયો તવ પાસ હુલાસ વિશેશ;
સહિત સદા સુખકારિય શામ, કરો જનિ દાસ નશો મમ કામ. ૨૭
પ્રભો અમ બારહિ બાર સપ્રીત. વરંવર માગત દેવહુ વિદીત;
સદા તવ પાસ રખો સુખકંદ, વિનાશ કરી સબહી ભવફંદ. ૨૮
ક્રિયા મમ નાંથન પેખહુ શામ, કરંતહુ આમિષ ભોગ નકામ.
સુરા વર પાન કરંત સહીત, કહો અસ બાત રહું તસરીત. ૨૯
અધંમ ઉધારન નામ પુનંત, સબે સત શાસ્ત્ર તસંત કહંત;
કરો અબ સિદ્ધ ઉધાર કૃપાલ, હમે તહિકાજ તીરાય દયાલ. ૩૦
પુની વર દેવહુ નાથ પુનીત, હરી કરહું મમ શત્રુકો હીત;
હમાર હમાર અરીકો નિહાર, કરો તુમ હીત પ્રભૂ કરિ પ્યાર. ૩૧

દોહા—

સ્તુતી કીન અસથાંમકી, સાહેબ ધાર સહીત;
મુનિ મગન ભયે શ્રીહરી, પુરૂષોત્તમ જુત પ્રીત. ૩૨

ધન્ય ધન્ય ધરપતિ પરા, અસવર માગન આંન;
નિજ હીત માગત સકલ જગ, અરીહિત જાચ ન જાંન. ૩૩
પરોપકારી પૃથ્વિપતી, અતિ તવ મતી અનુપ;
કરી પ્રસંસા કષ્ટહર, દેત્ત વર તદરૂપ. ૩૪
ગોહિંસા નહિ કરહુ કણુ, દ્વિજકુ ન સુલિ ચરાવ;
ઇતનો માનહું બચન મમ, સત્ય શ્રેય જગ પાવ. ૩૫
રાજ કહેત મહરાજ સુનુ, દ્વિજ કત જીવન ઘાત;
તબ તાકું હમ તાંનસે, સુલી દેત સુહાત. ૩૬

છપ્પા.

મોજ દેહુ મારાજ, રાજ રાજન સિરતાજા;
પર્મ ધર્મ પ્રતિપાલ, પાપહર ગરિબનિવાજા. ૩૭
આપ મિલે અવતારિ, આઈ જન અંતરજામી;
તારન હમકુ ત્વરસ, નરસ રસ નાથ નમાંમા. ૩૮
અખિલેશ ઇશ આનંદપ્રદ, કર્મ કોટિ કલિનાશ કર,
દેવેશ ધાર દીલમે કૃપા, પરાપાર પ્રભુ સકલપર. ૩૯
મુદિત ભઇ મારાજ, દીન શિક્ષા શુભપત્રી;
મોજ અધિક મનહરન, કરત સુખ આનંદ અત્રી. ૪૦
વરનાશ્રમ સબ ધર્મ, વિક્તિ જુત લખિ વિસ્તારે;
બાંચી નૃપ બિલસિત, અતીસુખ પાય અપારે. ૪૧
નિજ માથ ચરાયે નાથકૃત, પત્રી પરમ પુનીતહી;
સુખ પાયે બાત સુનિ સરસ સબ, સાહેબ સ્નેહ સહીતહી.
બિદાલઇ વૃષનંદ, જાત સબ જગ સુખકરતા,
જિસ રીત આયે જાંન, જાત તિસરીત અઘજરતા. ૪૩
ગઢપુર આયે સામ, ક્રામ કરિ કમલનયન વર,
બેઠે સભા સહીત, પ્રીત જુત પુરૂષોત્તમ પર;
અબ આઇભરાયે શામ ઢિગ, નરનારિ નિરખારહી.
કરત બાત સાક્ષાત કહું, ભૂપતિ ભાવ ભુવારહી,
નૃપમતિ નમ્ર અપાર, પ્યાર મમપદ અતિ પાવન,

ચાહત સબહિં જગત, ભગત સમ શિલ સુભાવન;
મ્લેચ્છ જન્મ મન સુધ્ધ, બુદ્ધ બુદ્ધિ બડ ભારી,
ઓહિ સમ ઔર ન આંન, મોહ હમ પાય નિહારી;
ઐસે સ્વભાવ સબ સંતજન, શ્રખના રાતી દીનહી,
કહું સો જગ સાચે સંત શુભ, પાવત મોક્ષ પ્રવીનહી.
સુનિ બાત શ્રી બદન, પાપ સબ મોહ પુનીતા,
ધન ધન ધન સો ભૂપ, પ્રસંસા નાથ કહીતા;
પુનિ ભેજત ભાવ સમેત સો, શ્રીહરિ સહજાનંદહી;
જીરન ગઢમે મુનિ જાતકે, બ્રહ્માનંદ મુનિ સુખકંદહી.

હ. લિ. રત્ન ૧૩ તરંગ ૨૧ પાનુ ૮૮—૯૦

જીવ-ઇશ ભેદ.

સોરઠા.

વિટપ[1]જુક્ત વિસ્તાર,[2] ધરકર ધાવત ધરનિપર,
વિટપ કરત આહાર,[3] રનસુખ રાવણુ જીતેઉ. ૧
અતીવીટપ[4] અનૂપ, વિટપ[5] વિટપ[6] જિન સદનવર;
જિન[7] પ્રતાપ મુનિ ભૂપ, જીત અજીત ન જીતહી. ૨
સો પ્રભુ કારણુ શાંમ, સહજાનંદ દયાળ ઉર;
લીલા તાસ લલાંમ, મોય કહો મળ મનહરન ૩
કિસ વિધ સ્થાપન કીન, વર્ત્તંપુરીમે વાસ કર;
શ્રીજુત શામ પ્રવીન, કહો બાત બિસ્તાર કર. ૪
ગુરૂવાચ—ધન્ય ધન્ય મતિધીર, પૂછ બાત પરિબ્રહ્મકી;
વિટપ[8]જુકત રૂચીર, તોય કહું આનંદકર. ૫

પદ્ધરિ.

જબ આય નાથ મુનિ સાથ જાન, શોભા સહીત બનસજળવાંન;
વર્તાલયમે વાસણુ સુતાર, વસ સદન તાસ ભવભય વિદાર. ૬
જન મુદિત ભયે નિજમંન જોય, પુરૂષોતમમે ચિતહેત પ્રોય;
મુનિ સબે કીયે મુકાંમ ચાંન, અતી સઘન અંબબાડિબખાંન. ૭

---

૧ શ્રંગ ૨ પર્વત ૩ પલ્લવ ૪ વિસ્તાર ૫–૬ વૃક્ષ ૭ રામચંદ્ર
૮ વિસ્તાર.

તાતરેકીન સબ સંત વાસ, પુરૂષોત્તમ જિનકિ રહતપાસ;
પુરવાસી ભય મંન મોદ પેખ, ધરપર માંનલ ભવ ધન્ય લેખ. ૮
નિત કરત બાત નિરવેદ નાથ, ગુનવંત ધર્મજુત જ્ઞાન ગાથ;
મુનિ સુંનત સબે હરિજન સમેત, સુખદેત યુંહિ સુખકે નિકેત. ૯
ભય થારત્યાર ભયહારિ ભક્ત, જનસહિત જિમન પતિજાતજકત;
જન સદંન થાલ જિયે જક્તનાથ, સુખધામ જિમાવત સંતસાથ. ૧૦
યુંસતજિમાયેશાંમ સોય, હરિજંન લખિ મન મગન હોય;
પુનિશામ નીજ આસન સપ્રીત, પગુધાર પદાતિ જુતપુનીત. ૧૧
અસકરત ચરિત નાના અનંત, સુખસદન શામ નિજજુક્ત સંત;
સુનિબાત આય વત્તીલ શાંમ, અગનિત જંન આયે અકાંમ. ૧૨
સબ દેશ દેશમેં દર્શકાજ, આયેઉ જાંનિ રાજાધિરાજ;
નરનારી દહ પુનિ બાલજુક્ત, ચલિ આય સમયૈ સબહિમુક્ત. ૧૩

દોહા.

સકલ દેશકે સંગસબ, આયે શામ સમીપ;
દર્શન કરી દયાલકો, મનમે મુદીત મહીપ. ૧૪
સઘન તરૂતરં સંઘ સબ, કીન મુકાંમ કહાય;
ગુનગન ગાવન શાંમકે, મનમે મોદ ન માય. ૧૫
તાલપાલપર શ્રીહરી, અંબતરૂતર આપ;
રાજત સંત સમાજબિચ, કરન શાંતિ અઘકાપ. ૧૬
ધાંમધાંમી સ્વામિ સકલ, અકલરૂપ અવનીપ;
ગાંન તાંન સબકરત ગુનિ, શાંમકિ આઇ સમીપ. ૧૭
તાહિ સમય આયોતહાં, બ્રહ્મજ્ઞાંનિ મતિમંદ;
પૂછત પ્રભુ ઢિગ પ્રેમસે, સભામધ્ય સુખકંદ. ૧૮

પદ્ધરી છંદ.

બ્રહ્મજ્ઞાની રૂવાચ-કહો જીવ ઈશમે કવન ભેદ,
આત્માસો એક વ્યાપક અભેદ;
સર્વત્રરૂપ હરિકો સમાંન, અવ્યક્ત અનાદિ અનંત જાંન. ૧૯
જલકે અનેક ઉપજત તરંગ, આકાશ એક બહુ કુંભસંગ;
જ્યુંસૂત્ર એક મણી હે અપાર, કહું કનક એક અતિ અલંકાર ૨૦

ૐકાર એક માત્રા અનેક, કહું કિર્ણ વિપુલ દિનમણિ એક;
મૃતિકાસે કુંભ હોવત અપાર, તરૂ એક હોવત ફલ બહુ પ્રકાર. ૨૧
ઈત્યાદિ ચરાચર સકલભૂત, જાંનહુ હરિમયસો અભૂત;
સર્વંત્રરૂપ હરિકો સમાંન, જાનંત કવન વિપરીત જ્ઞાન. ૨૨
સર્વંત્રરૂપ ભગવાન શાંમ, કહો જીવ કવન રહ અલગ ઠાંમ;
જપ્પ તપ્પ વ્રત પુનિ નીમજાંન, કા કારન કરનો સો કહાંન. ૨૩
બ્રહ્માસ્મીરૂપ નીજકો બખાંન, નહિ જીવ જાત યહ જક્તજાંન;
મુનિ પ્રશ્ન શાંમ સુખધામ નામ, કહવત તાકા ઉત્તર અકાંમ. ૨૪
સુનુ દ્વિજ જથારથ બાતસાર, જિબ ઈશ ભેદ જૂદે અપાર;
તુમસંન કહું મૈ વિલગ ભેદ, આગમ ખટ ગાવત ચતુરવેદ. ૨૫
વ્યાપક અભેદ પ્રભુ ઐક નામ, તહિ બિના નહિ અણું માત્ર ઠામ;
તાકી સુનાવું મૈ સકલ રીત, જયુ વ્યાપક નભ ઘટમે કહીત. ૨૬
ઘટભંગ વ્યોમ નહિ નાસ હોત, જિવ મરત પ્રભુ નહી મરત જોત;
યહજકત સબે માયા પ્રપંચ, અસત્ય અશાશ્વત અનિત સંચ. ૨૭
જયું મૃગજલકો બનમાંહિપૂર, વંધ્યાવેલી ફુલકે અંકૂર;
જનુ સ્વપ્ન સંપદા પાત જાંન, હરિદ્રી મનોરથ વ્યર્થમાંન. ૨૮
વંધ્યા સુવંન નભપુરૂષ સાર, કહું શશશ્રંગ મિથ્યા પ્રચાર;
યું વાચારંભણ જકત હોય, નહિ આદિ અંત્યમાં સત્ય સોહ.
સ્ફુરાય મધ્યમાંહી અસત્ય, કહુ મીથ્યા માયા સકલ કૃત્ય;
એક આત્મા સત્ય અનાદિસાર, વેષ્ટિત અજા ભાસત વિકાર. ૩૦
આરોપ ન મીથ્યા જકત જાલ, નહિ સત્ય વિધ જાતું ત્રિકાલ,
કહું સત્ય કનક મિથ્યા અકાર, જૂઠે તરગ જલ સત્ય ધાર. ૩૧
ઘટ સકલ જૂઠ મૃતિકા સુસત્ય, યું સકલ વસ્તુ જાનું અસત્ય;
જાનું અભેદ પ્રભુ સત્ય ઐક, આરોપન મિથ્યા જગ અનેક. ૩૨
હરિમાંહિ જીવ આદે હિ જકત, નહિ સત્ય સબે જાનું અવ્યકત;
બ્રહ્માનંદ સુરતી દ્રગન જોત, ભાસંત બ્રહ્મ સુદ્દેત ખોત. ૩૩
સબ અસત્ય જકત પ્રભુ એક સત્ય, નહિ જીવઈશ સામાન કૃત્ય;
સચ્ચીદાનંદ પુરૂષ પુરાંન, જડ જીવ સોઈ પ્રભુ સત્ય જાંન. ૩૪

અપ અગન અનિલ અવની અકાશ, જાનો અમત્ય માયા પ્રકાશ;
હૈમીથ્યા પુનિ ભાસત વિચીત્ર, જડ જીવ જકત તે કેન માત્ર ૩૫
બ્રહ્માંડ વ્યુહ રચના અનેક, આકાશ તામે વ્યાપકહિ ઐક.
તહાં ઘટાકાશ તે કાન માત્ર, જહાં મહદાકાશ વિકાશ માત્ર. ૩૬
ત્યું નિરવીકાર પ્રભુ એક શાંમ, નહિ પાસ દ્વૈત બુદ્ધિ નકાંમ;
જગજીવઇશ માયા અજાંન, પરિબ્રહ્મ તુલ્ય નાંહિ પિછાંન. ૩૭
કહું બ્રહ્મસ્વરૂપ અનૂપજાંન, વીકલ્પ બિનૂં સ્થીતી બખાંન;
નાંહ દ્વૈતભાવ દેખે નિદાંન, પરિબ્રહ્મરૂપ ભાસે પ્રમાંન. ૩૮
સર્વંત્ર ઐક્ય અવીકાર શાંમ, કરૂનાનિધાંન પ્રભુ પુર્ણકાંમ;
જબ હોત ત્રીપુટી નાશ સોય, નવ ઐક ગ્નાંન અદ્વૈત હોય. ૩૯
તો વેદવાણિ પાવે વિરાંમ, કહુવત નેતી નેતી અકાંમ;
કહુ મીલે સંત સાચે સયાંન, હોવંત ગ્નાંન ઐસો કહાંન. ૪૦
પ્રભુરૂપ તદાત્મક આત્મ પેખ, કરવાત સંત ઐસો અલેખ;
તહીં નહીં ધ્યેધ્યાતા સુધ્યાંન, તહાં નહી ગ્ને ગ્નાતા સુગ્નાંન. ૪૧
અદ્વૈતભાવ ઉર હોત તત્તં, નહી કીયા કરન પુનિ જાનુ કર્ત્તં;
દેખાત ઐક સુખધાંમ શાંમ, સર્વંત્ર વ્યાપી પ્રભુ પુર્નકાંમ. ૪૨
જબ ઐસી સ્થિતી હોવત સમાત, તબ જીવ ઇશ જાંને અજીત;
સર્વંત્ર એક પૂરણ પ્રમાન, તહાં દ્વૈતભાવ જાને અજાંન. ૪૩
જબ સ્થિતિ હોત ઐસી સુજાંન, નહી શુભાશુભ કહું કર્મ જાંન;
નહિ સ્થતિ એસિ તબ લગ રહાય, કૃત શુભાશુભ સબ કર્મંતાય.
હે ઐક પ્રભુ જાનંત સભેદ, અગનાંન ભ્રાંતિ ગ્યું કહેત વેદ;
જ્યું રજ્જુમાંઇ કહું સર્પભાસ, શુકતીમે રજત ભાસત પ્રકાશ. ૪૫
શાખા વિહીન વીટપ રહાય, રજનીમે ચોર તાકો કહાય;
ગ્યું મિથ્યા જગકો હે અભાસ, પ્રભુ આત્માયે કરન આરોપ તાસ.
કીનો અધ્યારોપન અસત્ય, ત્રયકાલ માંહિ નાહિ સુસત્ય;
ગ્યું જાની તમે મીથ્યા અભાસ, પ્રભુસત્ય એક આત્મા પ્રકાશ ૪૭
સો જિવ અજાવેષ્ટિત અનાદિ, મિલે પ્રગટ પ્રભુ મિટહી ઉપાદિ,
જ્યું શાલ માથ ફોતર સુહાય, ગ્યુંજિવ અજાવેષ્ટત કહાય. ૪૮

જ્યું ભિન્ન કરે ગુરૂ ગુણભેદ, નહિ જન્મ મરણ દુખ પાત ભેદ;
સો આત્મામે પ્રભુ રહત આપ, અંતરજાંમિરૂપે પ્રકાશ. ૪૯

જ્યું કરત કર્મ નાના પ્રકાર, માયા સમંધ આત્મા અપાર;
તાકો ફલદેવત શાંમ સોય, સુખ દુખ જાનહું સત્ય જોય. ૫૦

હે પાસ નાંહિ દેખત અજાંન, પરે વિષય મોહકે કુંપ જાંન;
મૃગમદ મૃગનાભિ મહી રહાત, નહિ જાનત ઢુંઢત બન ફિરાત.
ત્યું જાંનત નહિ જડ જીવ સોય, હિતકારિ હરીમમ પાસ હોય;
જો મિલત જોઉ જબ સંત જાંન, પહીચાંન કરાવત સો પ્રમાંન;
પ્રભુ અંશ હંસ પ્રભુ લખતપાસ, અંતરજામિ સાક્ષાત ભાસ;
નહિ વિષય વિવશ હોવત સદાય, પ્રભુ અંશ હંસ તાકુ કહાય.
પે પ્રભુ નાંહી કહવાત એહ, જીવંન મુકત સો ભકત તેહ;
પ્રભુ એક હોંહિ નાંહિ અનેક, ચું જાંન લેઉ મનમે વિવેક. ૫૪

જે વિષય વિવશ અજ્ઞાત જીવ, હરિ અંસ નાહે તાકું કહીવ;
કરિ કર્મ સદા બાંધ્યો જીુકર્મ, નિજ રૂપકો જાંનત નાહિ ધર્મ.
બહુ જન્મ મરણ દુખ વારવાર, પાવંત પાપિ પીરા અપાર;
કછુ સંચિત પૂરવ હોત પૂંન, મિલહી સતસંગત મનુષ તંન. ૫૬

કરિ સંત સમાગમ વિષય ત્યાગ, કરે કથા પુનિ કિર્તન સભાગ,
પ્રભુ પ્રગટ ભકિત કરવાત સંત, અજ્ઞાંન વિવર્તિ કરી અનંત. ૫૭

પ્રભુ ધામ કાંમ તજી જાત જંત, શાદ્રશ્ય મુકિત પાવત સ્વતંત
પે નાંહી પ્રભુ તાકુ કહાય, અતી ભેદ હે જાંનો સુનાય. ૫૮

જ્યું તારાગન સબ શશિ ન હોય, ત્યું મુકત કોટિ ભગવાંન નોય;
સ્વામિ સેવક કરી ભાવ સોય, પુરૂષોત્તમ સેવત પ્રસન્ન હોય.
બિનું ભકિત પ્રગટ ભગવાન જાંન, નહી મોક્ષ હોત સાચી કહાંન
પરતંત્ર ફીરત ભવમાંહિ જીવ, પ્રભુ પ્રગટ મિલત તવ હોત દીવ.
જિવ ઈશ ભેદ જાંનો અનંત, સત શાસ્ત્ર સબે મિલ્ કહુંત;
જીવ અજ્ઞાની માયા પ્રવેશ, પ્રભુ જ્ઞાન ઘન માયા ન લેશ. ૬૧
અલ્પજ્ઞ જીવ પુનિ કાંમિ આપ, સર્વજ્ઞ ઇશ નિષ્કાંમી વ્યાપ;
જિવ અપરિમીત પરતંત્ર તાય, ઇશ્વર સ્વતંત્ર પુનિ એક ગાય ૬૨

કરતાહિ કર્મ વીકારિ જીવ, પ્રભુ ફલદ નીરવીકારિ દીવ;
મહા પંચભુત જિય દેહ જાંન, સચ્ચિદાનંદ પ્રભુ સ્વરૂપ પાન ૬૩
જીવ દુખ કલેશ પાવત અપાર, પ્રભુ સુખસિંધુ નાંહિ વિકાર;
જીવ જન્મ મરન શિર જંમડંડ, કાલ કે કાલ ઇશ્વર અખંડ. ૬૪
જિવહુંશે નાંહિ કછુ સરત અર્થ, ઇશ કર્તુ અકર્તુ હે સમર્થ;
યું બાત બિચારિકે સુજાંન, જિવઇશ નાહિ આવે સમાન. ૬૫
યહ ઉભય પક્ષકિ કીન બાત, પ્રભુ એક બ્રહ્મ અવિકારિ જાત;
શાશ્વત સ્વતંત્ર અજઅનિહ એહ, નર તંન ધરત જૂગજૂગ તેહ.૬૬
સો મિલત મીટત માયા કલેશ, વા મીલત સંતતાકે વિશેષ;
યહ ઉભય બાત બિન મોક્ષ નાહિ, સો સત્ય કહું સુનહુ સુહાહિ.૬૭
નહિ કથીર સંમ કંચન કહાય, નહિસરિસ ગંગજલસર સુહાય;
નહિ વૈનતેય ખગ જાન એક, હનુમંત નાહિ કપિ સમ અનેક. ૬૮
નહિ સિંધુ સરોવર સરિસજાંન, નહિ ચિંતામણિ સમકાચ માંન;
ખદ્યોતનાંહિ સુરસરિસ સોય, નહિ રંકરાઇ સમ કહત કોય. ૬૯
સુરપેઈ સરીસ તારા સુહાય, સુરેષુ કિંબહુના કહાય;
યું જીવઈશમે બહુત ભેદ, સતશાસ્ત્ર સંત સબ કહત બેદ. ૭૦
યહ શુદ્ધ જ્ઞાન ઉપદેશકીન, જિજ્ઞાસુ જંન જાંનત પ્રવીન;
નહિ મૂર્ખ બાત યહ પૃથક જાંન, સબસરીસ એક નિજ મંન માન.

દોહા.

સો પુરૂષોતમ બ્રહ્મપુનિ, હરિ ઇશ ભગવાંન;
વ્યાપક અજ અદ્વૈત વિભુ, શાશ્વતરૂપ સુજાન. ૭૨
કર્તુ અકર્તુ અન્યથા, કરનકાજ સુખકંદ;
પ્રગટ ભયો મૈ પ્રથ્વીપર, સ્વામિ સહજાનંદ. ૭૩
મમસબંધ કરિનારિ નર, દુસ્તર માયાફંદ;
તરત કરત પુનિ આયુસમ, અવર નારિ નર વૃંદ. ૭૪
સુનિ પ્રશ્ન ઉત્તર સુખદ, મગન ભયો દ્વિજ મંન;
જાનત અલખ અજીત અજ, સહજાનંદ ભગવંન. ૭૫
અધમોધારન કાજકલિ, પ્રગટે પૂરન બ્રહ્મ;
યું જાંની સતસંગિ ભો, મનમે જાની મર્મ. ૭૬
સભા સકલ અદ્વૈત શુભ, જ્ઞાન સુની અજ્ઞાંન;
નાશ કરત નરનારિ સબ, પ્રગટરૂપ પહિચાંન. ૭૭

ગાહા.

બ્રહ્મજ્ઞાનિ દ્વિજરાજ, સભામધ્ય પ્રશ્ન પૂછ પ્રીતે;
સુની આપ મારાજ, કિનો ઉત્તર સ્પષ્ટ શુભ રીતે. ૭૮
જીવન ઇશ સમાનં, વિલગ ભેદ કીન પ્રભુ ગહરં;
એકવિશ અભિધાનં, પુર્ન હરિલિલા સિંધુ લહરં. ૭૯

સાબરમતિ નદીનું માહત્મ્ય હ૦ સિ૦

સોરઠા—અંબુજ વદન અનૂપ, અંબુજ નેન અનૂપહી;
અંબુજ કર સુખરૂપ, અંબુજ ચરન અરૂપહી. ૧
અંબુજ માલ અનંત, ધાર હૃદયમહધર્મસુત;
અંબુજ નાભિ લસંત, સોહત અંબુજ ગાત સબ. ૨
સો સહજાનંદશામ, સ્વામી મુક્તાનંદસે;
કવન બાત પુરકાંમ, કીનમોકું ગુરૂવર કહો. ૩
પુનિ જો શ્રીમુખ કીન, દાસ ત્રાસહારી વચન;
કહ ગુરૂ પર્મ પ્રવીન, રૂચીર મનોહર મુખરચન. ૪
ગુરૂ કહે છે—ધન્ય ધરાધર ધર્મ. કર્મ રૂચિરકર કપટ બિન
જાંનત સબહીમર્મ, ભર્મ હરન કહુ ચરિત્ર ભલ. ૫

ચોપાઈ.

મુક્તાનંદ મુનિબચન મુનીશા. સુની કરવત મુખ બાત મહીશા;
સુનહુ સ્વામી ગંગાજી આયે, કીન સ્તુતી હમરે મન ભાયે. ૫
બહુત કાલ ભય નાથ વિયોગા, અઘ અતિ ડારત હમ મહિલોગા;
તહિં કરિ ભઇ મે મંદ અભાગી, જબ તે નાથ ચરન તે ત્યાગી. ૬
બહુત કાલસેં પ્રભુ તવસંતા, તાકો ભયો વિયોગ કરંતા;
સો પરિતાપ પાપ સંતાપા, નાશ કરો કરૂનાનિધિ આપા. ૭
અસ કહિ ચરન પરિ અકુલાઇ, સ્તુતી ગદગદ કરત સુહાઇ;
પ્રેમાશ્રુ ધારી નિજ નયના, બદત બદન તે કુંઠિતબયના. ૮
અતિ સ્તુતિ કીની જબ ગંગા. તવ મૈદીનો વાસ ઉમંગા;
નારાયન ચહ ઘાટકો નામા, ગંગા આપ રહો કરિ ધામા ૯
સંત હમરો સંતકો સંગા, હોવહિ તુમકુ પ્રતિદિન ગંગા;
સબે પાપ પરિતાપ કલાપા, નાશ હોવહી પ્રગટ પ્રતાપા. ૧૦
યું કહિ હમ બાહર પુનિ આયે, અથાઇતિ સબ બાત કહાયે;
સુની મગન મુક્તાનંદ સ્વામી, ભયે સુંની મુનિ જુક્ત અકાંમી. ૧૧
મુનિ પૂછત પ્રભુ સન કરી પ્રીતી, કહો ગંગા મહિમા શુભરીતી;
કવન સ્નાંન કરિ ફૂલ જન પાવે, શ્રી મુખ બચન કહો મન ભાવે. ૧૨

દોહા.

મુનિ બાંની સુનિ મુનિપતી, મગન ભયે નિજ મંન;
મહિમા કહવત મૂખસેં, સાભરકો રાજંન. ૧૪
સાભ્રમતી સરિતા સુભગ, નારાયન યહ ઘાટ;
સ્નાંન કરત નરનારસો, સુખ અતિ પાત સ્વરાટ. ૧૫

ચોપાઈ.

નિમધારી નરનારિ નિહારી, સ્નાંન કરત સાભર સુખકારી;
વિધિજુત સ્નાંન કરિ દ્વિજદાંના, સંત જિમાવત દ્વિજ સયાંના. ૧૬
મુક્ત હોત સહસા નરનારી, અમિત કૂલ તારત અવિકારી;
પ્રમ પદમે જન પાવત વાસા, દીલ શુદ્ધ હોવત હરિદાસા. ૧૭
નામઘાટનારાયન નામા, મુખસેં કહત નારિનરવામા;
પાપ વિનાશ હોત પરિનામા, દ્રઢ વ્રતધર પાવત મમ ધામા. ૧૮
નારાયન બલિ કરત જો આઈ, ભૂત પ્રેત ભાગત ભયપાઈ;
પીત્રી પરમ ગતિ અતિ પાયે, જો આઈ ઇહાં શ્રાદ્ધ કરાવે. ૧૯
કાઈક વાચિક માંનસ પાપા, સબે જાત સાભર પરતાપા,
ગંગાસુ સત ગુંન સરિસ કહાવે, રવિતનુ જાસે શ્રેષ્ટ સુહાવે. ૨૦
સરજુસે અતહિ સુખકારી, ક્ષિપ્રાસેં અઘક્ષય કરનારી;
મહીમા નર્મદાસે મનહારી, ગંડકીસે અતહી ગુનકારી. ૨૧
શશિભાગા સરિસે અતિ ચારૂ, ઉપમા કોટિક સબમિલિવારૂ;
સાભરસરિસ નહિ સરી કોઈ, મૈ પુરૂષોત્તમ નાયેઉ સોઇ. ૨૨
હમસબ સંત સહિત નિહારી, રસબસ રંગ જુક્ત ચિતધારી;
બહુત બેર કર સ્નાંન સયાંના, વા કારન મહિમા અપ્રમાના ૨૩

દોહા.

અન્યતિર્થ સત બેર જન, કરત વિધિ જુત જાંન;
સાભરમતીમે સ્નાંનસો, આઇ કરત અજાંન. ૨૪
તાકે તોલ ન આવહી, સબેતિર્થ સંસાર;
મોક્ષ સબે યહ પ્રગટ હે, સાભર મહિમા સાર. ૨૫

ચોપાઇ.

સાભર નામ હેત સંસારા, જલકણિકા પીવત નરદારા;
સંસૃતિ કષ્ટ સબે મિટિજાવૈ, ગોપદ ઇવ ભવપાર લહાવૈ. ૨૬
પ્રાતકાલ ઉઠિ સાભર સ્નાંના, કરત ભક્ત મમ પરમ સયાંના;
પૂજન વિધી મમ જન કરહી, અનંત કુલ જુત ભવજલ તરહી. ૨૭
અક્ષરધામ વાસ જન પાવે, મહિમા સાભર મતિકો કાવે;
સાભર મતિમે સ્નાંન કરીકે, છાપ લેત મમમોદ ભરીકે. ૨૮
હરિકૃષ્ણ મમ નામસેં અંકીત, નરનારિ સબહોત અસંકીત;
લખિ જમદૂત દુરતહિ ભાગે, ધર્મદ્વાર નિરખી જમ માગે. ૨૯
પરમ ધામ પાવત અવિકારી, મુક્ત હોત સબહિ નરનારી;
આવન પાર જાત અવિનાશી, રિદ્ધી સીદ્ધી સબ તાકર દાસી. ૩૦
ઇચ્છિત સુખ નર ત્રીય સબ પાવે, સાભરમતિમે સ્નાંન કરાવે
જીવન મુક્ત હોત બડભાગી, જન મહિમા મમજાંનત જાગી. ૩૧
મુનિ નરત્રિય સુખ પાત અનંતા, નાંહી કછુ આશ્ચર્ય કહંતા;
જલચર નભચર જિય અપારા, ત્રટની ત્રટ કર વાસ ઉદારા. ૩૨
સો મરિ સુરપુર પાવત સંતા, મમપદ પરસીતમાત્મ અનંતા;
સુરરમણિ તિન વરત સુહાઈ, સુરસ બસે સો શ્રેષ્ટ કહાઇ. ૩૩
ઉર્દ્ધ ગતિ પુનિ પાવત જાઇ, કબહુ ન અધોગતિ સો આઈ;
જલચર જિય અસગતિ મુનિપાવે, નર પાવત કયા અધિક કહાવે. ૩૪

દોહા.

સબ સરિતા શિરોમની, સાભર ગંગ સુહાય;
મહિમા અગનિત તાહિકો, કો જગ મંદ ન ગાય. ૩૫
શેશ સુરેશ મહેશ આજ, શારદ નારદ સંત;
ગાવત સાભર ગુન સબે, પાર ન પાત અનંત. ૩૬
આદિ પુરૂષ અવતારિ હય, અખિલ નિયામક આપ;
અદ્વૈત સો અનાદિ અજ, પ્રગટ જુક્ત પરતાપ. ૩૭
બહુત બેર હમ સંત જુત, સ્નાંન કીન સરિમાંહિ;
તેહિકારન સરવોપરી. સાભરમતિ સોહાઇ. ૩૮

જડ જાતિ જગ જંત સો, સ્નાંન કરિ સંસાર;
સાબરમતિમે સદ્ય સો, તરત ન લાગત વાર. ૩૯
મુક્ત હોત બડભાગ જુત, ભુક્તત ભોગ અથાગ;
મમ પદ વાસ હુલાસ જુત, પાવત કરિ અનુરાગ. ૪૦

છપ્પો.

અસ મહિમા કહી શાંમ, મુક્ત મુનિપે મારાજા;
હયારૂઢ ભઇ હરિ, સદ્ય ચલે સજિ સમાજા. ૪૧

ઉમરેઠમાં કરેલી લીલાનું વર્ણન.

છંદ પદ્ધરી ૧૬ માત્રા.

જબ આય શાંમ ઉમરેઠ જાંન, હલકે ઉમેદ નીમ હદ માંન;
નર નાર વૃદ્ધ પુનિ તરૂન બાલ, પ્રભુ પાસ આય કરનેકું ખ્યાલ.
જિગનાસુ જાંન જન જક્તવંદ, શિર શાંમ ચરન નાંવત અનંદ;
આસુરિજંન જગમૈ અજાંન, કરનેકુ ચહત મનમે તુફાંન.
નૃપ સબે જંન કરહી પુકાર, મન ઇચ્છા દેખન ચમતકાર;
ખલ હસત ખીલ સુર ખલક પેખ, વદ વાક વાદ સુખ સંવિશેખ.
સ્વામીનરાયન મહદ સોય, જન જક્ત સબે યું કહત જોય;
જો હોય બડે પરચો જનાય, તો સબે મંન માનંત તાય.
ભયે શંકર સ્વામિ જક્ત જાંન, પૂર્વે પૃથ્વીપર પ્રગટ જાંન;
મહિષા મુખસે બોલાય વેદ, જન થકિત ભયે લખિ જાંન ભેદ.
લખિ ચમતકાર જન જક્ત જાંન, સબસે અધીક ગુરૂરાજ માંન.
અજહું વિદીત જન કહત જકત, અજ્ઞાત જ્ઞાત મુખ ગાત ભક્ત.
ત્યું આપ દેખાવહુ ચમતકાર, હમ બડે કહહિ સબસે નિહાર;
સુનિ બાંનિ સબે દ્વિજકિ સુહાત, કરૂનાકર પ્રભુ સબસન કહાત.
ભુવિદેવ સુનો મમ બચન ભાવ, ઉરમે કરી અતંત ઉછાવ;
મહિષા મુખ બોલત બેદ નાઇ, નહિ ધર્મ પશુકો વેદ ગાઇ.
એહિ બાત સબે નહિ ઘટિત હોઇ, સમજૂજન સમજો હૃદય સોઇ;
પશુ સાહસ હોવહિ પુરૂષ પેખ, તિન પાસ બુલાયો હે અલેખ.

સુનિ શાંમ વચન કર રંચન સાર, નિજ મન મુદિત ભયે પુરૂષ નાર;
એહિ ઘટિત બાત કીની સુહાત, કબહું ન પશૂ મુખ વેદ ગાત.
યું કહિ સબે પુરજન વિશેખ, પશુ સરીસ દેખાયો પુરૂષ પેખ;
મહરાજ રાજ રાજાધિરાજ, હે પશુવત્ત એહિ પુરૂષ આજ.
સબ જાનત નર પુનિ નચનાર, પશુ સરીસ સબે લક્ષન અપાર;
નિર અક્ષર જ્ઞાન ન લેશ ઇશ, નહિ જાંનત દાહિન વામ દીશ.
જિન પાસ પઢાયો વેદ શાંમ, હમ સબે જાનિયે પૂર્નકાંમ;
યું કહી સબે હૈરાવ કીન, સતસંગ કરન ઇછા નવીન.
સરવંતરિયાંમી શાંમ સોહ, સુનિ વચન દ્વિજકે મુદિત હોય;
સબ થકિત ઠાડ પુરલોક વૃંદ, નિજ સાંમૃથ જનવત જક્તવંદ.
ઇછાસુ કીન નિજ મંન માય, નિજ મહીમા અજ મુખ વેદ ગાય;
સબ સભા ઠાડ દેખત સયાંન, પેખેકે દ્વિજ સાંમે પ્રમાન.
હરિ અંતર નીરમલ કિન હેર, વદ વેદ ભેદ વિલીત સવેર;
સ્વર સહીત શાંમ વદ વેદ ચાર, પેખંત સભાસદ પુરૂષ નાર.
અંગે સહીત ચહું વેદ બોલ, સુનિ ભયે સભાસદ મન અડોળ;
શિક્ષા સુકલ્પ વ્યાકર્ન છંદ, નિરૂકતી જાંન જ્યોતિષ પ્રબંધ.
ષટ અંગ સહિત વદ વેદ ચાર, રગ યજુર શાંમ અઠર ઉચાર;
સબ અલગ અલગ કાંડિ સુહાય, દ્વિજ મૂઢ બદત સદસિ મેરાય.
નહિ હ્રસ્વ દીર્ઘ સાર ભંગ ભેદ, અસરીત ઉચારે ચતૂર વેદ;
પુર વિપ્ર પેખિ આશ્ચર્ય થાય, સંભ્રમ ભયો મન સભા માય.
નહિ પ્રાક્રમ નરકો લેશ માંન, પરિબ્રહ્મ આપ આયે પ્રમાંન;
નહિ લેશ જ્ઞાન અક્ષર લખાય, સો સભા મધ્ય ચહું વેદ ગાય.
અતિ સ્પષ્ટ ઉચારન કરત સોય, તા સદ્રશ નહિ યહ જક્ત કોય;
ભગવંત બિન નહિ ભગ લખાય, જાનંત સબેજન જકતમાંય.
યું કહી પરે પ્રભુ પદન પ્રીત, જિજ્ઞાસુ જંન જાંની પુનીત;
આસુરિ જંન મંન જાંન આપ, હે શંકર સ્વામિ સમ પ્રતાપ.
લખિ પ્રાક્રમ ભય સતસંગિજંન, જિજ્ઞાસુ સબે જાંની જીવંન,
નહિ મનુષ ભાવ મનમે રહાત, પુરૂષોત્તમ પૂરન સબ કહાત.

દોહરા.

પ્રૌઢ પ્રતાપ લખાયકે, આશ્રિત કિયે અપાર;
મૂઢ જનકે મુખનસે, વેદ બુલાયે ચાર.
વાત ચલિ સબ ગાંઉમે, સ્વામિનારાયણ શાંમ;
કાંમ હરત જન કામકર, પ્રકટ પ્રભુ સુખધાંમ.
સુનિ સુનિ આવહિ શામ ઢિગ, દર્શન કારન દાસ;
પ્રભુ પ્રતાપ પેખિ સબે, અંતર પૂરી આસ.
ભકત ભુવન ભગવાન રહિ, કહિં બાત વિખ્યાત;
ભક્ત નિજ મન મુદિત ભયે, કરત સ્તુતિ સાક્ષાત.

નંદપુરી (નાંદોલ)માં કરેલી લીલાનું વર્ણન.

કહું ધામ શોભા અભિરામકારી, વિરાજે મહીદેવવૃંદં વિચારી.
લસે નંદપૂરી સકાશી સમાનં, પઢે દ્વિજવૃંદં પુરાનં પ્રમાનં.
ગણિકાદિ વિદ્યા પઢે ગુણવંતા, સદા પ્રેમસે સંત સેવે અનંતા;
ભલં ભાવ લાઇ ભજે ભકતપાલં, દાયા દાંન દાતાર દિલં દયાલં
પઢે કાવ્ય કોષાદિ ગ્રંથં પુનિતા, વિધીવંત વિદ્યારથી સો પુનીતા
દવે વાસ ઠાકર તીનું રહાવે, સદા ધર્મ ધારી પવિત્રં સુહાવે.
નહી રાશિ કોઇ સબે સત્તસંગી, સદાચાર પાલે સદા ઉછરંગી;
વસે પુન્યવંતા પુનીગામ માંહી, પ્રભો ભક્ત પ્રેમી પટેલં સુહાઇ.
કરાયો મહામંદિરં મોદકારી, થકીતં હુવે લોક નેનં નિહારી;
છટા છેક છાઈ અતી ઘાટ આયો, લસે વ્યોમ વેમાન માનૂં રહાયો.
વરં મંદિરં પાસ પ્લક્ષં વિરાજે, છબીવંત છાયા છટા છેક છાજે.
કિયો કામ આઇ સુમંદીર કોઇ, જરે પાપ તાપં અમાપંહિ જોઇ;
નહી જૂઠ બાની ઉચારી વિચારી, કહી સત્ય જાનો સબે સૂખકારી;
સદા સત્તસંગી ભજે ભાવસારં, સબે સ્વામિનારાયણં શાન્તિધારં.
તરૂવૃંદ ઝૂકે ચહૂ પૂર પાસે, વહેહે સરીતા સુખારી હુલાસે;
અતી સ્વચ્છ નીરં કરે પાન પ્રીતે, સબે પૂરવાસી હુલાસી સહીતે.
જીમાવે સબેજંન સો જાન સંતા, ભજે સ્વામિનારાયણં સો ભનંતા;
વસી પૂરમંહી રચ્યા છંદ પ્રીતે, અવીનાશાનંદં કવી મોદ હીતે.

દોહા.

નંદપુરિમે નારી નર, તાકર ભાગ્ય અપાર;
આયે જહાં નરતનૂ ધરી, સુંદર ધર્મકુમાર.
હરિ હરિજન કરિ હેતસેં, ફિરત હરત ભવફંદ;
નંદપૂરી સમ અવર નહી, કે અવિનાશાનંદ.
પ્રેમી પૂર પટેલ સબ, ભૂસુર ભાવ અપાર;
અવર લોક અવિલોકકે, સુખ પાવત સંસાર.

વડતાલમાં કરેલી લીલાનું વર્ણન.

સખી શ્રી સહજાનંદ શામળો,
અવતારી પોતે અવિનાશ, વસ્યા કરી વાસ, વાલો વરતાલમાં
નિજ જનને દેવા સુખ નાથજી,
કરવાને અધમ ઓધાર, પ્રીતમ કરી પ્યાર. વાલો૦ ૧
દેશોદેશથી દાસ તેડાવીને,
રમ્યા રંગ કરીને ઉમંગ, સખા લઇ સંગ. વાલો૦ ૨
બાંધી ડોલ આંબલીઆની ડાલમાં,
ધારી મુગુટ ધર્મકુમાર, ઝુલ્યા બહુવાર. વાલો૦ ૩
ચારે કોરે ચપલ ચિત્ત ચોરતા,
જોઇ આપે અલોકીક સુખ, કાપે ભવદુઃખ. વાલો૦ ૪
હેંચોલે છે શ્રી હરીને હેતથી,
મુક્તાનંદાદીક મુનિવૃંદ, ઝુલે છે સ્વચ્છંદ વાલો૦ ૫
જય જય કરે દેવ જોઇને,
નાચે ગગન મગન સુરનાર, પ્રીતે કરી પ્યાર વાલો૦ ૬
કે છે અવિનાશાનંદ વરતાલમાં,
લીલા કીધી છે લાખ હજાર, પામે પુરણ પાર. વાલો૦ ૭
કહું શોભા સુભગ વરતાલની,
જ્યાં રાજે પરીબ્રહ્મ નાથ, સંત જુથ સાથ. શોભે વરતાલમાં ૧
માહા મોટા મંદીર શોભે માલીયાં,
માંહી બેઠા છે દેવાધિ દેવ, કરે સંત સેવ, શોભે૦ ૨

સભામંડપ શોભે સોયામણો,
શુલ થંભ ઉતંગ અપાર, તેની ઘણી હાર શોભે૦ ૩
બહુ ચિત્ર વિચિત્ર અતિ ઘણો,
હરી મંડપ જનહર પાપ, અધીક અમાપ શોભે૦ ૪
રામનૌમી પ્રબોધની ઉપરે,
આવે જાત્રાએ લોક અપાર, ભીડ એકતાર. શોભે૦ ૫
ગુણવંતી જાણો જ્યાં ગોમતી,
બાંધ્યા ઘાટ શોભે સ્વચ્છ નિર, ઝુંકયા ઝાડ તીર. શોભે૦ ૬
તીયાં રહે અલબેલડો,
સહજાનંદ સુંદર શામ, સદા સુખધામ. શોભે૦ ૭
બ્રહ્મા ભવને એ દુર્લભ ધામ છે,
કવિ કે છે અવિનાશાનંદ, સદા સુખકંદ. શોભે૦ ૮

વલિ કહું લીલા વરતાલની,
સહુ સાંભલજો કરી પ્રીત, પરમ પુનીત. લીલા વરતાલની૦ ૧
બહુનામી પુત્ર બેઉ ભાઈના,
દત્તપુત્ર કર્યા કરી પ્યાર, પુનીત અપાર. લીલા૦ ૨
બેઉ પાટ ઉપર પધરાવીયા,
આપી સાંમૃથ પોતાનું આપ, સહીત પરતાપ. લીલા૦ ૩
આપી આજ્ઞા સર્વેને શ્રીહરી,
આજથી તમારા ગુરૂ એહ, નહી સંદેહ. લીલા૦ ૪
જેમ કે તેમ આજ્ઞા માનજો,
રેજો વચન પ્રમાણ જરૂર, તજી માન દુર. લીલા૦ ૫
એને સુખે સુખી મને જાણજો,
એને દુઃખે દુઃખ મુને થાય, જાણો મન માય. લીલા૦ ૬
એમ કહી વહેંચી આપીઆ,
સતસંગી તે દેશ સહીત, પ્રીતમ કરી પ્રીત. લીલા૦ ૭
બહુ કર્યા સમૈયા ત્યાં શ્રીહરી,
ગુણ ગાવે અવિનાશાનંદ, કવી સુખકંદ. લીલા૦ ૮

કહું મહીમા મોટો વરતાલનો,
બ્રહ્મમોલ વાસી અવિનાશી, સદા સુખરાશી. વસ્યા વરતાલમાં ૧
દેવના દેવ તજીને દ્વારકાં,
કરવાને પુરણ જન કોડ, રસીક રણછોડ. વસ્યા ૨
દેવલોક તજી સઉ દેવતા,
ભવ બ્રહ્માદીક મુની ભુપ, અધીક અનુપ વસ્યા ૩
સાત પુરી પ્રસીદ્ધ શોભે ઘણી,
ચાર ધામ ધરાપર આજ, સહીત સમાજ. વસ્યા ૪
ગંગા જમના સરસ્વતી ગોમતી,
સિદ્ધ શારદ નારદ શેષ, ધરી નરવેશ. વસ્યા ૫
માહા પાપી આવી કોઈ માનવી,
કરે દરશન પરશન લેશ, ટલે કોટી કલેશ. વસ્યા ૬
જોગી જતી સત્તી જન જુવતી,
મોટા ભુપતી તજીને માંન, થઈ ગુલતાંન. વસ્યા ૭
સર્વે ધામ શીરોમણી ધામ છે,
જીયાં રાજે સદા જગવંદ, કે અવિનાશાનંદ, વસ્યા ૮

સખી ચાલોને જોવા શામનેરે,
પુરૂષોત્તમ પુરણકાંમ, વાલો રાજે સદા વરતાલમાંરે.
નિજજનને અખંડ સુખ આપવારે, સુખસાગર સુંદરશામ. વાલો ૧
હરી ઝુલ્યા હીંડોલે હેતથીરે, ધારી મુગુટ ધર્મકુમાર. વાલો ૨
મણીમય મુગુટ શોભે માથડેરે, માહી ઝલકે છે તેજ અપાર. વાલો ૩
અંગો અંગ આભુષણ ઓપતાંરે, કાને કુંડલ મકરાકાર. વાલો ૪
ઝુલે સંતમંડલમાં શ્રી હરીરે, અવિનાશાનંદ બલીહાર. વાલો ૫

વલી કહું લીલા સહુ સાંભલોરે,
રમ્યા રંગ રસીક રંગરેલ, બહુનામી વશી વરતાલમાંરે.
બહુ રંગના હોજ ભરાવીઆરે; ખાંતે કરીને કરવા ખેલ બહુ૦
એક કોરે સખા કેરી મંડળીજીરે, બીજી કોરે પોતે અલબેલ બહુ૦

કર શોભે કનક પીચકારીયું રે, છાંટે રંગ નવલ રંગછેલ બહુ૦
ઉડે ગડદી ગગનમાં ગુલાલનીરે, તેણે ઝાંખો થઈ ગયો સુર બહુ૦
એમ અવિનાશાનંદનો નાથજીરે, નીત આપે છે સુખ ભરપુર બહુ૦
રંગ ખેલ જોવા અલબેલનોરે,
આવ્યા ભવ બ્રહ્માદીક દેવ, કહુ શોભા આજ વરતાલનીરે.
આવી ઝુકા આકાશમાં તે સમેરે, ફુલવૃષ્ટી કરે તતખેવ કહુ૦
હોરી હોરી કરી હેતથીરે, બહુ નાંખે છે રંગની છોલ. કહુ૦
રંગકીચ થયો ઘણો તે સમેરે, તેણે શોભે ભુમી રંગચોલ કહુ૦
રમી રંગ નાવા ગયા નાથજીરે, કુવે પગીને સુખકંદ. કહુ૦
નાઈ ધોઈ કુવામાં જલ નાખીયું રે, કવી કે અવનાશાનંદ. કહુ૦
પેરી વસ્ત્ર આભુષણ પ્રીતથી રે;
થઈ અશ્વ ઉપર્ય અસવાર, વાલે કીધો પ્રસિદ્ધ વરતાલનેરે.
ધન ધન આંબલીયાની ડાલનેરે, જીયાં બાંધો હીંડોલો જગદીશ; વાલે૦
ધન ધન વાસી વરતાલનાંરે, દેખ્યાં અનંત બ્રહ્માંડના ધીશ વાલે૦
ધન ધન વાસી વરતાલનાંરે, નાવે તોલ્યે પુરી ચાર ધામ. વાલે૦
કહે કવિ અવિનાશાનંદનેરે, ગુણ ગાવે પ્રગટ અભિરામ. વાલે૦

હરિ આખ્યાન.

પ્રગટ પ્રભુને પ્રણમું, પ્રેમે લળિ લળિ લાગું પાયે;
ગાવા ગુણ ગોવિંદના, મારા હૈડામાં હર્ખ ન માયે.
હૈડામાં મારે હરખ ન માય, આપે વાણી આનંદ થાય;
હરિ આખ્યાંન કહું કરી હેત, સુણતાં તારે કુલ સમેત. જે જે૦
આદિ નારાયણ આ સમે, પોતે પ્રગટયા પૂરણ બ્રહ્મ;
સર્વેના કારણ શ્રીહરી, નેતિ નેતિ કહે નિગમ.
નેતિ નેતિ કહી નિગમ ગાય, શાસ્ત્ર કેતાં મહિમા સકુચાય;
પાર ન પામે સ્મૃતિ પૂરાણ, સર્વ નિયંતા શામ સુજાણ. જે જે૦
અગણીત મુકત ઉપાસના, જેનિ કરે છે જાણ સુજાણ;
કાલ કંપે છે કટાક્ષથી, વલી પ્રકૃતી પુરૂષ જાણ.
પ્રકૃતી પુરૂષ સેવે પાય, અવતારના અવતારી સદાય;
જુગો જુગે જન કારણ જાંણ, પુરૂષોતમ પ્રગટે પ્રમાંણ. જે જે૦

મચ્છ કચ્છાદિક રૂપને, વલિ વારાહ વામન વેષ;
ફરશુરામ ને રામજી, થયા કૃષ્ણહરણ જનકલેશ.
કલેશહરણ જન કૃષ્ણ કૃપાળ, પ્રગટયા ભક્ત તણા પ્રતીપાળ;
થાપણ ધર્મ ધરાપર થીર, અધરમ હરવા શાંમ સુધીર. જે જે૦
દ્વાપર કલિની સંધિમાં, થયા ઉત્પન્ન નરઅુત નાથ;
ભાર ઉતારવા ભૂતણો, કીધા ભક્ત પોતાના સનાથ.
સનાથ કીધા ભકત તે સહુ, બલ કરી અસુર મારીઆ બહુ;
ધર્મનું સ્થાપન કીધું નશાન, કરવાનું રહ્યું બાકી કાંમ. જે જે૦
અન્યાયી ધરમ ધારવા, જેહ વાણી વદ્યા બલવીર;
સત્ય કરવાને શ્રીહરી, થયા પ્રગટ શામ શરીર.
પ્રગટ થયા શામ શરીર, ધર્મ એકાંતીક ધારવા ધીર;
અધરમ અવનિનો કરવા ઉથાપ, આવીયા પોતે આપો આપ. જે૦
મહા કલીકાલ કરાળમાં; કરી કરૂણા કૃષ્ણ કૃપાલ;
નર નારાયણ રૂપથી, રૂષી શ્રાપ લીધો તતકાલ.
શ્રાપ લીધો રૂષીનો તતકાલ, ધર પર ધારવા ધર્મ વિશાલ;
પૂરવદેશ અવધપુર પાસ, છપૈઆમાં પ્રગટયા છલનાશ. જે જે૦
શામવેદી સરવરીઆ, દ્વિજ શાખા કોથમી સાર;
પાંડે અડક પ્રસિદ્ધ છે, તાત ધર્મ તણો અવતાર.
ધર્મ તણો અવતાર છે તાત, માતા જેની ભક્તિ માત,
તે થકી પ્રગટયા પૂરણ કામ, આદી નારાયણ જેહનું નામ. જે૦
અઢારશો સાડત્રીશનો, જાણો ચૈતર સુંદર માસ,
શુકલ પક્ષે તિથિ નૌમિયે, સોમવાસર સરસ પ્રકાશ;
સરસ પ્રકાશ સારો સોમવાર, દશ ઘડી જાંમનિ જાતાં તે વાર,
નિર્મલ અંબર થયો અપાર, પ્રગટયા પુરૂષોત્તમ કરી પ્યાર. જે૦
જનમ્યા જીવન જે સમે, જાણી જણાવ્યું રૂપ અનૂપ,
કિરીટ કુંડલ કાનમાં, ચારૂ ચતૂર ભુજ સ્વરૂપ;
ચારૂ ચતુરભૂજ લોચન લોલ, બોલે અમૃત સરખા બોલ,
શર્દ શશીસમ વદન સરોજ, મનમેં લાજે દેખી મનોજ. જે જે૦
ગોલ કપોલ ઓપે ઘણા, માથે મંજુલ મેચક કેશ,

ખિંતલિઆલા ખેલતા, વાલો નૌતમ નટવર વેશ;
નૌતમ નટવર વેશ નિહાલ, માતા પાંમ્યા મોદ વિશાલ,
અંગોઅંગ શોભા અભિરામ, જાણ્યા પ્રગટયા પુરણ કામ. જે જે૦
સામૃથ સમાવી શામળો, બહુનામી બન્યા પછે બાલ,
સુખ દેવા માત તાતને, કરે રૂદન કાલના કાલ;
કરે રૂદન કાલના કાલ, પ્રાકૃત સમ પરમ કપાલ,
જે જેકાર થયો જગમાય, આનંદ ઓછવ અદભુત થાય, જે જે૦
દેવ આવ્યા સહુ દેખવા, બેસી વિમાનમાં તેહવાર,
પુષ્પે વધાવે પ્રેમથી, પ્રભુ પેખીને પ્રાણ આધાર;
પેખીને પ્રભુ પ્રાણ આધાર, દુંદુંભી વગાડે દેવ અપાર,
ગગન મગન ગુણ ગાંધ્રવ ગાય, નાચે અપછરા આનંદ થાય. જે૦
ભાલીને ભકત ભુમી તણા, ઘણા કરે છે ઓછવ ઘેર,
આનંદ આપે આશિશું, પ્રભુ જીવજ્યો રૂડીપેર;
જીવજ્યો પ્રભુ રૂડિ પેર્ય, લાલન કરજ્યો લીલા લેર્ય,
માત પિતાને આપજ્યો સૂખ, દાસ તણાં કાપો દુકીત દુખ. જે૦
ગજગાંમિની એમ ગીતમાં, ગુણ ગોવિંદનાં નીત ગાય,
લાડ લડાવવા બાલને, જુવતી જન આવે ને જાય;
આવે ને જાવે જુવતી નીત, પ્રગટ પ્રભુ જોઇ વાધે પ્રીત,
ચંચલ મુર્તિ ચોરે ચીત, આપે આનંદ છેલ અજીત. જે જે૦
જન્મ થયો જગદીશનો, જાણી અસુર વૃંદ અજાણ,
ત્રાસ પામ્યા નીજ તનમાં, જાણ્યું જાશે આપણા પ્રાણ;
જાશે આપણાં જાણ્યું પ્રાણ, સંત થયા સઉ સુખી સુજાણ,
હોમ હવન નિરધોમજ થાય, આનંદ ઓછવ કહ્યો ન જાય. જે૦
જન્મથી દી છના થયા, જ્યારે જન રંજન જગદીશ,
રાક્ષસી આવી કોટરા, તે તો મારવા કરીને રીશ;
મારવા કરીને આવિ રીશ, ઉપાડી લીધા જગદીશ,
લેઇ ગઇ જ્યારે પૂરની બાર્ય, ભયહારીએ વધારિયો ભાર. જે૦
ભાર વધ્યો અતિ ભાલીને, ગઈ નાંખવા ભૂમી ગમાર,
કોટમાં ઝાલી કોટરા, બેઉ હાથે કરી તેહવાર;

બે હાથે કરી પકડી બાળ, ભાર વધાર્યો અતિ વિશાલ,
તુટી ગઇ નાડીયું ગયા પ્રાણ, પહાડ પડે એમ પડી પ્રમાણ. જે૦
બાલ લાલ રમે બારણે, છાતી કોટરા ઉપર છેલ;
વાયુતનય આવ વેગથી, લીધા ઉપાડી અલબેલ.
લીધા ઉપાડી અલબેલ, રાજીવ લોચન રંગ ભરેલ,
મહીમા જાણ્યો અતિ અમાપ, કોટરા તારી આપ પ્રતાપ. જે જે૦
માતા સરીખી માવજી, તેને ગતી આપી તતકાલ,
કર્મ છોડાવિયાં કોટરા, દ્વેશ ભાવેથી દિનદયાલ;
દ્વેશ ભાવે કરી દિનદયાલ, કોટરા તારી પર્મ કૃપાળ,
સામર્થ જણાવ્યું શામ સ્વરૂપ, છોટી વયમાં છેલ અનૂપ જે જે૦
માત પીતા જોઇ મૂરતિ, અતી સામૃથવંત અનંત,
પુર્ષોત્તમ જાણ્યા પ્રીતથી, ભયહારી શ્રી ભગવંત;
ભયહારી જાણ્યા ભગવંત, તારણ કારણ જીવ અનંત,
પ્રગટયા પ્રીતમ જીવન પ્રાંણ, કલયુગમાં કરવા કલ્યાંણ. જે જે૦
દિવ્ય ભાવ દરશાવિયો, વય છોટિમાં વૃષનંદ,
દિનદિન વધતા જાય છે, જેમ પ્રથમ પક્ષનો ચંદ;
પ્રથમ પક્ષનો વધે ચંદ, એમ વધે વાલો જગવંદ,
પુરવાસીને પ્રીતમ પ્રાંણ, સૂખ આપે નીત શામ સુજાણ. જે જે૦
દિનદિન દરશને દેવતા, અતી આવે જાવે અપાર,
[2]ભવ, [3]કમલભવ ભાવથી, [4]સતી સારદ નારદ સાર;
સારદ નારદ આવે શેશ, સૂર્ય શશી ગણસુર સુરેશ.
ગણનાયક ખટવદન ગણાય, છપીયામાં નિત આવિ છપાય. જે૦
સહસ્ર અઠયાસી સામટા, રૂષીગણ આવે સમુદાય,
દરશન કરવા દયાલનાં, પ્રભુ બાલક રૂપ જનાય;
બાલક રૂપ બણાવ્યુ બેશ, વિબુદ્ધ જોવા આવે હમેશ,
નિશદીન પુરમાં દેવ ન માય, આનંદ ઓછવ અદભુત થાય. જે૦
તિજે માસે તિયાં આવિયા, મારકંડ મહા મુનીજન,
જોશીસી જાતી જોઇને, બોલ્યા ધરમદેવ વચન;

---

૨ શંકર, ૩ બ્રહ્મા, ૪ પાર્વતી.

ધર્મદેવ જોઇ બોલ્યા વચન, સાંભળો મારકંડ મુનિજંન,
નામ પાડો મારા પુત્રનાં તમે, આનંદ પામીએ અંતર અમે. જે૦
મારકંડ મુનિ મહામતી, જોઇ પંચાંગ જોગ સુજાણ,
ભાગ્ય ભાલી ભગવાનનાં, બોલ્યા મુખથી અમૃત વાણ;
મુખથી બોલ્યા અમૃત વાણ, સાંભળો ધરમદેવ સુજાણ;
પુત્ર તમારા પૂરણ બ્રહ્મ, નેતિ નેતિ કહી ગાવે નિગમ. જે જે૦
કર્ક રાશિમાં જન્મ છે, વળી ચૈતર માસમાં જાણ,
સોળ ચિન્હ શોભે છે ચરણમાં, નામ હરિ એનું નિરવાંણ;
હરિ એવું છે પુત્રનું નામ, કૃષ્ન બિજુ સુખધામ અકામ,
નીલકંઠ ઘનશામ નવીન, પાંચમું છે હરાકૃષ્ન પ્રવાન. જે જે૦
ગુણ કર્મે કરી પુત્રનાં, થાશે નામ અનંત અપાર,
પાર પામે નર પ્રેમદા, ભવસાગર કરતાં ઉચાર;
ઉચાર કરતાં નામ ઉદાર, નર નારી પાંમે ભવ પાર,
પાપ અમાપને કરે ઉથાપ; એવો એના નામનો પરતાપ. જે જે૦
નામ સુણી નીજ પૂત્રનાં, માતતાતને મોદ ન માય;
દાન આપ્યાં બહુ દ્વિજને, ગયા તિર્થંકાજ મુનિરાય.
તિરથ કાજ ગયા મુનિરાજ, આનંદ પામી અંતરમાંજ;
ધર્મનંદન છબી ધારી ધ્યાન, ગુણગાતા થઇને ગુલતાન. જેજે ૨૮
પુરવાસિ નર પ્રેમદા લૈ નામ બોલાવે લલીત,
હરતા સામા આવે હેતથી, ઘનશામ તે સ્નેહ સહીત;
સ્નેહ સહીત આવે ઘનશામ, બોલાવે લલના લૈ નામ.
કાલુ કાલુ બોલે કમલ નેગ, વાલાં લાગે વિનતાને વેણ. જેજે ૨૯
તેડે ત્રીયા કરી તાનમાં, ઘનશામ કરી ઘણું હેત;
બિજી બોલાવવા કારણે, આવિ રમાડવાને સચેત.
રમાડવાને આવી નાર, પ્રગટ પ્રભુમાં પ્રેમ અપાર,
આશા સર્વની પૂરવા શામ, અનંતરૂપ ધાર્યા અભિરામ. જેજે ૩૦
સર્વે જાણે એમ સુંદરી, પ્રભુ બળ છે મારી પાસ,
લાડ લડાવે બાલને, એમ સુખ આપે અવિનાશ.
સુખ આપે એમ શ્રીઘનશામ, પુરે મનોરથ પૂરણકામ,

બાલક્રીયા માંહી બહુનાંમી, ધામ દેખાડે સુખના ધામી. જેજે૦
જેવો મનોરથ જીવને, તેવો ભાવ દેખાડે છે ત્યાર,
બાલક્રીયામાં બહુવિધિ, મોહ પમાડે નર ને નાર;
મોહ પમાડે નર ને નાર, વર્ષ તણુ વીત્યાં તેહવાર;
ગર્ભતણા ઉતરાવીયા કેશ, કાલિદત્ત આવ્યો કરવા કલેશ. જેજે૦
ઉચ્છવના કામકાજમાં, માતતાત ભુલ્યાં સુત વાત,
પુર બાલક લૈ મહાપ્રભુ, ગયા રમવા અંબુજ ગાત;
રમવા ગયા અંબુજ ગાત, કાલિદત્ત આવ્યો કહુ વાત.
બાલ બન્યો બહુનામિની સંગ, જીવન સાથે કરવા જંગ. જેજે૦
અંતર જામીએ ઓળખ્યો, આવ્યો અસુર ઘોર અપાર,
બાલ બન્યો મુજ કારણે, આવ્યો વેર લેવાને આ વાર;
વેર લેવાને આવ્યો આવાર, કાલિદત્ત અસુર કરાર,
માયાઅતી વિસ્તારી મંદ, મારવા કારણ શ્રી જગવંદ. જેજે૦
માયાપતી એની માયામાં, મોહ પામ્યાં નહી મહારાજ,
જુદ્ધ કર્યો રીપુ જોઇને, લાલ બાલ પ્રભુ રીપુરાજ;
લાલ બાલ પ્રભુ અસુરરાજ, જુધ બહુ કર્યો જગમાંજ,
મોહ પમાડીને મારીયો મંદ, આનંદકંદ પ્રભુ જગવંદ. જેજે૦
જેજે દેવ ગગંનમાં, આવિ કરે અનંત અપાર,
ભાર ઉતાર્યો ભુતણો, મુવો પાપી અસુર ગમાર;
મુવો પાપી અસુર ગમાર, દુખ દેતો દેવને દુખકાર,
પાપી મુવો એને પાપે કરી, આકાશ જેવા નિરલેપ હરી. જેજે૦
મુકિત કરી તેનિ મહાપ્રભુ, નિજરૂપ સમાવિયો શ્યામ,
દેશ ભાવ તેનો દેખતાં, કર્યું સિદ્ધ અસુરનું કામ,
કર્યું સિદ્ધ અસુરનું કામ, ગામમાં આવિયા શ્રીઘનશ્યામ,
માતપીતા જોઇ પુરનાં લોક, આશ્ચર્ય પાંમીયાં થયાં અશોક. જેજે૦
પાંચ વરસના પ્રીતથી, જ્યારે આપ થયા અવિનાશ,
ફૂલ ખાવા ગયા ફાવતાં, જોઇ જાંબુ તણાં જગવાસ;
જાંબુતણાં ફ્લ પાકયાં સુજાણ, જાણીને આવીયા જીવનપ્રાણ,
સખા સમુહને લેઇને સંગ, છેલછબીલો આવ્યા ઉછરંગ. જેજે૦

કું ડહરણુ ફ્લ ફાવતાં, તફણુ લઇ વેણુ [૪]જગત્રાત,
સખા સહિત સોહામણાં, જોઈ બોલ્યો અસુર ઉતપાત;
જોઇ અસુરે બોલ્યો ઉતપાત, બાલકો સાંભળો હમારી વાત,
દુર જાવો હ્યાંસે સબ દેખ, હમ સબ પાડે હે ફ્લ ન વિશેખ.જે૦
સુંણી વાંણી શ્રવણે કરી, બાલ ભાગીયાં ભાળી બેહાલ,
પ્રસિદ્ધ અસુર પેખીયો, નાંમ ભવાનિબક સો કાલ;
ભવાનિબકસ નાંમ ભયાંન, અજીત આસુર અવનિ જાન,
સુરાસુર ન ઝીતે કોય, જાણીને ભાગીયાં બાલક જોય. જે જે૦
પાછાં વાલ્યાં પ્રભુ પ્રીતથી, રૂડી રીતથી રાજીવનેણ;
ખાવો ફ્લ સહુ ખાંતથી, એમ બોલિયા અમૃત વેણ;
બોલીઆ અમૃત વેણુ વિલોક, ફ્લ ખાવા સૌ મંડ્યા લોક,
આસુર નિરખીને કોપ્યો અપાર, મારવા આવિયો મંદ ગમાર. જે૦
કાલ જેવો જોઇ કારમો, રિસે રાતાં લોચન લોલ,
મુહ ભમાવત ભાળીને, ભયે ભાગિયાં બાળક બોલ;
ભયે ભાગીયાં ભોળાં બાળ, કાળ જેવો જોઇ અસુર કરાળ,
ઉભા રહ્યા ઘનશામ ઉમંગ, સિંઘ બચ્યો જેમ હાથિની સંગ. જે૦
કચ્છ વાલી કર ઠોકીયો, પ્રભુ રોકિયો આસુરરાજ,
પેચ ચલાવે પેખતાં, મલવિદ્યાના મહારાજ;
મલવિદ્યાના પેચ અપાર, કરી મોર એક બીજાને માર,
મલ્લની મુષ્ટીકા ફુલ સમાન, પ્રભુનો પ્રહાર વજ્ર પ્રમાણુ. જે જે૦
ગાત્ર નાંખ્યાં રીપુ ભાંગિને, ભયહાંરિ એ ભાગ્યો ભૂજ,
ધ્રુજી રીપુ ધરણી ધસ્યો, ફસ્યો પાપીઓ પાપને પૂંજ;
પાપી પામ્યો પીડા અપાર, દેવ કરે નભમે જયકાર,
ભલું કર્યું ભુમિ ઉતાર્યો ભાર, છોટિ વયમાં છેલકુમાર. જે જે૦
એવિ લીલા અગણીતને, પ્રભુ કરે છપૈઆ પૂર,
સૂર આવે સહુ દેખવા, રહે આવિને શામ હજુર;
રહે છે આવિ શામ હજુર, બાલલીલા બહુ ભાલે પ્રચુર,
શેષ મહેશને શારદ ગાય, પાર કોઈ થકી નવ પમાય; જેજે૦

૪ જગના રક્ષણ કરનાર.

વર્શ વિત્યાં વર્ષનંદને, જારે સાત જાણી વૃશદેવ,
ઉપવિત આપ્યું ઉમંગથી, વેદ વિધિ કરી તતખેવ;
વેદ વિધિ પરમાણે ત્રિદીત, પુરૂષોત્તમ પામ્યા ઉપવિત,
આઠમે વર્ષે જાણો અનુપ, નૈષ્ટીક વ્રત રાખ્યું સુખ રૂપ. જે૦
બાલ ખ્યાલ પછે વાલમે, તતકાલ કર્યો પ્રભુ ત્યાગ,
વેદ પુરાણ વિલોકોવાં, વશ મંન કર્યું વૈરાગ;
વશ કર્યું વૈરાગથી મંન, વસ્તિ ન ગોઠે વાલું વંન,
અંતર ઉદાસી રહે અપાર, નિશ્ચે જાણે વન કે નરનાર. જે જે૦
દેવ આવે નિત દેખવા, રખે ઘેર રહે ઘનશામ
કેવા આગે નીત કાનમાં, કરો ફરો ધરા જન કામ;
ધરા ઉપર ફરો ધર્મકુમાર, ભુમિ અધર્મ ઉતારો ભાર,
થાપો એકાંતીક ધર્મને ધીર. બહુનામિ બિચરી બલવીર. જે જે૦
વચન સુંણી દેવવૃંદના, કહે ચીંતા ન કરશો કોઇ,
જાઉંજો હમણાં વનમાં, માતતાત મરે મારાં રોઇ,
માત તાત મરે મારાં રોઈ, જાણું છું નિશ્ચે કહું છું જોઈ,
મુકિત પમાંડીને માતને તાત, વનમાં વાસ કરાશ વિખ્યાત. જે૦
ધરે ધ્યાંન ધરી ધારણા, કરે ધારણા પારણા પ્રીત,
દેખી સેવા કરે દેવની, રૂડી દેખાડે પોતાની રીત,
રૂડી દેખાડે પોતાની રીત,જોગની જુકતી જાણે અજીત,
સ્નેહ વિના રહે શામ સદંન, મનમથ મારવા ઇચ્છા મંન. જે૦
એમ ગયા દીન કેટલા, થયાં વર્શ એકાદશ નાથ,
લૌતિક ભાન ભુલાવીને, માત તાત રાખ્યાં પોતા સાથ;
માતતાત રાખ્યાં પોતા સાથ, દેહનિ કોયા તે ભ્રાતને હાથ.
કરાવ કમલનેણ સુજાંણ, ચંચલ ચાલવા કીધું પ્રયાણ. જેજે૦
મીસ લઈ નાવા નાથજી, પોતે ચાલિયા પ્રાતઃકાલ,
વેશ ધરિ વરણી તણો, ધારી ડંડ કમળમાલ;
ડંડ કમંડલ ધારી માલ. બેવડી કંઠી કંઠ વિશાળ,
જલગરણું ધાર્યું સ્વેત જનોઇ, મૃગાજીન મુજ મેખલા જોઇ. જે૦
જટા છટા જુટ પીંગલો, માથે ધાર્યો શ્રી મહારાજ,

આવિને વ્યર્થ કરી તમે આજ, મંત્રવિદ્યા મારી મહારાજ,
આજથી તમારે શરણે શામ, આવ્યો છું જીવાડો પુરણકામ. જે૦
મદ હર્યો મતિમંદનો, કર્યો આશ્રીત કમલનેણ,
પ્રતાપ પ્રાપ પ્રકાશીયો, દયા કરી પ્રભુ સુખના દેણ;
દયા કરી પ્રભુ સુખના દેણ, પ્રતાપ દેખાડી અમૃત વેણ,
નવલખો પર્વત પેખવા નાથ, નીલકંઠ ચાલ્યા સમરાથ. જે૦
જોગી નવ લાખ જોઈને, ભુજ ભરી ભેટયાનો છે ભાવ,
સામા ઉઠયા શામને, ઉરમાંહી કરીને ઉછાવ;
ઉરમાં ઉછાવ કરી ઉતાલ, મલવા આવ્યા મુક્તની માલ,
આશા સરવેની પુરવા શ્યામ, અનંતરૂપ ધાર્યાં અભિરામ. જે૦
જોગિને ફલ દે જોગનું, ગયા બાલવા કુંડે શામ,
તીરથ પાવન કારણે, ફરે તીરથમાં ઘનશાંમ;
ફરે તીરથમાં શ્રી ઘનશ્યામ, કલજુગમાં કરવા જનકામ,
ગંગા સાગર સંગમ થાય, ત્યાંથી પધાર્યા શ્રી હરી ત્યાંય. જે૦
સ્નાંન કરી ખાડિ તરી, દેવ દેખ્યા કપીલદ દયાલ,
વાસ કર્યો તિયાં વાલમે, કંઇ માસ ચાલ્યા તત્કાલ;
ચાલ્યા ત્યાંથી પ્રભુ સમરાથ, જોવાને જીવન જગંનનાથ,
ધામ મોટું ભાલી સુખધામ, માસ વસ્યા દશ કરવા કામ. જે૦
આસુરવૃંદ વિલોકિયાં, ઘનશામ અનંત અપાર,
વેર કરાવિ ને વાતમાં, નાસ કરાવિયા નિરધાર;
નાસ કરાવિયા નાથ અપાર, ભક્તપતી ભુવિ ઉતાર્યો ભાર,
ધર્મ ધરાપર ધાર્યો સુધાર, એકાંતીક તાર્યાં નરનાર. જે૦
પછે ચાલ્યા પ્રભુ પ્રીતથી, દેશ દક્ષણમાં દુખભંજ,
આદિકુરમમાં આવિયા, મન ભાવીયા જનમનરંજ;
મનમાં ભાવિયા મોહન માવ, ચોંપે કરીને ચાલ્યા મન ચાવ,
માનસપુર આવ્યા માહારાજ, સત્ર ધરમાનું કરવા કાજ. જે૦
શિષ્ય કર્યો રાય નિરખી, નિજ જાણિ નાથ પ્રતાપ,
એ દ્વારે ભાર ઉતારિયો, માર્યા અસુર ઘોર અમાપ;
મારીયા અસુર ઘોર અમાપ, પુરૂષોત્તમ જાણિ પરતાપ,

વળિ ગયા વેંકટાદ્રિયે વીર, ત્યાં થકી સુંદર શામ શરીર. જે૦
શિવકાંચિ ગયા શ્રી હરી, વિશ્નુકાંચિ ગયા વૃષનંદ,
પાવન કીધાં પેખતાં, જુનાં તીરથને જગવંદ;
જૂનાં તીરથને જગવંદ, પાવન કીધાં પરમાનંદ,
શ્રીરંગ ક્ષેત્રમાં ગયા શ્રીરંગ, રામાનુજને મલ્યા ઉમંગ. જે૦
સેતુબંધ ગયા શાંમલો, નાયા સાગરમાં નરનાથ,
બે માસ વાસ કર્યો વલી, કૈંક તારીયા જીવ અનાથ;
અનાથ તારીયા જીવ અપાર, સુંદર રાજ ગયા થઇ ત્યાર,
વિશ્નુને વિલોકિ ધર્મકુમાર, પાપ પ્રચંડ હર્યું કરી પ્યાર. જે૦
ચાલ્યા ત્યાંથી ચિત્ત ચોરતા, મહાવન આવ્યું એક ઘોર,
જલ ફલ થલ કાંઈ ન મલ્યું, પાંચ દીન ચાલ્યા તપ જોર;
પાંચ દીન ચાલ્યા તપ જોર, છઠે દાડે મધ્યાંને નિહોર,
કૂપ આવ્યો નાયા સુખકંદ, શીતલ જલમાં છેલ સ્વચ્છંદ. જે૦
નાઇ નવરાવ્યા નાથજી, સ્નાંન પાત્રમાં શાલગ્રામ,
જલ રેડે પીયે જોઇને, મન મગન થયા ઘનશ્યામ;
મગન થયા મનમે ઘનશામ, પય પાવે પીયે પૂરણ કામ,
પાંચ સાત પાયાં તાણીને પ્રીત, ત્રસ થયાં એમ જાણીયું ચીત. જે૦
ચંદન ચરચીને ચીતમાં, પોતે વિચારે છે પ્રતિપાલ,
શું ધરીયે હવે શ્યામને, નથી ધરવાને કાંઈ થાલ;
નથી ધરવાને કાંઈ થાલ, એટલામાં શિવશકિત દયાલ,
જુવે છે પૂજા કરતા શામ, આપ્યો સાથુવો ને લુંણ અભિરામ. જે૦
થાલ ધરી મન થીરતા, કરી આપ જમ્યા સુખકંદ,
પ્રારથના કરી પ્રેમથી, ભવ ભવાનિયે ભગવંદ;
ભવ ભવાનિ જાણી ભગવાન, ધારિયા વરણિ અંતરધ્યાંન,
ચાલિ ગયાં પોતે કૈલાસમાંય, જોવા ચરિત્ર તે આવ્યા'તાં ત્યાંય. જે૦
નિત્ય નીમ કરી નાથજી, ભુતપુરી ગયા ભગવાન,
વૈશ્નવ સાથે વિવાદને, કરી મુકાવિયું અભિમાન;
મુકાવિયું કરિ વાદ અભિમાન, ચાલ્યા ચંચલ જીવન પ્રાંન,
કુમારીકા ગયા ક્ષેત્ર કૃપાલ, તીરથ પાવન કરવા દયાલ. જે૦

પદ્મનાભ ગયા પેખવા, ગયા જનારદન જગન્નાત,
આદિ કેશવમાં આવિયા, પ્રભુ કરવાને તિર્થ પ્રખ્યાત;
પ્રખ્યાત કર્વા તિર્થ પ્રમાંણુ, પ્રગટ પ્રભુ આવ્યા જગપ્રાણુ,
નૌતમ તીરથ કીધું નાથ, દૈવી જીવનો તારીયો સાથ. જે૦
કારણુ મૂરતી કારમી, જન કલિ શકે નહીં જાણુ,
દૈવી હોય જાણે દેખતાં, પાપી જીવ ન જાંણે પ્રમાણુ;
પાપી જીવ ન જાણે પ્રભાવ, આસુરી અંતર અતી અભાવ;
ઘુડને સુરજ ન ગમે મંન, વાલું લાગે વનપશુને વન. જે૦
મંગલમુર્તિ માહા પ્રભુ, મલિયાચલમે માહારાજ;
સાક્ષી ગોપાલ ત્યાં વિશ્નુના, ફર્યા દરશન કરવા કાજ.
દર્શન કરવા કારણુ જાંન, ભક્ત તારણુ ફરે ભગવાન,
પંઢરપુર ગયા કરી પ્રીત, વિઠુલનાથને ભેટયા વિદીત. જે૦
ડંડક વન પ્રભુ દેખીયું, કરી પ્રદક્ષણા કરી પ્રેમ,
પાવન કીધું પેખતાં, શાપ મુક્ત કર્યું હતું તેમ;
શાપથી મુક્ત કર્યું હતું જેમ, ત્યાંથી ચાલ્યા ચંચલ એમ,
આશ્રીત કરવા જીવ અપાર, નાશીકપુર આવા નીરધાર. જે૦
ત્રંબકેશ્વરના ત્યાં કણે, કર્યાં દરશન કમલનેણુ,
જીરણુ જાણી જીવને, કર્યા નૂતન અમૃતવેણ;
નૂતન કર્યાં નાથ નિહાર, તીરથ જાણી મોટાં અપાર,
ત્યાંથી ચાલ્યા તરી તાપી તીર, બહુનામી આવ્યા બલવીર. જે૦
નર્મદામાં નાયા નાથજી, કરી પાવન પૂરણુકામ,
મહિ ઉતર્યા પછે મહાપ્રભુ, નીલકંઠ નારાયણુ નામ;
નીલકંઠ નારાયણુ નામ, સાભરમાં નાયા ઘનશ્યામ;
પાવન તીરથ કર્યું પ્રસીદ્ધ, વર્ણુવિ વારતા વિમલ વિવિદ્ધ. જે૦
સાભર નાઇ સિધાવિયા, ભીમનાથ આવ્યા ભલી પેર્ય,
ગુણુવંત ગોપનાથમાં, આવ્યા કરવા લીલા લેર્ય;
આવ્યા કરવા લીલા લેર્ય, મનમોહન કરી મન મેર્ય,
પુરિ કરી પંચ તિર્થ કૃપાલ, લોજમાં આવીયા દીનદયાલ. જે૦
સાડત્રસા માંહી જનમ્યા, વર્ષ એકાદશ રયા ઘેર,

અઠતાલા માંહી ચાલીઆ, વનવાસ કર્યો ભલિ પેર્ય;
વનમાં વાસ કર્યો અવિનાશ, સાત વરસ પ્રભુ એક માસ,
છપનામાં આવ્યા છલનાસ, પ્રીતમ રામાનંદ મુનિપાસ. જે૦
રામાનંદ મુનિ ત્યાં મલ્યા, તે તો ઉદ્ધવનો અવતાર,
શિષ્ય થયા ઘનશામજી, સૌ વાત જાણે સંસાર;
વાત સઉ જાણે સંસાર, લિધી દિક્ષા પ્રાંણુ આધાર,
નામ પાડયાં મુનિરામાનંદ, નારાયણ મુનિ સહજાનંદ. જે૦
અવતારી અવતારના, પુરૂષોત્તમ પ્રગટ પ્રમાણ,
જાણી રામાનંદ જીવમાં, નીજ જાણીઆ ઇષ્ટ સુજાણ;
જાણીયા પોતાના ઇષ્ટ સુજાંણુ, નીજ ગાદી આપી નિરવાણુ,
બદ્રિકાશ્રમ ગયા આપ, પછે વિસ્તારીયો પ્રૌઢ પ્રતાપ. જે૦
ધારણા ધ્યાન સમાધીમાં, અતી સામૃથ શામ અપાર,
દેખાડે દયાલુ દેખતાં, ભવ તારવા નર ને નાર;
તારવા ભવજળ નર ને નાર, સામૃથ દેખાડે શામ અપાર;
જે જેના હોવે ઇષ્ટ જરૂર, તે તે રૂપે આપે દર્શન ઊર. જે૦
એમ દેખાડે આ સમે, ચીત ચોરીને ચમતકાર,
આશ્રીત કીધાં અતી ઘણાં, નરનારીને નેણે નિહાર;
નયણે નરનારીને નિહાર, પોતાનાં કીધાં પ્રાણુ આધાર;
સર્વેના ઇષ્ટને શ્રી ઘનશામ, લીન કરે પોતામાં લલામ. જે૦
નરનારી એમ નીરખી, જાણ્યાં અવતારિ અવિનાસ,
મુકી મતપંથ મોરના, થયા પ્રગટ પ્રભુના દાસ;
પ્રગટ પ્રભુના થયા તે દાસ, કારમાં મુકી જકત નીવાસ,
પાંચ પળાવીયાં નીમ પ્રમાણ, જકતમાં જીવને તારવા જાંણુ. જે૦
મતપંથ માથે મેખને, મારી પોતે શ્રી મહારાજ,
દેવી લીધા છોડી દાસને, કરવાને અનંતના કાજ;
કરવા જીવ અનંતના કામ, ગુણુનિધિ ફર્યા ગામોગામ;
જે જે નજરે આવિયા જીવ, સુખરાશી તે તે તાર્યા સદીવ. જે૦
નોતી દીઠી નોતી સાંભળી, એવી રીત્યે અલોકિક આજ,
પ્રવરતાવિ પ્રીતથી, કલિકાલમાંહી મહારાજ;

કલિ કાલમાંહિ માહારાજ, નૌતમ રીત ચલાવ નિવાજ,
જે જે આગે ધાર્યા અવતાર, ભક્તદ્વારે તે દેખાડ્યા આજ. જે૦
મોટા કર્યા મહી ઉપર્યે, માહારૂદ્ર તે શ્રીમહારાજ,
વિના નાંણે આ વિશ્વમાં, કરવા જનકોટિનાં કાજ;
કરવાને જનકોટિનાં કાજ, માહારૂદ્ર કર્યા મહારાજ,
ભુદેવ જમાડ્યા શ્રી ભગવાન, દયા કરી બહુ આપીયાં દાંન. જે૦
પંગત્ય બેઠી વિપ્રની, જમવાને લાખ હજાર,
ઘી ખુટ્યું કોઠારમાં, દ્વિજ પાડે બહુત પોકાર;
બહુ પાડે છે દ્વિજ પોકાર, કોઠારમાં નહીં ઘ્રત લગાર,
આવિને કહી મારાજને વાત, કોઠારીએ સરવે સાક્ષાત. જે૦
ઘી ન મલે ઘનશ્યાંમજી, જાણો કોઠારમાંહિ લગાર,
લાજ લેવા દ્વિજ આવિયા, કરે આવિને હોહોકાર;
આવિને કરે હોહોકાર, સુણીને ઉઠયા પ્રાણઆધાર;
મણ ઘ્રત પાત્રમાંથી ઘનશ્યામ, લાખ જમાડીયા દ્વિજ લલાંમ. જે૦
જેતલપુર ડભાણમાં, અતીરૂદ્ર કર્યા અવિનાશ,
મણ એક ઘ્રતમાં માવજી, દ્વિજ જમાડ્યા લાખુ હુલાસ;
લાખુ જમાડીયા દ્વિજ હુલાસ, પ્રૌઢ પ્રતાપને પ્રભુ પ્રકાશ,
આશ્ચર્ય પમાડ્યા લોક અનંત, શ્રીહરિને જાણ્યા શ્રીભગવંત. જે૦
સદાવ્રત બાંધ્યા સામટાં, સૌ સેરમાં સહજાનંદ,
જીવ જગતમાં તારવા, અવતારિએ આનંદકંદ;
અવતારિ પ્રભુ આનંદકંદ, ફરીને ભક્તનાં ટાળીયા ફંદ,
સ્વામિનારાયણ નામ સુજાણ, જપાવ્યું જકતમાં જનને જાણ. જે૦
મંદીર મોટાં માહાપ્રભુ, મહી ઉપર્ય શ્રી મહારાજ,
કરાવ્યાં કાલમાં કારમાં, જન તારવા કરવા કાજ;
કરવા જંન અનંતનાં કાજ, મંદીર કીધાં શ્રી માહારાજ,
સમૈયા કીધા સુંદર શામ, ભવજળ તારવા નર ને ભામ. જે૦
કામ ઝીત્યો કલી કાળમાં, કરી કરૂણા આનંદકંદ,
નિરવિકારી નિરખિ, નરનારી કર્યાં વૃષનંદ;

અંતરશત્રુ માર્યા અપાર, અવતારી ધરીને અવતાર; જે૦
શ્રીપુર ગઢપુર શ્રીહરી, વરતાલ જેતલપુર વાસ,
જીરનગઢ ને ભૂજમાં, બહુ લીલા કરી અવિનાશ;
લીલા બહુ કરી અવિનાશ, દીનબંધુ ભવ તારવા દાસ,
ધામ મહદ બનાવિયું ધીર, મુલી ગામમાં શામ શરીર. જે૦
શાસ્ત્ર પ્રમાણે ઉપાસના, ચલવી જગમાં ચિત્તચોર,
સંપ્રદા શ્યામ સંસારમાં, ઉદ્ધવિ ચલવ્યો નિજ જોર;
સંપ્રદા ઉદ્ધવિ ચલાવ્યો શામ, કલિમાં કરવા જનનાં કામ;
અક્ષર ધામનો બાંધિયો તાર, વાતું કરે ત્યાંની નર ને નાર; જે૦
રેલગાડી કરી મોક્ષની, પાંચ વર્તમાન પાળે દામ,
સતસંગ રીતમાં સર્વેને, બેસારીયાં કરવા કામ;
કરવાને બેસારીયાં કામ, સત્સંગ ગાડીમાં શ્રી ઘનશામ,
પાર પમાડીયાં નરને નાર,વાર ન લાગે કરતાં વિચાર. જે૦
સૂરગીરા સત્ય કરવા, નીજ કૂળ તેડાવીયું નાથ,
ભ્રાત ત્રીયાજુતભાઈને, સુખ આપીયું કરી સનાથ;
સુખતે આપીયું કરી સનાથ, હેત કરી હરી ઝાલીયા હાથ,
જકતમાં જણાવ્યું જોર અપાર, બંધ કર્યા બોલતાં નરનાર. જે૦
જુગલ ભ્રાતના જોઈને, જુગદીશ જુગલ કુમાર,
જાણી કર્યા દત્ત જક્તમાં, પ્રભુ ગાદી દેવા કરી પ્યાર;
ગાદી આપી પ્રભુ કરીને પ્યાર, જક્તમાં તારવા નર ને નાર;
નામ અવધપ્રસાદ સુધીર, ગુણનિધિ રઘુવીર ગંભીર. જે૦
પોતાસરખી માહાપ્રભુ, કરી ગાદી આપી સુખકંદ,
ભાગ કર્યા ભયહારીયે, દેશ સંતતણા જગવંદ;
દેશને સંત તણાં જગવંદ, વિભાગ કરી વેચ્યા વૃષનંદ,
પોતાનું પદ થાપ્યું કરી પ્રીત, જકતમાં જણાવ્યું જોર અજીત. જે૦
પ્રગટ પરચા આપીયા, કાપીયા જનના બહુ કલેશ,
ધર્મ એકાંતીક ધારીયો, વિધિપૂત્રને હર્યો વિશેષ;
વિધિપૂત્રને હર્યો વિશેષ, અનંત મહીમા જણાવ્યો અશેશ,
સંપ્રદાય સર્વોપરી સાર, ચલાવ્યો સર્વોપરી અવતાર. જે૦

ગોચર રૂપ અગોચર, કરવા ઇચ્છા સુખકંદ,
સત્સંગ મૂર્તિમાં સર્વદા, વાસ કરી વસ્યા વૃષનંદ;
વાસ કરીને વસ્યા વૃષનંદ, ગાદિપતી માંહી શ્રી ગોવીંદ,
તે દ્વારે તારવા નર ને નાર, આદિ પુરૂષ અખિલ આધાર. જે૦
જણાવ્યો પ્રતાપ જક્તમાં, રહી એગણુ પચાસ વર્ષ;
બે માસ ઉપર્ય એકદી, ઉર્વિમાં ક્ર્યો ઉત્કર્ષ;
ઉરવી માંહી ક્ર્યો ઉત્કર્ષ, હરી જનને બહુ આપીયો હર્ષ,
પછે પધારીયા પોતાને ધામ, કામ કરી પ્રભુ પુરણકામ. જે૦
સંવત અઢાર છાશીયો, માસ જેઠ જાણો નરનાર,
શુદિ તીથી દશમી દને, દેહ ત્યાગીયો જગદાધાર;
દેહને ત્યાગી જકતાધાર, ધામ ગયા નીજ પ્રાણ આધાર,
ચાલતો મારગ રાખીને ચારૂ, સંસારમાં જીવ તારવા સારૂ. જે૦
રામાવતારમાં રામજી, પૂર લેઇ ગયા નીજ પાસ,
કૃષ્ણાવતારમાં કૃષ્ણજી, નીજકુલનો કરાવીયો નાશ;
કુલનો નાસ કરાવી કૃપાલ, ધામ ગયા નીજ દીનદયાલ;
અવતારિ શ્રીહરી આવિયા આજ, મોક્ષ મારગ ગયા રાખી મહારાજ.
આદી અંત અવતારીની, વરણવી સંક્ષેપે વાત,
જથામતી મારી જકતમાં, સુખદાયક તે સાક્ષાત;
સુખદાયક કહી સાક્ષાત, પ્રગટ પ્રભુનિ વરણવી વાત,
સમવિષમ જો હોય લગાર, ક્ષમા કરો અપરાધ સુધાર. જે૦
આદિ આચારિય આ સમે, ગુરૂ અવધપ્રસાદ ઉદાર,
શિખ્યો કવીતા તે થકી, સૌ જાણે છે સંસાર;
જાણે છે જક્તમાં સૌ નરનાર, અવધપ્રસાદનો શિષ્ય ઉદાર,
હરિ આખ્યાન કર્યું કરી હેત, તારવા તેણે કુલ સમેત. જે
સુણે શીખે ગાવે સ્નેહથી, ત્યાગિ ગૃહસ્થ હરિજન જેહ,
ચાર પદારથ પામશે, ભવ તરશે નહીં સંદેહ;
ભવ તરશે સાંભળી નરનાર, હરિ આખ્યાનને હેતે અપાર,
રાજી થશે પ્રભુ રાજીવનેણ, વાલપ કરશે અમૃતવેણ. જે૦
ચારૂ ચરણ તે મેં રચ્યાં, શત એક ને પાંસઠ સાર,

ચરણે ચરણે માહારાજનો, કહ્યો મહીમા અધીક અપાર;
મહીમા કહ્યો અધીક અપાર, પ્રગટ પ્રભુનો કરીને પ્યાર;
પુર્વાપર જો વિચારે પ્રીત, મનવાંછીત સુખ પામે અમીત. જે૦
ઓગણીસે બતરીસનો, ફંદહરણ ફાગણ માસ,
વદતી જે વિસ્તારીયું, હરી આખ્યાંન અતિ હુલાસ;
હરી આખ્યાંન અતીસે હુલાસ, વિશ્વમાં વિસ્તારીયું પૂરવા આશ,
ફોગટ કરવા માયાના ફંદ, કર્યું કવી અવિનાશાનંદ. જે૦

" કવિત એકત્રીશું. "

સાગર સાહાય કાજ આપ તમે સુર સબે,
સમંધિ કીયેઉ ભેટ દઇ ભાલી ભ્રાંજહી.
જગતપતિકું નિજ તનુ જા દીયેઉ હય,
સુરજકું દીયો ગજરાજ સુરરાજહી.
સુરકું દીયેઉ સુધા, સુરા દીની દીતીસુત,
શશી દીયો શંકરકું, મોતી ત્રીયા શજહી;
આપત્તી આયેઉ જબે, પીયેઉ અગસ્તી સબે,
કહે અવિનાશાનંદ, નાચે કોઉ કાજહી. ૪

બ્રહ્માની ભૂલ—સવૈયા.

સૃષ્ટિ રચી ચતુરાનનને જબ, પાસ નહી કવિ પ્રેરનહારો,
સૂખ કીયો તરૂ સૂર મનોહર, કીન જેહી રતનાકર ખારો;
કામદુગા પશુકીન જેહી મની ચારૂ ચીંતામણી ઉપલધારો,
લોભિનકું ધનસંપત્તિ દીન, કહે અવિનાશ સો બિન વિચારો.
સૃષ્ટી કીયે ભવ અંબુજ સો કીન, કંચનમે મકરંદ ન કીનો,
પંડિત વૃંદનકું ધનહીન, કીયે પતીવ્રતનકું દુખ દીનો;
પાપીન સો ધન સંપત્તિ પાવત, ગાવત ગાન કલા કુલહીનો,
સત્ય કહે અવિનાશ કવી, સમ ખાઈ ગયે ભુલી દેવ બુદ્ધીનો.

સમાપ્ત.

" શ્રી સ્વામિનારાયણ " માસિકના ગ્રાહકને આ પુસ્તક ભેટ તરીકે મુફત અપાય છે. લખો:—

તંત્રી " શ્રી સ્વામિનારાયણ " માસિક.
પાંચકૂવા, હરણ પોળ—અમદાવાદ.

શ્રી સ્વામિનારાયણ સંપ્રદાયના તત્ત્વ-
જ્ઞાનની ચર્ચા અને વિદ્વાન્ તથા અનુ-
ભવી સંતો અને હરિજનોના લેખોથી પૂર્ણ

"श्री स्वामिनारायण"

માસિક.

દરેક સત્સંગીબંધુએ

અવશ્ય વાંચવાયોગ્ય છે.

ભેટનું પુસ્તક મળે છે.

વાર્ષિક લવાજમ રૂ. ૩

ટપાલ ખર્ચ રૂ. ૦-૩-૦

"શ્રી સ્વામિનારાયણ" ઓફીસ

[illegible], [illegible] પોળ

અમદાવાદ

Cover printed by The Monarch Printery, Ahmedabad